

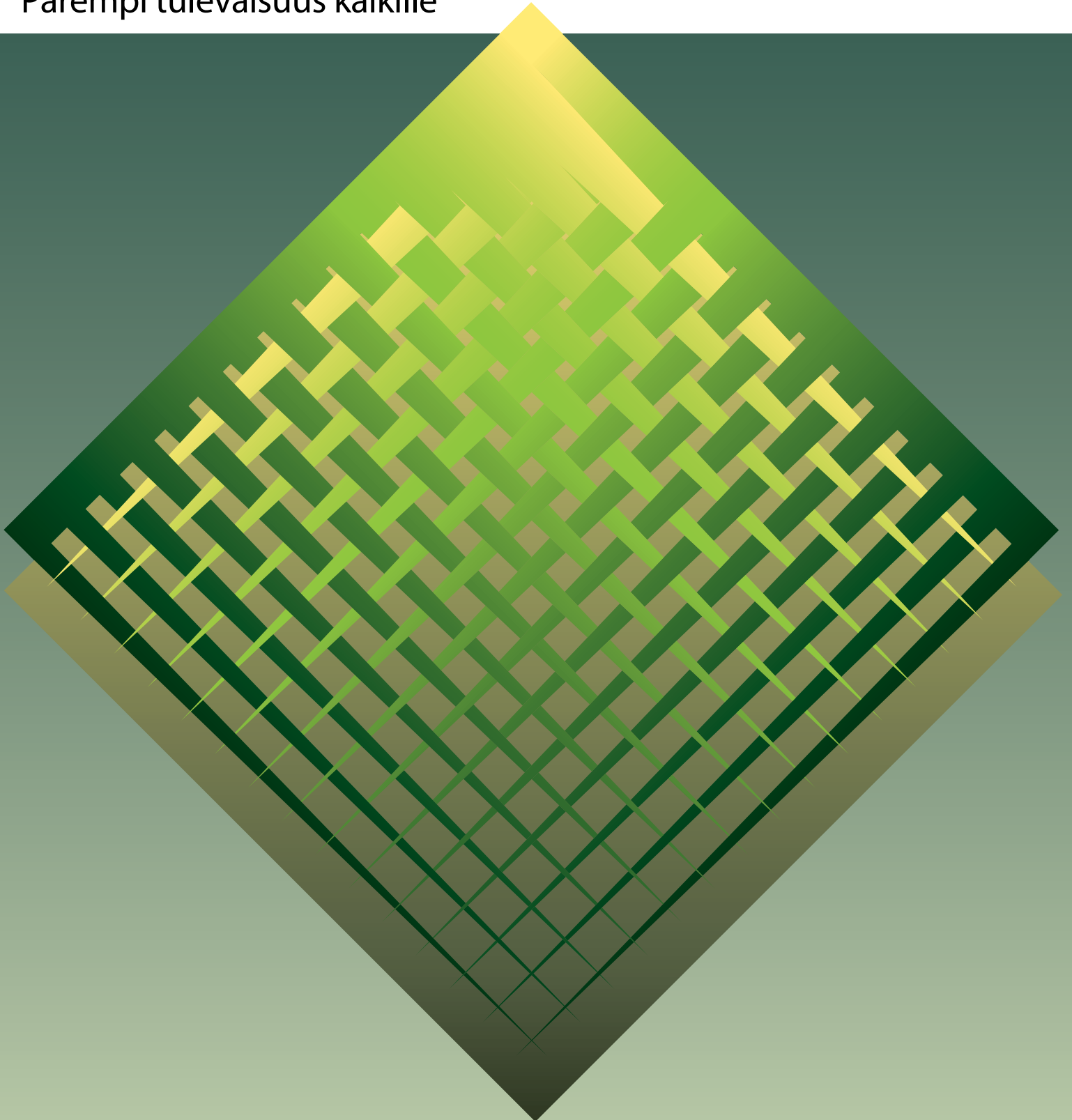
TIIVISTELMÄ

# Inhimillisen kehityksen raportti 2011



**Kestävyys ja tasavertaisuus:**

Parempi tulevaisuus kaikille



**Copyright © 2011  
by the United Nations Development Programme  
1 UN Plaza, New York, NY 10017, USA**

**All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior permission.**

*Translation and editing:* UNDP Nordic Office

*Design:* Gerry Quinn

Layout and Production by Phoenix Design Aid A/S, Denmark. ISO 9001/ ISO 14001 certified and approved CO2 neutral company. Printed on environmentally friendly FSC paper using vegetable-based inks. The printed matter is bio-degradable and recyclable.



FSC is an independent, non-governmental, not for profit organization established to promote the responsible management of the world's forests.

For a list of any errors or omissions found subsequent to printing please visit our website at <http://hdr.undp.org>

## **Human Development Report 2011 team**

### **The UNDP Human Development Report Office**

The *Human Development Report* is the product of a collective effort under the guidance of the Director, with research, statistics, communications and publishing staff, and a team supporting National Human Development Reports. Operations and administration colleagues facilitate the work of the office.

#### **Director and lead author**

Jeni Klugman

#### **Research**

Francisco Rodríguez (Head), Shital Beejadhur, Subhra Bhattacharjee, Monalisa Chatterjee, Hyung-Jin Choi, Alan Fuchs, Mamaye Gebretsadik, Zachary Gidwitz, Martin Philipp Heger, Vera Kehayova, José Pineda, Emma Samman and Sarah Twigg

#### **Statistics**

Milorad Kovacevic (Head), Astra Bonini, Amie Gaye, Clara Garcia Aguña and Shreyasi Jha

#### **Communications and publishing**

William Orme (Head), Botagoz Abdreyeva, Carlotta Aiello, Wynne Boelt and Jean-Yves Hamel

#### **National Human Development Reports**

Eva Jespersen (Deputy Director), Mary Ann Mwangi, Paola Pagliani and Tim Scott

#### **Operations and administration**

Sarantuya Mend (Operations Manager), Diane Bouopda and Fe Juarez-Shanahan

Tiivistelmä  
Inhimillisen kehityksen raportti **2011**

**Kestävyys ja tasavertaisuus:**  
Parempi tulevaisuus kaikille



YK:n kehitysohjelma  
UNDP:n  
toimeksiantama  
raportti

# Inhimillisen kehityksen raportti 2011 tiivistelmä

## Sisällysluettelo

### Tiivistelmä

Esipuhe: YK:n kehitysohjelma UNDP:n pääjohtaja Helen Clark	iii
Kestävyys ja tasavertaisuus: Parempi tulevaisuus kaikille	1

### Taulukot ja kuvat

Figure 1: An illustration of policy synergies and trade-offs between equity and sustainability	2
Figure 2: Scenarios projecting impacts of environmental risks on humandevlopment through 2050	3
Figure 3: Rising temperatures and reduced rainfall	4
Figure 4: The association with carbon dioxide emissions per capita is positive and strong for income, positive for the HDI and nonexistent for health and education	5
Table 1: Good performers on the environment, equity and human development, most recent year available	6
Figure 5: Some regions deforest, others reforest and afforest	7
Figure 6: Multidimensional Poverty Index—a focus on the most deprived	8
Table 2: Ten countries with the lowest share of environmental deprivations among the multidimensionally poor, most recent year available for 2000–2010	8
Figure 7: Deaths attributable to environmental risks are associated with high MPI levels	9
Figure 8: Official development assistance falls far short of needs	16

### TILASTOT

Inhimillisen kehityksen mittarit: Vuoden 2011 Inhimillisen kehityksen raportista poimittuja indeksejä	
2011 HDI rank and change in rank from 2010 to 2011	18
Human development indices	19
Table 1: Human Development Index and its components	23
Table 2: Human Development Index and trends	27
Table 3: Inequality-adjusted Human Development Index	31
Table 4: Gender Inequality Index and related indicators	35
Table 5: Multidimensional Poverty Index	39
Table 6: Environmental sustainability	42
Table 7: Human development effects of environmental threats	46
Table 8: Perceptions about well-being and the environment	50
Table 9: Education and health	54
Table 10: Population and economy	58
Käsitteet ja lyhenteet	62
Sanasto	63

Kesäkuussa 2012 maailman johtajat kokoontuvat Rio de Janeiroon tavoittelemaan uutta yhteisymmärrystä maailmanlaajuisista toimista, joilla jatkossa turvaamme planeettamme tulevaisuuden sekä tulevien sukupolvien oikeuden elää terve ja hyvä elämä. Tämä on vuosisatamme suuri kehityshaaste.

Vuoden 2011 *Inhimillisen kehityksen raportti* tarjoaa merkittäviä uusia näkökulmia tätä haastetta koskevaan maailmanlaajuisen vuoropuheluun ja osoittaa, että kestävä kehitys liittyy saumattomasti tasavertaisuuden peruskysymyksiin – kysymyksiin tasapuolisuudesta, sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta ja suuremmasta mahdollisuudesta elämisen laadun parantamiseen. Kestävä kehitys ei ole yksinomaan tai edes ensisijaisesti ympäristökysymys, kuten raportissa vakuuttavasti esitetään. Kyse on perimmiltään siitä kuinka päätämme elää elämäämme, kun tiedostamme, että kaikki toimemme vaikuttavat sekä nyt eläviin seitsemään miljardiin ihmiseen että vuosisatojen ajan seuraaviin sukupolviin.

Ympäristön kestävä kehitys ja tasavertaisuuden välisen yhteyden ymmärtäminen on äärimmäisen tärkeää, mikäli haluamme jatkossakin edistää inhimillisten vapauksien lisäämistä nykyisten ja tulevien sukupolvien keskuudessa. Aiemmissa *Inhimillisen kehityksen raporteissa* dokumentoitu viime vuosikymmenien merkittävä edistys inhimillisen kehityksen saralla ei kuitenkaan voi jatkua, ellemmme tee rohkeita maailmanlaajuisia avauksia ympäristöriskien sekä eriarvoisuuden vähentämiseksi. Tässä raportissa esitetään keinoja, joilla yksilöt, paikallisyhteisöt, valtiot sekä kansainvälinen yhteisö voivat edistää ympäristön kestävä kehitystä sekä tasavertaisuutta toisiaan tukevalla tavalla.

YK:n kehitysohjelma UNDP työskentelee päivittäin ympäri maailman 176 maassa ja alueella, joissa monet heikossa asemassa olevat ihmiset kantavat kaksinkertaista osattomuuden taakkaa. He ovat muita alttiimpia ympäristön heikkenemisen laajemmille vaikutuksille suuremman rasitteen sekä heikompien käytettävissä olevien selviytymiskeinojensa vuoksi. He joutuvat kohtaamaan myös välitöntä elinympäristöään uhkaavat tekijät: sisäilman saastumisen, likaisen veden ja puutteellisen sanitaation. Ennusteiden mukaan jatkuva epäonnistuminen vakavien ympäristöriskien vähentämisessä sekä syvenevä sosiaalinen epätasa-arvo uhkaavat hidastaa maailman köyhien valtaosan vuosikymmenien aikana saavuttamaa kestävä kehitystä – ja jopa kääntää inhimillisessä kehityksessä maailmanlaajuisella tasolla tapahtuneen yhdenmukaistumisen suunnan.

Vallan epätasainen jakautuminen muokkaa yllä esitettyjä malleja. Uusimmat tutkimukset osoittavat kuinka epätasapainoiset valtasuhteet sekä sukupuolten välinen epätasa-arvo ovat kansallisella tasolla yhteydessä rajoitettuun puhtaan veden ja sanitaation saatavuuteen, maaperän köyhtymiseen sekä sisä- ja ulkoilman saasteiden aiheuttamiin kuolemiin, mikä vahvistaa epätasaiseen tulonjakoon yhdistettyjä seurauksia. Sukupuolten välinen epätasa-arvo on myös yhteydessä ympäristön kuormitukseen ja pahentaa sitä. Maailmanlaajuisella tasolla hallintomekanismit usein antavat vain vähän painoarvoa kehittyville maille ja sivuuttavat syrjäytyneiden ryhmien tarpeet.

Epäoikeudenmukaisuudelle ja kestävämmälle toiminnalle on kuitenkin olemassa vaihtoehtoja. Fossiilisten polttoaineiden käytön siivittävä kasvu ei ole välttämätön edellytys paremman elämän saavuttamiselle sen laajassa, inhimillistä kehitystä korostavassa muodossa. Investoinnit,

jotka kohentavat tasavertaisuutta esimerkiksi parantamalla uusiutuvan energian, puhtaan veden ja toimivan sanitaation sekä lisääntymisterveyden hoidon saatavuutta voivat edistää sekä kestäväää että inhimillistä kehitystä. Suurempi vastuullisuus sekä demokraattiset prosessit, osittain aktiivisen kansalaisyhteiskunnan sekä median tukemisen kautta, voivat myös vahvistaa tuloksellisuutta. Onnistuneet lähestymistavat nojaavat yhteisölliseen hallintoon, osallistaviin instituutioihin, joissa kiinnitetään erityistä huomiota heikommassa asemassa oleviin ryhmiin, sekä monialaisiin lähestymistapoihin, joissa toiminnot ja budjetit muodostetaan eri hallinnonalojen ja kehitysyhteistyökumppanien yhteistyönä.

Maailma tarvitsee vuosituhattavoitteiden ohelle tasavertaisuuden ja kestävään kehityksen periaatteita heijastavan kehityksen ohjaamaan vuoden 2015 jälkeistä kehitystä. Rio +20 kokous tarjoaa merkittävän tilaisuuden saavuttaa yhteinen ymmärrys asiassa etenemisen tavoista. Käsillä oleva raportti osoittaa, että lähestymistavat jotka sisällyttävät tasavertaisuuden näkökulman menettelytapalinjauksiin ja ohjelmiin, ja jotka voimaannuttavat ihmiset ajamaan muutoksia poliittisilla ja oikeudellisilla kentillä ovat äärimmäisen lupaavia. Kasvava joukko maakohtaisia kokemuksia ympäri maailman on osoittanut, että nämä lähestymistavat voivat tuottaa sekä ylläpitää myönteisiä yhteisvaikutuksia.

Kehitysrahoituksen – mukaan lukien ympäristön- sekä sosiaalisen suojelun – rahoitustarve ylittää moninkertaisesti nykyisen virallisen kehitysavun tason. Nykyinen matalahiilisten energianlähteiden rahoitus kattaa esimerkiksi vain noin 1,6 prosenttia siitä, mikä arvioidaan vähimmäistarpeeksi, kun taas ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen lieventämiseen kohdistettu rahoitus kattaa noin 11 prosenttia arvioidusta tarpeesta. Odotukset kohdistuvat siten uuteen ilmatorahoitukseen. Vaikka markkinamekanismit ja yksityinen rahoitus ovatkin elintärkeitä, näitä on tuettava ennakoivien julkisten investointien avulla. Rahoitusvajeen ylittäminen edellyttää innovatiivista ajattelua, jota käsillä oleva raportti tarjoaa.

Kiireellisiin ympäristöuhkiin vastaamiseen tarvittavien uusien rahoituslähteiden lisäksi raportti puoltaa uudistuksia, jotka tukevat tasavertaisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä. Rahoitus tulee kanavoida kestävämmän kehityksen ja epätasavertaisuuden kriittisiin kohtiin ja sen ei tule korostaa olemassa olevia epäsuhtia.

Inhimillisen kehityksen keskeinen tavoite on tarjota mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja kaikille. Me jaamme yhteisen vastuun keskuudessamme elävistä maailman vähäosaisista nyt ja tulevaisuudessa ja meidän tulee varmistaa, että nykyisyydestä ei muodostu tulevaisuuden vihollista. Tämä raportti voi auttaa meitä näkemään kuinka jatkaa tästä eteenpäin.



Helen Clark  
Pääjohtaja  
YK:n kehitysohjelma UNDP

Reportissa esitetyt analyysit ja toimintasuositukset eivät välttämättä edusta YK:n kehitysohjelma UNDP:n tai sen johtokunnan näkemyksiä. Kyseinen raportti on itsenäinen UNDP:n toimeksiantama julkaisu. Raportissa esitetty tutkimus ja teksti on tuotettu yhteistyössä Ihmimillisen kehityksen raportin tiimin (Human Development Report team) ja arvostettujen neuvonantajien toimesta Ihmimillisen kehityksen raportin toimiston johtaja Jeni Klugmanin johdolla.

# Tiivistelmä

Tämänvuotinen *Inhimillisen kehityksen raportti* keskittyy kestäväen sekä tasavertaisen kehityksen haasteeseen. Tästä kaksoisnäkökulmasta käsin voimme todeta, että ympäristön tilan heikentyminen vahvistaa epätasa-arvoisuutta heikentämällä jo entuudestaan heikommassa asemassa olevien olosuhteita, ja kuinka epätasa-arvoisuus inhimillisessä kehityksessä puolestaan ruokkii ympäristön tilan heikentymistä.

Inhimillinen kehitys merkitsee ihmisten valinnanmahdollisuuksien lisäämistä ja se perustuu luonnon resurssien jakamiseen. Inhimillisen kehityksen edistäminen edellyttää kestäväen kehityksen huomioimista paikallisesti, kansallisesti sekä kansainvälisesti. Tämä voidaan, ja tulee toteuttaa sekä sosiaalisesti oikeudenmukaisella että voimaannuttavalla tavalla.

Haluamme varmistaa, että köyhien ihmisten paremman elämän tavoittelu otetaan täysimääräisesti huomioon siirryttäessä kohti kestävämpää ympäristön kehitystä. Ja osoitamme keinoja jotka sallivat yksilöiden, yhteisöjen, valtioiden ja kansainvälisen yhteisön edistävän kestävää kehitystä sekä tasavertaisuutta siten, että nämä vahvistavat toisiaan.

## Miksi kestävyys ja tasavertaisuus?

Inhimillisen kehityksen näkökulma tarjoaa hyväksi todetun lähtökohdan maailmamme ymmärtämiselle, sekä sen nykyisiin että tuleviin haasteisiin vastaamiseen. Viimevuotinen *Inhimillisen kehityksen raportin (HDR)* 20-vuotisjulkaisu juhlisti inhimillisen kehityksen käsitettä painottaen tasavertaisuuden, voimaannuttamisen sekä kestävyuden merkitystä ihmisille tarjoutuvien valinnanmahdollisuuksien lisäämisessä. Samalla se toi esiin aiheeseen liittyviä haasteita osoittaen, että

nämä inhimillisen kehityksen osatekijät eivät aina esiinny yhdessä.

## Perustelut kestävyuden ja oikeudenmukaisuuden näkökulmien yhdistämiselle

Tämänvuotisessa raportissa syvennymme ympäristön kestävyuden ja tasavertaisuuden yhtymäkohtiin. Nämä molemmat liittyvät perustavanlaatuisesti resurssien oikeudenmukaiseen jakamiseen. Arvostamme kestävyyttä, koska tulevilla sukupolvilla tulisi olla vähintään yhtäläiset mahdollisuudet kuin ihmisillä nykyään. Samassa mielessä kaikki epätasavertaiset prosessit ovat epäoikeudenmukaisia, sillä parempien mahdollisuuksien ei tulisi rajoittua sellaisiin ulkopuolisiin tekijöihin, jotka eivät ole ihmisten itsensä hallinnassa. Eriarvoisuudet ovat erityisen epäoikeudenmukaisia kun tietyt ryhmät joutuvat järjestelmällisesti heikompaan asemaan esimerkiksi sukupuolen, rodun tai syntymäpaikan perusteella.

Yli kymmenen vuotta sitten Sudhir Anand ja Amartya Sen esittivät, että kestävyttä ja tasavertaisuutta tulisi tarkastella yhdessä. ”Olisi räikeästi universalistisen periaatteen vastaista”, he huomauttivat, ”jos keskittyisimme yksinomaan sukupolvien väliseen tasavertaisuuteen tarttumatta myös tasavertaisuuteen yhden sukupolven sisällä” (kursivointi alkuperäisessä tekstissä). Vastaavia teemoja tuotiin esiin myös Brundtlandin komission vuoden 1987 raportissa, sekä useissa kansainvälisissä julistuksissa Tukholmasta vuonna 1972 Johannesburgiin vuonna 2002. Tästä huolimatta monissa ajankohtaisissa kestäväen kehityksen vuoropuheluissa tasa-arvoon liittyvät kysymykset sivuutetaan ikään kuin erillisinä ja asiaankuulumattomina aiheina. Tämä näkökulma on puutteellinen ja haitallinen.

Kestävä inhimillinen kehitys on nykypäivän ihmisten olennaisten vapauksien laajentamista, siten että samalla kohtuuden rajoissa pyritään välttämään tulevien sukupolvien vastaavien vapauksien vakavaa rajoittamista.

## Keskeisiä määritelmiä

Inhimillinen kehitys on vapauksien ja valmiuksien lisäämistä siten, että ne mahdollistavat elämäntavan, jolla on arvoa ja jota yksilöllä itsellään on syytä arvostaa. Kyse on siis valinnanvapauden lisäämisestä. Vapauksien ja valmiuksien lähtökohta on kattavampi kuin kysymys perustarpeista. Monet päämäärät ovat tarpeellisia ”hyvälle elämälle”, ja ne voivat olla arvokkaita sekä itsessään että välineellisesti – voimme esimerkiksi arvostaa luonnon monimuotoisuutta tai luonnollista kauneutta riippumatta näiden vaikutuksista elintasoomme.

Heikommassa asemassa olevat ihmiset ovat inhimillisen kehityksen kannalta keskeinen tarkastelukohde. Tämä näkökulma kattaa myös tulevaisuuden ihmiset, jotka tulevat kärsimään vakavimmat seuraukset niistä riskeistä, joita nyt otamme. Huolenaiheenamme eivät ole ainoastaan toimintamme keskimääräiset tai todennäköisimmät seuraukset, vaan myös vähemmän todennäköisten, mutta silti mahdollisten skenaarioiden seuraukset – etenkin niiltä osin kun nämä seuraukset voisivat olla tuhoisia köyhille ja haavoittuville.

Keskustelut ympäristön kestävästä kehityksen merkityksestä keskittyvät usein kysymykseen, voiko ihmisen tuottama pääoma korvata luonnonvaroja ja voimmeko ihmisen kekseliäisyyden avulla ylittää luonnonvarojen käytön rajallisuutta

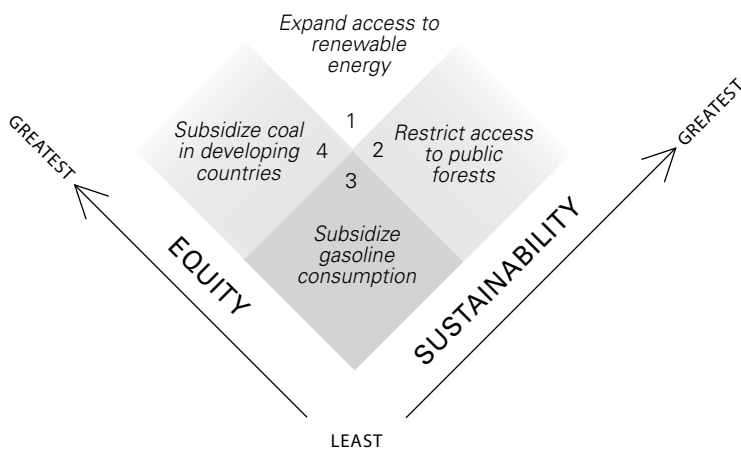
koskevia ongelmia, kuten aiemmin on tapahtunut. Onko tämä mahdollista tulevaisuudessa jää nähtäväksi, ja siten, ottaen huomioon tilanteeseen liittyvät katastrofien riskit, on perusteltua omaksua kanta, jonka mukaan meidän tulisi suojella luonnonvaroja sekä ekosysteemien toimintaa. Tämä lähestymistapa noudattaa myös ihmisoikeuksiin perustuvan kehitysyhteistyön linjauksia. *Kestävä inhimillinen kehitys on nykypäivän ihmisten olennaisten vapauksien laajentamista, siten että samalla kohtuuden rajoissa pyritään välttämään tulevien sukupolvien vastaavien vapauksien vakavaa rajoittamista.* Tämä ajatus edellyttää, että käymme harkitun julkisen keskustelun, joka mahdollistaa yhteiskunnan hyväksymien riskien määrittelyn (Figure 1).

Ympäristön kestävyuden ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden yhtäaikainen tavoittelu ei edellytä, että nämä kaksi aina tukisivat toisiaan. Monissa tapauksissa näiden välillä joudutaan tekemään kompromisseja. Toimenpiteillä, joilla parannetaan ympäristön tilaa voi olla kielteisiä vaikutuksia tasavertaisuuden kannalta, esimerkiksi jos ne hillitsevät talouskasvua kehitysmaissa. Tämä raportti kuvaa tyypillisiä yhteisvaikutuksia, joita toimintalinjauksilla saattaa olla, ottaen kuitenkin huomioon että vaikutukset eivät aina ole yleispäteviä ja että paikalliset olosuhteet ovat aina ratkaisevia lopputuloksen kannalta.

Raportin näkökulma kannustaa huomiomaan myönteisiä yhteisvaikutuksia ja harkitsemaan tarvittavia kompromisseja. Syvennymme siihen, kuinka yhteiskunnat voisivat toteuttaa niin sanottuja win-win-win ratkaisuja, jotka tukevat sekä kestävyttä, tasavertaisuutta että inhimillistä kehitystä.

**FIGURE 1**  
**An illustration of policy synergies and trade-offs between equity and sustainability**

This framework encourages special attention to identifying positive synergies between the two goals and to considering trade-offs.



## Malleja ja trendejä, kehitystä ja tulevaisuudennäkymiä

Kasvava määrä todistusaineistoa viittaa laajaan ja mahdollisesti edelleen etenevään ympäristön tilan heikentymiseen ympäri maailman. Koska tulevien muutosten laajuudesta ei ole varmuutta, tarkastelemme erilaisia ennusteita ja arvioimme niiden mahdollisia vaikutuksia inhimillisen kehityksen kannalta.

Lähtökohtanamme on vuoden 2010 *Inhimillisen kehityksen raportin* avaintema: merkittävä edistys jota inhimillisen kehityksen saralla



on tapahtunut viime vuosikymmenten aikana. Tähän liittyy kuitenkin kolme huomioitavaa seikkaa:

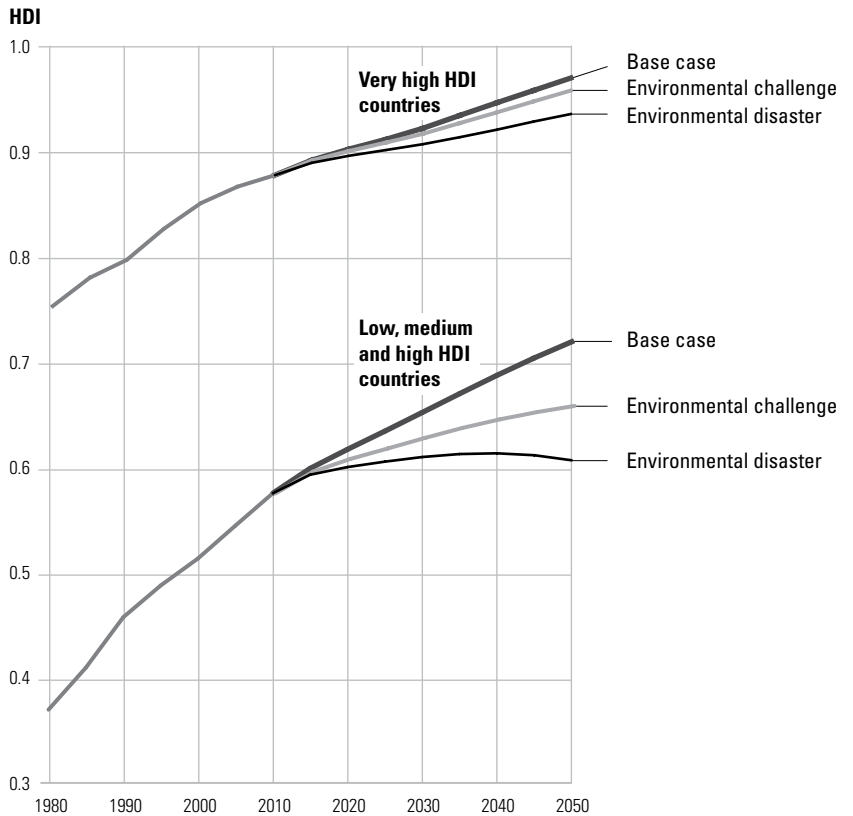
- Tulotason kasvu on yhdistetty heikentyneisiin lukuihin keskeisissä ympäristöindikaattoreissa, kuten hiilidioksidipäästöissä ja maaperän ja veden laadussa sekä metsäpeitteessä.
- Tuloerot ovat kasvaneet kansallisella tasolla ympäri maailman, vaikka ryhmien väliset erot terveydenhuollossa sekä kouluosaavutuksissa ovatkin kaventuneet.
- Vaikka ihmisten kyky hallita omaa elämänsä sekä nouseva *inhimillisen kehityksen indeksi (HDI)* yleensä korreloivat keskenään, näiden välisessä suhteessa on suurta vaihtelua.

Raporttia varten tehdyt simulaatiot osoittavat, että ”ympäristöhaastetta” kuvaavassa skenaariossa – jossa huomioidaan ilmaston lämpenemisen kielteiset vaikutukset maataloustuotantoon, puhtaan veden saatavuuteen sekä sanitaatioon ja ilmansaasteisiin – vuoteen 2050 mennessä maailmanlaajuinen HDI olisi 8 prosenttia lähtötasoa matalammalla (12 prosenttia matalammalla Etelä-Aasian ja Saharan eteläpuolisen Afrikan osalta). Vielä kriittisemmässä ”ympäristötuhoa” kuvaavassa skenaariossa – jonka oletetaan aikaansaavan laajaa metsäkatoa ja maaperän heikkenemistä, luonnon monimuotoisuuden dramaattista laskua sekä äärimmäisten sääilmöiden lisääntymistä – maailmanlaajuinen HDI laskisi noin 15 prosenttia sen oletetusta lähtötasosta.

Oheinen kuvio (Figure 2) havainnollistaa riskejä ja menetyksiä, joita lapsenlapsemme joutuisivat kohtaamaan, mikäli emme tartu toimeen nykyisen kehityskulun pysäyttämiseksi tai sen suunnan kääntämiseksi. Ympäristötuhon skenaariossa käännekohta tapahtuu kehittyvissä maissa ennen vuotta 2050 – tällöin nykyinen suuntaus, jossa kehitysmaiden HDI lähentyy kehittyneiden maiden HDI:ä kääntyisi päinvastaiseen suuntaan. Nämä projektiot osoittavat että monessa tapauksessa kaikkein heikko-osaisimmat kantavat – ja tulevat jatkosakin kantamaan – suurimman taakan ympäristön tilan heikkenemisestä, vaikka heidän osuutensa tilanteen syntymiseen olisikin pieni. Matalan HDI-tason maat ovat esimerkiksi vaikuttaneet vähiten ilmastonmuutokseen, mutta

FIGURE 2

**Scenarios projecting impacts of environmental risks on human development through 2050**



Note: See text for explanation of scenarios.

Source: HDRO calculations based on data from the HDRO database and B. Hughes, M. Irfan, J. Moyer, D. Rothman, and J. Solórzano, 2011, "Forecasting the Impacts of Environmental Constraints on Human Development," Human Development Research Paper, United Nations Development Programme, New York, who draw on forecasts from International Futures, Version 6.42.

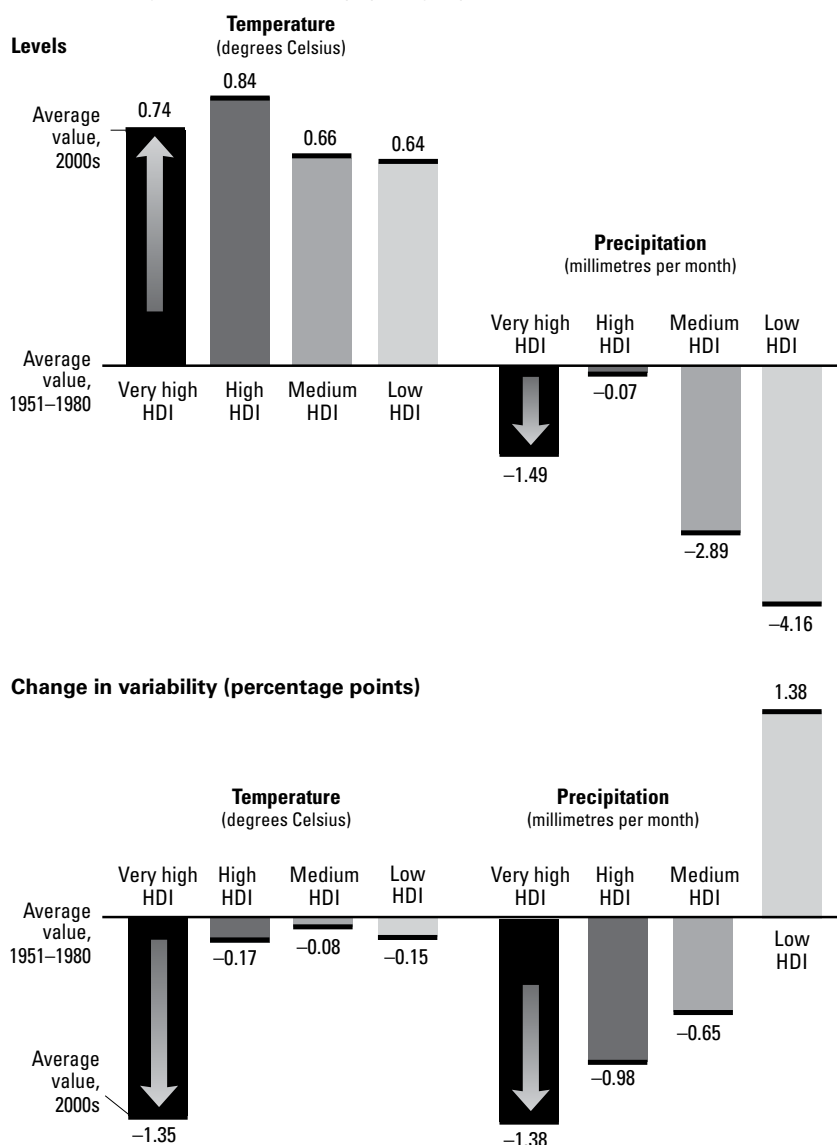
ovat kärsineet eniten sadevesien kokonaismäärän hupenemisesta sekä suurimmista sadevesien määrän vaihteluista (Figure 3), sekä näistä juontuvista maataloustuotantoon ja elinkeinoihin kohdistuvista vaikeuksista.

Päästöt ovat asukasta kohden paljon suuremmat hyvin korkean HDI:n maissa kuin matalan, keskitason ja korkean HDI:n maissa yhteensä, johtuen hyvin korkean HDI-tason maiden energia-intensiivisemmistä toiminnoista: autoilusta, yksityisasuntojen sekä liike-tilojen lämmityksestä ja ilmastoinnista, sekä pakattujen ja pitkälle jalostettujen elintarvikkeiden kulutuksesta. Hyvin korkean HDI-tason maan keskivertokansalainen tuottaa yli neljä kertaa enemmän hiilidioksidipäästöjä ja noin kaksi kertaa enemmän metaani- ja typioksidipäästöjä kuin matalan, keskitason ja korkean HDI-tason maiden kansalainen keskimäärin, ja yli kolmekymmentä kertaa suuremmat hiilidioksidipäästöt kuin matalan

FIGURE 3

### Rising temperatures and reduced rainfall

Levels and changes in climate variability by HDI group



Note: Change in variability is the difference in the coefficients of variation between 1951–1980 and the 2000s, weighted by average population for 1951–1980.

Source: HDRO calculations based on data from the University of Delaware.

HDI-tason maan asukas. Keskimääräinen Iso-Britannian kansalainen tuottaa kahdessa kuukaudessa saman verran kasvihuonepäästöjä kuin matalan HDI-tason maan asukas vuodessa. Ja keskimääräinen qatarilainen, joka asuu maassa jossa asukaskohtaiset päästöt ovat maailman korkeimmat, tuottaa saman määrän päästöjä jo kymmenessä päivässä – vaikka tuo luku sisältääkin sekä kulutuksen että tuotannon, jonka kulutus tapahtuu toisaalla.

Vaikka kolme neljäsosaa päästöjen kasvusta sitten vuoden 1970 on peräisin matalan,

keskitason ja korkean HDI-tason maista, kasvihuonepäästöt ovat edelleen huomattavasti suuremmat hyvin korkean HDI-tason maissa. Tämä pitää paikkansa vaikka hiili-intensivistä tuotantoa on siirretty köyhempiin maihin, joista tuotanto suureksi osaksi edelleen viedään rikkaisiin maihin.

Ympäri maailman HDI-indeksin nousu on liitetty ympäristön tilan heikentymiseen – vaikkakin ongelma voidaan jäljittää pitkälti talouskasvuun. Jos tarkastelemme kuvion 4 (Figure 4) ensimmäistä ja kolmatta paneelia näemme, että korkeamman tulotason maiden asukaskohtaiset hiilidioksidipäästöt ovat yleensä korkeat (paneeli 1). HDI:n koulutuksen ja terveydenhuollon tasoa mittaavat komponentit eivät kuitenkaan korreloi päästöjen kasvun kanssa (paneeli 3). Tulos on intuitiivisesti ymmärrettävissä: toimet, joiden seurauksena hiilidioksidia kertyy ilmakehään liittyvät hyödykkeiden tuotantoon, eivät terveydenhuollon ja koulutuksen palveluihin. Tämä myös selittää, miksi hiilidioksidipäästöt ja inhimillisen kehityksen indeksin komponentit eivät kulje käsi kädessä: näiden välillä on hyvin vähän korrelaatiota matalan HDI:n maissa, mutta HDI:n noustessa saavutetaan piste, jonka jälkeen tulotason nousun ja hiilidioksidipäästöjen välillä nähdään positiivinen korrelaatio.

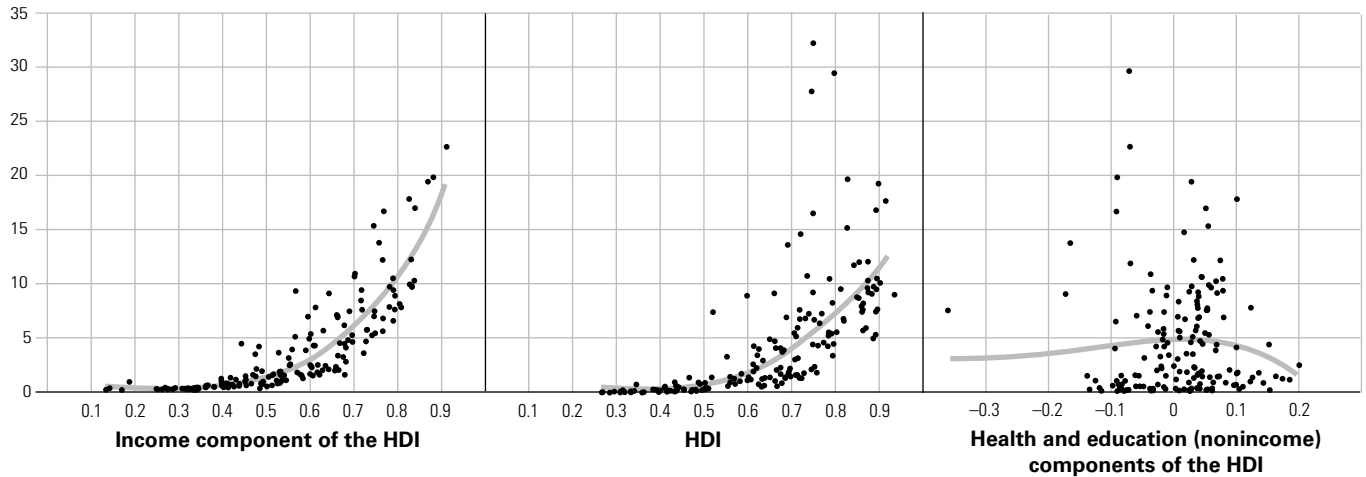
Maissa, joissa HDI on kohonnut nopeasti myös asukaskohtaisten hiilidioksidipäästöjen kasvu on nopeutunut. Nämä pitkän aikavälin muutokset – pikemminkin kuin hetkittäinen tilannekuva – kertovat mitä voimme odottaa nykyisen kehityksen valossa tulevaisuudelta. Tulotason muutos on tämän suuntauksen keskeinen veturi.

Tämä suhde ei kuitenkaan päde kaikkiin ympäristöindikaattoreihin. Analyysimme mukaan esimerkiksi HDI:n ja metsäkadon välillä on vain heikko positiivinen korrelaatio. Miksi hiilidioksidipäästöt poikkeavat muista ympäristöuhista? Esitämme raportissa, että alueilla, joissa elämänlaadun ja ympäristön välinen yhteys on suora, kuten saasteiden kohdalla, ympäristöön liittyvät saavutukset ovat usein suurempia kehittyneissä maissa. Alueilla joissa tämä yhteys on heikompi, suoritukset ovat paljon heikompi. Tarkasteltaessa ympäristöriskien ja HDI:n suhdetta pistämme merkille kolme yleistä huomiota:

FIGURE 4

**The association with carbon dioxide emissions per capita is positive and strong for income, positive for the HDI and nonexistent for health and education**

Carbon dioxide emissions per capita (tonnes)



Note: Data are for 2007.

Source: HDRO calculations, based on data from the HDRO database.

- Kotitalouksien ympäristöhaasteet – sisäilman saastuminen, puutteellinen puhtaan veden saatavuus ja sanitaatio – ovat vakavampia matalan HDI-tason maissa ja vähenevät HDI:n noustessa.
- Ympäristöriskit joilla on yhteisöllisiä vaikutuksia, kuten kaupunkien ilmansaasteilla, näyttävät nousevan ja edelleen laskevan kehityksen myötä. On esitetty että näiden välistä suhdetta voisi kuvata käänteisellä U:n muotoisella käyrällä.
- Ympäristöriskit joilla on maailmanlaajuisia vaikutuksia – toisin sanoen kasvihuonepäästöt – nousevat tyypillisesti inhimillisen kehityksen indeksin noustessa.

HDI itsessään ei ole näiden muutosten varsinainen veturi. Tulot ja talouskasvu selittävät merkittävästi päästöjen tasoa, mutta näiden välinen yhteys ei ole välttämätön. Ja riskeihin vaikuttavat myös laajemmat ja monitasoisesti toisiinsa liittyvät tekijät. Esimerkiksi ulkomaankauppa mahdollistaa ympäristölle haitallisen hyödyketuotannon ulkoistamisen; laaja-alaisen, kaupallisen luonnonvarojen hyödyntämisen vaikutukset eroavat niiden omavaraiskäytöstä. Lisäksi kaupunkien sekä maaseudun ympäristöprofiilit eroavat toisistaan. Ja kuten tulemmme havaitsemaan, poliittisilla linjauksilla sekä olosuhteilla on merkittävä vaikutus.

Tästä seuraa, että nämä suuntaukset eivät ole väistämättömiä. Useat maat ovat saavuttaneet merkittäviä tuloksia sekä HDI:n, yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden että ympäristön kestävyuden saralla. Pyrimme keskittymään myönteisiin yhteisvaikutuksiin, ja tältä pohjalta ehdotamme moniulotteista strategiaa niiden maiden tunnistamiseksi, jotka ovat onnistuneet alueellista keskiarvoaan paremmin tukemaan tasavertaisuutta, nostamaan HDI-tasoa, vähentämään sisäilman saasteita, parantamaan puhtaan veden saatavuutta sekä saavuttamaan alueellisesti parhaita tuloksia ympäristön kestävyuden edistämiseksi (Table 1). Ympäristön kestävyys määritellään tässä yhteydessä kasvihuonepäästöjen tason, vedenkäytön sekä metsäkatoa mittaavien indikaattoreiden kautta. Tulokset ovat suuntaa-antavia, koska tiedot ovat osittain puutteelliset ja muut vertailukelpoisuuteen liittyvät tekijät vaikuttavat niihin.

Ainoastaan Costa Rica päihittää alueellisen mediaanitasonsa kaikkien kriteerien osalta, kun taas kolmen muun alueellisen edelläkävijämaan tulokset vaihtelevat eri osa-alueilla. Ruotsin osalta merkittävää on maan korkea metsänuudistamisen taso verrattuna alueellisiin ja maailmanlaajuisiin keskiarvoihin.

Taulukkomme osoittaa, että riippumatta maantieteellisistä alueista, kehitysvaiheista ja

rakenteellisista ominaisuuksista maat voivat ottaa käyttöön toimenpideohjelmiä, jotka edistävät niin ympäristön kestävyyttä, tasavertaisuutta kuin HDI:n mittaamia inhimillisen kehityksen osatekijöitäkin. Raportissa käymme läpi lähestymistapoja ja toimenpideohjelmiä, jotka ovat johtaneet menestyksekkäisiin tuloksiin, korostaen samalla paikallisten olosuhteiden merkitystä.

Yleisesti ottaen viime vuosikymmenten suuntaukset kuitenkin osoittavat, että ympäristön tila on heikentynyt useilla osa-alueilla, millä on ollut kielteisiä vaikutuksia inhimilliseen kehitykseen, etenkin niiden miljoonien ihmisten kohdalla joiden elanto on suoraan riippuvainen luonnonvaroista.

- Maailmanlaajuisesti lähes 40 prosenttia maaperästä kärsii eroosiosta, vähentyneestä tuottavuudesta tai liikalaiduntamisesta. Maaperän tuottavuus on laskussa, sadonmenetyks nousee pahimpien skenaarioiden mukaan peräti 50 prosenttiin.
- Maatalouden osuus on 70-85 prosenttia vedenkäytöstä, ja arviolta 20 prosenttia maailman viljasadosta tuotetaan käyttäen vettä kestävämmällä tavalla, siten vaarantaen maatalouden kasvun tulevaisuudessa.
- Metsäkato on suuri haaste. Vuosien 1990 ja 2010 välillä Latinalaisen Amerikan ja Karibian sekä Saharan eteläpuolisen Afrikan alueet kärsivät suurimmasta metsäkadosta (Figure 5). Arabimaat seuraavat perässä. Muilla alueilla on tällä välin nähty lievää metsäpeitteen kasvua.
- Aavikoituminen uhkaa kuivia alueita, joilla asuu noin kolmannes maailman väestöstä. Eräät alueet ovat erityisen haavoittuvia – kuten Saharan eteläpuolinen

Afrikka, jossa kuivat alueet ovat hyvin herkkiä ja sopeutumiskyky on alhainen.

Haitallisten ympäristötekijöiden odotetaan tulevina vuosikymmeninä vauhdittavan maailman elintarvikehintojen nousua 30-50 prosenttiin tasolla reaalihinnoissa, sekä lisäävän hintojen yleistä vaihtelua. Tällä on raskaita seurauksia köyhille kotitalouksille. Suuremmat riskit kohtaavat ne 1,3 miljardia ihmistä, jotka osallistuvat maataloustuotantoon, kalastukseen, metsätalouteen, metsästykseseen ja keräilyyn. Ympäristön tilan heikentymisen taakka tulee todennäköisesti jakautumaan epätasaisesti eri ryhmien välillä – useasta syystä:

- Monet maaseudun köyhät ihmiset ovat elinkeinostaan johtuen suoraan riippuvaisia luonnonvaroista. Lisäksi ihmiset jotka eivät yleensä harjoita näitä elinkeinoja turvautuvat niihin toisinaan vaikeuksien koittaessa.
- Ympäristöongelmien vaikutukset eri ryhmiin tulevat olemaan riippuvaisia siitä, ovatko nämä luonnonvarojen nettotuottajia vai kuluttajia, tuottavatko he hyödykkeitä omaan kulutukseensa vai markkinoiden käyttöön, ja ovatko he kykeneväisiä muuttamaan toimintaansa ja monipuolistamaan elinkeinojaan.
- Nykyisin noin 350 miljoonaa ihmistä, joista useat ovat köyhiä, asuvat metsissä tai metsien läheisyydessä ja saavat niistä toimeentulonsa. Sekä metsäkato että luonnonvarojen saatavuuden rajoitukset voivat vahingoittaa köyhiä. Havainnot useista eri maista osoittavat, että naiset ovat tyypillisesti miehiä riippuvaisempia metsien hyödyntämisestä, sillä heillä on usein vähemmän ammatillisia vaihtoehtoja, heidän liikkuvuutensa on

TABLE 1

### Good performers on the environment, equity and human development, most recent year available

Country	Global threats			Local impacts		Equity and human development	
	Greenhouse gas emissions	Deforestation	Water use	Water access	Air pollution	HDI (percent of regional median)	Overall loss (percent of regional median)
Costa Rica	✓	✓	✓	✓	✓	104	77
Germany		✓	✓	✓	✓	103	91
Philippines	✓	✓		✓	✓	103	89
Sweden		✓	✓	✓	✓	102	70

Note: These countries all pass the criteria of absolute thresholds for global threats as defined in the full Report (chapter 2, note 80), perform better than the median of their respective regional peers both in the human development and inequality dimensions and perform better than the regional median for local impacts.

rajoitetumpaa ja he kantavat suurimman vastuun polttopuiden keräämisestä.

- Noin 45 miljoonaa ihmistä – joista ainakin kuusi miljoonaa on naisia – elävät kalastuksesta ja ovat alttiita liikkakalastuksen ja ilmastonmuutoksen seurauksille. Tämä alttius ilmenee kahdella tavalla: suurimman riskin kohteena olevat maat ovat myös niitä, joissa ravintoproteiinin saanti, elinkeinot ja vienti ovat tiukimmin kalastuksen varassa. Ilmastonmuutoksen odotetaan johtavan merkittävään kalakantojen vähenemiseen Tyynenmeren saarilla, samalla kun sen odotetaan tuottavan hyötyä pohjoisilla leveysasteilla, kuten Alaskassa, Grönlannissa, Norjassa ja Venäjällä.

Niiltä osin kuin naiset köyhissä maissa ovat yliedustettuja omavaraisviljelyssä ja veden keräämisessä, he joutuvat kohtaamaan suuremman osan ympäristön heikentymisen seurauksista. Monet alkuperäiskansat, jotka asuttavat esimerkiksi pieniä saarivaltioita, arktisia alueita ja vuoristoalueita, ovat hyvin riippuvaisia luonnonvaroista ja elävät ekosysteemeissä, jotka ovat erityisen alttiita ilmastonmuutoksen vaikutuksille. Tutkimukset osoittavat, että perinteiset käytännöt voivat monessa tapauksessa olla hyödyllisiä luonnonvarojen suojelussa, mutta tämän tiedon hyödyntämistä vähätellään tai laiminlyödään usein.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset viljelijöiden toimeentuloon ovat riippuvaisia sadon, alueen ja vuodenajan vaikutuksista, mikä korostaa syväluotaavan, paikallisiin olosuhteisiin perehtyneen analyysin tärkeyttä. Vaikutukset myös vaihtelevat kotitalouksien tuotanto- ja kulutustottumuksista, köyhyydestä ja selviytymiskeinoista sekä resurssien hyödyntämiskyvystä riippuen. Kokonaisuudessaan ilmastonmuutoksen biofyysiset nettovaikutukset sekä keinokasteltuun että sadevedellä kasteltuun satoon ovat kuitenkin vuoteen 2050 mennessä todennäköisesti haitalliset, ja kaikkein haitallisimmat matalan HDI-tason maissa.

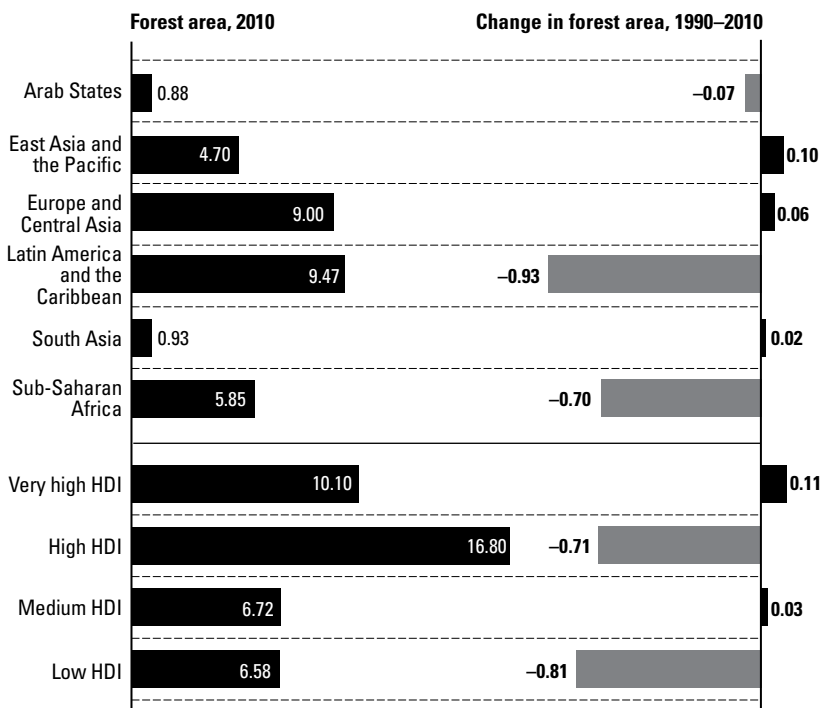
## Yhteyksien ymmärtäminen

Pohjaten ympäristön ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden välisiin tärkeisiin yhtymäkohtiin

FIGURE 5

### Some regions deforest, others reforest and afforest

Forest cover shares and rates of change by region, 1990–2010 (millions of square kilometres)



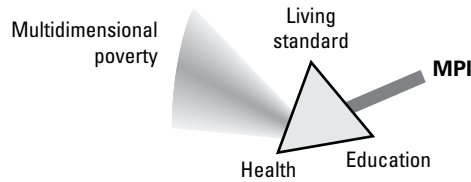
Source: HDRO calculations based on data from World Bank, 2011, *World Development Indicators*, Washington, DC: World Bank.

maailmanlaajuisella tasolla, tarkastelemme raportissa näiden välisiä yhteyksiä myös paikallistasolla sekä kotitalouksien näkökulmasta. Käsittelemme myös maita ja ryhmiä, joissa esiintyy poikkeuksia tavanomaisista suuntauksista, etenkin sukupuolirooleissa tapahtuneita muutoksia ja voimaannuttamista.

Eräs raportin keskeisistä teemoista on, että heikoimmassa asemassa olevat ihmiset kantavat kaksinkertaisen osattomuuden taakkaa. He ovat keskimääräistä alttiimpia ympäristö-ongelmien laajemmille seurauksille, ja joutuvat myös kohtaamaan välittömiä ympäristöhaittoja, kuten sisäilman saasteita, likaista vettä sekä puutteellista sanitaatiota. Moniulotteinen köyhyysindeksi (MPI), jonka otimme käyttöön vuoden 2010 Inhimillisen kehityksen raportissa, ja joka tänä vuonna kattaa 109 valtiota, mahdollistaa näiden ongelmien lähemmän tarkastelun ja osoittaa millä alueilla kärsitään näiden osalta pahimmista puutteista.

MPI:n avulla voidaan mitata vakavia puutteita terveydenhuollossa, koulutuksessa sekä elintasossa, tarkastellen sekä puutteista kärsivien

**FIGURE 6**  
**Multidimensional Poverty Index—**  
**a focus on the most deprived**



ihmisten lukumäärää että heidän ongelmiansa vakavuutta (Figure 6). Tänä vuonna selvitämme ympäristöhaittojen yleisyyttä moniulotteisesti köyhien keskuudessa, sekä näiden haittojen välisiä päällekkäisyyksiä kotitalouksien tasolla. Tämä on uusi tapa hyödyntää MPI-indikaattoria.

Köyhyyshäkeinen tarkastelutapa mahdollistaa ympäristöongelmien aiheuttamien puutteiden tarkastelun ruoanlaittoon tarvittavien nykyaikaisten polttoaineiden, puhtaan veden ja perussanitaation kohdalla. Nämä äärimmäiset puutteet ovat itsessään merkittäviä, ja lisäksi räikeästi ihmisoikeuksia loukkaavia. Näiden ongelmien korjaaminen mahdollistaisi korkeamman tason kykyjen ja toiminnan kehittämisen, lisäksi ihmisten mahdollisuuksia ja siten edistäisi inhimillistä kehitystä.

Kehitysmaissa ainakin kuusi ihmistä kymmenestä kärsii jostakin näistä kolmesta ympäristön puutteesta, ja neljä kymmenestä kärsii näistä kahdesta tai useammasta. Ongelma on

erityisen akuutti moniulotteisesti köyhien keskuudessa, sillä heistä yli yhdeksän kymmenestä kärsii ainakin yhdestä näistä. Suurin osa kärsii päällekkäisistä ongelmista: kahdeksan kymmenestä köyhästä ihmisestä kärsii kahdesta tai useammasta, ja lähes yksi kolmesta (29 prosenttia) kärsii puutteista kaikilla näillä kolmella osa-alueella. Nämä ympäristöhaitat pahentavat suhteettomasti moniulotteista köyhyyttä. Niiden osuus MPI:stä kattaa yli 20 prosenttia, selvästi yli indeksissä näille annettun 17 prosentin painoarvon. Puutteet ovat pahimpia ruoanlaittoon tarvittavien polttoaineiden saatavuudessa kautta kehittyvän maailman, joskin useissa Arabimaissa suurin ongelma on veden saatavuus.

Ymmärtääksemme paremmin ympäristöön liittyvää osattomuutta analysoimme tiettyihin köyhyystasoihin liittyviä malleja. Järjestimme maat sen mukaan, kuinka suuri osa moniulotteisesti köyhistä kärsii yhdestä perustavanlaatuisesta ympäristöön liittyvästä osattomuuden keskeisestä osa-alueesta ja kuinka suuri osa kaikista kolmesta. Analyysi osoittaa, että puutteista kärsivien ihmisten lukumäärä nousee MPI:n lukemien mukana, mutta suuntauksen ympärillä on paljon variaatiota. Taulukossa 2 (Table 2) listataan kymmenen maata, joissa esiintyy vähiten ympäristöpuutteita moniulotteisesti köyhien keskuudessa. Taulukossa MPI:n taso on vakioitu (vasen sarake). Maat joissa ympäristöhaitoista kärsivien köyhien osuus on pienin sijoittuvat etupäässä Arabimaihin ja Latinalaisen Amerikan sekä Karibian alueelle (7 ylimmän kymmenen ryhmästä).

Maat joissa kaikista kolmesta ympäristöhaitasta kärsivien moniulotteisesti köyhien osuus on pienin ovat keskittyneet Etelä-Aasiaan, josta tulevat viisi maata kymmenen kärkijoukosta (katso Table 2, oikea sarake). Useat Etelä-Aasian maat ovat onnistuneet vähentämään joidenkin ympäristöhaittojen aiheuttamaa puutetta lisäämällä puhtaan juomaveden saatavuutta, vaikka puutteet muilta osin olisivatkin edelleen vakavia. Viisi maata esiintyy molemmilla listoilla kymmenen kärjessä. Näiden maiden ympäristöstä aiheutuva köyhyys ei ainoastaan ole vähäisempää, se on myös vähemmän intensiivistä.

**TABLE 2**  
**Ten countries with the lowest share of environmental deprivations among the multidimensionally poor, most recent year available for 2000–2010**

Lowest share of multidimensionally poor with at least one deprivation	Lowest share of multidimensionally poor with all three deprivations
<b>Brazil</b>	Bangladesh
<b>Guyana</b>	<b>Pakistan</b>
<b>Djibouti</b>	Gambia
Yemen	Nepal
Iraq	India
<b>Morocco</b>	Bhutan
<b>Pakistan</b>	<b>Djibouti</b>
Senegal	<b>Brazil</b>
Colombia	<b>Morocco</b>
Angola	<b>Guyana</b>

Note: Countries in bold are on both lists.

Source: HDRO staff estimates based on disaggregated MPI data.

Hyvät tulokset näillä indikaattoreilla eivät välttämättä mahdollista ympäristöriskien ja ympäristön heikentymisen tarkempaa tunnistamista, esimerkiksi tulva-alttiuden osalta. Köyhät ovat samaan aikaan alttiimpia sekä välittömille ympäristöuhkille että näiden laajemmille seurauksille.

Syvennämme tätä näkökulmaa tarkastelemalla MPI:n ja ilmastonmuutoksen aiheuttaman kuormituksen välisiä yhteyksiä. Vertaamme 130:llä kansallisesti määritellyllä hallinnollisella alueella viidessätoista maassa aluekohtaista MPI:tä sadevesimäärissä ja lämpötiloissa tapahtuneisiin muutoksiin. Kaiken kaikkiaan köyhimmät alueet ja paikkakunnat näyttävät lämmenneen eniten, ilman että niissä esiintyisi suuria muutoksia sadevesimäärissä. Tulokset ovat yhteneväiset tutkimusten kanssa, joissa kartoitetaan ilmastonmuutoksen vaikutuksia tuloköyhyyteen.

### Inhimillisen kehityksen valikoituihin osa-alueisiin kohdistuvia ympäristöuhkia

Ympäristön tilan heikentyminen rajoittaa ihmisten kykyä ja valmiuksia monin tavoin, tulotasosta ja elinkeinoista terveys- ja koulutusvaikutuksiin sekä yleisen hyvinvoinnin muihin osatekijöihin.

### Ympäristön heikko laatu ja terveys – päällekkäistä osattomuutta

Sisä- ja ulkoilman saasteista, likaisesta vedestä sekä kehnosta sanitaatiosta aiheutuvat sairaudet koskettavat pahimmin köyhien maiden asukkaita, ja näistä erityisesti heikoimmassa asemassa olevia ryhmiä. Sisäilman saasteet tappavat 11 kertaa enemmän ihmisiä matalan HDI-tason maissa kuin muissa maissa. Heikommassa asemassa olevilla matalan, keskittason ja korkean HDI-tason maiden asukkailla on suurempi riski sairastua ulkoilman saasteista, sillä he sekä altistuvat helpommin saasteille että ovat haavoittuvaisempia. Matalan HDI-tason maissa yli kuusi kymmenestä kärsii puhtaan veden saatavuusongelmista ja lähes neljältä kymmenestä puuttuu pääsy käymälään, mikä edistää sairauksien leviämistä ja aliravitsemusta. Ilmastonmuutos uhkaa pahentaa näitä eroja edistämällä trooppisten tautien, kuten

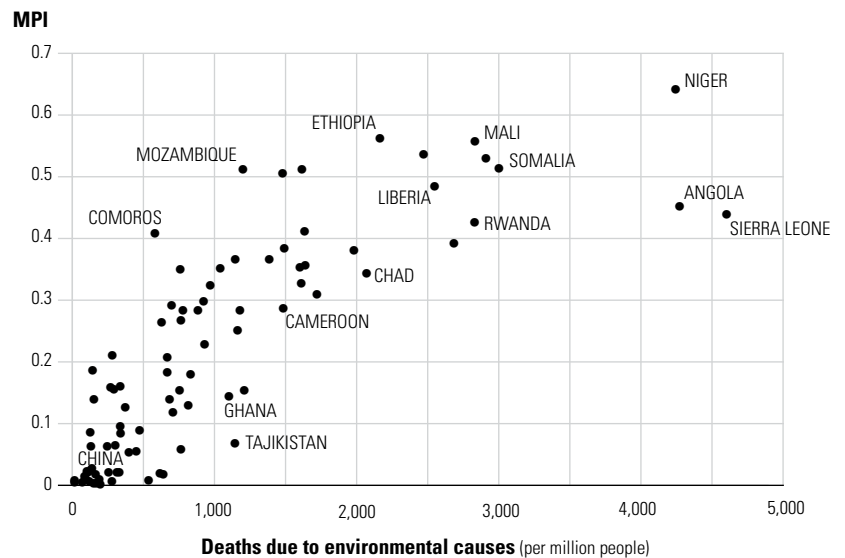
malarian ja dengue-kuumeen leviämistä sekä pienentämällä maataloudesta saatavia satoja.

Maailman terveysjärjestö WHO:n Global Burden of Disease -tietokanta tarjoaa silmiinpistäviä tuloksia ympäristötekijöiden vaikutuksista. Likainen vesi ja puutteellinen puhtaanapito ja hygienia ovat yksi maailman kymmenestä johtavasta sairastumisen syystä. Joka vuosi ympäristöön liittyviin sairauksiin, kuten akuutteihin hengitystieinfektioihin ja ripuliin, kuolee vähintään kolme miljoonaa alle 5-vuotiasta lasta – mikä on enemmän kuin kaikki Alankomaiden, Belgian, Itävaltan, Portugalin ja Sveitsin alle 5-vuotiaat lapset yhteensä.

Ympäristön tilan heikentyminen ja ilmastonmuutos vaikuttavat niin fyysiseen kuin sosiaaliseenkin ympäristöön, sekä tietoon, varallisuuteen ja käyttäytymistapoihin. Riskien eri ulottuvuudet voivat olla vaikutuksiltaan samansuuntaisia ja pahentaa toisiaan. Terveysriskit ovat esimerkiksi suurimmat siellä, missä usein yhdessä esiintyvät haitat – huono vesihuolto ja puhtaanapito – ovat heikoimmat. Niistä kymmenestä maasta joissa ympäristötoihin liittyvä kuolleisuus on korkeinta, kuusi on myös MPI:n kärkimaita, mukaan lukien Niger, Mali sekä Angola (Figure 7).

**Ympäristön tilan heikentyminen rajoittaa ihmisten kykyä ja valmiuksia monin tavoin, tulotasosta ja elinkeinoista terveys- ja koulutusvaikutuksiin sekä yleisen hyvinvoinnin muihin osatekijöihin.**

**FIGURE 7**  
**Deaths attributable to environmental risks are associated with high MPI levels**



Note: Excludes very high HDI countries. Survey years vary by country; see statistical table 5 in the full Report for details.  
Source: A. Prüss-Ustün, R. Bos, F. Gore, and J. Bartram, 2008, *Safer Water, Better Health: Costs, Benefits and Sustainability of Interventions to Protect and Promote Health*, Geneva: World Health Organization.

10 prosentin lisäys äärimmäisistä sääilmiöistä kärsivien ihmisten lukumäärässä heikentää kyseessä olevan maan HDI-tasoa keskimäärin lähes 2 prosenttia. Suuremmat vaikutukset ilmenevät tulotason laskussa sekä HDI:n keskitason maiden ryhmässä.

### **Heikommassa asemassa olevien lasten, erityisesti tyttöjen, koulunkäyntiin kohdistuvat haittavaikutukset**

Vaikka lähes kaikki lapset osallistuvat perusopetukseen suuressa osassa maailmaa, eroavaisuuksia esiintyy edelleen. Lähes kolme kymmenestä alakouluikäisestä lapsesta matalan HDI-tason maissa ei ole edes kirjoilla koulussa ja useat rajoitteet (jotkin niistä ympäristöön liittyviä) vaikeuttavat myös koulussa kirjoilla olevien lasten opiskelua. Sähkön puutteella on esimerkiksi sekä suoria että epäsuoria vaikutuksia. Sähkö mahdollistaa paremman valaistuksen, mikä lisää opiskeluun käytettävissä olevaa aikaa, sekä toisaalta nykyaikaisten liesien käytön, mikä lyhentää polttopuiden ja veden noutamiseen kuluva aikaa. Molemmat ovat tekijöitä joiden on havaittu hidastavan koulutusta sekä heikentävän koulunkäyntilukuja. Tytöt ovat usein alttiimpia näille vaikutuksille, sillä he osallistuvat useammin resurssien keräämiseen koulunkäynnin ohella. Puhtaan veden sekä parempien saniteettitilojen saatavuus ovat erityisen tärkeitä myös tyttöjen koulunkäynnin tukena, tarjoten heille terveyshyötyjä, ajansäästöä sekä yksityisyyttä.

### **Muita vaikutuksia**

Kotitalouksien ympäristöön liittyvä osattomuus voi olla yhteydessä laajempaan ympäristön kuormitukseen, rajoittaen ihmisille tarjoutuvia valinnanmahdollisuuksia monissa yhteyksissä ja vaikeuttaen luonnonvarojen käyttöön pohjaavaa elannon hankkimista. Ihmisten on usein työskenneltävä enemmän pitääkseen yllä elintasoaan, tai vaihtoehtoisesti vaihdettava asuinpaikkaa paetakseen heikentyneitä ympäristöolosuhteita.

Luonnonvaroista riippuvaiset elinkeinot ovat aikaa vieviä, etenkin olosuhteissa, joissa kotitaloudet joutuvat tulemaan toimeen ilman nykyaikaista ruoanlaitossa tarvittavaa polttoainetta ja puhdasta vettä. Ajankäyttöä mittaavat tutkimustulokset myös havainnollistavat aiheeseen liittyviä sukupuolten välisiä eriarvoisuuksia. Naiset käyttävät usein monta tuntia enemmän aikaa veden ja polttopuiden noutamiseen kuin miehet, samoin tytöt verrattuna poikiin. Naisten aikaa vievä osallistuminen näihin tehtäviin tyyppillisesti myös heikentää heidän mahdollisuksiinsa osallistua tuottoisampaan työhön.

Kuten vuoden 2009 Inhimillisen kehityksen raportissa todettiin, liikkuvuus eli mahdollisuus valita asuinpaikkansa on tärkeää sekä valinnanvapauksien lisääntymisen kannalta, että toiminnan tuloksellisuuden parantamisessa. Oikeudelliset rajoitteet kuitenkin vaikeuttavat liikkuvuuden toteutumista. On myös vaikea arvioida kuinka monet muuttavat paetakseen ympäristön kuormittumista, koska liikkuvuuteen vaikuttavat yhtäaikaaisesti monet muut tekijät, kuten köyhyys. Tästä huolimatta jotkin arviot ympäristöhaittojen aiheuttamasta muuttovirrasta ovat hyvin korkeita.

Ympäristön kuormitus on myös yhdistetty lisääntyneeseen konfliktien riskiin. Näiden välinen yhteys ei kuitenkaan ole suora. Konfliktien syntyyn vaikuttavat olennaisesti myös laajempi poliittinen, taloudellinen ja tilannekohtainen konteksti, joka saattaa yksilöt, yhteisöt ja yhteiskunnan alttiimmiksi ympäristössä tapahtuville haitallisille muutoksille.

### **Äärimmäisten sääilmiöiden eriarvoistavat vaikutukset**

Ympäristöongelmat voivat kroonisten uhkien ohella kasvattaa akuuttien uhkien todennäköisyyttä, eriarvoistavin vaikutuksin. Arviomme mukaan 10 prosentin lisäys äärimmäisistä sääilmiöistä kärsivien ihmisten lukumäärässä heikentää kyseessä olevan maan HDI-tasoa keskimäärin lähes 2 prosenttia. Suuremmat vaikutukset ilmenevät tulotason laskussa sekä HDI:n keskitason maiden ryhmässä.

Nämä seuraukset eivät jakaudu tasaisesti: todennäköisyys loukkaantua tai menehtyä tulvien, myrskytuulien tai maanvyöryjen yhteydessä on suurin lasten, naisten ja vanhusten kohdalla, etenkin köyhien keskuudessa. Luonnonkatastrofien vaikutusten silmiinpistävän suuret erot sukupuolten välillä kielivät eriarvoisuuksista riskialttiudessa, tarjolla olevissa mahdollisuuksissa ja resurssissa sekä kyvyissä, asettaen osan naisista järjestelmällisesti heikompaan asemaan ja kasvattamalla heidän riskialttiuttaan.

Lapset kärsivät kohtuuttomassa määrin kielteisistä sääilmiöistä, sillä pidempiaikaiset aliravitsemukseen sekä koulunkäynnin keskeytymiseen liittyvät ongelmat heikentävät heidän tulevaisuudennäkymiään. Useista kehitysmaista kerätty aineisto osoittaa, että ohimenevien taloudellisten



haasteiden yhteydessä perheet saattavat keskeyttää lastensa koulunkäynnin. Yleisemmällä tasolla useat tekijät määrittävät sitä, kuinka alttiita kotitaloudet ovat äkillisille vaikeuksille ja kuinka vahvat niiden selviytymiskyvyt ovat. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi vaikeuksien luonne, kotitalouksien sosioekonominen asema, sosiaalinen pääoma, epämuodolliset tukiverkostot sekä avustus- ja jälleenrakennustyön tasapuolisuus ja tehokkuus.

### **Voimaannuttaminen – lisääntymisvapaus ja poliittiset epätasapainotekijät**

Muutokset sukupuolirooleissa ja naisten aseman vahvistaminen ovat joissain maissa ja joidenkin ryhmien keskuudessa mahdollistaneet ympäristön kestävä kehityksen parantamisen ja edistäneet tasavertaisuutta sekä inhimillistä kehitystä.

#### **Sukupuolten välinen tasa-arvo**

Sukupuolten eriarvoisuutta mittaava indikaattorimme (Gender Inequality Index GII), joka on päivitetty tämän vuoden raportissa 145 valtion osalta, havainnollistaa kuinka lisääntymisterveyden rajoitukset lisäävät sukupuolten välistä eriarvoisuutta. Tämä on merkittävää, sillä maissa joissa ihmisillä on yhtäläiset mahdollisuudet vaikuttaa omaan lisääntymisterveyteensä, naiset saavat keskimäärin vähemmän lapsia. Tämä edistää sekä äitien että lasten terveyttä ja vähentää kasvihuonepäästöjen määrää. Esimerkiksi Kuubassa, Mauritiuksella, Thaimaassa ja Tunisiassa, joissa lisääntymisterveyspalvelut ja ehkäisyvälineet ovat helposti saatavilla, syntyvyys on alle kaksi lasta naista kohden. Lisääntymisterveyspalveluiden kysyntä ja tarve on kuitenkin vielä suuri ja tilastollinen aineisto osoittaa, että mikäli kaikki naiset voisivat päättää lisääntymisestään, väestönkasvu hidastuisi kylliksi laskemaan maailmanlaajuiset kasvihuonepäästöt alle niiden nykyisen tason. Puutteellisen perhesuunnittelun tarpeisiin vastaaminen vuoteen 2050 mennessä laskisi maailman hiilipäästöjä arviolta 17 prosenttia niiden nykyisestä tasosta.

GII-indeksin avulla tarkastelemme myös naisten osallistumista poliittiseen päätöksentekoon. GII osoittaa että naisten

osallistuminen on miehiä heikompaa kaikkialla maailmassa, etenkin Saharan eteläpuolisessa Afrikassa, Etelä-Aasiassa sekä Arabimaissa. Tällä on merkittäviä seurauksia ympäristön kestävä kehityksen sekä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kannalta. Koska naiset usein kantavat raskaimman taakan resurssien keräämisestä ja altistuvat miehiä enemmän sisäilman saasteille, luonnonvarojen käyttöä koskevat päätökset koskettavat heitä usein enemmän kuin miehiä. Viimeaikaiset tutkimukset osoittavat että olennaista ei ole ainoastaan se, että naiset osallistuvat päätöksentekoon, vaan myös se missä määrin ja miten he siihen osallistuvat. Ja koska naiset ovat usein kiinnostuneempia ympäristöstä, kannattavat keskimääräistä enemmän ympäristöystävällistä politiikkaa sekä äänestävät kestävä kehitystä ajavia päättäjiä, naisten laajempi osallistuminen poliittiseen päätöksentekoon ja kansalaisjärjestöjen toimintaan voisi edistää ympäristönsuojelua ja tätä kautta luoda positiivisia johdannaisvaikutuksia kaikkien vuosituhattavoitteiden kohdalla.

Nämä perustelut eivät ole uusia, mutta ne antavat lisää painoarvoa naisten tosiasiallisten vapauksien laajentamiselle. Siten naisten osallistumisen vahvistaminen on sekä itsessään arvokasta että välineellisesti merkittävää tasavertaisuuden ja ympäristön kehityksen edistämisen kannalta.

#### **Vallan epätasainen jakautuminen**

Kuten vuoden 2010 *Inhimillisen kehityksen raportissa* esitettiin, voimaantumisen on monta puolta, mukaan lukien muodolliset kansallisen tason demokraattiset prosessit sekä paikallistason osallistumismahdollisuudet. Kansallisella sekä alueellisella tasolla tapahtuvan poliittisen voimaantumisen on osoitettu parantavan ympäristön kestävä kehitystä. Huolimatta paikallisten olosuhteiden suuresta vaikutuksesta, tutkimukset osoittavat että demokraattiset yhteiskunnat ovat yleisesti ottaen vastuullisempia suhteessa äänestäjiinsä ja todennäköisemmin edistävät kansalaisvapauksien toteutumista. Tästä huolimatta myös demokraattisia yhteiskuntia koskettava yleinen ongelma on, että eniten ympäristön kuormituksesta kärsivät

---

Puutteellisen perhesuunnittelun tarpeisiin vastaaminen vuoteen 2050 mennessä laskisi maailman hiilipäästöjä arviolta 17 prosenttia niiden nykyisestä tasosta.

---

---

On olemassa useita  
lupaavia keinoja  
parantaa energian  
saatavuutta  
aiheuttamatta  
samalla merkittävää  
lisäkuormitusta  
ympäristölle.

---

ihmiset ovat usein myös niitä, joiden asema on jo entuudestaan vaikein sekä osallistumismahdollisuudet heikoimmat. Siten poliittisesti ohjattu priorisointi ja ohjelmat usein sivuuttavat heidän etunsa ja tarpeensa.

Kasvava todistusaineisto osoittaa, että vallan epätasainen jakautuminen ja sen ilmeneminen poliittisissa instituutioissa vaikuttaa monissa maissa ja tilanteissa ympäristön tilan kehittymiseen. Köyhät sekä muutoin heikommassa asemassa olevat kärsivät suhteettomassa määrin ympäristön kuormittumisesta. Tätä raporttia varten tehty uusi, noin sata valtiota kattava analyysi vahvistaa, että vallan tasapuolisempi jakautuminen laajasti ymmärrettyinä korreloi parempien ympäristötulosten kanssa, esimerkiksi suhteessa puhtaamman juomaveden saatavuuteen, maaperän parempaan laatuun, vähäisempiin likaisen veden käytöstä sekä sisä- ja ulkoilman saasteista aiheutuviin kuolemiin. Tulokset osoittavat, että näiden tekijöiden välillä on mahdollista saavuttaa merkittäviä synergiaetuja.

### **Myönteiset yhteisvaikutukset – ympäristön, tasavertaisuuden sekä inhimillisen kehityksen kannalta toimivia strategioita**

Pyrkinessään vastaamaan tämän raportin käsittelemiin haasteisiin hallitukset, kansalaisyhteiskunnat, yksityisen sektorin toimijat ja kehitysyhteistyökumppanit ovat kehittäneet lähestymistapoja, joissa yhdistyvät ympäristön kestävä kehityksen, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden sekä inhimillisen kehityksen teemat. Nämä ovat kaikkia osa-alueita hyödyttäviä ”win-win-win –strategioita”. Tehokkaat ratkaisut ovat tapauskohtaisia. Silti on tärkeää huomioida paikalliset ja kansalliset ratkaisut, jotka ovat tuottaneet hyviä tuloksia, sekä tunnistaa sellaiset laajemmat periaatteet, jotka pätevät eri tilanteissa. Paikallistasolla painotamme osallistavien instituutioiden merkitystä, kansallisella tasolla hyväksi todettujen uudistusten ja innovaatioiden toimeenpanon laajentamista.

Toimenpidelistä on pitkä. Tämän raportin puitteissa emme voi tehdä oikeutta sen kaikille ulottuvuuksille, mutta tavoittemme on keskittyä lisäarvoon, jota syntyy win-win-win –strategioista jotka helpottavat sosiaalisten,

taloudellisten ja ympäristöhaasteiden hallintaa ratkaisemalla kompromissitilanteita, joissa joutuisimme valitsemaan tasavertaisuuteen, ympäristöön tai inhimilliseen kehitykseen liittyvien hyötyjen välillä. Innostaaksemme aiheeseen liittyvää keskustelua ja toimintaa tarjoamme konkreettisia esimerkkejä siitä, kuinka mahdollisten kompromissitilanteiden ratkaisuun tähtäävä strategia ja positiivisten yhteisvaikutusten tunnistaminen on toiminut käytännössä. Seuraavaksi esittelemme aiheeseen liittyvän esimerkin nykyaikaisen energiankäytön piiristä.

### **Nykyaikaisten energialähteiden saatavuus**

Energia on keskeinen resurssi inhimillisen kehityksen kannalta. Tästä huolimatta noin 1,5 miljardia ihmistä, yli viidesosa maailman väestöstä, elää ilman sähköä. Moniulotteisesti köyhien joukosta kolmasosa elää ilman sähköä.

Joudutaanko energiankäytön saatavuuden laajentamisen ja hiilipäästöjen välillä kompromissitilanteeseen? Ei välttämättä. Esitämme, että näiden tekijöiden välinen yhteys on luonnehdittu väärin. On olemassa useita lupaavia keinoja parantaa energian saatavuutta aiheuttamatta samalla merkittävää lisäkuormitusta ympäristölle:

- Sähköverkon ulkopuolisten hajautettujen vaihtoehtojen avulla on teknisesti mahdollista tuottaa energiapalveluita köyhille kotitalouksille, ja niiden rahoitus sekä jakelu voidaan toteuttaa minimaalisin ilmastovaikutuksin.
- Nykyaikaisten energiapalveluiden perustaso voidaan ulottaa kaikille maailman ihmisille lisäten hiilidioksidipäästöjä ainoastaan arviolta 0,8 prosenttia, ottaen huomioon jo toteutuneet laajat poliittiset sitoumukset.

Maailman energiatuotanto saavutti käännekohdan vuonna 2010, kun uusiutuvien energialähteiden osuus ylsi 25 prosenttiin maailmanlaajuisesta energiakapasiteetista, ja näiden kautta toimitettiin yli 18 prosenttia maailman sähköstä. Haasteena on laajentaa energian saatavuutta sellaisessa mittakaavassa ja sellaisella nopeudella, jotka parantaisivat köyhien naisten ja miesten elinolosuhteita nyt ja tulevaisuudessa.

## **Ympäristön tilan heikentymisen välttäminen**

Ympäristön kuormitusta vähentävien toimenpiteiden laajempi skaala ulottuu lisääntymistä koskevista valinnanmahdollisuuksista yhteisöllisen metsänhoidon tukemiseen sekä joustavaan ympäristötuhoihin vastaamiseen.

Lisääntymisoikeudet, mukaan lukien lisääntymisterveyspalveluiden saatavuus, ovat edellytys naisten voimaantumisellemme ja voisivat hillitä ympäristön tilan heikentymistä. Selkeät parannukset tällä alueella ovat mahdollisia. Useat esimerkit osoittavat, että lisääntymisterveyden palveluja voidaan tarjota vähäisin lisäkustannuksin käyttäen olemassa olevaa terveydenhuollon infrastruktuuria ja huolehtien yhteisön osallistumisesta. Esimerkiksi Bangladeshissa syntyvyys laski vuoden 1975 6,6:sta lapsesta 2,4:ään lapseen naista kohden vuonna 2009. Maan hallitus käytti tukirahoitusta sekä tiedotustyötä parantaakseen ehkäisyvälineiden saatavuutta, ja vaikutti sosiaalisten normien kehittymiseen molempia sukupuolia edustavia mielipidevaikuttajia, kuten uskonnollisten johtajia, opettajia ja kansalaisjärjestöjen edustajia yhteiskunnallisissa vuoropuhelussa hyödyntäen.

Yhteisöllinen metsänhoito voisi hillitä ympäristön kuormitusta ja vähentää hiilidioksidipäästöjä paikallisella tasolla, mutta kokemus on osoittanut että se saattaa heikentää jo entuudestaan syrjäytyneiden ihmisten asemaa. Tästä syystä katsomme, että erityisesti naisten laaja osallistuminen metsänhoidon suunnitteluun on tärkeää, samoin kuin köyhien ja metsistä elantonsa saavien elinolosuhteiden turvaaminen.

Tuhojen vaikutusten lieventämisessä lupavia keinoja löytyy myös tasavertaisuutta ja joustavista tuhoihin vastaamisen tavoista sekä innovatiivisen sosiaalisen suojelun alueelta. Tuhoihin vastaamisen tapoihin kuuluvat muun muassa yhteisökohtaiset riskikartoitukset sekä tasapuolisempi jälleenrakennusresurssien jakaminen. Käytännön kokemusten kautta riskien hallinta on siirtynyt lähemmäs paikallistasoa, edesauttaen paikallisyhteisöjen ja etenkin naisten osallistumista suunnitteluun sekä päätöksentekoon. Jälleenrakennus voidaan toteuttaa tavalla, joka korjaa olemassa olevia epätasa-arvoisuuksia.

## **Kehitysmalliemme uudelleenajattelua – muutoksen mahdollistajia**

Kasvavia ympäristöuhkia kärjistävät suuret erot ihmisten, ryhmien ja maiden olosuhteissa aiheuttavat valtavia haasteita poliittiselle päätöksenteolle ja toimintaohjelmille. Silti on aihetta optimismiin. Monessa mielessä nykyolosuhteet edesauttavat kehitystä paremmin kuin koskaan aiemmin osassa maailmaa ilmenevien innovatiivisten toimintamallien ja aloitteiden ansiosta. Asian eteenpäin vieminen edellyttää rohkeaa ajattelua, etenkin näin YK:n kestävä kehityksen konferenssin (Rio +20) aattona sekä vuoden 2015 jälkeisen aikakauden koittaessa. Tässä raportissa tuodaan esiin uutta näkemystä inhimillisen kehityksen tukemisesta kestävä kehityksen ja tasavertaisuuden näkökulmasta katsottuna. Paikallisella ja kansallisella tasolla painotamme tasavertaisuuden huomioonottamista toimintaohjelmien suunnittelussa sekä ihmisryhmien oikeudellisesta ja poliittisesta voimaantumisen mahdollisesti koituvia moninkertaisia hyötyjä. Globaalilla tasolla korostamme ympäristöuhkien torjumiseen käytettävien lisäresurssien tarvetta sekä heikommassa asemassa olevien maiden tasavertaisia mahdollisuuksia päästä osallisiksi tarvittavasta rahoituksesta.

### **Tasavertaisuuden sisällyttäminen vihreän talouden toimintaohjelmiin**

Eräs raportin keskeisistä teemoista on tasavertaisuuskysymysten täysimääräinen sisällyttäminen ympäristöpoliittisiin ohjelmiin. Perinteiset ympäristöpolitiikan arviointikäytännöt ovat tältä osin puutteellisia. Ne saattavat esimerkiksi tuoda esiin tulevien päästöjen vaikutukset mutta usein vaikenevat resurssien jakamiseen liittyvistä kysymyksistä. Silloinkin kun eri ryhmiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan, huomio kiinnitetään etupäässä tuloihin liittyviin vaikutuksiin. Tasavertaisuuden ja osallistavuuden merkitys ovat jo ilmeisiä vihreän talouden ohjelmien tavoitteissa. Ehdotamme, että asiaa tulisi viedä tästä eteenpäin.

Laajemmat tasavertaisuuskysymykset voidaan sisällyttää poliittiseen päätöksentekoon

---

Perinteiset ympäristöpolitiikan arvioinnin käytännöt eivät aina heijasta resurssien jakautumiseen liittyviä kysymyksiä. Vaikka tasavertaisuuden ja osallistavuuden merkitys on jo ilmeinen vihreän talouden ohjelmien tavoitteissa, haluaisimme viedä asian pidemmälle.

---

ottamalla osalliset mukaan arviointiin, jossa huomioidaan muutamia keskeisiä periaatteita:

- Muut kuin tulotasoon liittyvät hyvinvoinnin ulottuvuudet, esimerkiksi MPI:n kaltaisten menetelmien avulla.
- Poliittisten toimintaohjelmien suorat sekä epäsuorat vaikutukset.
- Korvausjärjestelmät ihmisille, jotka joutuvat kärsimään kielteisistä vaikutuksista.
- Epätodennäköisten, mutta toteutuessaan tuhoisien äärimmäisten sääilmiöiden riskit.

Poliittisten toimintaohjelmien resurssien jakautumiseen sekä ympäristövaikutuksiin kohdistuvien vaikutusten aikainen arviointi on erittäin tärkeää.

### **Puhdas ja turvallinen ympäristö**

#### **– oikeus, ei etuoikeus**

Ympäristöoikeuksien sisällyttäminen kansallisiin perustuslakeihin ja lainsäädäntöön voi olla tuloksellista, ei vähiten siksi, että se voimaannuttaa kansalaiset puolustamaan näitä oikeuksia. Ainaakin sadan kahdenkymmenen maan perustuslaeissa viitataan ympäristönormeihin, ja useat maat, joissa näihin ei nimenomaisesti viitata, silti tulkitsevat yleisten perustuslaillisten yksilön oikeuksien kattavan oikeuden terveeseen ympäristöön.

Terveeseen ympäristöön kohdistuvien yhtäläisten oikeuksien tunnustaminen perustuslain tasolla edesauttaa tasavertaisuuden toteutumista, sillä se osoittaa ettei tämä ole ainoastaan sellaisten ihmisten oikeus, joilla on siihen varaa. Lisäksi tämän oikeuden sisällyttäminen valtion oikeudelliseen viitekehykseen voi vaikuttaa hallitusten painopisteisiin sekä resurssien jakamiseen.

Terveeseen ja toimivaan ympäristöön liittyvien tasavertaisten oikeuksien lainsäädännön tasolla tunnistamisen ohella tarvitaan mahdollistavia instituutioita, mukaan lukien riippumaton ja tasapuolinen oikeuslaitos sekä oikeus tiedonsaantiin hallituksilta ja yrityksiltä. Myös kansainvälinen yhteisö tunnustaa osaltaan yhä selvemmin oikeuden saada tietoa ympäristön tilasta.

### **Osallistuminen ja vastuullisuus**

Prosesseihin liittyvät vapaudet ovat keskeisiä inhimillisen kehityksen kannalta, ja kuten viimevuotisessa *Inhimillisen kehityksen raportissa* todettiin, niillä on sekä itsenäistä että

välineellistä arvoa. Suuret erot vaikutusmahdollisuuksissa näyttäytyvät suurina eroina ympäristövaikutuksissa. Mutta toisinpäin katsottuna, vaikutusmahdollisuuksien lisääminen voi saada aikaan myönteisiä ympäristövaikutuksia tasapuolisella tavalla. Demokratia on tärkeää, mutta sen ohella kansallisten instituutioiden on oltava vastuullisia ja osallistavia – erityisesti suhteessa ryhmiin, joita asia koskettaa, mukaan lukien naiset – jotta kansalaisyhteiskunnalla olisi valmiudet toimia ja jotta suuren yleisön tiedonsaanti turvataan.

Avoin, läpinäkyvä ja osallistava harkintaprosessi on osallistumisen edellytys, mutta käytännössä tehokkaalle osallistumiselle on edelleen esteitä. Positiivisista muutoksista huolimatta tarvitaan lisätoimia, jotta perinteisesti syrjäytyneet ryhmät kuten alkuperäiskansat voisivat osallistua aktiivisemmin. Lisäksi kasvava määrä todistusaineistoa viittaa naisten osallistumisen mahdollistamisen merkittävyyteen, sekä itsessään arvokkaana, että siksi, että sen on todettu olevan yhteydessä kestävien tulosten saavuttamiseen.

Kun hallitukset ovat valmiita vastaamaan yleisön huolenaiheisiin, muutos on todennäköisempää. Toimintaympäristö, jossa kansalaisyhteiskunta menestyy, synnyttää myös vastuullisuutta paikallisella, kansallisella sekä globaalilla tasolla. Lehdistönvapaus puolestaan on tärkeää tietoisuuden lisäämiseksi ja yleisön osallistumisen kanavoimiseksi.

### **Investointien rahoittaminen**

#### **– missä pisteessä olemme?**

Keskustelut kestävästä kehityksestä nostavat esiin merkittäviä kysymyksiä kustannuksista ja rahoituksesta, mukaan lukien siitä kuka rahoittaa mitä ja miten. Yhdenvertaisuusperiaatteet puoltavat suurta resurssien kanavoimista köyhille maille, jotta nämä voisivat sekä jakaa vettä ja energiaa tasavertaisemmin, että sopeutua ilmastonmuutokseen ja lievittää sen vaikutuksia.

Rahoitusanalyysimme nostaa esiin neljä tärkeää viestiä:

- Investointitarpeet ovat suuret, mutta ne eivät ylitä nykyisiä menoja muilla alueilla, kuten sotilasmenoissa. Arvioitu vuotuinen investointi, joka tarvitaan yhtäläisen nykyaikaisten energialähteiden saatavuuden

turvaamiseksi on alle kahdeksasosa fossiiliin polttoaineisiin vuosittain kanavoidusta tuesta.

- Julkisen sektorin sitoumukset ovat tärkeitä (eräiden avunantajien anteliaisuus erottuu joukosta), ja yksityinen sektori on merkittävä ja olennainen rahoituksen lähde. Julkiset toimet voivat tuottaa yksityisiä investointeja painottamalla julkisten varojen lisäämisen tärkeyttä ja tukemalla myönteistä investointi-ilmapiiiriä ja paikallisia voimavaroja.
- Tiedon puutteiden takia kansallisen tason julkisia ja yksityisiä investointeja ympäristön kestävytyteen on vaikea seurata. Saata-villa oleva tieto mahdollistaa ainoastaan virallisen kehitysavun seurannan.
- Rahoitusarkkitehtuuri on monimutkainen ja hajanainen, mikä vähentää sen tehokkuutta ja vaikeuttaa varojen käytön seurantaa. Pariisissa ja Accrassa aiemmin tehdyistä sitoumuksista avun käytön tehostamiseksi on paljon opittavaa.

Vaikkakin näytöt tarpeista, sitoumuksista ja maksatuksista ovat hajanaisia ja niiden mittakaava epävarma, näiden muodostama yleiskuva on selkeä. Virallisen kehitysavun ja toisaalta ilmastonmuutoksen, matalahiilisen energiatuotannon, puhtaan veden saannin ja puhtaanapidon hoitamiseen tarvittavien investointien välinen ero on huikea – jopa suurempi kuin sitoumusten ja investointitarpeiden välinen ero (Figure 8). Matalahiilisten energialähteiden rahoitus kattaa ainoastaan 1,6 prosenttia tarpeen arvioidusta alarajasta, kun taas ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen lievittämisen investoidaan noin 11 prosenttia arvioidusta tarpeiden alarajasta. Vesihuollon ja sanitaation kohdalla luvut ovat paljon matalampia ja virallisen kehitysavun sitoumukset ovat lähempänä arvioituja kustannuksia.

**Rahoitusvajeen kattaminen: valuutansiirtovero – erinomaisesta ajatuksesta käytännön toimintaohjelmaan**  
Raportissa esiin tuotujen haasteiden ja puutteiden hallintaan tarvittavien varojen rahoitusvajetta voisi merkittävästi kaventaa hyödyntämällä uusia mahdollisuuksia. Oivallinen vaihtoehto on valuutansiirtovero. Tämä ajatus, jota perusteltiin vuoden 1994 *Inhimillisen*

*kehityksen raportissa*, hyväksytään nykyään enenevässä määrin yhtenä käytännön toimintavaihtoehtona. Viimeaikainen rahoitusalan kriisi on herättänyt kiinnostusta ehdotusta kohtaan, korostaen sen merkitystä ja ajankohtaisuutta.

Nykypäivän kansainvälinen valuutansiirtoinfrastruktuuri on järjestäytyneempi, keskitetty ja standardoitu, joten veron toteutettavuus näyttää uudella tavalla. Verolla on korkean tason tukea, muun muassa Leading Group on Innovative Financing -ryhmän taholta. Ryhmään lukeutuu 63 maata, joiden joukossa ovat muun muassa Kiina, Ranska, Saksa, Japani ja Iso-Britannia. Lisäksi YK:n korkean tason neuvoa-antava ryhmä UN High-Level Advisory Group on Climate Change Financing ehdotti äskettäin, että 25-50 prosenttia tämänkaltaisen veron tuotoista tulisi ohjata ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen vaikutusten lieventämiseen kehitysmaissa.

Päivitetty analyysimme osoittaa, että hyvin matalalla tasolla (0,005 prosenttia) ja vailla ylimäärisiä hallinnollisia kustannuksia valuutakaupan verotus voisi tuottaa noin 40 miljardia dollaria vuosittain. Harva muu vaihtoehto voisi täyttää sen mittakaavan lisärahoitustarpeen, jota kansainvälisissä keskusteluissa on esitetty.

Myös laajempi rahoitustapahtumien verotus tarjoaisi suuria mahdollisia tuottoja. Useimmat G-20 maissa on jo otettu käyttöön rahoitustapahtumaverot, ja Kansainvälinen valuuttarahasto IMF on vahvistanut laajemman veron olevan hallinnollisesti toteutettavissa. Eräs tästä esitetty luonnehdinta, 0,05:n prosentin kotimaisia ja kansainvälisiä rahoitustapahtumia koskeva vero, voisi tuottaa arviolta 600 - 700 miljardia dollaria vuodessa.

IMF:n ylimääräisten erityisnosto-oikeuksien (Special Drawing Rights SDR) osittainen muuttaminen rahaksi on myös herättänyt kiinnostusta. Tämä voisi tuottaa jopa 75 miljardia dollaria aiheuttaen vähän tai ei lainkaan budjettimenoja osallistuville hallituksille. Erityisnosto-oikeuksilla on lisäksi erityistä vetovoimaa rahatalouden tasapainottamisen välineenä; kysynnän odotetaan tulevan varantojaan monipuolistamaan pyrkivien kehittyvien markkinatalouksien taholta.

---

Hyvin matalalla tasolla ja vailla ylimäärisiä hallinnollisia kustannuksia valuutansiirtovero voisi tuottaa noin 40 miljardia dollaria vuosittain. Harva muu vaihtoehto voisi täyttää sen mittakaavan lisärahoitustarpeen, jota kansainvälisissä keskusteluissa on esitetty.

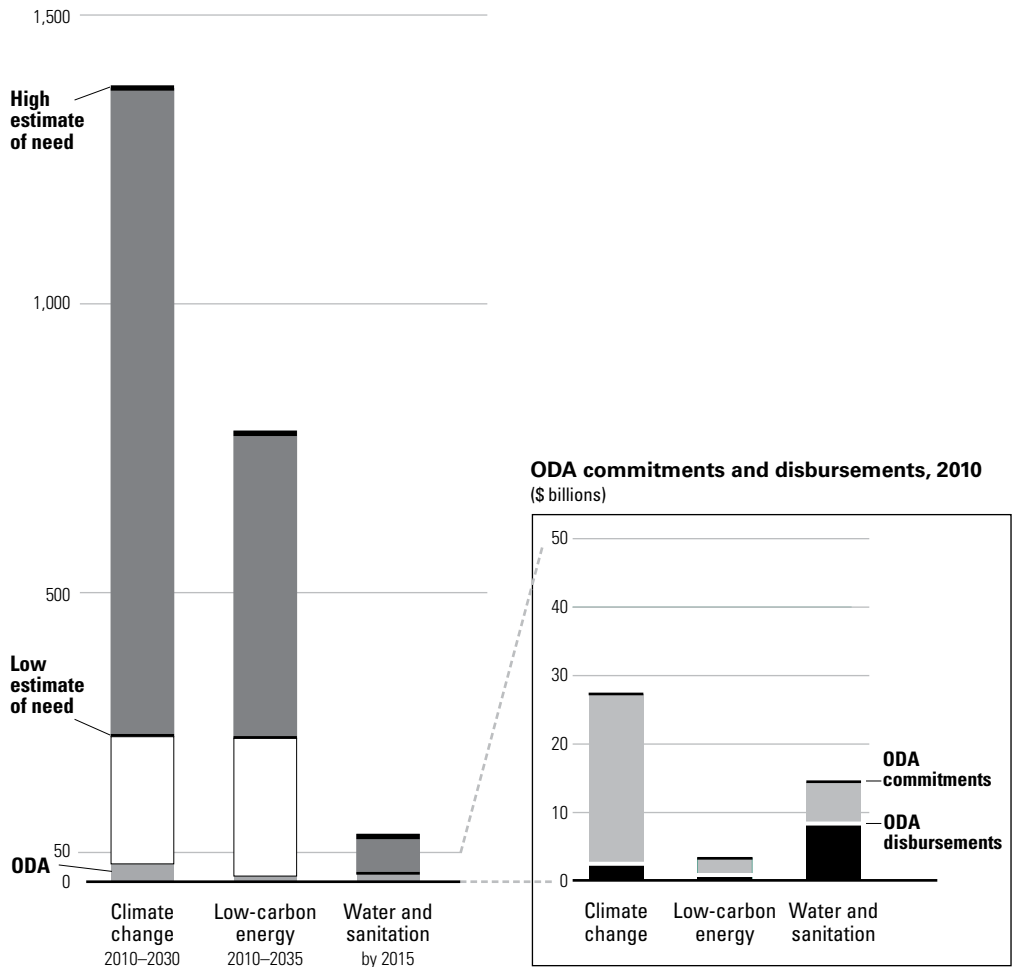
---

FIGURE 8

**Official development assistance falls far short of needs**

**Estimated future needs and existing official development assistance (ODA)**

Annual expenditures (\$ billions)



Source: International Energy Agency, 2010, *World Energy Outlook*, Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development; UN Water, 2010, *Global Annual Assessment of Sanitation and Drinking-Water: Targeting Resources for Better Results*, Geneva: World Health Organization; United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2010, *Promoting Development, Saving the Planet*, New York: United Nations; and OECD Development Database on Aid Activities: CRS online.

**Uudistuksia suuremman tasavertaisuuden ja kuulluksi tulemisen tueksi**

Poliittisten päättäjien ja neuvottelijoiden sekä ympäristöhaitoille alttiimpien kansalaisten välisen kuilun kaventamiseksi tarvitaan kansainvälisessä ympäristöhallinnossa olevan vastuuvajeen umpeen kuromista. Vastuullisuus sinällään ei ratkaise ongelmia, mutta se on ensiarvoinen tekijä rakennettaessa sekä sosiaalisesti että ympäristöllisesti tuloksellista kansainvälisen hallinnan järjestelmää, joka hyödyttää ihmisiä.

Kannustamme toimiin, jotka edistävät tasavertaisuutta ja kuulluksi tulemista ympäristönsuojeluun suunnattujen varojen käytössä.

Yksityinen rahoitus on olennaista, mutta koska esimerkiksi suurin osa energia-alalle kulkeutuvista rahavirroista on peräisin yksityisiltä rahoittajilta, joidenkin alueiden edustamat, yksityisen sijoittajan näkökulmasta suuremmat riskit ja pienemmät tuotot vaikuttavat rahavirtojen suuntautumiseen. Uudistusten puuttuessa rahoituksen saatavuus tulee edelleen jakautumaan epätasaisesti

maiden kesken ja jopa kärjistämään eri-arvoisuutta. Tämä korostaa sitä, että julkisten investointien tulisi jakautua tasavertaisesti ja auttaa luomaan houkuttelevat puitteet tulevaisuuden yksityisille rahavirroille.

Seuraukset ovat ilmeiset – tasavertaisuuden periaatteita tarvitaan ohjaamaan ja kannustamaan kansainvälisiä rahavirtoja. Instituutioiden kehittämistä tulee tukea, jotta kehitysmaat voivat perustaa tarvittavia toimintaohjelmia sekä kannustimia. Kansainvälisen julkisen rahoituksen hallintamekanismien on taattava osallisten kuulluksi tuleminen ja sosiaalinen vastuullisuus.

Mikä hyvänsä todelliseen muutokseen tähtäävä yritys nostaa ratkaisevasti ilmastomuutoksen pysäyttämiseen tai hidastamiseen tähtävien toimien mittakaavaa edellyttää kotimaisten sekä kansainvälisten, yksityisten sekä julkisten, avustusten sekä lainojen tarjoamien resurssien hyödyntämistä. Sekä yhdenvertaisen saatavuuden että kansainvälisten rahoitusvirtojen tehokkaan käytön varmistamiseksi tässä raportissa kannatetaan osallisten voimaannuttamista eri lähteistä saatujen resurssien yhdistämiseen kansallisella tasolla. Kansalliset ilmastorahastot voivat edesauttaa kotimaisista ja kansainvälisistä, yksityisistä ja julkisista lähteistä, avustuksista sekä lainoista saatavien resurssien toiminnallista yhdistämistä. Tämä on olennaista kansallisen vastuullisuuden sekä resurssien jakamiseen liittyvien myönteisten vaikutusten varmistamiseksi.

Raportissa ehdotetaan neljää maaton toimintatapaa ohjelman eteenpäin viemiseksi:

- *Vähäpäästöiset, ilmastoystävälliset, joustavat ja sopeutumiskykyiset strategiat* – inhimillisen kehityksen, tasavertaisuuden ja ilmastomuutoksen torjunnan tavoitteiden yhdenmukaistamiseksi.
- *Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet* – yritysten sekä yksityisten kotitalouksien pääomien houkuttelemiseksi.

- *Ilmastotyön hankevirtoja koordinoivat mekanismit (Climate deal-flow facilities)* – kansainvälisen julkisen rahoituksen tasavertaisen saatavuuden turvaamiseksi.
- *Koordinoitu toteutus ja seuranta, raportointi ja todentamijärjestelmä* – aikaansaamaan pitkäaikaisia, tehokkaita tuloksia ja vastuullisuutta paikallisväestöä sekä yhteistyökumppaneita kohtaan.

Lopuksi kannustamme korkean profiilin maailmanlaajuiseen aloitteen (Universal Energy Access Initiative), vaikuttamistyön ja tietoisuuden kasvattamisen sekä puhtaan energian kehittämisen tukemiseen maatasolla. Tällainen aloite voisi antaa alkusysäyksen pyrkimykselle siirtyä hitaasti etenevästä muutoksesta ratkaisevaan muutokseen.

\* \* \*

Tämä raportti valaisee kestävästä kehityksen ja tasavertaisuuden välisiä yhteyksiä ja osoittaa, miten inhimillinen kehitys voi tulla kestävämmäksi ja tasapuolisemmaksi. Se paljastaa, miten ympäristön heikentyminen vahingoittaa köyhiä ja haavoittuvia ryhmiä enemmän kuin muita. Esitämme poliittista ohjelmaa, joka korjaa tätä epätasapainoa hahmottaen lähestymistapaa, joka puuttuu nykyisiin ympäristöongelmiin sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja inhimillistä kehitystä edistävällä tavalla. Osoitamme myös käytännön keinoja, joilla voimme yhtäaikaaisesti edistää näitä toisiaan täydentäviä tavoitteita, lisäten ihmisten valinnanmahdollisuuksia samalla kuin suojelemme ympäristöämme.

---

**Mikä hyvänsä todelliseen muutokseen tähtäävä yritys nostaa ratkaisevasti ilmastomuutoksen pysäyttämiseen tai hidastamiseen tähtävien toimien mittakaavaa edellyttää kotimaisten sekä kansainvälisten, yksityisten sekä julkisten, avustusten sekä lainojen tarjoamien resurssien hyödyntämistä.**

---

## 2011 HDI rank and change in rank from 2010 to 2011

Afghanistan	172	
Albania	70	↑ 1
Algeria	96	
Andorra	32	
Angola	148	
Antigua and Barbuda	60	↑ 1
Argentina	45	↑ 1
Armenia	86	
Australia	2	
Austria	19	
Azerbaijan	91	
Bahamas	53	
Bahrain	42	
Bangladesh	146	
Barbados	47	
Belarus	65	
Belgium	18	
Belize	93	↓ -1
Benin	167	
Bhutan	141	↓ -1
Bolivia, Plurinational State of	108	
Bosnia and Herzegovina	74	
Botswana	118	↓ -1
Brazil	84	↑ 1
Brunei Darussalam	33	
Bulgaria	55	↑ 1
Burkina Faso	181	
Burundi	185	
Cambodia	139	↑ 2
Cameroon	150	↑ 1
Canada	6	
Cape Verde	133	
Central African Republic	179	
Chad	183	↓ -1
Chile	44	
China	101	
Colombia	87	↑ 1
Comoros	163	
Congo	137	
Congo, Democratic Republic of the	187	
Costa Rica	69	↓ -1
Côte d'Ivoire	170	
Croatia	46	↓ -1
Cuba	51	
Cyprus	31	
Czech Republic	27	
Denmark	16	
Djibouti	165	↓ -1
Dominica	81	↓ -1
Dominican Republic	98	↑ 2
Ecuador	83	
Egypt	113	↓ -1
El Salvador	105	
Equatorial Guinea	136	↓ -1
Eritrea	177	
Estonia	34	
Ethiopia	174	
Fiji	100	↓ -3
Finland	22	
Former Yugoslav Republic of Macedonia	78	↓ -2
France	20	
Gabon	106	
Gambia	168	
Georgia	75	
Germany	9	
Ghana	135	↑ 1
Greece	29	
Grenada	67	
Guatemala	131	
Guinea	178	
Guinea-Bissau	176	
Guyana	117	↑ 2
Haiti	158	↑ 1
Honduras	121	↓ -1
Hong Kong, China (SAR)	13	↑ 1
Hungary	38	
Iceland	14	↓ -1
India	134	
Indonesia	124	↑ 1
Iran, Islamic Republic of	88	↓ -1
Iraq	132	
Ireland	7	
Israel	17	
Italy	24	
Jamaica	79	↓ -1
Japan	12	
Jordan	95	↓ -1
Kazakhstan	68	↑ 1
Kenya	143	↑ 1
Kiribati	122	
Korea, Republic of	15	
Kuwait	63	↓ -1
Kyrgyzstan	126	
Lao People's Democratic Republic	138	↑ 1
Latvia	43	
Lebanon	71	↓ -1
Lesotho	160	
Liberia	182	↑ 1
Libya	64	↓ -10
Liechtenstein	8	
Lithuania	40	↑ 1
Luxembourg	25	
Madagascar	151	↓ -2
Malawi	171	
Malaysia	61	↑ 3
Maldives	109	
Mali	175	
Malta	36	
Mauritania	159	↓ -1
Mauritius	77	
Mexico	57	
Micronesia, Federated States of	116	
Moldova, Republic of	111	
Mongolia	110	
Montenegro	54	↑ 1
Morocco	130	
Mozambique	184	
Myanmar	149	↑ 1
Namibia	120	↑ 1
Nepal	157	↓ -1
Netherlands	3	
New Zealand	5	
Nicaragua	129	
Niger	186	
Nigeria	156	↑ 1
Norway	1	
Occupied Palestinian Territory	114	
Oman	89	
Pakistan	145	
Palau	49	
Panama	58	↑ 1
Papua New Guinea	153	↓ -1
Paraguay	107	
Peru	80	↑ 1
Philippines	112	↑ 1
Poland	39	
Portugal	41	↓ -1
Qatar	37	
Romania	50	
Russian Federation	66	
Rwanda	166	
Saint Kitts and Nevis	72	
Saint Lucia	82	
Saint Vincent and the Grenadines	85	↓ -1
Samoa	99	
São Tomé and Príncipe	144	↓ -1
Saudi Arabia	56	↑ 2
Senegal	155	
Serbia	59	↑ 1
Seychelles	52	
Sierra Leone	180	
Singapore	26	
Slovakia	35	
Slovenia	21	
Solomon Islands	142	
South Africa	123	↑ 1
Spain	23	
Sri Lanka	97	↑ 1
Sudan	169	
Suriname	104	
Swaziland	140	↓ -2
Sweden	10	
Switzerland	11	
Syrian Arab Republic	119	↓ -1
Tajikistan	127	
Tanzania, United Republic of	152	↑ 1
Thailand	103	
Timor-Leste	147	
Togo	162	
Tonga	90	
Trinidad and Tobago	62	↑ 1
Tunisia	94	↓ -1
Turkey	92	↑ 3
Turkmenistan	102	
Uganda	161	
Ukraine	76	↑ 3
United Arab Emirates	30	
United Kingdom	28	
United States	4	
Uruguay	48	
Uzbekistan	115	
Vanuatu	125	↓ -2
Venezuela, Bolivarian Republic of	73	
Viet Nam	128	
Yemen	154	
Zambia	164	↑ 1
Zimbabwe	173	

### NOTE

Arrows indicate upward or downward movement in the country's ranking over 2010–2011 using consistent data and methodology; a blank indicates no change.



# Human development indices

HDI rank	Human Development Index (HDI)	Inequality-adjusted HDI		Gender Inequality Index		Multidimensional Poverty Index	
	Value	Value	Rank	Value	Rank		
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>							
1	Norway	0.943	0.890	1	0.075	6	..
2	Australia	0.929	0.856	2	0.136	18	..
3	Netherlands	0.910	0.846	4	0.052	2	..
4	United States	0.910	0.771	23	0.299	47	..
5	New Zealand	0.908	..	..	0.195	32	..
6	Canada	0.908	0.829	12	0.140	20	..
7	Ireland	0.908	0.843	6	0.203	33	..
8	Liechtenstein	0.905	..	..	..	..	..
9	Germany	0.905	0.842	7	0.085	7	..
10	Sweden	0.904	0.851	3	0.049	1	..
11	Switzerland	0.903	0.840	9	0.067	4	..
12	Japan	0.901	..	..	0.123	14	..
13	Hong Kong, China (SAR)	0.898	..	..	..	..	..
14	Iceland	0.898	0.845	5	0.099	9	..
15	Korea, Republic of	0.897	0.749	28	0.111	11	..
16	Denmark	0.895	0.842	8	0.060	3	..
17	Israel	0.888	0.779	21	0.145	22	..
18	Belgium	0.886	0.819	15	0.114	12	..
19	Austria	0.885	0.820	14	0.131	16	..
20	France	0.884	0.804	16	0.106	10	..
21	Slovenia	0.884	0.837	10	0.175	28	0.000
22	Finland	0.882	0.833	11	0.075	5	..
23	Spain	0.878	0.799	17	0.117	13	..
24	Italy	0.874	0.779	22	0.124	15	..
25	Luxembourg	0.867	0.799	18	0.169	26	..
26	Singapore	0.866	..	..	0.086	8	..
27	Czech Republic	0.865	0.821	13	0.136	17	0.010
28	United Kingdom	0.863	0.791	19	0.209	34	..
29	Greece	0.861	0.756	26	0.162	24	..
30	United Arab Emirates	0.846	..	..	0.234	38	0.002
31	Cyprus	0.840	0.755	27	0.141	21	..
32	Andorra	0.838	..	..	..	..	..
33	Brunei Darussalam	0.838	..	..	..	..	..
34	Estonia	0.835	0.769	24	0.194	30	0.026
35	Slovakia	0.834	0.787	20	0.194	31	0.000
36	Malta	0.832	..	..	0.272	42	..
37	Qatar	0.831	..	..	0.549	111	..
38	Hungary	0.816	0.759	25	0.237	39	0.016
39	Poland	0.813	0.734	29	0.164	25	..
40	Lithuania	0.810	0.730	30	0.192	29	..
41	Portugal	0.809	0.726	31	0.140	19	..
42	Bahrain	0.806	..	..	0.288	44	..
43	Latvia	0.805	0.717	33	0.216	36	0.006
44	Chile	0.805	0.652	44	0.374	68	..
45	Argentina	0.797	0.641	47	0.372	67	0.011
46	Croatia	0.796	0.675	38	0.170	27	0.016
47	Barbados	0.793	..	..	0.364	65	..
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>							
48	Uruguay	0.783	0.654	43	0.352	62	0.006
49	Palau	0.782	..	..	..	..	..
50	Romania	0.781	0.683	36	0.333	55	..
51	Cuba	0.776	..	..	0.337	58	..
52	Seychelles	0.773	..	..	..	..	..
53	Bahamas	0.771	0.658	41	0.332	54	..
54	Montenegro	0.771	0.718	32	..	..	0.006
55	Bulgaria	0.771	0.683	37	0.245	40	..
56	Saudi Arabia	0.770	..	..	0.646	135	..
57	Mexico	0.770	0.589	56	0.448	79	0.015
58	Panama	0.768	0.579	57	0.492	95	..

# Human development indices

HDI rank	Human Development Index (HDI) Value	Inequality-adjusted HDI		Gender Inequality Index		Multidimensional Poverty Index
		Value	Rank	Value	Rank	
59	Serbia	0.766	0.694	34	..	0.003
60	Antigua and Barbuda	0.764	..	..	..	..
61	Malaysia	0.761	..	..	0.286	43
62	Trinidad and Tobago	0.760	0.644	46	0.331	53
63	Kuwait	0.760	..	..	0.229	37
64	Libya	0.760	..	..	0.314	51
65	Belarus	0.756	0.693	35	..	0.000
66	Russian Federation	0.755	0.670	39	0.338	59
67	Grenada	0.748	..	..	..	..
68	Kazakhstan	0.745	0.656	42	0.334	56
69	Costa Rica	0.744	0.591	55	0.361	64
70	Albania	0.739	0.637	49	0.271	41
71	Lebanon	0.739	0.570	59	0.440	76
72	Saint Kitts and Nevis	0.735	..	..	..	..
73	Venezuela, Bolivarian Republic of	0.735	0.540	67	0.447	78
74	Bosnia and Herzegovina	0.733	0.649	45	..	0.003
75	Georgia	0.733	0.630	51	0.418	73
76	Ukraine	0.729	0.662	40	0.335	57
77	Mauritius	0.728	0.631	50	0.353	63
78	Former Yugoslav Republic of Macedonia	0.728	0.609	54	0.151	23
79	Jamaica	0.727	0.610	53	0.450	81
80	Peru	0.725	0.557	63	0.415	72
81	Dominica	0.724	..	..	..	..
82	Saint Lucia	0.723	..	..	..	..
83	Ecuador	0.720	0.535	69	0.469	85
84	Brazil	0.718	0.519	73	0.449	80
85	Saint Vincent and the Grenadines	0.717	..	..	..	..
86	Armenia	0.716	0.639	48	0.343	60
87	Colombia	0.710	0.479	86	0.482	91
88	Iran, Islamic Republic of	0.707	..	..	0.485	92
89	Oman	0.705	..	..	0.309	49
90	Tonga	0.704	..	..	..	..
91	Azerbaijan	0.700	0.620	52	0.314	50
92	Turkey	0.699	0.542	66	0.443	77
93	Belize	0.699	..	..	0.493	97
94	Tunisia	0.698	0.523	72	0.293	45
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>						
95	Jordan	0.698	0.565	61	0.456	83
96	Algeria	0.698	..	..	0.412	71
97	Sri Lanka	0.691	0.579	58	0.419	74
98	Dominican Republic	0.689	0.510	77	0.480	90
99	Samoa	0.688	..	..	..	..
100	Fiji	0.688	..	..	..	..
101	China	0.687	0.534	70	0.209	35
102	Turkmenistan	0.686	..	..	..	..
103	Thailand	0.682	0.537	68	0.382	69
104	Suriname	0.680	0.518	74	..	..
105	El Salvador	0.674	0.495	83	0.487	93
106	Gabon	0.674	0.543	65	0.509	103
107	Paraguay	0.665	0.505	78	0.476	87
108	Bolivia, Plurinational State of	0.663	0.437	87	0.476	88
109	Maldives	0.661	0.495	82	0.320	52
110	Mongolia	0.653	0.563	62	0.410	70
111	Moldova, Republic of	0.649	0.569	60	0.298	46
112	Philippines	0.644	0.516	75	0.427	75
113	Egypt	0.644	0.489	85	..	..
114	Occupied Palestinian Territory	0.641	..	..	..	0.005
115	Uzbekistan	0.641	0.544	64	..	0.008
116	Micronesia, Federated States of	0.636	0.390	94	..	..
117	Guyana	0.633	0.492	84	0.511	106
118	Botswana	0.633	..	..	0.507	102
119	Syrian Arab Republic	0.632	0.503	80	0.474	86
120	Namibia	0.625	0.353	99	0.466	84

HDI rank	Human Development Index (HDI) Value	Inequality-adjusted HDI		Gender Inequality Index		Multidimensional Poverty Index	
		Value	Rank	Value	Rank		
121	Honduras	0.625	0.427	89	0.511	105	0.159
122	Kiribati	0.624	..	..	..	..	..
123	South Africa	0.619	..	..	0.490	94	0.057
124	Indonesia	0.617	0.504	79	0.505	100	0.095
125	Vanuatu	0.617	..	..	..	..	0.129
126	Kyrgyzstan	0.615	0.526	71	0.370	66	0.019
127	Tajikistan	0.607	0.500	81	0.347	61	0.068
128	Viet Nam	0.593	0.510	76	0.305	48	0.084
129	Nicaragua	0.589	0.427	88	0.506	101	0.128
130	Morocco	0.582	0.409	90	0.510	104	0.048
131	Guatemala	0.574	0.393	92	0.542	109	0.127
132	Iraq	0.573	..	..	0.579	117	0.059
133	Cape Verde	0.568	..	..	..	..	..
134	India	0.547	0.392	93	0.617	129	0.283
135	Ghana	0.541	0.367	96	0.598	122	0.144
136	Equatorial Guinea	0.537	..	..	..	..	..
137	Congo	0.533	0.367	97	0.628	132	0.208
138	Lao People's Democratic Republic	0.524	0.405	91	0.513	107	0.267
139	Cambodia	0.523	0.380	95	0.500	99	0.251
140	Swaziland	0.522	0.338	103	0.546	110	0.184
141	Bhutan	0.522	..	..	0.495	98	0.119
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>							
142	Solomon Islands	0.510	..	..	..	..	..
143	Kenya	0.509	0.338	102	0.627	130	0.229
144	São Tomé and Príncipe	0.509	0.348	100	..	..	0.154
145	Pakistan	0.504	0.346	101	0.573	115	0.264
146	Bangladesh	0.500	0.363	98	0.550	112	0.292
147	Timor-Leste	0.495	0.332	105	..	..	0.360
148	Angola	0.486	..	..	..	..	0.452
149	Myanmar	0.483	..	..	0.492	96	0.154
150	Cameroon	0.482	0.321	107	0.639	134	0.287
151	Madagascar	0.480	0.332	104	..	..	0.357
152	Tanzania, United Republic of	0.466	0.332	106	0.590	119	0.367
153	Papua New Guinea	0.466	..	..	0.674	140	..
154	Yemen	0.462	0.312	108	0.769	146	0.283
155	Senegal	0.459	0.304	109	0.566	114	0.384
156	Nigeria	0.459	0.278	116	..	..	0.310
157	Nepal	0.458	0.301	111	0.558	113	0.350
158	Haiti	0.454	0.271	121	0.599	123	0.299
159	Mauritania	0.453	0.298	112	0.605	126	0.352
160	Lesotho	0.450	0.288	115	0.532	108	0.156
161	Uganda	0.446	0.296	113	0.577	116	0.367
162	Togo	0.435	0.289	114	0.602	124	0.284
163	Comoros	0.433	..	..	..	..	0.408
164	Zambia	0.430	0.303	110	0.627	131	0.328
165	Djibouti	0.430	0.275	118	..	..	0.139
166	Rwanda	0.429	0.276	117	0.453	82	0.426
167	Benin	0.427	0.274	119	0.634	133	0.412
168	Gambia	0.420	..	..	0.610	127	0.324
169	Sudan	0.408	..	..	0.611	128	..
170	Côte d'Ivoire	0.400	0.246	124	0.655	136	0.353
171	Malawi	0.400	0.272	120	0.594	120	0.381
172	Afghanistan	0.398	..	..	0.707	141	..
173	Zimbabwe	0.376	0.268	122	0.583	118	0.180
174	Ethiopia	0.363	0.247	123	..	..	0.562
175	Mali	0.359	..	..	0.712	143	0.558
176	Guinea-Bissau	0.353	0.207	129	..	..	..
177	Eritrea	0.349	..	..	..	..	..
178	Guinea	0.344	0.211	128	..	..	0.506
179	Central African Republic	0.343	0.204	130	0.669	138	0.512
180	Sierra Leone	0.336	0.196	131	0.662	137	0.439
181	Burkina Faso	0.331	0.215	126	0.596	121	0.536
182	Liberia	0.329	0.213	127	0.671	139	0.485

# Human development indices

HDI rank		Human Development Index (HDI)	Inequality-adjusted HDI		Gender Inequality Index		Multidimensional Poverty Index
		Value	Value	Rank	Value	Rank	
183	Chad	0.328	0.196	132	0.735	145	0.344
184	Mozambique	0.322	0.229	125	0.602	125	0.512
185	Burundi	0.316	..	..	0.478	89	0.530
186	Niger	0.295	0.195	133	0.724	144	0.642
187	Congo, Democratic Republic of the	0.286	0.172	134	0.710	142	0.393
<b>OTHER COUNTRIES OR TERRITORIES</b>							
	Korea, Democratic People's Rep. of	..	..	..	..	..	..
	Marshall Islands	..	..	..	..	..	..
	Monaco	..	..	..	..	..	..
	Nauru	..	..	..	..	..	..
	San Marino	..	..	..	..	..	..
	Somalia	..	..	..	..	..	0.514
	Tuvalu	..	..	..	..	..	..
<b>Human Development Index groups</b>							
	Very high human development	0.889	0.787	—	0.224	—	—
	High human development	0.741	0.590	—	0.409	—	—
	Medium human development	0.630	0.480	—	0.475	—	—
	Low human development	0.456	0.304	—	0.606	—	—
<b>Regions</b>							
	Arab States	0.641	0.472	—	0.563	—	—
	East Asia and the Pacific	0.671	0.528	—	..	—	—
	Europe and Central Asia	0.751	0.655	—	0.311	—	—
	Latin America and the Caribbean	0.731	0.540	—	0.445	—	—
	South Asia	0.548	0.393	—	0.601	—	—
	Sub-Saharan Africa	0.463	0.303	—	0.610	—	—
	<b>Least developed countries</b>	0.439	0.296	—	0.594	—	—
	<b>Small island developing states</b>	0.640	0.458	—	..	—	—
	<b>World</b>	0.682	0.525	—	0.492	—	—

**NOTE**  
The indices use data from different years—see the *Statistical annex* of the full Report (available at <http://hdr.undp.org>) for details and for complete notes and sources on the data. Country classifications are based on HDI quartiles: a country is in the very high group if its HDI is in the top quartile, in the high group if its HDI is in percentiles 51–75, in the medium group if its HDI is in percentiles 26–50 and in the low group if its HDI is in the bottom quartile. Previous Reports used absolute rather than relative thresholds.

## Human Development Index and its components

HDI rank	Human Development Index (HDI)	Life expectancy at birth	Mean years of schooling	Expected years of schooling	Gross national income (GNI) per capita	GNI per capita rank minus HDI rank	Nonincome HDI	
	Value	(years)	(years)	(years)	(constant 2005 PPP \$)		Value	
	2011	2011	2011 <sup>a</sup>	2011 <sup>a</sup>	2011	2011	2011	
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>								
1	Norway	0.943	81.1	12.6	17.3	47,557	6	0.975
2	Australia	0.929	81.9	12.0	18.0	34,431	16	0.979
3	Netherlands	0.910	80.7	11.6 <sup>b</sup>	16.8	36,402	9	0.944
4	United States	0.910	78.5	12.4	16.0	43,017	6	0.931
5	New Zealand	0.908	80.7	12.5	18.0	23,737	30	0.978
6	Canada	0.908	81.0	12.1 <sup>b</sup>	16.0	35,166	10	0.944
7	Ireland	0.908	80.6	11.6	18.0	29,322	19	0.959
8	Liechtenstein	0.905	79.6	10.3 <sup>c</sup>	14.7	83,717 <sup>d</sup>	-6	0.877
9	Germany	0.905	80.4	12.2 <sup>b</sup>	15.9	34,854	8	0.940
10	Sweden	0.904	81.4	11.7 <sup>b</sup>	15.7	35,837	4	0.936
11	Switzerland	0.903	82.3	11.0 <sup>b</sup>	15.6	39,924	0	0.926
12	Japan	0.901	83.4	11.6 <sup>b</sup>	15.1	32,295	11	0.940
13	Hong Kong, China (SAR)	0.898	82.8	10.0	15.7	44,805	-4	0.910
14	Iceland	0.898	81.8	10.4	18.0	29,354	11	0.943
15	Korea, Republic of	0.897	80.6	11.6 <sup>b</sup>	16.9	28,230	12	0.945
16	Denmark	0.895	78.8	11.4 <sup>b</sup>	16.9	34,347	3	0.926
17	Israel	0.888	81.6	11.9	15.5	25,849	14	0.939
18	Belgium	0.886	80.0	10.9 <sup>b</sup>	16.1	33,357	2	0.914
19	Austria	0.885	80.9	10.8 <sup>b</sup>	15.3	35,719	-4	0.908
20	France	0.884	81.5	10.6 <sup>b</sup>	16.1	30,462	4	0.919
21	Slovenia	0.884	79.3	11.6 <sup>b</sup>	16.9	24,914	11	0.935
22	Finland	0.882	80.0	10.3	16.8	32,438	0	0.911
23	Spain	0.878	81.4	10.4 <sup>b</sup>	16.6	26,508	6	0.920
24	Italy	0.874	81.9	10.1 <sup>b</sup>	16.3	26,484	6	0.914
25	Luxembourg	0.867	80.0	10.1	13.3	50,557	-20	0.854
26	Singapore	0.866	81.1	8.8 <sup>b</sup>	14.4 <sup>e</sup>	52,569	-22	0.851
27	Czech Republic	0.865	77.7	12.3	15.6	21,405	14	0.917
28	United Kingdom	0.863	80.2	9.3	16.1	33,296	-7	0.879
29	Greece	0.861	79.9	10.1 <sup>b</sup>	16.5	23,747	5	0.902
30	United Arab Emirates	0.846	76.5	9.3	13.3	59,993	-27	0.813
31	Cyprus	0.840	79.6	9.8	14.7	24,841	2	0.866
32	Andorra	0.838	80.9	10.4 <sup>f</sup>	11.5	36,095 <sup>g</sup>	-19	0.836
33	Brunei Darussalam	0.838	78.0	8.6	14.1	45,753	-25	0.819
34	Estonia	0.835	74.8	12.0	15.7	16,799	13	0.890
35	Slovakia	0.834	75.4	11.6	14.9	19,998	8	0.875
36	Malta	0.832	79.6	9.9	14.4	21,460	4	0.866
37	Qatar	0.831	78.4	7.3	12.0	107,721	-36	0.757
38	Hungary	0.816	74.4	11.1 <sup>b</sup>	15.3	16,581	11	0.862
39	Poland	0.813	76.1	10.0 <sup>b</sup>	15.3	17,451	7	0.853
40	Lithuania	0.810	72.2	10.9	16.1	16,234	10	0.853
41	Portugal	0.809	79.5	7.7	15.9	20,573	1	0.833
42	Bahrain	0.806	75.1	9.4	13.4	28,169	-14	0.806
43	Latvia	0.805	73.3	11.5 <sup>b</sup>	15.0	14,293	12	0.857
44	Chile	0.805	79.1	9.7	14.7	13,329	14	0.862
45	Argentina	0.797	75.9	9.3	15.8	14,527	9	0.843
46	Croatia	0.796	76.6	9.8 <sup>b</sup>	13.9	15,729	5	0.834
47	Barbados	0.793	76.8	9.3	13.4 <sup>h</sup>	17,966	-3	0.818
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>								
48	Uruguay	0.783	77.0	8.5 <sup>b</sup>	15.5	13,242	12	0.828
49	Palau	0.782	71.8	12.1 <sup>i</sup>	14.7	9,744 <sup>jk</sup>	29	0.853
50	Romania	0.781	74.0	10.4	14.9	11,046	20	0.841
51	Cuba	0.776	79.1	9.9	17.5	5,416 <sup>l</sup>	52	0.904
52	Seychelles	0.773	73.6	9.4 <sup>m</sup>	13.3	16,729	-4	0.794
53	Bahamas	0.771	75.6	8.5 <sup>m</sup>	12.0	23,029 <sup>n</sup>	-15	0.768
54	Montenegro	0.771	74.6	10.6	13.7 <sup>h</sup>	10,361 <sup>o</sup>	20	0.831
55	Bulgaria	0.771	73.4	10.6 <sup>b</sup>	13.7	11,412	14	0.822
56	Saudi Arabia	0.770	73.9	7.8	13.7	23,274	-19	0.765
57	Mexico	0.770	77.0	8.5	13.9	13,245	2	0.808

# Human Development Index and its components

TABLE  
1

HDI rank	Human Development Index (HDI)	Life expectancy at birth	Mean years of schooling	Expected years of schooling	Gross national income (GNI) per capita	GNI per capita rank minus HDI rank	Nonincome HDI	
	Value	(years)	(years)	(years)	(constant 2005 PPP \$)		Value	
	2011	2011	2011 <sup>a</sup>	2011 <sup>a</sup>	2011	2011	2011	
58	Panama	0.768	76.1	9.4	13.2	12,335	7	0.811
59	Serbia	0.766	74.5	10.2 <sup>b</sup>	13.7	10,236	16	0.824
60	Antigua and Barbuda	0.764	72.6	8.9 <sup>h</sup>	14.0	15,521	-8	0.786
61	Malaysia	0.761	74.2	9.5	12.6	13,685	-5	0.790
62	Trinidad and Tobago	0.760	70.1	9.2	12.3	23,439 <sup>p</sup>	-26	0.750
63	Kuwait	0.760	74.6	6.1	12.3	47,926	-57	0.705
64	Libya	0.760	74.8	7.3	16.6	12,637 <sup>q</sup>	0	0.795
65	Belarus	0.756	70.3	9.3 <sup>r</sup>	14.6	13,439	-8	0.785
66	Russian Federation	0.755	68.8	9.8	14.1	14,561	-13	0.777
67	Grenada	0.748	76.0	8.6	16.0	6,982	30	0.829
68	Kazakhstan	0.745	67.0	10.4	15.1	10,585	4	0.786
69	Costa Rica	0.744	79.3	8.3	11.7	10,497	4	0.785
70	Albania	0.739	76.9	10.4	11.3	7,803	18	0.804
71	Lebanon	0.739	72.6	7.9 <sup>m</sup>	13.8	13,076	-10	0.760
72	Saint Kitts and Nevis	0.735	73.1	8.4	12.9	11,897	-4	0.762
73	Venezuela, Bolivarian Republic of	0.735	74.4	7.6 <sup>b</sup>	14.2	10,656	-2	0.771
74	Bosnia and Herzegovina	0.733	75.7	8.7 <sup>r</sup>	13.6	7,664	16	0.797
75	Georgia	0.733	73.7	12.1 <sup>r</sup>	13.1	4,780	36	0.843
76	Ukraine	0.729	68.5	11.3	14.7	6,175	24	0.810
77	Mauritius	0.728	73.4	7.2	13.6	12,918	-14	0.745
78	Former Yugoslav Republic of Macedonia	0.728	74.8	8.2 <sup>r</sup>	13.3	8,804	2	0.776
79	Jamaica	0.727	73.1	9.6	13.8	6,487	19	0.802
80	Peru	0.725	74.0	8.7	12.9	8,389	2	0.775
81	Dominica	0.724	77.5	7.7 <sup>m</sup>	13.2	7,889	6	0.779
82	Saint Lucia	0.723	74.6	8.3	13.1	8,273	2	0.773
83	Ecuador	0.720	75.6	7.6	14.0	7,589	9	0.776
84	Brazil	0.718	73.5	7.2	13.8	10,162	-7	0.748
85	Saint Vincent and the Grenadines	0.717	72.3	8.6	13.2	8,013	1	0.766
86	Armenia	0.716	74.2	10.8	12.0	5,188	22	0.806
87	Colombia	0.710	73.7	7.3	13.6	8,315	-4	0.752
88	Iran, Islamic Republic of	0.707	73.0	7.3	12.7	10,164	-12	0.731
89	Oman	0.705	73.0	5.5 <sup>m</sup>	11.8	22,841	-50	0.671
90	Tonga	0.704	72.3	10.3 <sup>b</sup>	13.7	4,186	26	0.808
91	Azerbaijan	0.700	70.7	8.6 <sup>m</sup>	11.8	8,666	-10	0.733
92	Turkey	0.699	74.0	6.5	11.8	12,246	-25	0.704
93	Belize	0.699	76.1	8.0 <sup>b</sup>	12.4	5,812	9	0.766
94	Tunisia	0.698	74.5	6.5	14.5	7,281	2	0.745
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>								
95	Jordan	0.698	73.4	8.6	13.1	5,300	9	0.773
96	Algeria	0.698	73.1	7.0	13.6	7,658	-5	0.739
97	Sri Lanka	0.691	74.9	8.2	12.7	4,943	12	0.768
98	Dominican Republic	0.689	73.4	7.2 <sup>b</sup>	11.9	8,087	-13	0.720
99	Samoa	0.688	72.4	10.3 <sup>m</sup>	12.3	3,931 <sup>s</sup>	22	0.788
100	Fiji	0.688	69.2	10.7 <sup>b</sup>	13.0	4,145	18	0.781
101	China	0.687	73.5	7.5	11.6	7,476	-7	0.725
102	Turkmenistan	0.686	65.0	9.9 <sup>i</sup>	12.5 <sup>h</sup>	7,306	-7	0.724
103	Thailand	0.682	74.1	6.6	12.3	7,694	-14	0.714
104	Suriname	0.680	70.6	7.2 <sup>r</sup>	12.6	7,538	-11	0.712
105	El Salvador	0.674	72.2	7.5	12.1	5,925	-4	0.724
106	Gabon	0.674	62.7	7.5	13.1	12,249	-40	0.667
107	Paraguay	0.665	72.5	7.7	12.1	4,727	5	0.729
108	Bolivia, Plurinational State of	0.663	66.6	9.2	13.7	4,054	11	0.742
109	Maldives	0.661	76.8	5.8 <sup>b</sup>	12.4	5,276	-3	0.714
110	Mongolia	0.653	68.5	8.3	14.1	3,391	17	0.743
111	Moldova, Republic of	0.649	69.3	9.7	11.9	3,058	21	0.746
112	Philippines	0.644	68.7	8.9 <sup>b</sup>	11.9	3,478	11	0.725
113	Egypt	0.644	73.2	6.4	11.0	5,269	-6	0.686
114	Occupied Palestinian Territory	0.641	72.8	8.0 <sup>m</sup>	12.7	2,656 <sup>k,l</sup>	23	0.750
115	Uzbekistan	0.641	68.3	10.0 <sup>r</sup>	11.4	2,967	19	0.736
116	Micronesia, Federated States of	0.636	69.0	8.8 <sup>i</sup>	12.1 <sup>u</sup>	2,935 <sup>v</sup>	19	0.729
117	Guyana	0.633	69.9	8.0	11.9	3,192	11	0.715
118	Botswana	0.633	53.2	8.9	12.2	13,049	-56	0.602

HDI rank	Human Development Index (HDI)	Life expectancy at birth	Mean years of schooling	Expected years of schooling	Gross national income (GNI) per capita	GNI per capita rank minus HDI rank	Nonincome HDI	
	Value	(years)	(years)	(years)	(constant 2005 PPP \$)		Value	
	2011	2011	2011 <sup>a</sup>	2011 <sup>a</sup>	2011	2011	2011	
119	Syrian Arab Republic	0.632	75.9	5.7 <sup>b</sup>	11.3	4,243	-5	0.686
120	Namibia	0.625	62.5	7.4	11.6	6,206	-21	0.643
121	Honduras	0.625	73.1	6.5	11.4	3,443	4	0.694
122	Kiribati	0.624	68.1	7.8	12.1	3,140	8	0.701
123	South Africa	0.619	52.8	8.5 <sup>b</sup>	13.1	9,469	-44	0.604
124	Indonesia	0.617	69.4	5.8	13.2	3,716	-2	0.674
125	Vanuatu	0.617	71.0	6.7	10.4	3,950	-5	0.668
126	Kyrgyzstan	0.615	67.7	9.3	12.5	2,036	19	0.734
127	Tajikistan	0.607	67.5	9.8	11.4	1,937	20	0.726
128	Viet Nam	0.593	75.2	5.5	10.4	2,805	8	0.662
129	Nicaragua	0.589	74.0	5.8	10.8	2,430	10	0.669
130	Morocco	0.582	72.2	4.4	10.3	4,196	-15	0.606
131	Guatemala	0.574	71.2	4.1	10.6	4,167	-14	0.595
132	Iraq	0.573	69.0	5.6	9.8	3,177	-3	0.616
133	Cape Verde	0.568	74.2	3.5 <sup>i</sup>	11.6	3,402	-7	0.603
134	India	0.547	65.4	4.4	10.3	3,468	-10	0.568
135	Ghana	0.541	64.2	7.1	10.5	1,584	20	0.633
136	Equatorial Guinea	0.537	51.1	5.4 <sup>r</sup>	7.7	17,608	-91	0.458
137	Congo	0.533	57.4	5.9	10.5	3,066	-6	0.555
138	Lao People's Democratic Republic	0.524	67.5	4.6	9.2	2,242	4	0.569
139	Cambodia	0.523	63.1	5.8	9.8	1,848	11	0.584
140	Swaziland	0.522	48.7	7.1	10.6	4,484	-27	0.512
141	Bhutan	0.522	67.2	2.3 <sup>r</sup>	11.0	5,293	-36	0.500
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>								
142	Solomon Islands	0.510	67.9	4.5 <sup>i</sup>	9.1	1,782	10	0.567
143	Kenya	0.509	57.1	7.0	11.0	1,492	15	0.584
144	São Tomé and Príncipe	0.509	64.7	4.2 <sup>i</sup>	10.8	1,792	7	0.564
145	Pakistan	0.504	65.4	4.9	6.9	2,550	-7	0.526
146	Bangladesh	0.500	68.9	4.8	8.1	1,529	11	0.566
147	Timor-Leste	0.495	62.5	2.8 <sup>i</sup>	11.2	3,005	-14	0.499
148	Angola	0.486	51.1	4.4 <sup>r</sup>	9.1	4,874	-38	0.455
149	Myanmar	0.483	65.2	4.0	9.2	1,535	7	0.536
150	Cameroon	0.482	51.6	5.9	10.3	2,031	-4	0.509
151	Madagascar	0.480	66.7	5.2 <sup>i</sup>	10.7	824	26	0.605
152	Tanzania, United Republic of	0.466	58.2	5.1	9.1	1,328	10	0.523
153	Papua New Guinea	0.466	62.8	4.3	5.8	2,271	-12	0.475
154	Yemen	0.462	65.5	2.5	8.6	2,213	-11	0.471
155	Senegal	0.459	59.3	4.5	7.5	1,708	-2	0.488
156	Nigeria	0.459	51.9	5.0 <sup>r</sup>	8.9	2,069	-12	0.471
157	Nepal	0.458	68.8	3.2	8.8	1,160	8	0.524
158	Haiti	0.454	62.1	4.9	7.6 <sup>u</sup>	1,123	12	0.520
159	Mauritania	0.453	58.6	3.7	8.1	1,859	-10	0.472
160	Lesotho	0.450	48.2	5.9 <sup>b</sup>	9.9	1,664	-6	0.475
161	Uganda	0.446	54.1	4.7	10.8	1,124	7	0.506
162	Togo	0.435	57.1	5.3	9.6	798	16	0.526
163	Comoros	0.433	61.1	2.8 <sup>i</sup>	10.7	1,079	9	0.488
164	Zambia	0.430	49.0	6.5	7.9	1,254	0	0.469
165	Djibouti	0.430	57.9	3.8 <sup>r</sup>	5.1	2,335	-25	0.420
166	Rwanda	0.429	55.4	3.3	11.1	1,133	1	0.477
167	Benin	0.427	56.1	3.3	9.2	1,364	-6	0.456
168	Gambia	0.420	58.5	2.8	9.0	1,282	-5	0.450
169	Sudan	0.408	61.5	3.1	4.4	1,894	-21	0.402
170	Côte d'Ivoire	0.400	55.4	3.3	6.3	1,387 <sup>p</sup>	-10	0.412
171	Malawi	0.400	54.2	4.2	8.9	753	8	0.470
172	Afghanistan	0.398	48.7	3.3	9.1	1,416	-13	0.407
173	Zimbabwe	0.376	51.4	7.2	9.9	376 <sup>n</sup>	11	0.529
174	Ethiopia	0.363	59.3	1.5 <sup>i</sup>	8.5	971	0	0.383
175	Mali	0.359	51.4	2.0 <sup>b</sup>	8.3	1,123	-6	0.366
176	Guinea-Bissau	0.353	48.1	2.3 <sup>r</sup>	9.1	994	-3	0.366
177	Eritrea	0.349	61.6	3.4	4.8	536	6	0.421
178	Guinea	0.344	54.1	1.6 <sup>w</sup>	8.6	863	-2	0.364
179	Central African Republic	0.343	48.4	3.5	6.6	707	2	0.379

# Human Development Index and its components

TABLE  
1

HDI rank	Human Development Index (HDI) Value	Life expectancy at birth (years)	Mean years of schooling (years)	Expected years of schooling (years)	Gross national income (GNI) per capita (constant 2005 PPP \$)	GNI per capita rank minus HDI rank	Nonincome HDI Value	
	2011	2011	2011 <sup>a</sup>	2011 <sup>a</sup>	2011	2011	2011	
180	Sierra Leone	0.336	47.8	2.9	7.2	737	0	0.365
181	Burkina Faso	0.331	55.4	1.3 <sup>r</sup>	6.3	1,141	-15	0.323
182	Liberia	0.329	56.8	3.9	11.0	265	5	0.504
183	Chad	0.328	49.6	1.5 <sup>i</sup>	7.2	1,105	-12	0.320
184	Mozambique	0.322	50.2	1.2	9.2	898	-9	0.325
185	Burundi	0.316	50.4	2.7	10.5	368	0	0.412
186	Niger	0.295	54.7	1.4	4.9	641	-4	0.311
187	Congo, Democratic Republic of the	0.286	48.4	3.5	8.2	280	-1	0.399
<b>OTHER COUNTRIES OR TERRITORIES</b>								
	Korea, Democratic People's Rep. of	..	68.8	..	..	..	..	..
	Marshall Islands	..	72.0	9.8 <sup>i</sup>	10.8	..	..	0.752
	Monaco	..	82.2	..	17.5	..	..	..
	Nauru	..	79.9	..	9.3	..	..	..
	San Marino	..	81.8	..	..	..	..	..
	Somalia	..	51.2	..	2.4	..	..	..
	Tuvalu	..	67.2	..	10.8	..	..	..
<b>Human Development Index groups</b>								
	Very high human development	0.889	80.0	11.3	15.9	33,352	—	0.918
	High human development	0.741	73.1	8.5	13.6	11,579	—	0.769
	Medium human development	0.630	69.7	6.3	11.2	5,276	—	0.658
	Low human development	0.456	58.7	4.2	8.3	1,585	—	0.478
<b>Regions</b>								
	Arab States	0.641	70.5	5.9	10.2	8,554	—	0.643
	East Asia and the Pacific	0.671	72.4	7.2	11.7	6,466	—	0.709
	Europe and Central Asia	0.751	71.3	9.7	13.4	12,004	—	0.785
	Latin America and the Caribbean	0.731	74.4	7.8	13.6	10,119	—	0.767
	South Asia	0.548	65.9	4.6	9.8	3,435	—	0.569
	Sub-Saharan Africa	0.463	54.4	4.5	9.2	1,966	—	0.467
	<b>Least developed countries</b>	0.439	59.1	3.7	8.3	1,327	—	0.467
	<b>Small island developing states</b>	0.640	69.6	7.3	10.8	5,200	—	0.675
	<b>World</b>	0.682	69.8	7.4	11.3	10,082	—	0.683

## NOTES

- Data refer to 2011 or the most recent year available.
- Updated by HDRO based on UNESCO (2011) data.
- Assumes the same adult mean years of schooling as Switzerland before the most recent update.
- Estimated using the purchasing power parity (PPP) and projected growth rate of Switzerland.
- Calculated by the Singapore Ministry of Education.
- Assumes the same adult mean years of schooling as Spain before the most recent update.
- Estimated using the PPP and projected growth rate of Spain.
- Based on cross-country regression.
- Based on data on years of schooling of adults from household surveys from World Bank (2010).
- Based on UNESCAP (2011) and UNDESA (2011) projected growth rates.
- Based on unpublished estimates from the World Bank.
- PPP estimate based on cross-country regression; projected growth rate based on ECLAC (2011) and UNDESA (2011) projected growth rates.
- Based on UNESCO (2011) estimates of education attainment distribution.
- Based on PPP data from IMF (2011).
- Based on EBRD (2011) and UNDESA (2011) projected growth rates.
- Based on World Bank (2011b).
- Based on OECD and others (2011) and UNDESA (2011) projected growth rates.
- Based on data from UNICEF (2000–2010).
- Based on ADB (2011) projected growth rate.
- Based on UNESCWA (2011) and UNDESA (2011) projected growth rates.
- Refers to primary and secondary education only. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization Institute for Statistics estimate.
- Based on ADB (2011) and UNDESA (2011) projected growth rates.
- Based on data from ICF Macro (2011).

## DEFINITIONS

**Human Development Index (HDI):** A composite index measuring average achievement in three basic dimensions of human development—a long and healthy life, knowledge and a decent standard of living. See *Technical note 1* for details on how the HDI is calculated.

**Life expectancy at birth:** Number of years a newborn infant could expect to live if prevailing patterns of age-specific mortality rates at the time of birth stay the same throughout the infant's life.

**Mean years of schooling:** Average number of years of education received by people ages 25 and older, converted from education attainment levels using official durations of each level.

**Expected years of schooling:** Number of years of schooling that a child of school entrance age can expect to receive if prevailing patterns of age-specific enrolment rates persist throughout the child's life.

**Gross national income (GNI) per capita:** Aggregate income of an economy generated by its production and its ownership of factors of production, less the incomes paid for the use of factors of production owned by the rest of the world, converted to international dollars using purchasing power parity (PPP) rates, divided by midyear population.

**GNI per capita rank minus HDI rank:** Difference in rankings by GNI per capita and by the HDI. A negative value means that the country is better ranked by GNI than by the HDI.

**Nonincome HDI:** Value of the HDI computed from the life expectancy and education indicators only.

## MAIN DATA SOURCES

**Column 1:** HDRO calculations based on data from UNDESA (2011), Barro and Lee (2010b), UNESCO Institute for Statistics (2011), World Bank (2011a), UNSD (2011) and IMF (2011).

**Column 2:** UNDESA (2011).

**Column 3:** HDRO updates of Barro and Lee (2010b) estimates based on UNESCO Institute for Statistics data on education attainment (2011) and Barro and Lee (2010a) methodology.

**Column 4:** UNESCO Institute for Statistics (2011).

**Column 5:** HDRO calculations based on data from World Bank (2011a), IMF (2011) and UNSD (2011).

**Column 6:** Calculated based on data in columns 1 and 5.

**Column 7:** Calculated based on data in columns 2, 3 and 4.



## Human Development Index trends, 1980–2011

HDI rank	Human Development Index (HDI)							HDI rank		Average annual HDI growth			
	Value							Change <sup>a</sup>		(%)			
	1980	1990	2000	2005	2009	2010	2011	2006–2011	2010–2011	1980–2011	1990–2011	2000–2011	
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>													
1	Norway	0.796	0.844	0.913	0.938	0.941	0.941	0.943	0	0	0.55	0.53	0.29
2	Australia	0.850	0.873	0.906	0.918	0.926	0.927	0.929	0	0	0.29	0.30	0.23
3	Netherlands	0.792	0.835	0.882	0.890	0.905	0.909	0.910	5	0	0.45	0.41	0.29
4	United States	0.837	0.870	0.897	0.902	0.906	0.908	0.910	-1	0	0.27	0.21	0.13
5	New Zealand	0.800	0.828	0.878	0.899	0.906	0.908	0.908	0	0	0.41	0.44	0.31
6	Canada	0.817	0.857	0.879	0.892	0.903	0.907	0.908	3	0	0.34	0.28	0.30
7	Ireland	0.735	0.782	0.869	0.898	0.905	0.907	0.908	-3	0	0.68	0.71	0.40
8	Liechtenstein	..	..	..	..	..	0.904	0.905	..	0	..	..	..
9	Germany	0.730	0.795	0.864	0.895	0.900	0.903	0.905	-2	0	0.69	0.62	0.43
10	Sweden	0.785	0.816	0.894	0.896	0.898	0.901	0.904	-2	0	0.45	0.49	0.09
11	Switzerland	0.810	0.833	0.873	0.890	0.899	0.901	0.903	1	0	0.35	0.38	0.30
12	Japan	0.778	0.827	0.868	0.886	0.895	0.899	0.901	1	0	0.47	0.41	0.33
13	Hong Kong, China (SAR)	0.708	0.786	0.824	0.850	0.888	0.894	0.898	14	1	0.77	0.64	0.78
14	Iceland	0.762	0.807	0.863	0.893	0.897	0.896	0.898	-3	-1	0.53	0.51	0.36
15	Korea, Republic of	0.634	0.742	0.830	0.866	0.889	0.894	0.897	3	0	1.13	0.91	0.72
16	Denmark	0.783	0.809	0.861	0.885	0.891	0.893	0.895	-2	0	0.43	0.48	0.35
17	Israel	0.763	0.802	0.856	0.874	0.884	0.886	0.888	-1	0	0.49	0.49	0.34
18	Belgium	0.757	0.811	0.876	0.873	0.883	0.885	0.886	-1	0	0.51	0.42	0.10
19	Austria	0.740	0.790	0.839	0.860	0.879	0.883	0.885	1	0	0.58	0.55	0.48
20	France	0.722	0.777	0.846	0.869	0.880	0.883	0.884	-1	0	0.66	0.62	0.40
21	Slovenia	..	..	0.805	0.848	0.876	0.882	0.884	4	0	..	..	0.85
22	Finland	0.759	0.794	0.837	0.875	0.877	0.880	0.882	-7	0	0.49	0.51	0.48
23	Spain	0.691	0.749	0.839	0.857	0.874	0.876	0.878	0	0	0.77	0.76	0.42
24	Italy	0.717	0.764	0.825	0.861	0.870	0.873	0.874	-3	0	0.64	0.64	0.52
25	Luxembourg	0.728	0.788	0.854	0.865	0.863	0.865	0.867	-3	0	0.56	0.45	0.13
26	Singapore	..	..	0.801	0.835	0.856	0.864	0.866	3	0	..	..	0.71
27	Czech Republic	..	..	0.816	0.854	0.863	0.863	0.865	-1	0	..	..	0.53
28	United Kingdom	0.744	0.778	0.833	0.855	0.860	0.862	0.863	0	0	0.48	0.50	0.33
29	Greece	0.720	0.766	0.802	0.856	0.863	0.862	0.861	-5	0	0.58	0.56	0.64
30	United Arab Emirates	0.629	0.690	0.753	0.807	0.841	0.845	0.846	3	0	0.96	0.97	1.06
31	Cyprus	..	0.747	0.800	0.809	0.837	0.839	0.840	5	0	..	0.56	0.44
32	Andorra	..	..	..	..	..	0.838	0.838	..	0	..	..	..
33	Brunei Darussalam	0.750	0.784	0.818	0.830	0.835	0.837	0.838	-2	0	0.36	0.32	0.22
34	Estonia	..	0.717	0.776	0.821	0.828	0.832	0.835	-2	0	..	0.73	0.66
35	Slovakia	..	0.747	0.779	0.810	0.829	0.832	0.834	0	0	..	0.53	0.62
36	Malta	0.703	0.753	0.799	0.825	0.827	0.830	0.832	-3	0	0.54	0.48	0.37
37	Qatar	0.703	0.743	0.784	0.818	0.818	0.825	0.831	-1	0	0.54	0.54	0.53
38	Hungary	0.700	0.706	0.775	0.803	0.811	0.814	0.816	0	0	0.50	0.70	0.48
39	Poland	..	..	0.770	0.791	0.807	0.811	0.813	2	0	..	..	0.50
40	Lithuania	..	..	0.749	0.793	0.802	0.805	0.810	0	1	..	..	0.70
41	Portugal	0.639	0.708	0.778	0.789	0.805	0.808	0.809	2	-1	0.76	0.64	0.35
42	Bahrain	0.651	0.721	0.773	0.795	0.805	0.805	0.806	-3	0	0.69	0.54	0.38
43	Latvia	..	0.693	0.732	0.784	0.798	0.802	0.805	-1	0	..	0.72	0.87
44	Chile	0.630	0.698	0.749	0.779	0.798	0.802	0.805	3	0	0.79	0.68	0.65
45	Argentina	0.669	0.697	0.749	0.765	0.788	0.794	0.797	3	1	0.57	0.64	0.57
46	Croatia	..	..	0.748	0.780	0.793	0.794	0.796	0	-1	..	..	0.57
47	Barbados	..	..	..	0.787	0.790	0.791	0.793	-2	0	..	..	..
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>													
48	Uruguay	0.658	0.686	0.736	0.748	0.773	0.780	0.783	5	0	0.56	0.63	0.56
49	Palau	..	..	0.774	0.788	0.777	0.779	0.782	-5	0	..	..	0.09
50	Romania	..	0.700	0.704	0.748	0.778	0.779	0.781	2	0	..	0.52	0.95
51	Cuba	..	0.677	0.681	0.725	0.770	0.773	0.776	10	0	..	0.65	1.19
52	Seychelles	..	..	0.764	0.766	0.767	0.771	0.773	-3	0	..	..	0.11
53	Bahamas	..	..	0.752	0.766	0.769	0.770	0.771	-3	0	..	..	0.23
54	Montenegro	..	..	..	0.757	0.768	0.769	0.771	-3	1	..	..	..
55	Bulgaria	..	0.698	0.715	0.749	0.766	0.768	0.771	0	1	..	0.48	0.68
56	Saudi Arabia	0.651	0.693	0.726	0.746	0.763	0.767	0.770	0	2	0.55	0.50	0.55
57	Mexico	0.593	0.649	0.718	0.741	0.762	0.767	0.770	2	0	0.85	0.82	0.64

# Human Development Index trends, 1980–2011

TABLE  
2

HDI rank	Human Development Index (HDI)							HDI rank		Average annual HDI growth			
	Value							Change <sup>a</sup>		(%)			
	1980	1990	2000	2005	2009	2010	2011	2006–2011	2010–2011	1980–2011	1990–2011	2000–2011	
58	Panama	0.628	0.660	0.718	0.740	0.760	0.765	0.768	2	1	0.65	0.73	0.62
59	Serbia	..	..	0.719	0.744	0.761	0.764	0.766	-2	1	..	..	0.58
60	Antigua and Barbuda	..	..	..	..	..	0.763	0.764	..	1	..	..	..
61	Malaysia	0.559	0.631	0.705	0.738	0.752	0.758	0.761	2	3	1.00	0.90	0.69
62	Trinidad and Tobago	0.673	0.676	0.701	0.728	0.755	0.758	0.760	2	1	0.40	0.56	0.74
63	Kuwait	0.688	0.712	0.754	0.752	0.757	0.758	0.760	-8	-1	0.32	0.31	0.07
64	Libya	..	..	..	0.741	0.763	0.770	0.760	-5	-10	..	..	..
65	Belarus	..	..	..	0.723	0.746	0.751	0.756	1	0	..	..	..
66	Russian Federation	..	..	0.691	0.725	0.747	0.751	0.755	-1	0	..	..	0.81
67	Grenada	..	..	..	..	..	0.746	0.748	..	0	..	..	..
68	Kazakhstan	..	..	0.657	0.714	0.733	0.740	0.745	2	1	..	..	1.15
69	Costa Rica	0.614	0.656	0.703	0.723	0.738	0.742	0.744	-1	-1	0.62	0.60	0.51
70	Albania	..	0.656	0.691	0.721	0.734	0.737	0.739	-1	1	..	0.57	0.61
71	Lebanon	..	..	..	0.711	0.733	0.737	0.739	3	-1	..	..	..
72	Saint Kitts and Nevis	..	..	..	..	..	0.735	0.735	..	0	..	..	..
73	Venezuela, Bolivarian Republic of	0.623	0.629	0.656	0.692	0.732	0.734	0.735	7	0	0.54	0.74	1.04
74	Bosnia and Herzegovina	..	..	..	0.717	0.730	0.731	0.733	-2	0	..	..	..
75	Georgia	..	..	..	0.707	0.724	0.729	0.733	1	0	..	..	..
76	Ukraine	..	0.707	0.669	0.712	0.720	0.725	0.729	-3	3	..	0.15	0.78
77	Mauritius	0.546	0.618	0.672	0.703	0.722	0.726	0.728	1	0	0.93	0.78	0.73
78	Former Yugoslav Republic of Macedonia	..	..	..	0.704	0.725	0.726	0.728	1	-2	..	..	..
79	Jamaica	0.607	0.637	0.680	0.702	0.724	0.726	0.727	-2	-1	0.59	0.64	0.62
80	Peru	0.574	0.612	0.674	0.691	0.714	0.721	0.725	4	1	0.75	0.81	0.67
81	Dominica	..	..	0.699	0.709	0.722	0.723	0.724	-7	-1	..	..	0.33
82	Saint Lucia	..	..	..	..	..	0.720	0.723	..	0	..	..	..
83	Ecuador	0.591	0.636	0.668	0.695	0.716	0.718	0.720	0	0	0.64	0.59	0.69
84	Brazil	0.549	0.600	0.665	0.692	0.708	0.715	0.718	3	1	0.87	0.86	0.69
85	Saint Vincent and the Grenadines	..	..	..	..	..	0.715	0.717	..	-1	..	..	..
86	Armenia	..	..	0.643	0.689	0.712	0.714	0.716	-3	0	..	..	0.99
87	Colombia	0.550	0.594	0.652	0.675	0.702	0.707	0.710	4	1	0.83	0.85	0.77
88	Iran, Islamic Republic of	0.437	0.534	0.636	0.671	0.703	0.707	0.707	2	-1	1.57	1.35	0.97
89	Oman	..	..	..	0.694	0.703	0.704	0.705	-2	0	..	..	..
90	Tonga	..	0.649	0.681	0.696	0.701	0.703	0.704	-5	0	..	0.39	0.30
91	Azerbaijan	..	..	..	..	..	0.699	0.700	..	0	..	..	..
92	Turkey	0.463	0.558	0.634	0.671	0.690	0.696	0.699	2	3	1.34	1.08	0.90
93	Belize	0.619	0.651	0.668	0.689	0.696	0.698	0.699	-3	-1	0.39	0.34	0.42
94	Tunisia	0.450	0.542	0.630	0.667	0.692	0.698	0.698	3	-1	1.43	1.21	0.94
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>													
95	Jordan	0.541	0.591	0.646	0.673	0.694	0.697	0.698	1	-1	0.83	0.80	0.70
96	Algeria	0.454	0.551	0.624	0.667	0.691	0.696	0.698	2	0	1.40	1.13	1.03
97	Sri Lanka	0.539	0.583	0.633	0.662	0.680	0.686	0.691	2	1	0.80	0.81	0.80
98	Dominican Republic	0.532	0.577	0.640	0.658	0.680	0.686	0.689	2	2	0.83	0.84	0.67
99	Samoa	..	..	0.657	0.676	0.685	0.686	0.688	-6	0	..	..	0.43
100	Fiji	0.566	0.624	0.668	0.678	0.685	0.687	0.688	-5	-3	0.63	0.47	0.27
101	China	0.404	0.490	0.588	0.633	0.674	0.682	0.687	6	0	1.73	1.62	1.43
102	Turkmenistan	..	..	..	0.654	0.677	0.681	0.686	1	0	..	..	..
103	Thailand	0.486	0.566	0.626	0.656	0.673	0.680	0.682	-1	0	1.10	0.89	0.78
104	Suriname	..	..	..	0.659	0.674	0.677	0.680	-3	0	..	..	..
105	El Salvador	0.466	0.524	0.619	0.652	0.669	0.672	0.674	-1	0	1.20	1.21	0.79
106	Gabon	0.522	0.605	0.621	0.648	0.664	0.670	0.674	0	0	0.83	0.52	0.75
107	Paraguay	0.544	0.572	0.612	0.635	0.651	0.662	0.665	1	0	0.65	0.71	0.76
108	Bolivia, Plurinational State of	0.507	0.560	0.612	0.649	0.656	0.660	0.663	-3	0	0.87	0.81	0.73
109	Maldives	..	..	0.576	0.619	0.650	0.658	0.661	2	0	..	..	1.27
110	Mongolia	..	0.540	0.555	0.611	0.642	0.647	0.653	4	0	..	0.91	1.49
111	Moldova, Republic of	..	..	0.586	0.631	0.638	0.644	0.649	-2	0	..	..	0.92
112	Philippines	0.550	0.571	0.602	0.622	0.636	0.641	0.644	1	1	0.51	0.58	0.62
113	Egypt	0.406	0.497	0.585	0.611	0.638	0.644	0.644	2	-1	1.50	1.24	0.88
114	Occupied Palestinian Territory	..	..	..	..	..	0.640	0.641	..	0	..	..	..
115	Uzbekistan	..	..	..	0.611	0.631	0.636	0.641	2	0	..	..	..
116	Micronesia, Federated States of	..	..	..	0.633	0.635	0.635	0.636	-5	0	..	..	..
117	Guyana	0.501	0.489	0.579	0.606	0.624	0.629	0.633	1	2	0.76	1.23	0.81
118	Botswana	0.446	0.594	0.585	0.601	0.626	0.631	0.633	1	-1	1.14	0.30	0.71
119	Syrian Arab Republic	0.497	0.548	0.583	0.621	0.630	0.631	0.632	-6	-1	0.78	0.68	0.73
120	Namibia	..	0.564	0.577	0.593	0.617	0.622	0.625	2	1	..	0.49	0.72

HDI rank	Human Development Index (HDI)							HDI rank		Average annual HDI growth			
	Value							Change <sup>a</sup>		(%)			
	1980	1990	2000	2005	2009	2010	2011	2006–2011	2010–2011	1980–2011	1990–2011	2000–2011	
121	Honduras	0.451	0.513	0.569	0.597	0.619	0.623	0.625	-1	-1	1.06	0.94	0.86
122	Kiribati	..	..	..	..	..	0.621	0.624	..	0	..	..	..
123	South Africa	0.564	0.615	0.616	0.599	0.610	0.615	0.619	-1	1	0.30	0.03	0.05
124	Indonesia	0.423	0.481	0.543	0.572	0.607	0.613	0.617	2	1	1.23	1.19	1.17
125	Vanuatu	..	..	..	..	..	0.615	0.617	..	-2	..	..	..
126	Kyrgyzstan	..	..	0.577	0.595	0.611	0.611	0.615	-1	0	..	..	0.59
127	Tajikistan	..	..	0.527	0.575	0.600	0.604	0.607	-1	0	..	..	1.30
128	Viet Nam	..	0.435	0.528	0.561	0.584	0.590	0.593	1	0	..	1.50	1.06
129	Nicaragua	0.457	0.473	0.533	0.566	0.582	0.587	0.589	-1	0	0.83	1.05	0.92
130	Morocco	0.364	0.435	0.507	0.552	0.575	0.579	0.582	0	0	1.52	1.39	1.26
131	Guatemala	0.428	0.462	0.525	0.550	0.569	0.573	0.574	2	0	0.95	1.04	0.81
132	Iraq	..	..	..	0.552	0.565	0.567	0.573	-1	0	..	..	..
133	Cape Verde	..	..	0.523	0.543	0.564	0.566	0.568	-1	0	..	..	0.75
134	India	0.344	0.410	0.461	0.504	0.535	0.542	0.547	1	0	1.51	1.38	1.56
135	Ghana	0.385	0.418	0.451	0.484	0.527	0.533	0.541	5	1	1.10	1.23	1.66
136	Equatorial Guinea	..	..	0.488	0.516	0.534	0.534	0.537	-2	-1	..	..	0.88
137	Congo	0.465	0.502	0.478	0.506	0.523	0.528	0.533	0	0	0.44	0.28	0.99
138	Lao People's Democratic Republic	..	0.376	0.448	0.484	0.514	0.520	0.524	3	1	..	1.59	1.44
139	Cambodia	..	..	0.438	0.491	0.513	0.518	0.523	-1	2	..	..	1.62
140	Swaziland	..	0.526	0.492	0.493	0.515	0.520	0.522	-1	-2	..	-0.03	0.54
141	Bhutan	..	..	..	..	..	0.518	0.522	..	-1	..	..	..
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>													
142	Solomon Islands	..	..	0.479	0.502	0.504	0.507	0.510	-5	0	..	..	0.58
143	Kenya	0.420	0.456	0.443	0.467	0.499	0.505	0.509	2	1	0.62	0.52	1.27
144	São Tomé and Príncipe	..	..	..	0.483	0.503	0.506	0.509	-1	-1	..	..	..
145	Pakistan	0.359	0.399	0.436	0.480	0.499	0.503	0.504	-1	0	1.10	1.12	1.33
146	Bangladesh	0.303	0.352	0.422	0.462	0.491	0.496	0.500	1	0	1.63	1.69	1.55
147	Timor-Leste	..	..	0.404	0.448	0.487	0.491	0.495	1	0	..	..	1.86
148	Angola	..	..	0.384	0.445	0.481	0.482	0.486	1	0	..	..	2.18
149	Myanmar	0.279	0.298	0.380	0.436	0.474	0.479	0.483	2	1	1.78	2.32	2.21
150	Cameroon	0.370	0.427	0.427	0.449	0.475	0.479	0.482	0	1	0.85	0.58	1.11
151	Madagascar	..	..	0.427	0.465	0.483	0.481	0.480	-5	-2	..	..	1.07
152	Tanzania, United Republic of	..	0.352	0.364	0.420	0.454	0.461	0.466	7	1	..	1.35	2.27
153	Papua New Guinea	0.313	0.368	0.423	0.435	0.457	0.462	0.466	1	-1	1.29	1.12	0.87
154	Yemen	..	..	0.374	0.422	0.452	0.460	0.462	4	0	..	..	1.93
155	Senegal	0.317	0.365	0.399	0.432	0.453	0.457	0.459	-2	0	1.20	1.10	1.28
156	Nigeria	..	..	..	0.429	0.449	0.454	0.459	-4	1	..	..	..
157	Nepal	0.242	0.340	0.398	0.424	0.449	0.455	0.458	0	-1	2.08	1.43	1.30
158	Haiti	0.332	0.397	0.421	0.429	0.449	0.449	0.454	-2	1	1.02	0.64	0.68
159	Mauritania	0.332	0.353	0.410	0.432	0.447	0.451	0.453	-4	-1	1.01	1.20	0.92
160	Lesotho	0.418	0.470	0.427	0.417	0.440	0.446	0.450	1	0	0.24	-0.22	0.47
161	Uganda	..	0.299	0.372	0.401	0.438	0.442	0.446	3	0	..	1.93	1.65
162	Togo	0.347	0.368	0.408	0.419	0.429	0.433	0.435	0	0	0.73	0.80	0.58
163	Comoros	..	..	..	0.428	0.430	0.431	0.433	-3	0	..	..	..
164	Zambia	0.401	0.394	0.371	0.394	0.419	0.425	0.430	2	1	0.23	0.42	1.37
165	Djibouti	..	..	..	0.402	0.425	0.427	0.430	0	-1	..	..	..
166	Rwanda	0.275	0.232	0.313	0.376	0.419	0.425	0.429	2	0	1.44	2.97	2.92
167	Benin	0.252	0.316	0.378	0.409	0.422	0.425	0.427	-4	0	1.71	1.44	1.10
168	Gambia	0.272	0.317	0.360	0.384	0.413	0.418	0.420	-1	0	1.41	1.35	1.41
169	Sudan	0.264	0.298	0.357	0.383	0.403	0.406	0.408	0	0	1.41	1.52	1.23
170	Côte d'Ivoire	0.347	0.361	0.374	0.383	0.397	0.401	0.400	0	0	0.45	0.50	0.61
171	Malawi	0.270	0.291	0.343	0.351	0.387	0.395	0.400	0	0	1.27	1.52	1.41
172	Afghanistan	0.198	0.246	0.230	0.340	0.387	0.394	0.398	0	0	2.28	2.32	5.10
173	Zimbabwe	0.366	0.425	0.372	0.347	0.349	0.364	0.376	0	0	0.09	-0.58	0.11
174	Ethiopia	..	..	0.274	0.313	0.353	0.358	0.363	2	0	..	..	2.57
175	Mali	0.174	0.204	0.275	0.319	0.352	0.356	0.359	2	0	2.37	2.74	2.47
176	Guinea-Bissau	..	..	..	0.340	0.348	0.351	0.353	-2	0	..	..	..
177	Eritrea	..	..	..	..	..	0.345	0.349	..	0	..	..	..
178	Guinea	..	..	..	0.326	0.341	0.342	0.344	-2	0	..	..	..
179	Central African Republic	0.283	0.310	0.306	0.311	0.334	0.339	0.343	0	0	0.62	0.48	1.05
180	Sierra Leone	0.248	0.241	0.252	0.306	0.329	0.334	0.336	0	0	0.99	1.61	2.65
181	Burkina Faso	..	..	..	0.302	0.326	0.329	0.331	1	0	..	..	..
182	Liberia	0.335	..	0.306	0.300	0.320	0.325	0.329	1	1	-0.06	..	0.64
183	Chad	..	..	0.286	0.312	0.323	0.326	0.328	-2	-1	..	..	1.26

# Human Development Index trends, 1980–2011

HDI rank	Human Development Index (HDI)							HDI rank		Average annual HDI growth		
	1980	1990	2000	Value			Change <sup>a</sup>		(%)			
	1980	1990	2000	2005	2009	2010	2011	2006–2011	2010–2011	1980–2011	1990–2011	2000–2011
184 Mozambique	..	0.200	0.245	0.285	0.312	0.317	0.322	0	0	..	2.28	2.49
185 Burundi	0.200	0.250	0.245	0.267	0.308	0.313	0.316	0	0	1.49	1.12	2.33
186 Niger	0.177	0.193	0.229	0.265	0.285	0.293	0.295	0	0	1.67	2.05	2.33
187 Congo, Democratic Republic of the	0.282	0.289	0.224	0.260	0.277	0.282	0.286	0	0	0.05	–0.04	2.25
<b>Human Development Index groups</b>												
Very high human development	0.766	0.810	0.858	0.876	0.885	0.888	0.889	—	—	0.48	0.44	0.33
High human development	0.614 <sup>b</sup>	0.648 <sup>b</sup>	0.687	0.716	0.734	0.739	0.741	—	—	0.61	0.64	0.70
Medium human development	0.420 <sup>b</sup>	0.480	0.548	0.587	0.618	0.625	0.630	—	—	1.31	1.30	1.28
Low human development	0.316	0.347	0.383	0.422	0.448	0.453	0.456	—	—	1.19	1.31	1.59
<b>Regions</b>												
Arab States	0.444	0.516	0.578	0.609	0.634	0.639	0.641	—	—	1.19	1.04	0.94
East Asia and the Pacific	0.428 <sup>b</sup>	0.498 <sup>b</sup>	0.581	0.622	0.658	0.666	0.671	—	—	1.46	1.43	1.31
Europe and Central Asia	0.644 <sup>b</sup>	0.680 <sup>b</sup>	0.695	0.728	0.744	0.748	0.751	—	—	0.50	0.47	0.71
Latin America and the Caribbean	0.582	0.624	0.680	0.703	0.722	0.728	0.731	—	—	0.73	0.76	0.66
South Asia	0.356	0.418	0.468	0.510	0.538	0.545	0.548	—	—	1.40	1.31	1.45
Sub-Saharan Africa	0.365	0.383	0.401	0.431	0.456	0.460	0.463	—	—	0.77	0.90	1.31
<b>Least developed countries</b>	0.288 <sup>b</sup>	0.320 <sup>b</sup>	0.363	0.401	0.431	0.435	0.439	—	—	1.37	1.51	1.73
<b>Small island developing states</b>	0.529 <sup>b</sup>	0.565 <sup>b</sup>	0.596 <sup>b</sup>	0.616	0.635	0.638	0.640	—	—	0.62	0.59	0.65
<b>World</b>	0.558 <sup>b</sup>	0.594	0.634	0.660	0.676	0.679	0.682	—	—	0.65	0.66	0.66

## NOTES

a. A positive value indicates improvement in rank.

b. Based on less than half the countries in the group or region.

## DEFINITION

Human Development Index (HDI): A composite index measuring average achievement in three basic dimensions of human development—a long and healthy life, knowledge and a decent standard of living. See *Technical note 1* for details on how the HDI is calculated.

## MAIN DATA SOURCES

Columns 1–7: HDRO calculations based on data from UNDESA (2011), Barro and Lee (2010b), UNESCO Institute for Statistics (2011), World Bank (2011a), UNSD (2011) and IMF (2011).

Columns 8–12: Calculated based on Human Development Index values in the relevant year.

## Inequality-adjusted Human Development Index

HDI rank	Human Development Index (HDI)	Inequality-adjusted HDI			Inequality-adjusted life expectancy index		Inequality-adjusted education index		Inequality-adjusted income index		Quintile income ratio	Income Gini coefficient	
	Value	Value	Overall loss (%)	Change in rank <sup>a</sup>	Value	Loss (%)	Value	Loss (%)	Value	Loss (%)			
	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2000–2011 <sup>b</sup>	2000–2011 <sup>b</sup>	
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>													
1	Norway	0.943	0.890	5.6	0	0.928	3.7	0.964	2.2	0.789	10.6	3.9	25.8
2	Australia	0.929	0.856	7.9	0	0.931	4.7	0.964	1.7	0.698	16.6	7.0	..
3	Netherlands	0.910	0.846	7.0	-1	0.917	4.3	0.895	3.9	0.739	12.5	5.1	..
4	United States	0.910	0.771	15.3	-19	0.863	6.6	0.905	3.7	0.587	32.4	8.5	40.8
5	New Zealand	0.908	..	..	..	0.907	5.2	..	..	..	..	6.8	..
6	Canada	0.908	0.829	8.7	-7	0.914	5.0	0.897	3.2	0.696	17.1	5.5	32.6
7	Ireland	0.908	0.843	7.2	0	0.915	4.3	0.933	3.2	0.701	13.8	5.7	34.3
8	Liechtenstein	0.905	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
9	Germany	0.905	0.842	6.9	0	0.915	4.0	0.911	1.8	0.717	14.5	4.3	28.3
10	Sweden	0.904	0.851	5.9	5	0.937	3.3	0.869	3.9	0.756	10.3	4.0	25.0
11	Switzerland	0.903	0.840	7.0	0	0.943	4.1	0.854	2.0	0.735	14.3	5.4	33.7
12	Japan	0.901	..	..	..	0.965	3.5	..	..	..	..	3.4	..
13	Hong Kong, China (SAR)	0.898	..	..	..	0.961	2.9	..	..	..	..	9.6	43.4
14	Iceland	0.898	0.845	5.9	5	0.945	3.0	0.888	2.6	0.718	11.8	..	..
15	Korea, Republic of	0.897	0.749	16.5	-17	0.916	4.3	0.696	25.5	0.659	18.4	4.7	..
16	Denmark	0.895	0.842	6.0	4	0.887	4.4	0.895	3.1	0.751	10.2	4.3	..
17	Israel	0.888	0.779	12.3	-8	0.934	3.9	0.835	7.9	0.607	23.7	7.9	39.2
18	Belgium	0.886	0.819	7.6	-1	0.905	4.4	0.825	6.5	0.735	11.7	4.9	33.0
19	Austria	0.885	0.820	7.4	1	0.920	4.2	0.838	2.4	0.715	15.1	4.4	29.1
20	France	0.884	0.804	9.1	0	0.930	4.2	0.791	9.1	0.705	13.9	5.6	..
21	Slovenia	0.884	0.837	5.3	7	0.898	4.1	0.904	3.1	0.723	8.5	4.8	31.2
22	Finland	0.882	0.833	5.6	7	0.909	3.9	0.858	2.1	0.740	10.6	3.8	26.9
23	Spain	0.878	0.799	8.9	2	0.929	4.1	0.826	5.5	0.666	16.7	6.0	34.7
24	Italy	0.874	0.779	10.9	-2	0.938	3.9	0.758	11.4	0.665	16.8	6.5	36.0
25	Luxembourg	0.867	0.799	7.8	3	0.913	3.5	0.724	6.2	0.771	13.5	..	..
26	Singapore	0.866	..	..	..	0.936	2.9	..	..	..	..	9.8	..
27	Czech Republic	0.865	0.821	5.0	9	0.874	3.9	0.912	1.3	0.695	9.6	3.5	..
28	United Kingdom	0.863	0.791	8.4	4	0.903	4.8	0.797	2.2	0.688	17.3	7.2	..
29	Greece	0.861	0.756	12.2	-2	0.900	4.8	0.738	14.3	0.649	17.1	6.2	34.3
30	United Arab Emirates	0.846	..	..	..	0.836	6.3	..	..	..	..	..	..
31	Cyprus	0.840	0.755	10.1	-2	0.901	4.1	0.678	15.0	0.704	10.9	..	..
32	Andorra	0.838	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
33	Brunei Darussalam	0.838	..	..	..	0.862	5.8	..	..	..	..	..	..
34	Estonia	0.835	0.769	7.9	2	0.813	6.0	0.891	2.7	0.627	14.5	6.3	36.0
35	Slovakia	0.834	0.787	5.7	7	0.825	5.7	0.861	1.6	0.686	9.6	4.0	..
36	Malta	0.832	..	..	..	0.892	5.1	..	..	..	..	..	..
37	Qatar	0.831	..	..	..	0.854	7.2	..	..	..	..	13.3	41.1
38	Hungary	0.816	0.759	7.0	3	0.809	5.7	0.831	4.0	0.650	11.2	4.8	31.2
39	Poland	0.813	0.734	9.7	0	0.834	5.8	0.768	6.6	0.619	16.3	5.6	34.2
40	Lithuania	0.810	0.730	9.8	0	0.765	7.2	0.847	4.1	0.601	17.5	6.7	37.6
41	Portugal	0.809	0.726	10.2	0	0.893	4.9	0.697	5.6	0.616	19.3	7.9	..
42	Bahrain	0.806	..	..	..	0.815	6.2	..	..	..	..	..	..
43	Latvia	0.805	0.717	10.9	-1	0.782	7.1	0.840	3.8	0.561	21.0	6.3	35.7
44	Chile	0.805	0.652	19.0	-11	0.871	6.6	0.688	13.7	0.462	34.1	3.6	52.1
45	Argentina	0.797	0.641	19.5	-13	0.796	9.7	0.708	12.1	0.468	34.4	12.3	45.8
46	Croatia	0.796	0.675	15.1	-3	0.844	5.5	0.697	10.4	0.523	27.8	5.2	33.7
47	Barbados	0.793	..	..	..	0.814	9.2	..	..	..	..	..	..
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>													
48	Uruguay	0.783	0.654	16.4	-7	0.815	9.3	0.681	10.8	0.505	27.8	8.7	42.4
49	Palau	0.782	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
50	Romania	0.781	0.683	12.6	1	0.770	9.6	0.789	5.0	0.524	22.2	4.9	31.2
51	Cuba	0.776	..	..	..	0.883	5.4	..	..	..	..	..	..
52	Seychelles	0.773	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.7	19.0
53	Bahamas	0.771	0.658	14.7	-3	0.782	10.9	0.618	7.9	0.588	24.5	..	..
54	Montenegro	0.771	0.718	6.9	7	0.803	6.8	0.782	2.5	0.589	11.3	4.6	30.0
55	Bulgaria	0.771	0.683	11.4	3	0.776	7.8	0.754	5.9	0.543	19.9	10.2	45.3
56	Saudi Arabia	0.770	..	..	..	0.753	11.5	..	..	..	..	..	..
57	Mexico	0.770	0.589	23.5	-15	0.801	10.9	0.567	21.9	0.451	35.6	14.4	51.7

# Inequality-adjusted Human Development Index

TABLE  
3

HDI rank		Human Development Index (HDI)				Inequality-adjusted life expectancy index		Inequality-adjusted education index		Inequality-adjusted income index		Quintile income ratio	Income Gini coefficient
		Value	Value	Overall loss (%)	Change in rank <sup>a</sup>	Value	Loss (%)	Value	Loss (%)	Value	Loss (%)		
58	Panama	0.768	0.579	24.6	-15	0.776	12.4	0.611	17.8	0.410	40.5	15.8	52.3
59	Serbia	0.766	0.694	9.5	9	0.788	8.3	0.712	9.9	0.595	10.3	4.1	28.2
60	Antigua and Barbuda	0.764	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
61	Malaysia	0.761	..	..	..	0.798	6.7	..	..	..	0.0	11.4	46.2
62	Trinidad and Tobago	0.760	0.644	15.3	-2	0.659	16.6	0.665	6.6	0.610	21.9	8.3	..
63	Kuwait	0.760	..	..	..	0.803	6.7	..	..	..	..	..	..
64	Libya	0.760	..	..	..	0.781	9.7	..	..	..	..	..	..
65	Belarus	0.756	0.693	8.3	10	0.736	7.4	0.735	5.4	0.617	12.1	4.0	27.2
66	Russian Federation	0.755	0.670	11.3	7	0.687	10.8	0.696	11.2	0.628	11.9	8.2	42.3
67	Grenada	0.748	..	..	..	0.798	9.6	..	..	..	..	..	..
68	Kazakhstan	0.745	0.656	11.9	5	0.621	16.2	0.790	5.3	0.576	13.8	4.6	30.9
69	Costa Rica	0.744	0.591	20.5	-7	0.863	7.8	0.543	17.7	0.442	33.7	13.2	50.3
70	Albania	0.739	0.637	13.9	0	0.797	11.2	0.635	11.9	0.510	18.3	5.3	34.5
71	Lebanon	0.739	0.570	22.8	-9	0.718	13.5	0.528	24.1	0.489	30.0	..	..
72	Saint Kitts and Nevis	0.735	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
73	Venezuela, Bolivarian Republic of	0.735	0.540	26.6	-16	0.753	12.2	0.567	18.1	0.368	44.9	10.0	43.5
74	Bosnia and Herzegovina	0.733	0.649	11.6	7	0.794	9.6	0.685	5.2	0.502	19.3	6.4	36.2
75	Georgia	0.733	0.630	14.1	2	0.720	15.1	0.812	3.3	0.428	22.7	8.9	41.3
76	Ukraine	0.729	0.662	9.2	14	0.684	10.5	0.806	6.1	0.526	10.9	3.9	27.5
77	Mauritius	0.728	0.631	13.3	5	0.760	9.8	0.570	13.5	0.581	16.6	..	..
78	Former Yugoslav Republic of Macedonia	0.728	0.609	16.4	2	0.784	9.4	0.574	17.5	0.502	21.8	9.3	44.2
79	Jamaica	0.727	0.610	16.2	4	0.710	15.3	0.704	8.3	0.454	24.1	9.8	45.5
80	Peru	0.725	0.557	23.2	-5	0.726	14.8	0.535	24.0	0.444	30.0	13.5	48.0
81	Dominica	0.724	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
82	Saint Lucia	0.723	..	..	..	0.773	10.4	..	..	..	..	..	42.6
83	Ecuador	0.720	0.535	25.8	-10	0.753	14.1	0.535	22.1	0.379	38.8	12.8	49.0
84	Brazil	0.718	0.519	27.7	-13	0.723	14.4	0.492	25.7	0.392	40.7	17.6	53.9
85	Saint Vincent and the Grenadines	0.717	..	..	..	0.710	14.0	..	..	..	..	..	..
86	Armenia	0.716	0.639	10.8	13	0.728	14.9	0.710	6.5	0.504	10.8	4.5	30.9
87	Colombia	0.710	0.479	32.5	-24	0.731	13.7	0.515	22.8	0.292	53.9	24.8	58.5
88	Iran, Islamic Republic of	0.707	..	..	..	0.701	16.1	..	..	..	..	7.0	38.3
89	Oman	0.705	..	..	..	0.776	7.2	..	..	..	..	..	..
90	Tonga	0.704	..	..	..	0.712	13.8	..	..	..	..	..	..
91	Azerbaijan	0.700	0.620	11.4	11	0.636	20.6	0.615	8.3	0.610	4.5	5.3	33.7
92	Turkey	0.699	0.542	22.5	-2	0.742	12.8	0.423	27.4	0.506	26.5	8.0	39.7
93	Belize	0.699	..	..	..	0.776	12.2	..	..	..	..	17.2	..
94	Tunisia	0.698	0.523	25.2	-7	0.751	12.6	0.396	38.7	0.480	21.8	8.0	40.8
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>													
95	Jordan	0.698	0.565	19.0	5	0.732	13.1	0.551	22.4	0.449	21.1	6.3	37.7
96	Algeria	0.698	..	..	..	0.716	14.5	..	..	..	..	6.1	..
97	Sri Lanka	0.691	0.579	16.2	9	0.785	9.4	0.558	17.9	0.442	20.8	6.9	40.3
98	Dominican Republic	0.689	0.510	25.9	-9	0.707	16.0	0.451	26.8	0.417	33.8	12.2	48.4
99	Samoa	0.688	..	..	..	0.717	13.4	..	..	..	..	..	..
100	Fiji	0.688	..	..	..	0.676	13.0	..	..	..	..	..	..
101	China	0.687	0.534	22.3	-1	0.730	13.5	0.478	23.2	0.436	29.5	8.4	41.5
102	Turkmenistan	0.686	..	..	..	0.520	26.7	..	..	..	..	7.9	..
103	Thailand	0.682	0.537	21.3	2	0.768	10.1	0.490	18.0	0.411	34.0	15.0	53.6
104	Suriname	0.680	0.518	23.8	-3	0.678	15.0	0.508	20.1	0.403	34.9	..	52.8
105	El Salvador	0.674	0.495	26.6	-11	0.698	15.2	0.431	32.4	0.403	31.1	12.1	46.9
106	Gabon	0.674	0.543	19.5	8	0.486	27.8	0.612	7.3	0.536	22.1	7.9	41.5
107	Paraguay	0.665	0.505	24.0	-4	0.680	17.8	0.515	19.8	0.368	33.4	14.9	52.0
108	Bolivia, Plurinational State of	0.663	0.437	34.1	-12	0.550	25.1	0.542	27.6	0.280	47.2	21.8	57.3
109	Maldives	0.661	0.495	25.2	-6	0.832	7.3	0.334	41.2	0.436	23.2	6.8	37.4
110	Mongolia	0.653	0.563	13.8	15	0.622	18.8	0.680	5.8	0.422	16.4	6.2	36.5
111	Moldova, Republic of	0.649	0.569	12.2	18	0.691	11.2	0.673	6.1	0.397	18.9	6.7	38.0
112	Philippines	0.644	0.516	19.9	4	0.652	15.2	0.592	13.5	0.356	30.0	9.0	44.0
113	Egypt	0.644	0.489	24.1	-5	0.723	13.9	0.331	40.9	0.487	14.2	4.6	32.1
114	Occupied Palestinian Territory	0.641	..	..	..	0.725	13.1	..	..	..	..	..	..
115	Uzbekistan	0.641	0.544	15.1	17	0.577	24.3	0.701	1.4	0.399	17.9	6.2	36.7
116	Micronesia, Federated States of	0.636	0.390	38.6	-12	0.624	19.2	0.534	22.4	0.179	63.1	..	..
117	Guyana	0.633	0.492	22.3	-1	0.616	21.7	0.574	11.7	0.337	32.1	..	43.2
118	Botswana	0.633	..	..	..	0.396	24.3	..	..	..	..	21.0	..

# Inequality-adjusted Human Development Index

HDI rank	Human Development Index (HDI) Value	Inequality-adjusted HDI			Inequality-adjusted life expectancy index		Inequality-adjusted education index		Inequality-adjusted income index		Quintile income ratio	Income Gini coefficient	
		Value	Overall loss (%)	Change in rank <sup>a</sup>	Value	Loss (%)	Value	Loss (%)	Value	Loss (%)			
													2011
119	Syrian Arab Republic	0.632	0.503	20.4	4	0.793	10.0	0.366	31.5	0.439	18.3	5.7	35.8
120	Namibia	0.625	0.353	43.5	-14	0.528	21.1	0.445	27.8	0.187	68.3	52.2	..
121	Honduras	0.625	0.427	31.7	-3	0.693	17.4	0.392	31.8	0.287	43.4	30.4	57.7
122	Kiribati	0.624	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
123	South Africa	0.619	..	..	..	0.370	28.4	0.558	20.8	..	..	20.2	57.8
124	Indonesia	0.617	0.504	18.3	8	0.648	16.8	0.465	20.4	0.426	17.7	5.9	36.8
125	Vanuatu	0.617	..	..	..	0.679	15.6	..	..	..	..	..	..
126	Kyrgyzstan	0.615	0.526	14.4	17	0.604	19.8	0.637	11.1	0.379	12.2	4.9	33.4
127	Tajikistan	0.607	0.500	17.6	8	0.546	27.2	0.638	9.4	0.360	15.3	4.2	29.4
128	Viet Nam	0.593	0.510	14.0	14	0.754	13.4	0.417	17.1	0.423	11.4	6.2	37.6
129	Nicaragua	0.589	0.427	27.5	3	0.734	13.9	0.350	33.3	0.303	33.6	15.0	52.3
130	Morocco	0.582	0.409	29.7	2	0.685	16.7	0.242	45.8	0.412	23.0	7.4	40.9
131	Guatemala	0.574	0.393	31.6	1	0.657	18.6	0.280	36.1	0.329	38.5	17.0	53.7
132	Iraq	0.573	..	..	..	0.617	20.3	..	..	..	..	..	..
133	Cape Verde	0.568	..	..	..	0.746	12.7	0.295	30.7	..	..	..	50.4
134	India	0.547	0.392	28.3	1	0.522	27.1	0.267	40.6	0.433	14.7	5.6	36.8
135	Ghana	0.541	0.367	32.2	-1	0.506	27.5	0.339	40.9	0.288	27.2	9.3	42.8
136	Equatorial Guinea	0.537	..	..	..	0.268	45.4	0.303	29.2	..	..	..	..
137	Congo	0.533	0.367	31.1	-1	0.371	37.0	0.390	25.4	0.342	30.3	10.6	47.3
138	Lao People's Democratic Republic	0.524	0.405	22.8	6	0.586	21.7	0.300	30.5	0.376	15.5	5.9	36.7
139	Cambodia	0.523	0.380	27.2	3	0.484	28.8	0.346	31.1	0.328	21.4	7.8	44.4
140	Swaziland	0.522	0.338	35.4	-4	0.295	35.0	0.406	29.8	0.322	40.9	12.4	50.7
141	Bhutan	0.522	..	..	..	0.565	24.1	0.185	44.8	..	..	..	46.7
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>													
142	Solomon Islands	0.510	..	..	..	0.599	20.7	..	..	..	..	..	..
143	Kenya	0.509	0.338	33.6	-2	0.386	34.1	0.403	30.7	0.248	36.0	11.3	47.7
144	São Tomé and Príncipe	0.509	0.348	31.5	1	0.502	28.8	0.365	19.1	0.231	44.2	10.8	50.8
145	Pakistan	0.504	0.346	31.4	1	0.485	32.3	0.207	46.4	0.413	11.0	4.7	32.7
146	Bangladesh	0.500	0.363	27.4	5	0.593	23.2	0.252	39.4	0.321	17.7	4.3	31.0
147	Timor-Leste	0.495	0.332	32.9	-1	0.468	30.2	0.195	47.4	0.401	17.8	4.6	31.9
148	Angola	0.486	..	..	..	0.264	46.1	..	..	0.278	50.0	31.0	58.6
149	Myanmar	0.483	..	..	..	0.533	25.3	..	..	..	..	..	..
150	Cameroon	0.482	0.321	33.4	-2	0.284	43.0	0.336	35.3	0.345	19.9	9.1	44.6
151	Madagascar	0.480	0.332	30.7	2	0.548	25.6	0.347	30.1	0.193	36.1	8.6	47.2
152	Tanzania, United Republic of	0.466	0.332	28.8	1	0.407	32.4	0.305	32.8	0.294	20.6	6.6	37.6
153	Papua New Guinea	0.466	..	..	..	0.505	25.2	..	..	..	..	12.5	..
154	Yemen	0.462	0.312	32.3	0	0.537	25.1	0.155	49.8	0.365	17.6	6.3	37.7
155	Senegal	0.459	0.304	33.8	0	0.430	30.7	0.211	45.1	0.309	23.9	7.4	39.2
156	Nigeria	0.459	0.278	39.3	-6	0.283	43.8	0.247	44.2	0.309	28.8	9.5	42.9
157	Nepal	0.458	0.301	34.3	0	0.620	19.5	0.201	43.6	0.220	37.4	8.9	47.3
158	Haiti	0.454	0.271	40.2	-9	0.459	30.9	0.241	40.7	0.180	47.9	25.2	59.5
159	Mauritania	0.453	0.298	34.2	1	0.389	36.2	0.208	43.2	0.329	21.5	7.4	39.0
160	Lesotho	0.450	0.288	35.9	-1	0.292	34.3	0.384	24.3	0.213	47.0	18.8	52.5
161	Uganda	0.446	0.296	33.6	2	0.328	39.1	0.322	32.2	0.246	29.1	8.7	44.3
162	Togo	0.435	0.289	33.5	2	0.367	37.2	0.277	41.5	0.238	20.0	8.7	34.4
163	Comoros	0.433	..	..	..	0.437	32.6	0.193	47.4	..	..	..	64.3
164	Zambia	0.430	0.303	29.5	7	0.266	41.9	0.366	23.8	0.287	20.8	15.3	50.7
165	Djibouti	0.430	0.275	35.9	0	0.377	36.9	0.156	47.0	0.355	21.3	..	39.9
166	Rwanda	0.429	0.276	35.7	2	0.328	41.3	0.282	30.7	0.228	34.5	13.9	53.1
167	Benin	0.427	0.274	35.8	1	0.340	40.3	0.212	42.0	0.286	23.6	6.7	38.6
168	Gambia	0.420	..	..	..	0.402	33.9	..	..	..	..	11.0	47.3
169	Sudan	0.408	..	..	..	0.438	33.0	..	..	..	..	..	..
170	Côte d'Ivoire	0.400	0.246	38.6	-3	0.347	37.8	0.173	43.2	0.247	34.4	11.0	46.1
171	Malawi	0.400	0.272	32.0	2	0.324	39.9	0.267	34.7	0.232	19.7	6.6	39.0
172	Afghanistan	0.398	..	..	..	0.222	50.9	0.223	39.3	..	..	..	..
173	Zimbabwe	0.376	0.268	28.7	1	0.343	30.6	0.452	20.1	0.124	34.5	12.1	..
174	Ethiopia	0.363	0.247	31.9	1	0.400	35.4	0.146	38.2	0.258	20.8	4.2	29.8
175	Mali	0.359	..	..	..	0.266	46.3	0.170	36.9	..	..	7.1	39.0
176	Guinea-Bissau	0.353	0.207	41.4	-4	0.221	50.1	0.181	40.3	0.222	32.5	6.0	35.5
177	Eritrea	0.349	..	..	..	0.481	26.6	..	..	..	..	..	..
178	Guinea	0.344	0.211	38.8	-2	0.308	42.7	0.143	42.0	0.213	31.1	7.2	39.4
179	Central African Republic	0.343	0.204	40.6	-3	0.242	46.0	0.174	45.9	0.201	28.1	9.5	43.6

TABLE  
3

# Inequality-adjusted Human Development Index

TABLE  
3

HDI rank	Human Development Index (HDI)	Inequality-adjusted HDI			Inequality-adjusted life expectancy index		Inequality-adjusted education index		Inequality-adjusted income index		Quintile income ratio	Income Gini coefficient	
	Value	Value	Overall loss (%)	Change in rank <sup>a</sup>	Value	Loss (%)	Value	Loss (%)	Value	Loss (%)	2000–2011 <sup>b</sup>	2000–2011 <sup>b</sup>	
180	Sierra Leone	0.336	0.196	41.6	-3	0.240	45.3	0.160	47.4	0.197	31.0	8.1	42.5
181	Burkina Faso	0.331	0.215	35.1	3	0.326	41.7	0.117	37.3	0.260	25.3	6.7	39.6
182	Liberia	0.329	0.213	35.3	3	0.362	37.6	0.235	46.4	0.113	19.0	7.0	52.6
183	Chad	0.328	0.196	40.1	-1	0.224	52.0	0.124	43.4	0.272	21.0	7.4	39.8
184	Mozambique	0.322	0.229	28.9	7	0.282	40.8	0.181	18.2	0.233	25.8	9.9	45.6
185	Burundi	0.316	..	..	..	0.261	45.6	..	..	..	..	4.8	33.3
186	Niger	0.295	0.195	34.2	0	0.314	42.6	0.107	39.5	0.218	17.9	5.2	34.0
187	Congo, Democratic Republic of the	0.286	0.172	39.9	0	0.224	50.0	0.245	31.2	0.093	36.8	9.2	44.4
<b>OTHER COUNTRIES OR TERRITORIES</b>													
	Korea, Democratic People's Rep. of	..	..	..	..	0.640	16.9	..	..	..	..	..	..
	Marshall Islands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Monaco	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Nauru	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	San Marino	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Somalia	..	..	..	..	0.260	47.1	..	..	..	..	..	..
	Tuvalu	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
<b>Human Development Index groups</b>													
	Very high human development	0.889	0.787	11.5	—	0.897	5.2	0.838	6.2	0.648	22.2	—	—
	High human development	0.741	0.590 <sup>c</sup>	20.5 <sup>c</sup>	—	0.734	12.4	0.580 <sup>c</sup>	18.9 <sup>c</sup>	0.482	28.2 <sup>c</sup>	—	—
	Medium human development	0.630	0.480	23.7	—	0.633	19.2	0.396	29.4	0.441	22.3	—	—
	Low human development	0.456	0.304	33.3	—	0.393	35.6	0.238	39.2	0.300	24.2	—	—
<b>Regions</b>													
	Arab States	0.641	0.472 <sup>c</sup>	26.4 <sup>c</sup>	—	0.654	18.0	0.307 <sup>c</sup>	40.8 <sup>c</sup>	0.524 <sup>c</sup>	17.8 <sup>c</sup>	—	—
	East Asia and the Pacific	0.671	0.528 <sup>c</sup>	21.3 <sup>c</sup>	—	0.709	14.3	0.477 <sup>c</sup>	21.9 <sup>c</sup>	0.435 <sup>c</sup>	26.8 <sup>c</sup>	—	—
	Europe and Central Asia	0.751	0.655	12.7	—	0.715	11.7	0.681	10.7	0.578	15.7	—	—
	Latin America and the Caribbean	0.731	0.540	26.1	—	0.743	13.4	0.528	23.2	0.401	39.3	—	—
	South Asia	0.548	0.393	28.4	—	0.529	26.9	0.266	40.9	0.430	15.1	—	—
	Sub-Saharan Africa	0.463	0.303	34.5	—	0.331	39.0	0.276	35.6	0.306	28.4	—	—
<b>Least developed countries</b>													
		0.439	0.296	32.4	—	0.403	34.7	0.233	36.8	0.277	25.3	—	—
<b>Small island developing states</b>													
		0.640	0.458 <sup>c</sup>	28.4 <sup>c</sup>	—	0.633	19.1	0.417 <sup>c</sup>	29.6 <sup>c</sup>	0.364 <sup>c</sup>	35.6 <sup>c</sup>	—	—
<b>World</b>													
		0.682	0.525	23.0	—	0.637	19.0	0.450	26.2	0.506	23.4	—	—

## NOTES

- Change in rank is based on countries for which the Inequality-adjusted Human Development Index is calculated.
- Data refer to the most recent year available during the period specified.
- Based on less than half the countries in the group or region.

## DEFINITIONS

**Human Development Index (HDI):** A composite index measuring average achievement in three basic dimensions of human development—a long and healthy life, knowledge and a decent standard of living. See *Technical note 1* for details on how the HDI is calculated.

**Inequality-adjusted HDI (IHDI):** HDI value adjusted for inequalities in the three basic dimensions of human development. See *Technical note 2* for details on how the IHDI is calculated.

**Overall loss:** The loss in potential human development due to inequality, calculated as the percentage difference between the HDI and the IHDI.

**Inequality-adjusted life expectancy index:** The HDI life expectancy index adjusted for inequality in distribution of expected length of life based on data from life tables listed in *Main data sources*.

**Inequality-adjusted education index:** The HDI education index adjusted for inequality in distribution of years of schooling based on data from household surveys listed in *Main data sources*.

**Inequality-adjusted income index:** The HDI income index adjusted for inequality in income distribution based on data from household surveys listed in *Main data sources*.

**Quintile income ratio:** Ratio of the average income of the richest 20 percent of the population to the average income of the poorest 20 percent of the population.

**Income Gini coefficient:** Measure of the deviation of the distribution of income (or consumption) among individuals or households within a country from a perfectly equal distribution. A value of 0 represents absolute equality, a value of 100 absolute inequality.

## MAIN DATA SOURCES

**Column 1:** HDRO calculations based on data from UNDESA (2011), Barro and Lee (2010b), UNESCO Institute for Statistics (2011), World Bank (2011a) and IMF (2011).

**Column 2:** Calculated as the geometric mean of the values in columns 5, 7 and 9 using the methodology in *Technical note 2*.

**Column 3:** Calculated based on data in columns 1 and 2.

**Column 4:** Calculated based on HDI rank and data in column 2.

**Columns 5, 7 and 9:** HDRO calculations based on data from United Nations Department of Economic and Social Affairs life tables, the Luxembourg Income Study, Eurostat's European Union Survey of Income and Living Conditions, the World Bank's International Income Distribution Database, the United Nations Children's Fund's Multiple Indicator Cluster Surveys, ICF Macro Demographic and Health Surveys, the World Health Organization's World Health Survey and the United Nations University's World Institute for Development Economics Research's World Income Inequality Database using the methodology in *Technical note 2*. The list of surveys and years of surveys used for each index are available at <http://hdr.undp.org>.

**Column 6:** Calculated based on data in column 5 and the unadjusted life expectancy index.

**Column 8:** Calculated based on data in column 7 and the unadjusted education index.

**Column 10:** Calculated based on data in column 9 and the unadjusted income index.

**Columns 11 and 12:** World Bank (2011a).



## Gender Inequality Index and related indicators

HDI rank	Gender Inequality Index		Maternal mortality ratio 2008	Adolescent fertility rate 2011 <sup>a</sup>	Seats in national parliament (% female) 2011	Population with at least secondary education (% ages 25 and older)		Labour force participation rate (%)		REPRODUCTIVE HEALTH				
	Rank	Value				Female	Male	Female	Male	Contraceptive prevalence rate, any method (% of married women ages 15–49) 2005–2009 <sup>b</sup>	At least one antenatal visit (%) 2005–2009 <sup>b</sup>	Births attended by skilled health personnel (%) 2005–2009 <sup>b</sup>	Total fertility rate 2011 <sup>a</sup>	
														2011
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>														
1	Norway	6	0.075	7	9.0	39.6	99.3	99.1	63.0	71.0	88.0	..	..	2.0
2	Australia	18	0.136	8	16.5	28.3	95.1	97.2	58.4	72.2	71.0	100.0	100.0	2.0
3	Netherlands	2	0.052	9	5.1	37.8	86.3	89.2	59.5	72.9	69.0	..	100.0	1.8
4	United States	47	0.299	24	41.2	16.8 <sup>c</sup>	95.3	94.5	58.4	71.9	73.0	..	99.0	2.1
5	New Zealand	32	0.195	14	30.9	33.6	71.6	73.5	61.8	75.7	75.0	95.0	100.0	2.1
6	Canada	20	0.140	12	14.0	24.9	92.3	92.7	62.7	73.0	74.0	..	98.0	1.7
7	Ireland	33	0.203	3	17.5	11.1	82.3	81.5	54.4	73.0	89.0	..	100.0	2.1
8	Liechtenstein	..	..	..	7.0	24.0	..	..	..	..	..	..	..	..
9	Germany	7	0.085	7	7.9	31.7	91.3	92.8	53.1	66.8	75.0	..	..	1.5
10	Sweden	1	0.049	5	6.0	45.0	87.9	87.1	60.6	69.2	..	..	..	1.9
11	Switzerland	4	0.067	10	4.6	27.6	63.6	73.8	60.6	73.7	82.0	..	..	1.5
12	Japan	14	0.123	6	5.0	13.6	80.0	82.3	47.9	71.8	54.0	..	100.0	1.4
13	Hong Kong, China (SAR)	..	..	..	3.2	..	67.3	71.0	52.2	68.9	84.0	..	..	1.1
14	Iceland	9	0.099	5	14.6	42.9	66.3	57.7	71.7	83.1	..	..	..	2.1
15	Korea, Republic of	11	0.111	18	2.3	14.7	79.4	91.7	50.1	72.0	80.0	..	100.0	1.4
16	Denmark	3	0.060	5	6.0	38.0	59.0	65.6	60.3	70.6	..	..	..	1.9
17	Israel	22	0.145	7	14.0	19.2	78.9	77.2	51.9	62.5	..	..	..	2.9
18	Belgium	12	0.114	5	14.2	38.5	75.7	79.8	46.7	60.8	75.0	..	..	1.8
19	Austria	16	0.131	5	12.8	28.3	67.3	85.9	53.2	68.1	51.0	100.0	100.0	1.4
20	France	10	0.106	8	7.2	20.0	79.6	84.6	50.5	62.2	71.0	99.0	99.0	2.0
21	Slovenia	28	0.175	18	5.0	10.8	60.6 <sup>d,e</sup>	81.9 <sup>d,e</sup>	52.8	65.4	74.0	98.0	100.0	1.5
22	Finland	5	0.075	8	9.3	42.5	70.1	70.1	57.0	64.9	..	100.0	100.0	1.9
23	Spain	13	0.117	6	12.7	34.7	70.9	75.7	49.1	68.5	66.0	..	..	1.5
24	Italy	15	0.124	5	6.7	20.3	67.8	78.9	38.4	60.6	60.0	..	..	1.5
25	Luxembourg	26	0.169	17	10.1	20.0	66.4	73.9	48.0	63.3	..	..	100.0	1.7
26	Singapore	8	0.086	9	4.8	23.4	57.3	64.7	53.7	75.6	62.0	..	100.0	1.4
27	Czech Republic	17	0.136	8	11.1	21.0	85.5	87.6	48.8	67.6	72.0	99.0	100.0	1.5
28	United Kingdom	34	0.209	12	29.6	21.0	68.8	67.8	55.3	69.5	84.0	..	99.0	1.9
29	Greece	24	0.162	2	11.6	17.3	64.4	72.0	42.9	65.0	61.0	..	..	1.5
30	United Arab Emirates	38	0.234	10	26.7	22.5	76.9	77.3	41.9	92.1	28.0	97.0	99.0	1.7
31	Cyprus	21	0.141	10	6.6	12.5	61.8	73.2	54.3	70.8	..	..	..	1.5
32	Andorra	..	..	..	8.4	53.6	49.3 <sup>d,e</sup>	49.5 <sup>d,e</sup>	..	..	..	..	..	..
33	Brunei Darussalam	..	..	21	25.1	..	66.6	61.2	59.7	74.8	..	100.0	99.0	2.0
34	Estonia	30	0.194	12	22.7	19.8	94.4	94.6	54.8	69.0	70.0	..	100.0	1.7
35	Slovakia	31	0.194	6	20.2	16.0	80.8	87.1	51.2	68.5	80.0	..	100.0	1.4
36	Malta	42	0.272	8	17.3	8.7	64.4	73.5	31.6	67.5	86.0	..	98.0	1.3
37	Qatar	111	0.549	8	16.2	0.0 <sup>f</sup>	62.1	54.7	49.9	93.0	43.0	..	99.0	2.2
38	Hungary	39	0.237	13	16.5	9.1	93.2	96.7	42.5	58.8	77.0	..	100.0	1.4
39	Poland	25	0.164	6	14.8	17.9	79.7	83.9	46.2	61.9	49.0	..	100.0	1.4
40	Lithuania	29	0.192	13	19.7	19.1	91.9	95.7	50.2	62.1	47.0	..	100.0	1.5
41	Portugal	19	0.140	7	16.8	27.4	40.4	41.9	56.2	69.4	67.0	..	100.0	1.3
42	Bahrain	44	0.288	19	14.9	15.0	74.4	80.4	32.4	85.0	62.0	97.0	98.0	2.4
43	Latvia	36	0.216	20	18.0	20.0	94.8	96.2	54.3	70.2	48.0	..	100.0	1.5
44	Chile	68	0.374	26	58.3	13.9	67.3	69.8	41.8	73.4	58.0	95.0	100.0	1.8
45	Argentina	67	0.372	70	56.9	37.8	57.0	54.9	52.4	78.4	78.0	99.0	95.0	2.2
46	Croatia	27	0.170	14	13.5	23.5	57.4	72.3	46.3	60.3	..	..	100.0	1.5
47	Barbados	65	0.364	64	42.6	19.6	89.5	87.6	65.8	78.0	55.0	100.0	100.0	1.6
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>														
48	Uruguay	62	0.352	27	61.1	14.6	56.6	51.7	53.8	75.5	78.0	96.0	100.0	2.0
49	Palau	..	..	..	13.8	6.9	..	..	..	..	21.0	100.0	100.0	..
50	Romania	55	0.333	27	32.0	9.8	83.8	90.5	45.4	60.0	70.0	94.0	99.0	1.4
51	Cuba	58	0.337	53	45.2	43.2	73.9	80.4	40.9	66.9	78.0	100.0	100.0	1.5
52	Seychelles	..	..	..	51.3	23.5	41.2 <sup>d,e</sup>	45.4 <sup>d,e</sup>	..	..	..	..	..	..
53	Bahamas	54	0.332	49	31.8	17.9	48.5 <sup>d,e</sup>	54.5 <sup>d,e</sup>	68.3	78.7	45.0	98.0	99.0	1.9
54	Montenegro	..	..	15	18.2	11.1	79.7 <sup>d,e</sup>	69.5 <sup>d,e</sup>	..	..	39.0	97.0	99.0 <sup>g</sup>	1.6
55	Bulgaria	40	0.245	13	42.8	20.8	69.1	70.6	48.2	61.2	63.0	..	100.0	1.6

# Gender Inequality Index and related indicators

TABLE  
4

HDI rank	Gender Inequality Index		Maternal mortality ratio	Adolescent fertility rate	Seats in national parliament (% female)	Population with at least secondary education (% ages 25 and older)		Labour force participation rate (%)		REPRODUCTIVE HEALTH				
	Rank	Value				Female	Male	Female	Male	Contraceptive prevalence rate, any method (% of married women ages 15–49)	At least one antenatal visit (%)	Births attended by skilled health personnel (%)	Total fertility rate	
														2011
56	Saudi Arabia	135	0.646	24	11.6	0.0 <sup>i</sup>	50.3	57.9	21.2	79.8	24.0	90.0	91.0	2.6
57	Mexico	79	0.448	85	70.6	25.5	55.8	61.9	43.2	80.6	73.0	94.0	93.0	2.2
58	Panama	95	0.492	71	82.6	8.5	63.5	60.7	48.4	80.7	..	72.0	92.0	2.4
59	Serbia	..	..	8	22.1	21.6	61.7	70.7	..	..	41.0	98.0	99.0 <sup>a</sup>	1.6
60	Antigua and Barbuda	..	..	..	55.5	19.4	..	..	..	..	53.0	100.0	100.0	..
61	Malaysia	43	0.286	31	14.2	14.0	66.0	72.8	44.4	79.2	55.0	79.0	99.0	2.6
62	Trinidad and Tobago	53	0.331	55	34.7	27.4	67.6	66.6	55.1	78.1	43.0	96.0	98.0	1.6
63	Kuwait	37	0.229	9	13.8	7.7	52.2	43.9	45.4	82.5	52.0	95.0	98.0	2.3
64	Libya	51	0.314	64	3.2	7.7	55.6	44.0	24.7	78.9	45.0	81.0	94.0 <sup>a</sup>	2.4
65	Belarus	..	..	15	22.1	32.1	..	..	54.8	66.5	73.0	99.0	100.0 <sup>a</sup>	1.5
66	Russian Federation	59	0.338	39	30.0	11.5	90.6	95.6	57.5	69.2	80.0	..	100.0	1.5
67	Grenada	..	..	..	42.4	21.4	..	..	..	..	54.0	100.0	99.0	2.2
68	Kazakhstan	56	0.334	45	30.0	13.6	92.2	95.0	65.7	76.3	51.0	100.0	100.0 <sup>a</sup>	2.5
69	Costa Rica	64	0.361	44	65.6	38.6	54.4	52.8	45.1	79.9	80.0	90.0	99.0	1.8
70	Albania	41	0.271	31	17.9	16.4	83.2	89.2	49.3	70.4	69.0	97.0	99.0	1.5
71	Lebanon	76	0.440	26	16.2	3.1	32.4	33.3	22.3	71.5	58.0	96.0	98.0	1.8
72	Saint Kitts and Nevis	..	..	..	42.6	6.7	..	..	..	..	54.0	100.0	100.0	..
73	Venezuela, Bolivarian Republic of	78	0.447	68	89.9	17.0	33.4	29.6	51.7	80.3	77.0	94.0	95.0	2.4
74	Bosnia and Herzegovina	..	..	9	16.4	15.8	..	..	54.9	68.3	36.0	99.0	100.0 <sup>a</sup>	1.1
75	Georgia	73	0.418	48	44.7	6.5	63.8 <sup>d,e</sup>	58.9 <sup>d,e</sup>	55.1	73.8	47.0	96.0	98.0	1.5
76	Ukraine	57	0.335	26	30.8	8.0	91.5	96.1	52.0	65.4	67.0	99.0	99.0	1.5
77	Mauritius	63	0.353	36	35.4	18.8	45.2	52.9	40.8	74.8	76.0	..	98.0	1.6
78	Former Yugoslav Republic of Macedonia	23	0.151	9	22.0	32.5	55.6 <sup>d</sup>	40.2 <sup>d</sup>	42.9	65.2	14.0	94.0	100.0 <sup>a</sup>	1.4
79	Jamaica	81	0.450	89	77.3	16.0	74.0	71.1	56.1	74.0	69.0	91.0	97.0 <sup>a</sup>	2.3
80	Peru	72	0.415	98	54.7	27.5 <sup>h</sup>	57.6	76.1	58.2	76.0	73.0	94.0	83.0 <sup>a</sup>	2.4
81	Dominica	..	..	..	20.0	12.5	11.2 <sup>d,e</sup>	10.3 <sup>d,e</sup>	..	..	50.0	100.0	100.0	..
82	Saint Lucia	..	..	..	61.7	20.7	..	..	51.0	75.8	47.0	99.0	100.0	1.9
83	Ecuador	85	0.469	140	82.8	32.3	44.2	45.8	47.1	77.7	73.0	84.0	98.0 <sup>a</sup>	2.4
84	Brazil	80	0.449	58	75.6	9.6	48.8	46.3	60.1	81.9	81.0	97.0	97.0	1.8
85	Saint Vincent and the Grenadines	..	..	..	58.9	14.3	..	..	56.0	78.8	48.0	100.0	99.0	2.0
86	Armenia	60	0.343	29	35.7	9.2	94.1	94.8	59.6	74.6	53.0	93.0	100.0	1.7
87	Colombia	91	0.482	85	74.3	13.8	48.0	47.6	40.7	77.6	78.0	94.0	96.0 <sup>a</sup>	2.3
88	Iran, Islamic Republic of	92	0.485	30	29.5	2.8	39.0	57.2	31.9	73.0	79.0	98.0	97.0	1.6
89	Oman	49	0.309	20	9.2	9.0	26.7	28.1	25.4	76.9	32.0	100.0	99.0	2.2
90	Tonga	..	..	..	22.3	3.6 <sup>i</sup>	84.0	87.8	54.6	74.7	23.0	..	95.0	3.8
91	Azerbaijan	50	0.314	38	33.8	16.0	65.4 <sup>d,e</sup>	61.9 <sup>d,e</sup>	59.5	66.8	51.0	77.0	88.0 <sup>a</sup>	2.2
92	Turkey	77	0.443	23	39.2	9.1	27.1	46.7	24.0	69.6	73.0	92.0	91.0	2.0
93	Belize	97	0.493	94	78.7	11.1	35.2	32.8	47.4	80.6	34.0	94.0	95.0 <sup>a</sup>	2.7
94	Tunisia	45	0.293	60	5.7	23.3	33.5	48.0	25.6	70.6	60.0	96.0	95.0	1.9
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>														
95	Jordan	83	0.456	59	26.5	12.2	57.1	74.2	23.3	73.9	59.0	99.0	99.0	2.9
96	Algeria	71	0.412	120	7.3	7.0	36.3	49.3	37.2	79.6	61.0	89.0	95.0	2.1
97	Sri Lanka	74	0.419	39	23.6	5.3	56.0	57.6	34.2	75.1	68.0	99.0	99.0	2.2
98	Dominican Republic	90	0.480	100	108.7	19.1	49.7	41.8	50.5	79.8	73.0	99.0	98.0	2.5
99	Samoa	..	..	..	28.3	4.1	64.2 <sup>d,e</sup>	60.0 <sup>d,e</sup>	37.9	75.4	25.0	..	100.0	3.8
100	Fiji	..	..	26	45.2	..	86.6	88.6	38.7	78.4	35.0	..	99.0	2.6
101	China	35	0.209	38	8.4	21.3	54.8	70.4	67.4	79.7	85.0	91.0	99.0	1.6
102	Turkmenistan	..	..	77	19.5	16.8	..	..	62.4	74.0	48.0	99.0	100.0	2.3
103	Thailand	69	0.382	48	43.3	14.0	25.6	33.7	65.5	80.7	77.0	98.0	97.0	1.5
104	Suriname	..	..	100	39.5	9.8	..	..	38.5	66.0	46.0	90.0	90.0 <sup>a</sup>	2.3
105	El Salvador	93	0.487	110	82.7	19.0	40.5	47.5	45.9	76.7	73.0	94.0	96.0	2.2
106	Gabon	103	0.509	260	89.9	16.1	53.8	34.7	70.0	81.1	33.0	94.0	86.0	3.2
107	Paraguay	87	0.476	95	72.3	13.6	45.4	50.4	57.0	86.6	79.0	96.0	82.0	2.9
108	Bolivia, Plurinational State of	88	0.476	180	78.2	30.1	55.1	67.9	62.1	82.0	61.0	86.0	71.0	3.2
109	Maldives	52	0.320	37	12.2	6.5	31.3	37.3	57.1	77.0	39.0	81.0	84.0	1.7
110	Mongolia	70	0.410	65	20.8	3.9	83.0	81.8	67.8	78.2	55.0	100.0	99.0	2.5
111	Moldova, Republic of	46	0.298	32	33.8	18.8	85.8	92.3	46.5	53.1	68.0	98.0	100.0 <sup>a</sup>	1.5
112	Philippines	75	0.427	94	54.1	21.5	65.9	63.7	49.2	78.5	51.0	91.0	62.0	3.1
113	Egypt	..	..	82	46.6	.. <sup>i</sup>	43.4	59.3	22.4	75.3	60.0	74.0	79.0	2.6
114	Occupied Palestinian Territory	..	..	..	53.5	..	36.5 <sup>d,e</sup>	29.0 <sup>d,e</sup>	16.5	68.4	50.0	99.0	99.0	4.3

HDI rank	Gender Inequality Index		Maternal mortality ratio	Adolescent fertility rate	Seats in national parliament (% female)	Population with at least secondary education (% ages 25 and older)		Labour force participation rate (%)		REPRODUCTIVE HEALTH				
	Rank	Value				Female	Male	Female	Male	Contraceptive prevalence rate, any method (% of married women ages 15–49)	At least one antenatal visit (%)	Births attended by skilled health personnel (%)	Total fertility rate	
														2011
115	Uzbekistan	..	..	30	13.8	19.2	..	..	58.4	71.0	65.0	99.0	100.0 <sup>g</sup>	2.3
116	Micronesia, Federated States of	..	..	..	25.4	0.0	..	..	..	..	45.0	..	88.0	3.3
117	Guyana	106	0.511	270	68.3	30.0	42.6	43.7	44.7	81.2	43.0	92.0	92.0 <sup>g</sup>	2.2
118	Botswana	102	0.507	190	52.1	7.9	73.6	77.5	72.3	80.9	53.0	94.0	95.0 <sup>g</sup>	2.6
119	Syrian Arab Republic	86	0.474	46	42.8	12.4	24.7	24.1	21.1	79.5	58.0	84.0	93.0 <sup>g</sup>	2.8
120	Namibia	84	0.466	180	74.4	25.0	49.6	46.1	51.8	62.6	55.0	95.0	81.0	3.1
121	Honduras	105	0.511	110	93.1	18.0	31.9	36.3	40.1	80.2	65.0	92.0	67.0 <sup>g</sup>	3.0
122	Kiribati	..	..	..	22.2	4.3	..	..	..	..	22.0	88.0	63.0	..
123	South Africa	94	0.490	410	59.2	42.7	66.3	68.0	47.0	63.4	60.0	92.0	91.0	2.4
124	Indonesia	100	0.505	240	45.1	18.0	24.2	31.1	52.0	86.0	57.0	93.0	75.0 <sup>g</sup>	2.1
125	Vanuatu	..	..	..	54.0	3.8	..	..	79.3	88.3	38.0	84.0	74.0	3.8
126	Kyrgyzstan	66	0.370	81	34.1	23.3	81.0	81.2	54.8	79.1	48.0	97.0	98.0 <sup>g</sup>	2.6
127	Tajikistan	61	0.347	64	28.4	17.5	93.2	85.8	57.0	77.7	37.0	89.0	88.0 <sup>g</sup>	3.2
128	Viet Nam	48	0.305	56	26.8	25.8	24.7	28.0	68.0	76.0	80.0	91.0	88.0 <sup>g</sup>	1.8
129	Nicaragua	101	0.506	100	112.7	20.7	30.8	44.7	47.1	78.4	72.0	90.0	74.0	2.5
130	Morocco	104	0.510	110	15.1	6.7	20.1	36.3	26.2	80.1	63.0	68.0	63.0	2.2
131	Guatemala	109	0.542	110	107.2	12.0	15.6	21.0	48.1	87.9	54.0	93.0	51.0	3.8
132	Iraq	117	0.579	75	98.0	25.2	22.0	42.7	13.8	68.9	50.0	84.0	80.0	4.5
133	Cape Verde	..	..	94	81.6	20.8	..	..	53.5	81.3	61.0	98.0	78.0 <sup>g</sup>	2.3
134	India	129	0.617	230	86.3	10.7	26.6	50.4	32.8	81.1	54.0	75.0	53.0 <sup>g</sup>	2.5
135	Ghana	122	0.598	350	71.1	8.3	33.9	83.1	73.8	75.2	24.0	90.0	57.0	4.0
136	Equatorial Guinea	..	..	280	122.9	10.0	..	..	39.7	92.0	..	86.0	65.0 <sup>g</sup>	5.0
137	Congo	132	0.628	580	118.7	9.2	43.8	48.7	62.9	82.6	44.0	86.0	83.0	4.4
138	Lao People's Democratic Republic	107	0.513	580	39.0	25.0	22.9	36.8	77.7	78.9	38.0	35.0	20.0 <sup>g</sup>	2.5
139	Cambodia	99	0.500	290	41.8	19.0	11.6	20.6	73.6	85.6	40.0	69.0	44.0	2.4
140	Swaziland	110	0.546	420	83.9	21.9	49.9	46.1	53.1	74.9	51.0	85.0	69.0 <sup>g</sup>	3.2
141	Bhutan	98	0.495	200	50.2	13.9	16.2 <sup>d,e</sup>	19.4 <sup>d,e</sup>	53.4	70.6	35.0	88.0	71.0	2.3
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>														
142	Solomon Islands	..	..	100	70.3	0.0	..	..	24.2	50.0	27.0	74.0	70.0	4.0
143	Kenya	130	0.627	530	100.2	9.8	20.1	38.6	76.4	88.1	46.0	92.0	44.0	4.6
144	São Tomé and Príncipe	..	..	..	66.1	18.2	..	..	44.5	76.0	38.0	98.0	82.0	3.5
145	Pakistan	115	0.573	260	31.6	21.0	23.5	46.8	21.7	84.9	30.0	61.0	39.0 <sup>g</sup>	3.2
146	Bangladesh	112	0.550	340	78.9	18.6	30.8	39.3	58.7	82.5	53.0	51.0	24.0 <sup>g</sup>	2.2
147	Timor-Leste	..	..	370	65.8	29.2	..	..	58.9	82.8	22.0	61.0	18.0	5.9
148	Angola	..	..	610	171.1	38.6	..	..	74.5	88.4	6.0	80.0	47.0 <sup>g</sup>	5.1
149	Myanmar	96	0.492	240	16.3	4.0	18.0	17.6	63.1	85.1	41.0	80.0	64.0	1.9
150	Cameroon	134	0.639	600	127.8	13.9	21.1	34.9	53.5	80.7	29.0	82.0	63.0	4.3
151	Madagascar	..	..	440	134.3	12.1	..	..	84.2	88.7	40.0	86.0	44.0 <sup>g</sup>	4.5
152	Tanzania, United Republic of	119	0.590	790	130.4	36.0	5.6	9.2	86.3	90.6	26.0	76.0	43.0 <sup>g</sup>	5.5
153	Papua New Guinea	140	0.674	250	66.9	0.9	12.4	24.4	71.6	74.2	32.0	79.0	53.0	3.8
154	Yemen	146	0.769	210	78.8	0.7	7.6	24.4	19.9	73.5	28.0	47.0	36.0	4.9
155	Senegal	114	0.566	410	105.9	29.6	10.9	19.4	64.8	88.6	12.0	87.0	52.0 <sup>g</sup>	4.6
156	Nigeria	..	..	840	118.3	7.3	..	..	39.2	73.4	15.0	58.0	39.0 <sup>g</sup>	5.4
157	Nepal	113	0.558	380	103.4	33.2	17.9	39.9	63.3	80.3	48.0	44.0	19.0	2.6
158	Haiti	123	0.599	300	46.4	4.2	22.5	36.3	57.5	82.9	32.0	85.0	26.0 <sup>g</sup>	3.2
159	Mauritania	126	0.605	550	79.2	19.2	8.0	20.8	59.0	81.0	9.0	75.0	61.0 <sup>g</sup>	4.4
160	Lesotho	108	0.532	530	73.5	22.9	24.3	20.3	70.8	77.7	47.0	92.0	62.0 <sup>g</sup>	3.1
161	Uganda	116	0.577	430	149.9	37.2	9.1	20.8	78.3	90.6	24.0	94.0	42.0	5.9
162	Togo	124	0.602	350	65.3	11.1	15.3	45.1	63.6	85.7	17.0	84.0	62.0 <sup>g</sup>	3.9
163	Comoros	..	..	340	58.0	3.0	..	..	73.7	85.4	26.0	75.0	62.0 <sup>g</sup>	4.7
164	Zambia	131	0.627	470	146.8	14.0	25.7	44.2	59.5	79.2	41.0	94.0	47.0 <sup>g</sup>	6.3
165	Djibouti	..	..	300	22.9	13.8	..	..	61.5	78.7	23.0	92.0	93.0 <sup>g</sup>	3.6
166	Rwanda	82	0.453	540	38.7	50.9	7.4	8.0	86.7	85.1	36.0	96.0	52.0 <sup>g</sup>	5.3
167	Benin	133	0.634	410	111.7	8.4	11.3	25.9	67.4	77.9	17.0	84.0	74.0 <sup>g</sup>	5.1
168	Gambia	127	0.610	400	76.6	7.5	16.9	31.4	70.6	85.2	18.0	98.0	57.0 <sup>g</sup>	4.7
169	Sudan	128	0.611	750	61.9	24.2	12.8	18.2	30.8	73.9	8.0	64.0	49.0 <sup>g</sup>	4.2
170	Côte d'Ivoire	136	0.655	470	129.4	8.9	13.6	25.2	50.8	82.1	13.0	85.0	57.0	4.2
171	Malawi	120	0.594	510	119.2	20.8	10.4	20.4	75.0	78.8	41.0	92.0	54.0	6.0
172	Afghanistan	141	0.707	1,400	118.7	27.6	5.8	34.0	33.1	84.5	10.0	16.0	14.0	6.0
173	Zimbabwe	118	0.583	790	64.6	17.9	48.8	62.0	60.0	74.3	65.0	93.0	60.0	3.1

# Gender Inequality Index and related indicators

TABLE  
4

HDI rank	Gender Inequality Index		Maternal mortality ratio	Adolescent fertility rate	Seats in national parliament (% female)	Population with at least secondary education (% ages 25 and older)		Labour force participation rate (%)		REPRODUCTIVE HEALTH				
	Rank	Value				Female	Male	Female	Male	Contraceptive prevalence rate, any method (% of married women ages 15–49)	At least one antenatal visit (%)	Births attended by skilled health personnel (%)	Total fertility rate	
														2011
174	Ethiopia	..	..	470	72.4	25.5	..	..	80.7	90.3	15.0	28.0	6.0	3.9
175	Mali	143	0.712	830	186.3	10.2	3.2	8.4	37.6	67.0	8.0	70.0	49.0 <sup>a</sup>	6.1
176	Guinea-Bissau	..	..	1,000	111.1	10.0	..	..	59.6	83.8	10.0	78.0	39.0 <sup>a</sup>	4.9
177	Eritrea	..	..	280	66.6	22.0	..	..	62.5	83.4	8.0	70.0	28.0 <sup>a</sup>	4.2
178	Guinea	..	..	680	157.4	.. <sup>k</sup>	..	..	79.2	89.2	9.0	88.0	46.0 <sup>a</sup>	5.0
179	Central African Republic	138	0.669	850	106.6	9.6 <sup>h</sup>	10.3	26.2	71.6	86.7	19.0	69.0	44.0 <sup>a</sup>	4.4
180	Sierra Leone	137	0.662	970	143.7	13.2	9.5	20.4	65.4	67.5	8.0	87.0	42.0 <sup>a</sup>	4.7
181	Burkina Faso	121	0.596	560	124.8	15.3	34.7 <sup>d,e</sup>	35.1 <sup>d,e</sup>	78.2	90.8	17.0	85.0	54.0	5.8
182	Liberia	139	0.671	990	142.6	13.8	15.7	39.2	66.6	75.8	11.0	79.0	46.0	5.0
183	Chad	145	0.735	1,200	164.5	14.3	0.9 <sup>d,e</sup>	9.9 <sup>d,e</sup>	62.7	78.2	3.0	39.0	14.0	5.7
184	Mozambique	125	0.602	550	149.2	39.2	1.5	6.0	84.8	86.9	16.0	92.0	55.0 <sup>a</sup>	4.7
185	Burundi	89	0.478	970	18.6	36.1	5.2	9.2	91.0	87.5	9.0	92.0	34.0	4.1
186	Niger	144	0.724	820	207.1	13.1	2.5	7.6	38.9	87.5	11.0	46.0	33.0	6.9
187	Congo, Democratic Republic of the	142	0.710	670	201.4	9.4	10.7	36.2	56.5	85.6	21.0	85.0	74.0 <sup>a</sup>	5.5
<b>OTHER COUNTRIES OR TERRITORIES</b>														
..	Korea, Democratic People's Rep. of	..	..	250	0.7	15.6	..	..	55.1	77.5	69.0	97.0	97.0	2.0
..	Marshall Islands	..	..	..	53.5	3.0	..	..	..	..	45.0	81.0	86.0	..
..	Monaco	..	..	..	1.6	26.1	..	..	..	..	..	..	..	..
..	Nauru	..	..	..	31.2	0.0	..	..	..	..	36.0	95.0	97.0	..
..	San Marino	..	..	..	2.5	16.7	..	..	..	..	..	..	..	..
..	Somalia	..	..	1,200	70.1	6.8	..	..	56.5	84.7	15.0	26.0	33.0 <sup>a</sup>	6.3
..	Tuvalu	..	..	..	23.3	0.0	..	..	..	..	31.0	97.0	98.0	..
<b>Human Development Index groups</b>														
..	Very high human development	..	0.224	16	23.8	21.5	82.0	84.6	52.8	69.8	69.5	98.6	99.2	1.8
..	High human development	..	0.409	51	51.6	13.5	61.0	64.6	47.8	75.0	72.4	94.4	96.1	1.9
..	Medium human development	..	0.475	135	50.1	17.3	41.2	57.7	51.1	80.0	67.7	85.1	78.1	2.1
..	Low human development	..	0.606	532	98.2	18.2	18.7	32.4	54.6	82.7	27.8	64.9	39.6	4.2
<b>Regions</b>														
..	Arab States	..	0.563	192	44.4	12.0	32.9	46.2	26.0	77.1	46.1	76.4	76.1	3.1
..	East Asia and the Pacific	..	..	79	19.8	20.2	48.1	61.3	64.2	80.3	76.9	90.7	91.9	1.8
..	Europe and Central Asia	..	0.311	29	28.0	13.4	78.0	83.3	49.7	67.8	67.7	95.3	97.9	1.7
..	Latin America and the Caribbean	..	0.445	80	73.7	18.7	50.5	52.2	51.7	79.9	74.8	94.8	92.0	2.2
..	South Asia	..	0.601	252	77.4	12.5	27.3	49.2	34.6	81.2	52.1	71.3	50.5	2.6
..	Sub-Saharan Africa	..	0.610	619	119.7	19.8	22.2	34.9	62.9	81.2	24.3	73.6	47.7	4.8
..	<b>Least developed countries</b>	..	0.594	537	106.1	20.3	16.8	27.4	64.4	84.0	28.7	63.7	38.2	4.1
..	<b>Small island developing states</b>	..	..	..	66.4	20.6	50.3	54.9	52.6	75.8	53.3	90.8	74.3	2.7
..	<b>World</b>	..	0.492	176	58.1	17.7	50.8	61.7	51.5	78.0	61.6	82.7	76.4	2.4

## NOTES

- Annual average for 2010–2015.
- Data refer to the most recent year available during the period specified.
- The denominator of the calculation refers to voting members of the House of Representatives only.
- UNESCO Institute for Statistics (2011).
- Refers to an earlier year than that specified.
- For purposes of calculating the Gender Inequality Index, a value of 0.1 percent was used.
- Includes deliveries by cadres of health workers other than doctors, nurses and midwives.
- Data are for 2010.
- No women were elected in 2010; however, one woman was appointed to the cabinet.
- The People's Assembly and the Shoura Assembly were dissolved by the Egypt Supreme Council of Armed Forces on 13 February 2011.
- The parliament was dissolved following the December 2008 coup.

## DEFINITIONS

**Gender Inequality Index:** A composite measure reflecting inequality in achievements between women and men in three dimensions: reproductive health, empowerment and the labour market. See *Technical note 3* for details on how the Gender Inequality Index is calculated.

**Maternal mortality ratio:** Ratio of the number of maternal deaths to the number of live births in a given year, expressed per 100,000 live births.

**Adolescent fertility rate:** Number of births to women ages 15–19 per 1,000 women ages 15–19.

**Seats in national parliament:** Proportion of seats held by women in a lower or single house or an upper house or senate, expressed as percentage of total seats.

**Population with at least secondary education:** Percentage of the population ages 25 and older that have reached secondary education.

**Labour force participation rate:** Proportion of a country's working-age population that engages in the labour market, either by working or actively looking for work, expressed as a percentage of the working-age population.

**Contraceptive prevalence rate, any method:** Percentage of women of reproductive age (ages 15–49) who are using, or whose partners are using, any modern or traditional form of contraception.

**At least one antenatal visit:** Percentage of women who used antenatal care provided by skilled health personnel for reasons related to pregnancy at least once during pregnancy, as a percentage of live births.

**Births attended by skilled health personnel:** Percentage of deliveries attended by personnel (including doctors, nurses and midwives) trained to give the necessary care, supervision and advice to women during pregnancy, labour and postpartum; to conduct deliveries on their own; and to care for newborns.

**Total fertility rate:** Number of children that would be born to each woman if she were to live to the end of her child-bearing years and bear children at each age in accordance with prevailing age-specific fertility rates.

## MAIN DATA SOURCES

**Columns 1 and 2:** HDRO calculations based on UNICEF (2011), UNDESA (2011), IPU (2011), Barro and Lee (2010b), UNESCO (2011) and ILO (2011).

**Column 3:** WHO, UNICEF, UNFPA and World Bank (2010).

**Columns 4 and 13:** UNDESA (2011).

**Column 5:** IPU (2011).

**Columns 6 and 7:** HDRO updates of Barro and Lee (2010b) estimates based on UNESCO Institute for Statistics data on education attainment (2011) and Barro and Lee (2010a) methodology.

**Columns 8 and 9:** ILO (2011).

**Columns 10–12:** UNICEF (2011).

## Multidimensional Poverty Index

HDI rank	Multidimensional Poverty Index		Population in multidimensional poverty <sup>a</sup>					Share of multidimensional poor with deprivations in environmental services			Population below income poverty line		
			Headcount		Intensity of deprivation (%)	Population vulnerable to poverty (%)	Population in severe poverty (%)	Clean water (%)	Improved sanitation (%)	Modern fuels (%)	PPP \$1.25 a day (%)	National poverty line (%)	
	Year <sup>b</sup>	Value <sup>c</sup>	(%)	(thousands)									
2000–2009 <sup>f</sup> 2000–2009 <sup>f</sup>													
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>													
21	Slovenia	2003 (W)	0.000 <sup>d</sup>	0.0 <sup>d</sup>	0 <sup>d</sup>	0.0 <sup>d</sup>	0.4 <sup>d</sup>	0.0 <sup>d</sup>	0.0	0.0	0.0	0.0	..
27	Czech Republic	2003 (W)	0.010	3.1	316	33.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	..	..
30	United Arab Emirates	2003 (W)	0.002	0.6	20	35.3	2.0	0.0	0.1	0.1	0.0	..	..
34	Estonia	2003 (W)	0.026	7.2	97	36.5	1.3	0.2	0.3	0.6	2.4	0.0	..
35	Slovakia	2003 (W)	0.000 <sup>d</sup>	0.0 <sup>d</sup>	0 <sup>d</sup>	0.0 <sup>d</sup>	0.0 <sup>d</sup>	0.0 <sup>d</sup>	0.0	0.0	0.0	..	..
38	Hungary	2003 (W)	0.016	4.6	466	34.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	..
39	Poland	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	0.0	16.6
40	Lithuania	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	0.0	..
43	Latvia	2003 (W)	0.006 <sup>e</sup>	1.6 <sup>e</sup>	37 <sup>e</sup>	37.9 <sup>e</sup>	0.0 <sup>e</sup>	0.0 <sup>e</sup>	0.0	0.8	0.1	0.0	5.9
44	Chile	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	0.8	15.1
45	Argentina	2005 (N)	0.011 <sup>f</sup>	3.0 <sup>f</sup>	1,160 <sup>f</sup>	37.7 <sup>f</sup>	5.7 <sup>f</sup>	0.2 <sup>f</sup>	0.2 <sup>f</sup>	2.2 <sup>f</sup>	2.2 <sup>f</sup>	0.9	..
46	Croatia	2003 (W)	0.016	4.4	196	36.3	0.1	0.3	0.1	0.3	1.2	0.0	11.1
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>													
48	Uruguay	2003 (W)	0.006	1.7	56	34.7	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0	20.5
50	Romania	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	0.5	13.8
52	Seychelles	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	0.3	..
54	Montenegro	2005 (M)	0.006	1.5	9	41.6	1.9	0.3	0.2	0.4	0.9	0.0	4.9
55	Bulgaria	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.0	12.8
57	Mexico	2006 (N)	0.015	4.0	4,313	38.9	5.8	0.5	0.6	2.1	2.8	3.4	47.4
58	Panama	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	9.5	32.7
59	Serbia	2005 (M)	0.003	0.8	79	40.0	3.6	0.1	0.1	0.2	0.7	0.1	6.6
61	Malaysia	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	0.0	3.8
62	Trinidad and Tobago	2006 (M)	0.020	5.6	74	35.1	0.4	0.3	0.3	0.5	0.0	..	..
65	Belarus	2005 (M)	0.000	0.0	0	35.1	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	5.4
66	Russian Federation	2003 (W)	0.005 <sup>e</sup>	1.3 <sup>e</sup>	1,883 <sup>e</sup>	38.9 <sup>e</sup>	0.8 <sup>e</sup>	0.2 <sup>e</sup>	0.1	0.4	0.1	0.0	11.1
68	Kazakhstan	2006 (M)	0.002	0.6	92	36.9	5.0	0.0	0.3	0.1	0.5	0.2	15.4
69	Costa Rica	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	0.7	21.7
70	Albania	2009 (D)	0.005	1.4	45	37.7	7.4	0.1	0.3	0.4	1.1	0.6	12.4
73	Venezuela, Bolivarian Republic of	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.5	29.0
74	Bosnia and Herzegovina	2006 (M)	0.003	0.8	30	37.2	7.0	0.1	0.1	0.1	0.5	0.0	14.0
75	Georgia	2005 (M)	0.003	0.8	36	35.2	5.3	0.0	0.4	0.3	0.8	14.7	23.6
76	Ukraine	2007 (D)	0.008	2.2	1,018	35.5	1.0	0.2	0.1	0.1	0.3	0.1	7.9
78	Former Yugoslav Republic of Macedonia	2005 (M)	0.008	1.9	39	40.9	6.7	0.3	0.4	0.8	1.5	0.3	19.0
79	Jamaica	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	0.2	9.9
80	Peru	2004 (D)	0.086	19.9	5,421	43.2	16.9	6.0	14.1	19.4	19.2	5.9	34.8
83	Ecuador	2003 (W)	0.009	2.2	286	41.6	2.1	0.6	0.7	0.6	0.3	5.1	36.0
84	Brazil	2006 (N)	0.011	2.7	5,075	39.3	7.0	0.2	1.0	1.1	..	3.8	21.4
86	Armenia	2005 (D)	0.004	1.1	34	36.2	3.9	0.0	0.2	0.4	0.3	1.3	26.5
87	Colombia	2010 (D)	0.022	5.4	2,500	40.9	6.4	1.1	2.4	2.6	3.6	16.0	45.5
88	Iran, Islamic Republic of	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.5	..
91	Azerbaijan	2006 (D)	0.021	5.3	461	39.4	12.5	0.6	3.1	2.4	1.6	1.0	15.8
92	Turkey	2003 (D)	0.028	6.6	4,378	42.0	7.3	1.3	2.0	3.2	..	2.7	18.1
93	Belize	2006 (M)	0.024	5.6	16	42.6	7.6	1.1	1.9	2.5	4.1	..	33.5
94	Tunisia	2003 (W)	0.010 <sup>e</sup>	2.8 <sup>e</sup>	272 <sup>e</sup>	37.1 <sup>e</sup>	4.9 <sup>e</sup>	0.2 <sup>e</sup>	1.2	1.4	0.5	2.6	3.8
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>													
95	Jordan	2009 (D)	0.008	2.4	145	34.4	1.3	0.1	0.2	0.0	0.0	0.4	13.3
97	Sri Lanka	2003 (W)	0.021 <sup>e</sup>	5.3 <sup>e</sup>	1,027 <sup>e</sup>	38.7 <sup>e</sup>	14.4 <sup>e</sup>	0.6 <sup>e</sup>	3.0	2.6	5.3	7.0	15.2
98	Dominican Republic	2007 (D)	0.018	4.6	438	39.4	8.6	0.7	1.5	2.7	2.9	4.3	50.5
100	Fiji	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	31.0
101	China	2003 (W)	0.056	12.5	161,675	44.9	6.3	4.5	3.0	7.7	9.1	15.9	2.8
103	Thailand	2005 (M)	0.006	1.6	1,067	38.5	9.9	0.2	0.5	0.5	1.2	10.8	8.1
104	Suriname	2006 (M)	0.039	8.2	41	47.2	6.7	3.3	5.2	6.5	5.3	..	..
105	El Salvador	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5.1	37.8
106	Gabon	2000 (D)	0.161 <sup>d</sup>	35.4 <sup>d</sup>	437 <sup>d</sup>	45.5 <sup>d</sup>	22.4 <sup>d</sup>	13.2 <sup>d</sup>	19.4	32.6	26.9	4.8	32.7
107	Paraguay	2003 (W)	0.064	13.3	755	48.5	15.0	6.1	8.8	11.2	12.4	5.1	35.1
108	Bolivia, Plurinational State of	2008 (D)	0.089	20.5	1,972	43.7	18.7	5.8	8.2	19.8	17.7	14.0	60.1
109	Maldives	2009 (D)	0.018	5.2	16	35.6	4.8	0.3	0.2	0.4	0.9	1.5	..

# Multidimensional Poverty Index

HDI rank	Multidimensional Poverty Index		Population in multidimensional poverty <sup>a</sup>					Share of multidimensional poor with deprivations in environmental services			Population below income poverty line		
	Year <sup>b</sup>	Value <sup>a</sup>	Headcount		Intensity of deprivation (%)	Population vulnerable to poverty (%)	Population in severe poverty (%)	Clean water (%)	Improved sanitation (%)	Modern fuels (%)	PPP \$1.25 a day (%)	National poverty line (%)	
			(%)	(thousands)									
											2000–2009 <sup>c</sup>	2000–2009 <sup>c</sup>	
110	Mongolia	2005 (M)	0.065	15.8	402	41.0	20.6	3.2	11.6	13.7	15.7	22.4	35.2
111	Moldova, Republic of	2005 (D)	0.007	1.9	72	36.7	6.4	0.1	0.5	1.0	1.5	1.9	29.0
112	Philippines	2008 (D)	0.064	13.4	12,083	47.4	9.1	5.7	2.9	6.1	11.0	22.6	26.5
113	Egypt	2008 (D)	0.024	6.0	4,699	40.7	7.2	1.0	0.3	1.0	..	2.0	22.0
114	Occupied Palestinian Territory	2007 (N)	0.005	0.4	52	37.3	8.8	0.1	0.6	0.2	0.1	..	21.9
115	Uzbekistan	2006 (M)	0.008	2.3	603	36.2	8.1	0.1	0.6	0.1	0.9	46.3	..
117	Guyana	2005 (D)	0.053	13.4	100	39.5	6.7	2.1	1.6	4.6	2.5	..	..
118	Botswana	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	30.6
119	Syrian Arab Republic	2006 (M)	0.021 <sup>d</sup>	5.5 <sup>d</sup>	1,041 <sup>d</sup>	37.5 <sup>d</sup>	7.1 <sup>d</sup>	0.5 <sup>d</sup>	1.7	1.0	0.1	1.7	..
120	Namibia	2007 (D)	0.187	39.6	855	47.2	23.6	14.7	14.7	36.4	37.5	..	38.0
121	Honduras	2006 (D)	0.159	32.5	2,281	48.9	22.0	11.3	11.9	23.0	29.6	23.3	60.0
123	South Africa	2008 (N)	0.057	13.4	6,609	42.3	22.2	2.4	4.6	9.6	8.0	17.4	23.0
124	Indonesia	2007 (D)	0.095	20.8	48,352	45.9	12.2	7.6	10.2	13.2	15.5	18.7	13.3
125	Vanuatu	2007 (M)	0.129	30.1	67	42.7	33.5	6.5	7.9	20.1	29.5	..	..
126	Kyrgyzstan	2006 (M)	0.019	4.9	249	38.8	9.2	0.9	1.6	1.0	2.8	1.9	43.1
127	Tajikistan	2005 (M)	0.068	17.1	1,104	40.0	23.0	3.1	10.5	3.4	10.1	21.5	47.2
128	Viet Nam	2002 (D)	0.084	17.7	14,249	47.2	18.5	6.0	15.3	10.0	..	13.1	14.5
129	Nicaragua	2006 (D)	0.128	28.0	1,538	45.7	17.4	11.2	20.4	27.7	27.4	15.8	46.2
130	Morocco	2007 (N)	0.048 <sup>e</sup>	10.6 <sup>e</sup>	3,287 <sup>e</sup>	45.3 <sup>e</sup>	12.3 <sup>e</sup>	3.3 <sup>e</sup>	4.4	6.5	4.9	2.5	9.0
131	Guatemala	2003 (W)	0.127 <sup>e</sup>	25.9 <sup>e</sup>	3,134 <sup>e</sup>	49.1 <sup>e</sup>	9.8 <sup>e</sup>	14.5 <sup>e</sup>	3.7	6.6	23.0	16.9	51.0
132	Iraq	2006 (M)	0.059	14.2	3,996	41.3	14.3	3.1	6.4	5.1	2.7	4.0	22.9
133	Cape Verde	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	21.0	26.6
134	India	2005 (D)	0.283	53.7	612,203	52.7	16.4	28.6	11.9	48.2	51.1	41.6	27.5
135	Ghana	2008 (D)	0.144	31.2	7,258	46.2	21.6	11.4	12.2	29.9	31.0	30.0	28.5
137	Congo	2009 (D)	0.208	40.6	1,600	51.2	17.7	22.9	17.2	38.9	35.9	54.1	50.1
138	Lao People's Democratic Republic	2006 (M)	0.267	47.2	2,757	56.5	14.1	28.1	27.8	38.6	47.1	33.9	27.6
139	Cambodia	2005 (D)	0.251	52.0	6,946	48.4	21.3	22.0	28.6	48.3	51.6	28.3	30.1
140	Swaziland	2007 (D)	0.184	41.4	469	44.5	24.4	13.0	24.0	37.8	37.8	62.9	69.2
141	Bhutan	2010 (M)	0.119	27.2	197	43.9	17.2	8.5	2.6	16.9	22.1	26.2	23.2
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>													
143	Kenya	2009 (D)	0.229	47.8	18,863	48.0	27.4	19.8	30.8	42.6	47.6	19.7	45.9
144	São Tomé and Príncipe	2009 (D)	0.154	34.5	56	44.7	24.3	10.7	9.4	29.6	31.3	28.6	53.8
145	Pakistan	2007 (D)	0.264 <sup>e</sup>	49.4 <sup>e</sup>	81,236 <sup>e</sup>	53.4 <sup>e</sup>	11.0 <sup>e</sup>	27.4 <sup>e</sup>	6.9	32.1	40.5	22.6	22.3
146	Bangladesh	2007 (D)	0.292	57.8	83,207	50.4	21.2	26.2	2.5	48.2	56.7	49.6	40.0
147	Timor-Leste	2009 (D)	0.360	68.1	749	52.9	18.2	38.7	35.7	47.6	67.6	37.4	49.9
148	Angola	2001 (M)	0.452	77.4	11,137	58.4	10.7	54.8	51.3	68.5	71.0	54.3	..
149	Myanmar	2000 (M)	0.154 <sup>e</sup>	31.8 <sup>e</sup>	14,297 <sup>e</sup>	48.3 <sup>e</sup>	13.4 <sup>e</sup>	9.4 <sup>e</sup>	25.2	19.1	..	..	..
150	Cameroon	2004 (D)	0.287	53.3	9,149	53.9	19.3	30.4	32.5	48.5	52.5	9.6	39.9
151	Madagascar	2009 (D)	0.357	66.9	13,463	53.3	17.9	35.4	49.4	66.5	66.9	67.8	68.7
152	Tanzania, United Republic of	2008 (D)	0.367	65.2	27,559	56.3	23.0	43.7	47.3	64.1	65.0	67.9	33.4
154	Yemen	2006 (M)	0.283	52.5	11,176	53.9	13.0	31.9	31.9	25.7	28.4	17.5	34.8
155	Senegal	2005 (D)	0.384	66.9	7,273	57.4	11.6	44.4	31.7	51.4	53.2	33.5	50.8
156	Nigeria	2008 (D)	0.310	54.1	81,510	57.3	17.8	33.9	35.7	39.6	52.8	64.4	54.7
157	Nepal	2006 (D)	0.350	64.7	18,008	54.0	15.6	37.1	14.4	56.3	63.4	55.1	30.9
158	Haiti	2006 (D)	0.299	56.4	5,346	53.0	18.8	32.3	35.6	52.2	56.2	54.9	77.0
159	Mauritania	2007 (M)	0.352 <sup>e</sup>	61.7 <sup>e</sup>	1,982 <sup>e</sup>	57.1 <sup>e</sup>	15.1 <sup>e</sup>	40.7 <sup>e</sup>	45.4	54.5	53.4	21.2	46.3
160	Lesotho	2009 (D)	0.156	35.3	759	44.1	26.7	11.1	18.4	31.2	32.8	43.4	56.6
161	Uganda	2006 (D)	0.367	72.3	21,235	50.7	19.4	39.7	60.3	69.1	72.3	28.7	24.5
162	Togo	2006 (M)	0.284	54.3	3,003	52.4	21.6	28.7	33.4	52.9	54.2	38.7	61.7
163	Comoros	2000 (M)	0.408 <sup>d</sup>	73.9 <sup>d</sup>	416 <sup>d</sup>	55.2 <sup>d</sup>	16.0 <sup>d</sup>	43.8 <sup>d</sup>	45.0	72.8	72.3	46.1	44.8
164	Zambia	2007 (D)	0.328	64.2	7,740	51.2	17.2	34.8	49.8	57.4	63.0	64.3	59.3
165	Djibouti	2006 (M)	0.139	29.3	241	47.3	16.1	12.5	6.7	16.3	8.8	18.8	..
166	Rwanda	2005 (D)	0.426	80.2	7,380	53.2	14.9	50.6	63.5	65.7	80.2	76.8	58.5
167	Benin	2006 (D)	0.412	71.8	5,652	57.4	13.2	47.2	33.2	69.5	71.3	47.3	39.0
168	Gambia	2006 (M)	0.324	60.4	935	53.6	17.6	35.5	20.8	32.1	60.3	34.3	58.0
170	Côte d'Ivoire	2005 (D)	0.353	61.5	11,083	57.4	15.3	39.3	25.0	51.9	..	23.8	42.7
171	Malawi	2004 (D)	0.381	72.1	8,993	52.8	20.0	40.4	44.0	71.6	72.0	73.9	52.4
172	Afghanistan	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	36.0
173	Zimbabwe	2006 (D)	0.180	39.7	4,974	45.3	24.0	14.8	24.2	31.6	39.0	..	72.0
174	Ethiopia	2005 (D)	0.562	88.6	65,798	63.5	6.1	72.3	53.8	83.7	88.3	39.0	38.9

TABLE  
5

HDI rank	Multidimensional Poverty Index		Population in multidimensional poverty <sup>a</sup>					Share of multidimensional poor with deprivations in environmental services			Population below income poverty line		
	Year <sup>b</sup>	Value <sup>a</sup>	Headcount		Intensity of deprivation (%)	Population vulnerable to poverty (%)	Population in severe poverty (%)	Clean water (%)	Improved sanitation (%)	Modern fuels (%)	PPP \$1.25 a day (%)	National poverty line (%)	
			(%)	(thousands)									
											2000–2009 <sup>c</sup>	2000–2009 <sup>c</sup>	
175	Mali	2006 (D)	0.558	86.6	11,771	64.4	7.6	68.4	43.7	79.5	86.5	51.4	47.4
176	Guinea-Bissau	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	48.8	64.7
178	Guinea	2005 (D)	0.506	82.5	7,459	61.3	9.3	62.3	37.7	75.6	82.5	43.3	53.0
179	Central African Republic	2000 (M)	0.512	86.4	3,198	59.3	11.8	55.4	53.6	53.3	86.1	62.8	62.0
180	Sierra Leone	2008 (D)	0.439	77.0	4,321	57.0	13.1	53.2	50.3	71.1	76.9	53.4	66.4
181	Burkina Faso	2006 (M)	0.536	82.6	12,078	64.9	8.6	65.8	43.0	69.6	82.4	56.5	46.4
182	Liberia	2007 (D)	0.485	83.9	2,917	57.7	9.7	57.5	33.5	78.9	83.9	83.7	63.8
183	Chad	2003 (W)	0.344	62.9	5,758	54.7	28.2	44.1	42.9	58.4	61.3	61.9	55.0
184	Mozambique	2009 (D)	0.512	79.3	18,127	64.6	9.5	60.7	44.1	63.2	78.7	60.0	54.7
185	Burundi	2005 (M)	0.530	84.5	6,127	62.7	12.2	61.9	51.6	63.1	84.3	81.3	66.9
186	Niger	2006 (D)	0.642	92.4	12,437	69.4	4.0	81.8	64.1	89.3	92.3	43.1	59.5
187	Congo, Democratic Republic of the	2007 (D)	0.393	73.2	44,485	53.7	16.1	46.5	55.5	62.0	72.8	59.2	71.3
<b>OTHER COUNTRIES OR TERRITORIES</b>													
	Somalia	2006 (M)	0.514	81.2	6,941	63.3	9.5	65.6	70.0	69.1	81.0	..	..

**NOTES**

- Not all indicators were available for all countries; caution should thus be used in cross-country comparisons. Where data are missing, indicator weights are adjusted to total 100 percent. For details on countries missing data, see Alkire and others (2011).
- D* indicates data are from Demographic and Health Surveys, *M* indicates data are from Multiple Indicator Cluster Surveys, *W* indicates data are from World Health Surveys and *N* indicates data are from national surveys.
- Data refer to the most recent year available during the period specified.
- Upper bound estimate.
- Lower bound estimate.
- Refers to only part of the country.

**DEFINITIONS**

**Multidimensional Poverty Index:** Percentage of the population that is multidimensionally poor adjusted by the intensity of the deprivations. See *Technical note 4* for details on how the Multidimensional Poverty Index is calculated.

**Multidimensional poverty headcount:** Percentage of the population with a weighted deprivation score of at least 33 percent.

**Intensity of deprivation of multidimensional poverty:** Average percentage of deprivation experienced by people in multidimensional poverty.

**Population vulnerable to poverty:** Percentage of the population at risk of suffering multiple deprivations—that is, those with a deprivation score of 20–33 percent.

**Population in severe poverty:** Percentage of the population in severe multidimensional poverty—that is, those with a deprivation score of 50 percent or more.

**Share of multidimensional poor with deprivations in clean water:** Percentage of the multidimensionally poor population without access to clean water that is less than a 30 minute walk from home. Clean water is defined using the Millennium Development Goal definition and includes piped water into dwelling, plot

or yard; public tap/standpipe; borehole/tube well; protected dug well; protected spring; rainwater collection; and bottled water (if a secondary available source is also improved). It does not include unprotected well, unprotected spring, water provided by carts with small tanks/drums, tanker truck-provided water and bottled water (if secondary source is not an improved source); or surface water taken directly from rivers, ponds, streams, lakes, dams or irrigation channels.

**Share of multidimensional poor with deprivations in improved sanitation:** Percentage of the multidimensionally poor population without access to an improved sanitation facility. Improved sanitation facilities are defined using the Millennium Development Goal definition and include flush or pour-flush to piped sewer system or septic tank, ventilated improved pit latrine, pit latrine with slab and composting toilet. Facilities are not considered improved when they are shared with other households or open to the public.

**Share of multidimensional poor with deprivations in modern fuels:** Percentage of the multidimensionally poor population without access to modern fuels. Households are considered deprived of modern fuels if they cook with wood, charcoal or dung.

**Population below PPP \$1.25 a day:** Percentage of the population living below the international poverty line \$1.25 (in purchasing power parity terms) a day.

**Population below national poverty line:** Percentage of the population living below the national poverty line, which is the poverty line deemed appropriate for a country by its authorities. National estimates are based on population-weighted subgroup estimates from household surveys.

**MAIN DATA SOURCES**

**Columns 1 and 2:** Calculated from various household surveys, including ICF Macro Demographic and Health Surveys, United Nations Children's Fund Multiple Indicator Cluster Surveys and World Health Organization World Health Surveys conducted between 2000 and 2010.

**Columns 3–10:** Calculated based on data on household deprivations in education, health and living standards from various household surveys as listed in column 1.

**Columns 11 and 12:** World Bank (2011a).

## Environmental sustainability

HDI rank	COMPOSITE MEASURES OF SUSTAINABILITY			PRIMARY ENERGY SUPPLY <sup>a</sup>		CARBON DIOXIDE EMISSIONS		POLLUTION		NATURAL RESOURCE DEPLETION AND BIODIVERSITY					
	Adjusted net savings (% of GNI)	Ecological footprint (hectares per capita)	Environmental performance index (0–100)	Fossil fuels (% of total)	Renewables (% of total)	Per capita		Green-house gas emissions per capita (tonnes of carbon dioxide equivalent)	Urban pollution (micro-grams per cubic metre)	Natural resource depletion (% of GNI)	Fresh water withdrawals (% of total renewable water resources)	Forest area (% of land area)	Change in forest area (%)	Endangered species (% of all species)	
						(tonnes)	(average annual % growth)								2005
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>															
1	Norway	12.8	5.6	81.1	58.6	45.3	10.5	1.0	5.8	16	10.6	0.8	32.4	8.6	7
2	Australia	1.7	6.8	65.7	94.6	5.4	19.0	1.3	9.6	14	5.1	..	19.7	-2.2	22
3	Netherlands	11.6	6.2	66.4	92.5	4.4	10.5	-0.1	2.4	31	0.8	11.7	10.8	5.8	5
4	United States	-0.8	8.0	63.5	85.0	5.4	17.3	-0.6	3.7	19	0.7	15.6	33.2	2.3	21
5	New Zealand	8.0	4.9	73.4	66.7	33.1	7.8	1.2	10.0	12	0.9	..	31.5	7.3	25
6	Canada	5.8	7.0	66.4	74.9	17.0	16.4	0.1	4.7	15	2.3	..	34.1	0.0	7
7	Ireland	-1.1	6.3	67.1	90.2	3.8	9.8	1.1	5.8	13	0.1	..	10.5	55.1	7
8	Liechtenstein	..	..	..	..	..	..	..	..	17	..	..	43.1	6.2	1
9	Germany	11.4	5.1	73.2	80.1	8.9	9.6	..	1.9	16	0.1	21.0	31.8	3.1	9
10	Sweden	16.0	5.9	86.0	33.1	32.4	5.3	-2.0	2.1	11	0.2	1.5	68.7	3.4	5
11	Switzerland	21.6	5.0	89.1	52.7	20.6	5.3	-0.5	1.2	22	..	..	30.8	6.9	6
12	Japan	12.1	4.7	72.5	83.0	3.4	9.5	0.7	1.0	27	0.0	..	68.5	0.0	15
13	Hong Kong, China (SAR)	..	..	..	94.9	0.4	5.5	2.6	0.5	..	..	..	..	..	9
14	Iceland	4.1	..	93.5	17.1	82.9	7.1	0.1	3.3	14	..	0.1	0.3 <sup>c</sup>	223.0	9
15	Korea, Republic of	20.0	4.9	57.0	81.2	1.5	10.6	5.0	1.2	31	0.0	..	64.3	-2.1	10
16	Denmark	10.7	8.3	69.2	80.4	18.9	8.4	-1.1	2.9	16	1.5	10.8	12.7	21.3	6
17	Israel	12.2	4.8	62.4	96.6	4.9	5.4	-0.1	1.1	28	0.2	101.9	7.1	17.0	12
18	Belgium	13.2	8.0	58.1	73.8	4.2	9.9	-0.7	1.8	21	0.0	34.0	22.3	..	5
19	Austria	15.0	5.3	78.1	71.6	27.1	8.1	0.5	1.9	29	0.1	..	47.0	2.7	11
20	France	7.0	5.0	78.2	51.0	7.6	6.1	-0.9	2.3	13	0.0	15.0	29.0	9.1	14
21	Slovenia	13.6	5.3	65.0	69.4	11.2	8.5	..	2.6	29	0.2	3.0	62.0	..	13
22	Finland	8.1	6.2	74.7	48.0	26.1	10.7	0.5	3.4	15	0.1	1.5	72.9	1.2	4
23	Spain	9.7	5.4	70.6	81.7	7.9	7.4	2.0	1.7	28	0.0	29.0	35.7	29.0	16
24	Italy	6.1	5.0	73.1	89.9	8.2	7.5	0.8	1.4	23	0.1	..	30.6	18.5	14
25	Luxembourg	7.6	9.4	67.8	88.0	3.0	21.9	-1.6	3.5	13	..	..	33.5	..	2
26	Singapore	33.0	5.3	69.6	100.0	0.0	7.0	-0.6	1.4	31	..	..	3.3	0.0	17
27	Czech Republic	11.3	5.7	71.6	81.2	5.4	11.3	..	2.1	18	0.3	14.8	34.3	..	5
28	United Kingdom	2.2	4.9	74.2	90.2	2.8	8.5	-0.8	1.8	13	1.2	8.8	11.8	9.8	10
29	Greece	-7.9	5.4	60.9	92.8	5.6	8.8	3.1	1.4	32	0.2	12.7	29.8	16.5	16
30	United Arab Emirates	..	10.7	40.7	100.0	0.0	34.6	-1.8	6.2	89	..	2,032.0	3.8	28.7	9
31	Cyprus	0.4	..	56.3	96.0	4.0	9.9	3.4	1.3	34	..	19.3	18.7	7.4	8
32	Andorra	..	..	..	..	..	6.4	..	..	17	..	..	34.0	0.0	3
33	Brunei Darussalam	-1.8	..	60.8	100.0	0.0	27.0	-2.2	17.9	51	..	..	72.8	-7.1	9
34	Estonia	14.4	7.9	63.8	88.3	12.0	13.6	..	2.3	13	0.7	14.0	52.6	..	3
35	Slovakia	19.8	4.1	74.5	70.0	5.7	7.0	..	1.4	13	0.3	1.4	40.2	..	5
36	Malta	..	..	76.3	99.9	0.1	6.3	3.0	0.9	..	..	..	0.9	0.0	7
37	Qatar	..	10.5	48.9	100.0	0.0	53.5	-0.6	18.0	35	..	455.2	0.0	0.0	8
38	Hungary	4.5	3.0	69.1	77.8	6.3	5.5	-0.6	1.6	16	0.2	5.4	22.4	11.6	8
39	Poland	9.7	4.3	63.1	93.8	6.3	8.3	-0.3	2.7	35	1.0	19.4	30.5	4.5	5
40	Lithuania	6.0	4.7	68.3	60.8	9.3	4.5	..	2.5	17	0.2	9.6	34.2	..	4
41	Portugal	-1.8	4.5	73.0	78.3	18.3	5.3	3.1	1.8	21	0.1	..	37.7	3.6	19
42	Bahrain	10.6	..	42.0	100.3	0.0	29.0	2.4	4.3	49	..	219.8	0.6	145.0	8
43	Latvia	20.4	5.6	72.5	64.3	30.8	3.4	..	2.3	13	0.3	..	53.6	..	4
44	Chile	3.2	3.2	73.3	77.6	22.1	4.4	1.4	1.6	62	10.0	..	21.7	5.8	10
45	Argentina	10.6	2.6	61.0	89.8	7.1	4.8	0.9	3.9	68	4.9	..	10.9	-14.1	9
46	Croatia	12.3	3.7	68.7	85.1	8.7	5.3	..	1.5	27	0.8	0.6	34.2	..	13
47	Barbados	..	..	..	..	..	5.3	2.9	..	38	..	..	19.4	0.0	8
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>															
48	Uruguay	6.1	5.1	59.1	64.9	33.2	2.5	0.5	8.1	160	0.4	..	9.5	79.8	12
49	Palau	..	..	..	..	..	10.4	..	..	..	..	..	87.6	..	13
50	Romania	18.8	2.7	67.0	79.4	14.1	4.4	-0.8	1.7	12	1.3	3.2	28.3	2.0	9
51	Cuba	..	1.9	78.1	89.9	10.1	2.8	0.7	1.4	21	..	..	26.3	36.1	18
52	Seychelles	..	..	..	..	..	8.1	7.4	..	..	..	..	88.5	0.0	18
53	Bahamas	..	..	..	..	..	6.4	-2.3	..	..	..	..	51.4	0.0	10
54	Montenegro	..	..	..	..	..	3.1	..	..	..	..	..	40.4	..	11
55	Bulgaria	6.1	4.1	62.5	76.2	5.3	6.7	-0.2	2.0	51	1.1	28.7	35.1	14.7	9



HDI rank	COMPOSITE MEASURES OF SUSTAINABILITY			PRIMARY ENERGY SUPPLY <sup>a</sup>		CARBON DIOXIDE EMISSIONS		POLLUTION		NATURAL RESOURCE DEPLETION AND BIODIVERSITY					
	Adjusted net savings (% of GNI)	Ecological footprint (hectares per capita)	Environmental performance index (0–100)	Fossil fuels (% of total)	Renewables (% of total)	Per capita		Green-house gas emissions per capita (tonnes of carbon dioxide equivalent)	Urban pollution (micrograms per cubic metre)	Natural resource depletion (% of GNI)	Fresh water withdrawals (% of total renewable water resources)	Forest area (% of land area)	Change in forest area (%)	Endangered species (% of all species)	
						(tonnes)	(average annual % growth)								2005
56	Saudi Arabia	–3.9	5.1	55.3	100.0	0.0	17.2	2.1	2.5	104	28.9	943.3	0.5 <sup>c</sup>	0.0	9
57	Mexico	9.1	3.0	67.3	88.8	9.9	4.4	1.8	1.7	33	5.4	17.5	33.5	–7.4	17
58	Panama	28.4	2.9	71.4	75.7	24.1	2.0	0.9	1.4	34	..	..	44.0	–13.6	6
59	Serbia	..	2.4	..	89.5	10.5	5.1	..	2.3	..	0.4	..	29.6	..	7
60	Antigua and Barbuda	..	..	69.8	..	..	5.2	–0.7	..	13	..	..	22.3	–4.9	8
61	Malaysia	15.4	4.9	65.0	95.1	5.0	7.7	4.7	2.4	20	7.9	..	62.8	–7.8	18
62	Trinidad and Tobago	–32.4	3.1	54.2	99.9	0.1	37.3	3.7	7.8	105	28.2	..	44.4	–5.3	6
63	Kuwait	15.7	6.3	51.1	100.0	0.0	26.3	–0.6	6.3	95	..	..	0.3 <sup>c</sup>	70.6	9
64	Libya	..	3.1	50.1	99.1	0.9	9.3	–1.5	2.7	76	30.5	..	0.1 <sup>c</sup>	0.0	9
65	Belarus	16.9	3.8	65.4	92.1	5.5	6.5	..	2.4	7	0.9	..	42.2	..	4
66	Russian Federation	–0.8	4.4	61.2	90.9	3.0	12.1	..	4.9	16	14.5	..	49.4	..	9
67	Grenada	..	..	..	..	..	2.4	4.4	..	21	..	..	50.0	0.0	10
68	Kazakhstan	–1.2	4.5	57.3	98.8	1.1	15.3	..	4.3	15	22.0	..	1.2	..	8
69	Costa Rica	15.2	2.7	86.4	45.6	54.5	1.8	2.5	0.9	32	0.2	..	50.1	–0.2	7
70	Albania	8.2	1.9	71.4	63.7	26.2	1.3	–0.7	1.1	46	1.3	..	28.4	–1.3	15
71	Lebanon	2.7	2.9	57.9	95.4	3.7	4.1	2.5	0.4	36	..	28.1	13.4	4.4	10
72	Saint Kitts and Nevis	..	..	..	..	..	4.9	..	..	17	..	..	42.3	0.0	8
73	Venezuela, Bolivarian Republic of	2.9	2.9	62.9	87.6	12.5	6.0	–0.4	3.0	9	9.8	..	53.1	–9.9	8
74	Bosnia and Herzegovina	..	2.7	55.9	92.8	9.6	8.3	..	1.2	19	1.6	0.9	42.7	..	10
75	Georgia	–7.1	1.8	63.6	66.6	33.7	1.2	..	1.4	49	0.1	2.6	39.5	..	9
76	Ukraine	5.6	2.9	58.2	81.8	1.4	7.0	..	2.1	18	3.8	..	16.7	..	8
77	Mauritius	8.0	4.3	80.6	..	..	3.1	4.4	..	18	0.0	26.4	17.2	–9.9	18
78	Former Yugoslav Republic of Macedonia	11.6	5.7	60.6	84.2	8.2	5.8	..	1.0	20	0.1	16.1	39.2	..	14
79	Jamaica	6.9	1.9	58.0	88.5	11.5	4.5	1.4	0.7	37	0.7	..	31.2	–1.9	15
80	Peru	8.6	1.5	69.3	76.1	23.9	1.4	0.1	0.9	51	5.9	..	53.4	–2.7	8
81	Dominica	..	..	..	..	..	1.9	4.4	..	22	0.0	..	60.3	–9.6	9
82	Saint Lucia	..	..	..	..	..	2.3	3.4	..	34	..	..	77.0	7.3	9
83	Ecuador	4.4	1.9	69.3	83.9	15.7	2.0	2.7	1.7	20	9.9	..	41.3	–25.7	12
84	Brazil	4.6	2.9	63.4	52.6	44.5	2.1	2.0	4.0	21	3.1	0.7	61.9	–8.9	10 <sup>d</sup>
85	Saint Vincent and the Grenadines	–8.8	..	..	..	..	1.9	4.7	..	24	..	..	68.1	4.9	8
86	Armenia	9.6	1.8	60.4	73.5	5.2	1.8	..	1.3	69	0.5	36.4	9.5	..	7
87	Colombia	5.4	1.9	76.8	72.7	27.7	1.5	0.3	1.8	20	6.2	..	54.7	–2.9	11
88	Iran, Islamic Republic of	..	2.7	60.0	99.4	0.7	7.3	2.2	2.1	55	17.9	67.7	6.8	0.0	9
89	Oman	–7.9	5.0	45.9	100.0	0.0	16.4	11.0	7.1	94	..	86.6	0.0 <sup>c</sup>	0.0	9
90	Tonga	..	..	..	..	..	1.7	5.0	..	..	0.0	..	12.5	0.0	10
91	Azerbaijan	5.4	1.9	59.1	98.9	1.5	5.4	..	4.7	33	32.7	35.2	11.3	..	8
92	Turkey	2.9	2.7	60.4	90.6	9.5	3.9	3.2	1.4	37	0.2	18.8	14.4	14.6	15
93	Belize	9.2	..	69.9	..	..	1.4	0.9	..	13	..	..	61.9	–11.0	6
94	Tunisia	14.6	1.9	60.6	86.3	13.7	2.5	3.2	1.0	26	4.6	..	6.3	51.4	11
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>															
95	Jordan	3.0	2.1	56.1	98.0	1.7	3.5	3.3	0.5	33	1.1	99.4	1.1	0.0	10
96	Algeria	..	1.6	67.4	99.8	0.2	3.2	2.9	1.8	69	16.9	..	0.6	–9.4	13
97	Sri Lanka	16.4	1.2	63.7	43.4	56.6	0.6	1.9	0.6	74	0.5	24.5	30.1	–19.6	19
98	Dominican Republic	0.4	1.5	68.4	79.2	20.8	2.2	3.1	0.9	16	0.5	..	40.8	43.3	17
99	Samoa	..	..	..	..	..	0.9	3.9	..	..	0.3	..	60.4	31.5	12
100	Fiji	3.4	..	65.9	..	..	1.5	1.1	..	19	..	..	55.1	5.7	15
101	China	39.7	2.2	49.0	86.9	12.3	5.2	4.6	1.5	66	3.1	19.5	21.6	28.1	12
102	Turkmenistan	..	3.9	38.4	100.7	0.0	9.5	..	6.7	65	30.4	..	8.8	..	8
103	Thailand	20.5	2.4	62.2	80.6	19.3	4.3	6.3	1.6	55	3.2	13.1	37.1	–3.1	14
104	Suriname	..	..	68.2	..	..	4.7	0.2	..	24	..	..	94.6	–0.1	3
105	El Salvador	3.7	2.0	69.1	38.4	61.6	1.0	2.5	0.8	28	0.5	..	14.3	–21.5	3
106	Gabon	1.8	1.4	56.4	43.8	56.2	1.7	–2.1	6.4	7	29.2	..	85.4	0.0	6
107	Paraguay	5.2	3.2	63.5	28.2	163.1	0.7	2.1	4.1	67	..	..	45.2	–15.2	4
108	Bolivia, Plurinational State of	6.2	2.6	44.3	82.1	17.9	1.3	2.1	4.9	74	11.2	..	53.4	–7.9	4
109	Maldives	31.4	..	65.9	..	..	3.0	..	..	29	..	15.7	3.0	0.0	10
110	Mongolia	24.9	..	42.8	96.2	3.3	4.1	1.6	3.7	111	11.1	..	7.1	–11.8	7
111	Moldova, Republic of	16.2	1.4	58.8	89.1	2.8	1.3	..	1.1	36	0.2	..	11.5	..	6
112	Philippines	28.0	1.3	65.7	56.9	43.1	0.9	0.8	0.8	19	1.0	17.0	25.3	15.0	19
113	Egypt	3.1	1.7	62.0	96.1	4.0	2.6	3.9	0.9	97	7.3	..	0.1 <sup>c</sup>	56.4	10
114	Occupied Palestinian Territory	..	..	..	..	..	0.5	..	..	..	..	49.9	1.5	1.0	..
115	Uzbekistan	..	1.7	42.3	98.1	1.9	4.6	..	1.9	40	17.8	..	7.7	..	7
116	Micronesia, Federated States of	..	..	..	..	..	0.6	..	..	..	..	..	91.5	..	15

TABLE  
6

# Environmental sustainability

HDI rank	COMPOSITE MEASURES OF SUSTAINABILITY			PRIMARY ENERGY SUPPLY <sup>a</sup>		CARBON DIOXIDE EMISSIONS		POLLUTION			NATURAL RESOURCE DEPLETION AND BIODIVERSITY				
	Adjusted net savings (% of GNI)	Ecological footprint (hectares per capita)	Environmental performance index (0–100)	Fossil fuels (% of total)	Renewables (% of total)	Per capita		Green-house gas emissions per capita (tonnes of carbon dioxide equivalent)	Urban pollution (micrograms per cubic metre)	Natural resource depletion (% of GNI)	Fresh water withdrawals (% of total renewable water resources)	Forest area (% of land area)	Change in forest area (%)	Endangered species (% of all species)	
						(tonnes)	(average annual % growth)								
	2005–2009 <sup>b</sup>	2007	2010	2007	2007	2008	1970/2008	2005	2008	2009	2003–2010 <sup>c</sup>	2008	1990–2008	2010	
117	Guyana	-0.4	..	59.2	..	..	2.0	-0.3	..	22	3.4	..	77.2	0.0	3
118	Botswana	9.6	2.7	41.3	67.2	22.3	2.5	..	4.1	69	2.8	..	20.4	-15.5	2
119	Syrian Arab Republic	-14.1	1.5	64.6	98.7	1.3	3.4	3.1	0.9	69	10.2	99.8	2.6	28.8	13
120	Namibia	21.9	2.2	59.3	71.6	18.1	1.9	..	4.4	48	0.3	..	9.0	-15.1	5
121	Honduras	9.5	1.9	49.9	54.1	45.9	1.2	2.2	1.2	42	0.4	..	48.5	-33.2	7
122	Kiribati	..	..	..	..	..	0.3	-0.8	..	..	..	..	15.0	0.0	14
123	South Africa	0.4	2.3	50.8	87.2	10.5	8.8	0.7	1.9	22	5.4	..	7.6	0.0	15
124	Indonesia	11.0	1.2	44.6	65.6	34.4	1.8	4.8	1.5	72	6.5	..	52.9	-19.2	16
125	Vanuatu	12.4	..	..	..	..	0.4	-0.4	..	15	..	..	36.1	0.0	14
126	Kyrgyzstan	9.4	1.2	59.7	69.2	32.4	1.1	..	1.0	26	0.5	..	4.8	..	6
127	Tajikistan	6.2	1.0	51.3	42.3	54.7	0.5	..	0.9	43	0.2	..	2.9	..	6
128	Viet Nam	16.6	1.4	59.0	54.0	45.6	1.5	2.1	1.3	53	7.2	9.3	43.6	44.3	12
129	Nicaragua	3.4	1.6	57.1	38.5	61.5	0.8	0.7	1.7	23	0.8	..	27.0	-27.9	4
130	Morocco	25.0	1.2	65.6	93.6	3.9	1.5	3.1	0.5	27	1.4	..	11.5	1.2	16
131	Guatemala	4.0	1.8	54.0	42.9	57.2	0.9	1.9	1.1	60	1.2	..	35.2	-20.6	8
132	Iraq	..	1.3	41.0	99.4	0.2	3.4	1.0	0.7	138	45.7	..	1.9	2.6	9
133	Cape Verde	..	..	..	..	..	0.6	4.1	..	..	..	..	21.0	46.1	13
134	India	24.1	0.9	48.3	71.1	28.1	1.5	3.8	0.7	59	4.2	40.1	22.9	6.6	13
135	Ghana	-4.7	1.8	51.3	27.8	72.5	0.4	0.5	0.6	24	6.9	..	22.7	-30.6	5
136	Equatorial Guinea	..	..	41.9	..	..	7.3	11.3	..	7	66.0	..	58.8	-11.3	6
137	Congo	-44.7	1.0	54.0	43.5	53.7	0.6	0.7	2.7	68	50.6	..	65.7	-1.3	4
138	Lao People's Democratic Republic	17.8	1.3	59.6	..	..	0.3	0.5	..	39	..	..	68.9	-8.1	9
139	Cambodia	13.0	1.0	41.7	29.7	69.7	0.3	1.8	1.9	41	0.2	0.5	58.6	-20.0	13
140	Swaziland	-0.9	1.5	54.4	..	..	1.0	0.4	..	35	0.1	..	32.2	17.4	2
141	Bhutan	..	..	68.0	..	..	1.1	12.5	..	22	5.3	0.4	84.1	6.3	7
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>															
142	Solomon Islands	-3.7	..	51.1	..	..	0.4	1.0	..	26	10.9	..	79.5	-4.3	17
143	Kenya	13.1	1.1	51.4	16.2	83.8	0.3	-0.2	0.9	30	1.2	8.9	6.1	-5.9	8
144	São Tomé and Príncipe	..	..	57.3	..	..	0.8	3.8	..	29	1.0	..	28.1	0.0	..
145	Pakistan	10.7	0.8	48.0	61.8	37.7	0.9	2.2	1.1	109	3.1	81.5	2.3	-29.8	9
146	Bangladesh	27.1	0.6	44.0	68.4	31.6	0.3	..	0.7	134	2.6	3.0	11.1	-3.1	9
147	Timor-Leste	..	0.4	..	..	..	0.2	..	..	..	..	..	51.4	-20.9	5
148	Angola	-29.2	1.0	36.3	33.5	66.5	1.4	2.2	5.1	55	29.1	..	47.1	-3.7	4
149	Myanmar	..	1.8	51.3	31.0	69.0	0.3	1.0	2.2	46	..	..	49.6	-17.4	8
150	Cameroon	6.8	1.0	44.6	23.9	76.1	0.3	3.1	1.6	47	4.8	..	43.1	-16.3	11
151	Madagascar	3.9	1.8	49.2	..	..	0.1	-0.8	..	33	0.2	..	21.8	-7.5	23
152	Tanzania, United Republic of	13.5	1.2	47.9	10.6	89.4	0.1	0.3	1.4	22	2.5	..	38.6	-17.5	12
153	Papua New Guinea	..	2.1	44.3	..	..	0.3	0.5	..	18	19.9	..	64.1	-8.0	12
154	Yemen	..	0.9	48.3	99.0	1.0	1.0	..	0.5	67	13.2	..	1.0	0.0	10
155	Senegal	7.8	1.1	42.3	57.3	42.4	0.4	0.7	1.0	81	0.3	..	44.4	-8.5	6
156	Nigeria	..	1.4	40.2	18.3	81.7	0.6	1.3	1.1	46	15.0	..	10.8	-42.8	7
157	Nepal	29.1	3.6	68.2	10.9	89.1	0.1	4.7	1.0	32	4.2	..	25.4	-24.5	6
158	Haiti	..	0.7	39.5	28.3	71.7	0.3	3.1	0.6	35	..	..	3.7	-11.6	19
159	Mauritania	..	2.6	33.7	..	..	0.6	1.4	..	68	18.8	..	0.2 <sup>c</sup>	-39.3	7
160	Lesotho	24.4	1.1	..	..	..	..	..	..	46	1.4	..	1.4	9.0	3
161	Uganda	8.6	1.5	49.8	..	..	0.1	-0.9	..	12	4.7	..	16.1	-33.4	7
162	Togo	..	1.0	36.4	14.3	83.4	0.2	1.4	0.8	29	3.6	..	6.0	-52.3	4
163	Comoros	..	..	..	..	..	0.2	..	..	34	1.0	..	2.0	-68.3	13
164	Zambia	1.4	0.9	47.0	7.5	92.3	0.1	-4.7	3.8	..	11.5	..	67.0	-5.7	3
165	Djibouti	..	..	60.5	..	..	0.6	-0.8	..	49	0.3	..	0.2 <sup>c</sup>	0.0	9
166	Rwanda	8.8	1.0	44.6	..	..	0.1	4.2	..	26	2.4	..	16.8	30.5	6
167	Benin	4.1	1.2	39.6	37.1	61.0	0.5	4.1	0.9	45	1.2	..	42.1	-19.1	4
168	Gambia	12.9	3.4	50.3	..	..	0.3	2.2	..	62	1.0	..	47.6	7.8	4
169	Sudan	-7.1	1.7	47.1	31.2	68.8	0.3	0.1	3.0	159	11.1	..	29.5	-8.3	5
170	Côte d'Ivoire	7.3	1.0	54.3	25.0	75.5	0.3	-0.9	1.0	32	3.1	..	32.7	1.8	7
171	Malawi	..	0.7	51.4	..	..	0.1	-0.8	..	35	0.9	..	35.1	-15.2	9
172	Afghanistan	..	0.6	..	..	..	0.0	-3.5	..	37	..	..	2.1	0.0	5
173	Zimbabwe	..	1.2	47.8	26.1	69.1	0.7	-2.0	1.3	..	3.5	..	42.1	-26.6	3
174	Ethiopia	8.3	1.1	43.1	6.7	93.3	0.1	0.7	1.1	59	4.5	..	12.6	..	7
175	Mali	13.5	1.9	39.4	..	..	0.0	0.2	..	112	..	..	10.4	-10.1	2
176	Guinea-Bissau	..	1.0	44.7	..	..	0.2	1.2	..	47	..	..	72.6	-7.9	5
177	Eritrea	..	0.9	54.6	19.9	80.1	0.1	..	0.8	71	0.8	9.2	15.3	..	8

TABLE  
6

HDI rank	COMPOSITE MEASURES OF SUSTAINABILITY			PRIMARY ENERGY SUPPLY <sup>a</sup>		CARBON DIOXIDE EMISSIONS		POLLUTION			NATURAL RESOURCE DEPLETION AND BIODIVERSITY				
	Adjusted net savings (% of GNI)	Ecological footprint (hectares per capita)	Environmental performance index (0–100)	Fossil fuels (% of total)	Renewables (% of total)	Per capita		Green-house gas emissions per capita (tonnes of carbon dioxide equivalent)	Urban pollution (micrograms per cubic metre)	Natural resource depletion (% of GNI)	Fresh water withdrawals (% of total renewable water resources)	Forest area (% of land area)	Change in forest area (%)	Endangered species (% of all species)	
						(tonnes)	(average annual % growth)								
	2005–2009 <sup>b</sup>	2007	2010	2007	2007	2008	1970/2008	2005	2008	2009	2003–2010 <sup>b</sup>	2008	1990–2008	2010	
178	Guinea	-4.2	1.7	44.4	..	..	0.1	-0.9	..	53	6.6	..	26.9	-8.9	8
179	Central African Republic	..	1.3	33.3	..	..	0.1	-1.2	..	34	0.0	..	36.4	-2.3	1
180	Sierra Leone	1.2	1.1	32.1	..	..	0.3	-0.6	..	38	2.1	..	38.6	-11.3	7
181	Burkina Faso	2.3	1.3	47.3	..	..	0.1	3.9	..	64	1.6	..	21.1	-15.7	3
182	Liberia	-18.3	1.3	..	..	..	0.1	-5.0	..	31	11.0	..	45.6	-11.0	8
183	Chad	..	1.7	40.8	..	..	0.0	0.2	..	81	25.2	..	9.3	-10.9	3
184	Mozambique	2.0	0.8	51.2	7.3	95.9	0.1	-2.7	1.1	26	3.8	..	50.2	-9.1	7
185	Burundi	-6.8	0.9	43.9	..	..	0.0	1.9	..	31	10.6	..	6.8	-39.2	5
186	Niger	16.2	2.3	37.6	..	..	0.1	1.0	..	96	1.2	..	1.0	-36.8	3
187	Congo, Democratic Republic of the	..	0.8	51.6	4.0	96.2	0.0	-3.3	1.9	40	10.7	..	68.3	-3.5	6
<b>OTHER COUNTRIES OR TERRITORIES</b>															
	Korea, Democratic People's Rep. of	..	1.3	41.8	88.9	11.1	3.3	-1.2	1.0	59	..	..	49.2	-27.8	9
	Marshall Islands	..	..	..	..	..	1.6	..	..	..	..	..	70.2	..	12
	Monaco	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	8
	Nauru	..	..	..	..	..	14.2	..	..	..	..	..	0.0	0.0	14
	San Marino	..	..	..	..	..	..	..	..	8	..	..	0.0	0.0	0
	Somalia	..	1.4	..	..	..	0.1	0.5	..	31	..	22.4	11.0	-16.7	7
	Tuvalu	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	33.3	0.0	15
<b>Human Development Index groups</b>															
	Very high human development	6.6	5.9	68.2	81.9	7.2	11.3	0.3	2.7	24	0.8	..	5.8	1.2	14
	High human development	5.0	3.1	63.5	81.2	15.9	5.9	1.8	2.9	30	8.7	..	10.2	-3.4	11
	Medium human development	27.2	1.6	50.3	77.3	22.2	3.2	3.9	1.2	61	4.4	..	2.9	8.3	13
	Low human development	..	1.2	46.3	..	..	0.4	0.6	..	69	8.7	..	1.6	-13.9	8
<b>Regions</b>															
	Arab States	..	2.1	56.4	88.9	10.9	4.6	2.3	1.5	89	..	..	1.1	1.8	10
	East Asia and the Pacific	..	..	..	..	..	4.2	4.2	..	..	..	..	8.5	12.6	13
	Europe and Central Asia	4.7	3.5	60.4	87.7	6.7	7.8	..	2.9	25	6.8	..	24.3	..	9
	Latin America and the Caribbean	6.2	2.6	65.2	69.2	30.4	2.9	1.5	2.7	33	..	..	12.2	-7.5	11
	South Asia	22.9	1.0	49.0	69.8	29.7	1.5	3.4	0.8	70	6.2	30.1	5.5	-1.3	12
	Sub-Saharan Africa	4.7	1.3	45.7	..	..	0.9	0.2	..	43	9.8	..	1.6	-13.8	7
	<b>Least developed countries</b>	..	1.2	46.7	..	..	0.2	0.1	..	68	10.0	..	2.0	-12.2	8
	<b>Small island developing states</b>	..	..	..	..	..	2.6	1.9	..	..	..	..	14.2	1.1	15
	<b>World</b>	18.3	2.4	54.4	72.3	25.1	4.4	2.5	1.7	52	2.4	..	1.7	-1.2	12

**NOTES**

- The sum of the shares of fossil fuels and renewable energy resources may be greater than 100 percent because some countries generate more electricity than they consume and export the excess.
- Data refer to the most recent year available during the period specified.
- Less than 1 percent.
- For certain amphibian species endemic to Brazil, there was not time for the Global Amphibian Assessment (GAA) Coordinating Team and the experts on the species in Brazil to reach agreement on the Red List Categories. The data for amphibians included in the data displayed here are those that were agreed at the GAA Brazil workshop in April 2003. However, a subsequent GAA check found that many of the assessments were inconsistent with the approach adopted elsewhere in the world, and a "consistent Red List Category" was also assigned to these species. Therefore, data displayed here may not match data in the Global Species Assessment.

**DEFINITIONS**

**Adjusted net savings:** Rate of savings in an economy that takes into account investments in human capital, depletion of natural resources and damage caused by pollution (including particulate emissions), expressed as a percentage of gross national income (GNI). A negative value implies an unsustainable path.

**Ecological footprint:** Amount of biologically productive land and sea area that a country requires to produce the resources it consumes and to absorb the waste it generates.

**Environmental performance index:** Index comprising 25 performance indicators across 10 policy categories covering both environmental public health and ecosystem vitality.

**Primary energy supply, fossil fuels:** Percentage of total energy supply that comes from natural resources formed from biomass in the geological past (such as coal, oil and natural gas).

**Primary energy supply, renewables:** Percentage of total energy supply that comes from constantly replenished natural processes, including solar, wind, biomass, geothermal, hydropower and ocean resources and some waste. Nuclear energy is not included.

**Carbon dioxide emissions, per capita:** Human-originated carbon dioxide emissions stemming from the burning of fossil fuels, gas flaring and the production of cement, divided by midyear population.

**Greenhouse gas emissions per capita:** Emissions from methane, nitrous oxide and other greenhouse gases, including hydrofluorocarbons, perfluorocarbons and sulfur hexafluoride, divided by midyear population. Carbon dioxide emissions are not included.

**Urban pollution:** Particulate matter concentrations in terms of fine suspended particulates of human-made or natural origin less than 10 microns (PM10) in diameter that are capable of penetrating deep into the respiratory tract. Data are urban population-weighted PM10 levels in residential areas of cities with more than 100,000 residents. The estimates represent the average annual exposure level of an urban resident to outdoor particulate matter.

**Natural resource depletion:** Monetary expression of energy, mineral and forest depletion, expressed as a percentage of total gross national income (GNI).

**Fresh water withdrawals:** Total fresh water withdrawn in a given year, expressed as a percentage of total renewable water resources.

**Forest area:** Percentage of total land area spanning more than 0.5 hectares with trees higher than 5 metres and a canopy cover of more than 10 percent, or trees able to reach these thresholds, unless under agricultural or urban land use.

**Change in forest area:** Percentage change in area under forest cover.

**Endangered species:** Percentage of animal species (including mammals, birds, reptiles, amphibians, fish and invertebrates) classified as either critically endangered, endangered or vulnerable by the International Union for the Conservation of Nature.

**MAIN DATA SOURCES**

Columns 1 and 9: World Bank (2011a).  
 Column 2: Global Footprint Network (2010).  
 Column 3: Emerson and others (2010).  
 Columns 4 and 5: HDRO calculations based on data on total primary energy supply from IEA (2011).  
 Columns 6 and 7: HDRO calculations based on data from Boden, Marland and Andres (2009).  
 Column 8: HDRO calculations based on data from World Bank (2011a) and UNDESA (2011).  
 Column 10: HDRO calculations based on World Bank (2011a).  
 Column 11: FAO (2011a).  
 Columns 12 and 13: HDRO calculations based on data on forest and total land area from FAO (2011a).  
 Column 14: IUCN (2010).

## Human development effects of environmental threats

HDI rank	IMPACT OF NATURAL DISASTERS										
	Population under age 5 suffering from		Number of deaths (average annual per million people)	Population affected (average annual per million people)	Deaths due to					Population living on degraded land (%)	
	Stunting (%)	Wasting (%)			Water pollution (per million people)	Indoor air pollution (per million people)	Outdoor air pollution (per million people)	Malaria (per million people)	Dengue (per million people)		
	2000–2009 <sup>a</sup>	2000–2009 <sup>a</sup>	2001/2010	2001/2010	2004	2004	2004	2009	2001–2010 <sup>a</sup>	2010	
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>											
1	Norway	..	..	0	33	..	..	65	..	..	0.2 <sup>b</sup>
2	Australia	..	..	3	1,378	..	..	35	..	0	9.0
3	Netherlands	..	..	12	0 <sup>b</sup>	..	..	203	..	..	5.4
4	United States	3.9	1.3	1	6,689	..	..	138	..	..	1.1
5	New Zealand	..	..	0	175	..	..	0 <sup>b</sup>	..	..	5.3
6	Canada	..	..	0	54	..	..	85	..	..	2.7
7	Ireland	..	..	0 <sup>b</sup>	11	..	..	0 <sup>b</sup>	..	..	0.5 <sup>b</sup>
8	Liechtenstein	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
9	Germany	1.3	1.1	12	404	..	..	124	..	..	8.1
10	Sweden	..	..	0	0	..	..	56	..	..	0.3 <sup>b</sup>
11	Switzerland	..	..	14	77	..	..	109	..	..	0.5 <sup>b</sup>
12	Japan	..	..	1	709	..	..	196	..	..	0.3 <sup>b</sup>
13	Hong Kong, China (SAR)	..	..	0	271	..	..	..	..	..	..
14	Iceland	..	..	..	..	..	..	0 <sup>b</sup>	..	..	..
15	Korea, Republic of	..	..	1	1,158	..	..	152	0.0	..	2.9
16	Denmark	..	..	0	0	..	..	111	..	..	8.5
17	Israel	..	..	1	270	..	..	216	..	..	12.9
18	Belgium	..	..	20	31	..	..	203	..	..	10.5
19	Austria	..	..	4	735	..	..	147	..	..	2.7
20	France	..	..	34	891	..	..	81	..	..	3.9
21	Slovenia	..	..	15	52	..	..	150	..	..	8.4
22	Finland	..	..	0	7	..	..	19	..	..	0.0 <sup>b</sup>
23	Spain	..	..	33	14	..	..	136	..	..	1.4
24	Italy	..	..	33	29	..	..	137	..	..	2.2
25	Luxembourg	..	..	34	0	..	..	..	..	..	..
26	Singapore	4.4	3.3	..	..	..	..	264	..	5	..
27	Czech Republic	2.6	2.1	5	2,098	..	..	167	..	..	4.2
28	United Kingdom	..	..	1	617	..	..	189	..	..	2.7
29	Greece	..	..	1	112	..	..	224	..	..	1.1
30	United Arab Emirates	..	..	..	..	..	..	55	..	..	1.9
31	Cyprus	..	..	0	4	..	..	197	..	..	11.4
32	Andorra	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
33	Brunei Darussalam	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
34	Estonia	..	..	0	7	..	0 <sup>b</sup>	74	..	..	5.0
35	Slovakia	..	..	2	212	..	..	74	..	..	9.1
36	Malta	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
37	Qatar	..	..	..	..	..	..	0 <sup>b</sup>	..	..	0.1 <sup>b</sup>
38	Hungary	..	..	7	467	..	..	208	..	..	17.1
39	Poland	..	..	3	318	..	..	162	..	..	13.2
40	Lithuania	..	..	1	0	..	..	204	..	..	4.8
41	Portugal	..	..	26	1,418	..	..	190	..	..	2.3
42	Bahrain	..	..	..	..	..	..	0 <sup>b</sup>	..	..	..
43	Latvia	..	..	3	0	..	..	0 <sup>b</sup>	..	..	1.8
44	Chile	2.0	0.5	1	3,051	12	..	149	..	0	1.1
45	Argentina	8.2	2.3	0	1,790	8	..	342	0.0	0	1.7
46	Croatia	..	..	18	59	..	0 <sup>b</sup>	225	..	..	17.5
47	Barbados	..	..	0	1,968	..	..	..	..	0	..
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>											
48	Uruguay	13.9	6.0	1	4,548	..	0 <sup>b</sup>	422	..	0	5.7
49	Palau	..	..	..	..	..	..	..	..	49	..
50	Romania	12.8	3.5	3	764	..	18	439	..	..	13.5
51	Cuba	4.6	3.9	0	87,392	18	53	160	..	0	17.0
52	Seychelles	..	..	0	7,860	..	..	..	..	..	..
53	Bahamas	..	..	4	5,979	..	..	..	0.0	0	..

HDI rank		IMPACT OF NATURAL DISASTERS									
		Population under age 5 suffering from		Number of deaths (average annual per million people)	Population affected (average annual per million people)	Deaths due to					Population living on degraded land (%)
		Stunting (%)	Wasting (%)			Water pollution (per million people)	Indoor air pollution (per million people)	Outdoor air pollution (per million people)	Malaria (per million people)	Dengue (per million people)	
				2000–2009 <sup>a</sup>	2000–2009 <sup>a</sup>						2001/2010
54	Montenegro	7.9	2.2	0	1,249	..	..	..	..	..	8.0
55	Bulgaria	8.8	1.6	1	179	..	0 <sup>b</sup>	437	..	..	7.8
56	Saudi Arabia	9.3	5.3	1	86	..	..	108	0.0	..	4.3
57	Mexico	15.5	3.4	1	7,097	43	41	88	0.0	0	3.8
58	Panama	19.1	3.9	2	3,612	63	63	63	0.0	0	4.1
59	Serbia	8.1	1.8	0	213	..	..	..	..	..	18.5
60	Antigua and Barbuda	..	..	0	34,720	0	..	..	..	0	..
61	Malaysia	..	..	0	1,573	35	0 <sup>b</sup>	23	0.0	4	1.2
62	Trinidad and Tobago	5.3	4.4	0	131	..	0 <sup>b</sup>	0 <sup>b</sup>	..	9	..
63	Kuwait	..	..	..	..	..	..	137	..	..	0.6
64	Libya	21.0	5.6	..	..	..	0 <sup>b</sup>	318	..	..	8.5
65	Belarus	4.5	1.3	0	19	..	10	..	..	..	4.7
66	Russian Federation	..	..	40	1,332	5	4	231	0.0 <sup>c</sup>	..	3.1
67	Grenada	..	..	38	59,003	..	..	..	..	0	..
68	Kazakhstan	17.5	4.9	1	442	193	7	159	..	..	23.5
69	Costa Rica	..	..	2	7,367	24	47	47	0.2	0	1.3
70	Albania	27.0	6.6	0	19,215	32	0 <sup>b</sup>	64	..	..	5.7
71	Lebanon	16.5	4.2	0 <sup>b</sup>	414	50	..	100	..	..	1.2
72	Saint Kitts and Nevis	..	..	..	..	..	..	..	..	0	..
73	Venezuela, Bolivarian Republic of	15.6	3.7	1	704	61	8	..	0.0	0	1.9
74	Bosnia and Herzegovina	11.8	1.6	0	10,673	..	0 <sup>b</sup>	79	..	..	6.1
75	Georgia	14.7	2.3	0 <sup>b</sup>	94	89	44	288	0.0	..	1.9
76	Ukraine	22.9	4.1	2	1,421	2	6	305	..	..	6.2
77	Mauritius	..	..	0	81	..	..	80	..	..	..
78	Former Yugoslav Republic of Macedonia	11.5	1.8	2	53,874	..	0 <sup>b</sup>	148	..	..	7.1
79	Jamaica	3.7	2.2	3	15,757	75	188	75	0.0	0	3.3
80	Peru	29.8	5.4	6	20,752	92	37	117	0.1	0	0.7
81	Dominica	..	..	7	11,372	..	..	..	..	0	..
82	Saint Lucia	..	..	6	1,721	..	..	..	..	0	..
83	Ecuador	29.0	6.2	1	3,769	83	0 <sup>b</sup>	38	0.0	0	1.6
84	Brazil	7.1	2.2	1	3,440	137	58	74	0.4	0	7.9
85	Saint Vincent and the Grenadines	..	..	4	918	..	..	0 <sup>b</sup>	..	0	..
86	Armenia	18.2	4.2	0	0	33	131	882	0.0	..	9.6
87	Colombia	16.2	5.1	4	14,482	50	57	61	0.3	0	2.0
88	Iran, Islamic Republic of	..	..	1	2,156	..	4	132	0.0	..	25.1
89	Oman	..	..	5	722	..	..	126	0.7	..	5.8
90	Tonga	..	..	0	15,857	..	..	..	..	..	..
91	Azerbaijan	26.8	8.4	0	1,159	212	130	177	0.0	..	3.8
92	Turkey	15.6	3.5	0	224	97	51	299	0.0 <sup>c</sup>	..	5.5
93	Belize	22.2	4.9	13	28,239	..	..	..	0.0	0	1.1
94	Tunisia	9.0	3.3	0	320	82	10	82	..	..	36.7
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>											
95	Jordan	12.0	3.6	0	0	77	..	134	..	..	22.0
96	Algeria	15.9	3.7	4	564	247	12	65	0.0	..	28.8
97	Sri Lanka	17.3	21.1	2	22,652	41	219	51	0.0	2	21.1
98	Dominican Republic	10.1	3.4	9	3,480	142	33	88	1.4	1	7.0
99	Samoa	..	..	5	0	..	0 <sup>b</sup>	..	..	..	..
100	Fiji	..	..	8	10,511	0 <sup>b</sup>	0 <sup>b</sup>	..	..	0	..
101	China	21.8	6.8	1	93,151	42	422	230	0.0 <sup>c</sup>	0	8.6
102	Turkmenistan	..	..	..	..	532	..	170	0.0	..	11.1
103	Thailand	15.7	7.0	2	58,220	121	159	61	1.0	1	17.0
104	Suriname	..	..	1	6,013	0 <sup>b</sup>	..	..	0.0	0	..
105	El Salvador	24.6	6.1	7	9,436	116	50	50	0.0	0	6.3
106	Gabon	26.3	8.8	0	149	298	74	..	133.3	..	..
107	Paraguay	..	..	0	7,307	86	52	86	0.0	1	1.3
108	Bolivia, Plurinational State of	27.1	4.3	5	18,429	378	145	111	0.0	0	2.0
109	Maldives	31.9	25.7	0	522	0 <sup>b</sup>	0 <sup>b</sup>	0 <sup>b</sup>	..	0	..
110	Mongolia	27.5	5.3	4	59,135	199	119	..	..	..	31.5
111	Moldova, Republic of	11.3	3.2	1	6,532	0 <sup>b</sup>	78	261	..	..	21.8
112	Philippines	33.8	20.7	10	48,370	182	86	54	0.3	5	2.2

# Human development effects of environmental threats

HDI rank		IMPACT OF NATURAL DISASTERS									
		Population under age 5 suffering from		Number of deaths (average annual per million people)	Population affected (average annual per million people)	Deaths due to					Population living on degraded land (%)
		Stunting (%)	Wasting (%)			Water pollution (per million people)	Indoor air pollution (per million people)	Outdoor air pollution (per million people)	Malaria (per million people)	Dengue (per million people)	
		2000–2009 <sup>a</sup>	2000–2009 <sup>a</sup>	2001/2010	2001/2010	2004	2004	2004	2009	2001–2010 <sup>a</sup>	2010
113	Egypt	30.7	6.8	0	5	137	8	213	0.0 <sup>c</sup>	..	25.3
114	Occupied Palestinian Territory	..	..	0	12	..	..	..	..	..	..
115	Uzbekistan	19.6	4.4	0	5	335	241	148	0.0	..	27.0
116	Micronesia, Federated States of	..	..	43	7,771	0 <sup>b</sup>	..	..	..	..	..
117	Guyana	18.2	10.8	5	54,311	269	0 <sup>b</sup>	..	0.0	0	..
118	Botswana	29.1	10.7	0	499	486	270	0 <sup>b</sup>	3.0	..	22.0
119	Syrian Arab Republic	28.6	10.0	1	6,371	89	39	100	0.0	..	33.3
120	Namibia	29.6	17.5	7	40,481	98	49	0 <sup>b</sup>	20.5	..	28.5
121	Honduras	29.9	8.6	4	13,628	178	119	89	0.1	1	15.0
122	Kiribati	..	..	0	85	..	..	..	..	..	..
123	South Africa	..	..	1	30,398	260	68	23	0.9	..	17.5
124	Indonesia	40.1	19.6	2	1,364	141	202	144	3.8	5	3.1
125	Vanuatu	..	..	2	24,519	0 <sup>b</sup>	0 <sup>b</sup>	..	8.6	..	..
126	Kyrgyzstan	18.1	2.7	2	37,899	259	418	80	0.0	..	9.7
127	Tajikistan	33.1	14.9	3	47,642	751	516	47	0.0	..	10.5
128	Viet Nam	30.5	20.2	3	19,794	72	289	81	0.3	1	8.0
129	Nicaragua	18.8	4.3	7	11,487	168	131	19	0.0	2	13.9
130	Morocco	23.1	9.9	1	419	140	17	30	0.0 <sup>c</sup>	..	39.1
131	Guatemala	54.3	17.7	14	26,888	314	113	40	0.0	0	9.1
132	Iraq	27.5	7.1	0	226	879	23	387	0.0	..	4.5
133	Cape Verde	..	..	1	6,048	214	0 <sup>b</sup>	0 <sup>b</sup>	4.1	..	..
134	India	47.9	43.5	2	41,245	405	435	107	0.9	0	9.6
135	Ghana	28.6	14.3	1	2,925	961	308	33	141.8	..	1.4
136	Equatorial Guinea	35.0	10.6	..	..	1,187	..	..	33.8	..	..
137	Congo	31.2	11.8	0	2,102	435	290	145	29.4	..	0.1 <sup>b</sup>
138	Lao People's Democratic Republic	47.6	31.6	1	15,096	406	459	0 <sup>b</sup>	0.8	1	4.1
139	Cambodia	39.5	28.8	1	34,829	826	500	23	20.0	1	39.3
140	Swaziland	29.5	6.1	0	117,337	456	274	0 <sup>b</sup>	11.1	..	..
141	Bhutan	37.5	12.0	2	0	467	311	..	5.6	0	0.1 <sup>b</sup>
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>											
142	Solomon Islands	32.8	11.5	4	4,672	219	219	..	101.1	..	..
143	Kenya	35.8	16.5	2	27,446	683	412	17	0.0	..	31.0
144	São Tomé and Príncipe	29.3	13.1	..	..	665	0 <sup>b</sup>	..	141.5	..	..
145	Pakistan	41.5	31.3	3	18,218	380	360	192	0.0	..	4.5
146	Bangladesh	43.2	41.3	6	47,203	469	356	68	0.3	0	11.3
147	Timor-Leste	55.7	40.6	0	1,177	308	..	..	48.2	35	..
148	Angola	50.8	27.5	2	4,989	3,014	2,099	169	567.5	..	3.3
149	Myanmar	40.6	29.6	290	6,551	432	393	96	20.4	3	19.2
150	Cameroon	36.4	16.6	0	204	1,066	664	128	257.8	..	15.3
151	Madagascar	52.8	36.8	5	17,121	1,175	732	35	8.6	..	0.0 <sup>b</sup>
152	Tanzania, United Republic of	44.4	16.7	0	13,270	865	500	32	18.8	..	25.0
153	Papua New Guinea	43.9	18.1	4	3,987	471	269	..	90.1	0	..
154	Yemen	57.7	43.1	2	135	734	335	55	1.6	..	32.4
155	Senegal	20.1	14.5	0	7,377	1,219	595	170	47.4	..	16.2
156	Nigeria	41.0	26.7	0	1,295	1,304	699	136	48.7	..	11.5
157	Nepal	49.3	38.8	7	9,738	520	326	30	0.3	0	2.3
158	Haiti	29.7	18.9	66	12,565	619	402	65	0.0	..	15.2
159	Mauritania	24.2	16.7	1	41,693	776	405	67	26.9	..	23.8
160	Lesotho	45.2	16.6	0	45,203	195	98	0 <sup>b</sup>	..	..	63.6
161	Uganda	38.7	16.4	2	9,460	988	716	4	194.5	..	23.5
162	Togo	26.9	20.5	1	4,972	908	605	38	263.6	..	5.1
163	Comoros	46.9	25.0	0	381	479	160	0 <sup>b</sup>	0.0	..	..
164	Zambia	45.8	14.9	1	32,196	1,135	777	98	303.5	..	4.6
165	Djibouti	32.6	29.6	6	82,450	630	0 <sup>b</sup>	252	0.0	..	7.5
166	Rwanda	51.7	18.0	1	9,919	1,854	1,387	33	78.5	..	10.1
167	Benin	44.7	20.2	1	12,662	1,271	770	54	159.9	..	1.6
168	Gambia	27.6	15.8	1	4,106	753	411	137	142.7	..	17.9
169	Sudan	37.9	31.7	1	13,909	477	371	141	32.9	..	39.9
170	Côte d'Ivoire	40.1	16.7	0	96	1,246	705	51	938.3	..	1.3
171	Malawi	53.2	15.5	4	64,924	1,459	1,042	48	451.9	..	19.4

TABLE  
7

HDI rank	IMPACT OF NATURAL DISASTERS										
	Population under age 5 suffering from		Number of deaths (average annual per million people)	Population affected (average annual per million people)	Deaths due to					Population living on degraded land (%)	
	Stunting (%)	Wasting (%)			Water pollution (per million people)	Indoor air pollution (per million people)	Outdoor air pollution (per million people)	Malaria (per million people)	Dengue (per million people)		
			2000–2009 <sup>a</sup>	2000–2009 <sup>a</sup>						2001/2010	2001/2010
172	Afghanistan	59.3	32.9	11	9,799	2,499	2,023	15	1.0	..	11.0
173	Zimbabwe	35.8	14.0	0	78,319	532	302	48	1.1	..	29.4
174	Ethiopia	50.7	34.6	2	35,049	1,546	998 <sup>b</sup>	34	13.8	..	72.3
175	Mali	38.5	27.9	0	11,678	1,769	1,198	78	156.3	..	59.5
176	Guinea-Bissau	28.1	17.2	0	12,575	2,088	1,268	149	248.6	..	1.0
177	Eritrea	43.7	34.5	0	32,492	741	440	46	4.5	..	58.8
178	Guinea	40.0	20.8	0	3,355	1,080	641	67	60.0	..	0.8
179	Central African Republic	44.6	21.8	0	1,696	1,088	759	0 <sup>b</sup>	154.5	..	..
180	Sierra Leone	37.4	21.3	3	361	3,271	2,181	141	302.1	..	..
181	Burkina Faso	44.5	37.4	1	2,723	1,733	1,197	87	499.4	..	73.2
182	Liberia	39.4	20.4	0	924	2,134	1,261	32	444.7	..	..
183	Chad	44.8	33.9	2	33,141	1,509	1,013	84	20.2	..	45.4
184	Mozambique	47.0	21.2	1	25,059	840	548	44	163.9	..	1.9
185	Burundi	63.1	38.9	2	29,916	2,088	1,449	43	87.4	..	18.5
186	Niger	54.8	39.9	0	96,596	3,212	2,192	80	144.2	..	25.0
187	Congo, Democratic Republic of the	45.8	28.2	0	325	1,924	1,356	72	329.7	..	0.1 <sup>b</sup>
<b>OTHER COUNTRIES OR TERRITORIES</b>											
	Korea, Democratic People's Rep. of	43.1	20.6	5	7,513	191	..	242	0.0	..	2.9
	Marshall Islands	..	..	0	1,110	..	..	..	..	0	..
	Monaco	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Nauru	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	San Marino	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Somalia	42.1	32.8	2	69,471	2,068	1,383	36	4.9	..	26.3
	Tuvalu	10.0	1.6	..	..	..	..	..	..	..	..
<b>Human Development Index groups</b>											
	Very high human development	..	..	8	2,331	..	..	150	..	..	3.2
	High human development	..	..	7	4,890	..	..	159	..	..	7.4
	Medium human development	35.7	24.7	2	54,444	212	357	156	1.8	..	10.0
	Low human development	43.8	28.3	14	19,221	1,035	696	91	92.5	..	18.8
<b>Regions</b>											
	Arab States	29.8	15.2	1	4,529	..	..	146	..	..	24.9
	East Asia and the Pacific	..	..	9	69,648	84	..	..	..	..	..
	Europe and Central Asia	..	..	13	2,357	..	..	240	..	..	8.6
	Latin America and the Caribbean	15.8	4.4	3	8,741	104	..	103	0.2	0	5.3
	South Asia	46.8	41.2	2	36,336	443	424	109	0.7	0	9.9
	Sub-Saharan Africa	42.9	24.5	1	16,966	1,286	798	70	143.7	..	22.1
	<b>Least developed countries</b>	45.5	29.6	20	23,357	1,151	794	63	99.0	..	23.3
	<b>Small island developing states</b>	..	..	16	25,300	..	..	..	..	..	..
	<b>World</b>	..	..	6	32,575	..	..	145	..	..	10.1

**NOTES**

- a. Data refer to the most recent year available during the period specified.  
b. Less than 1.  
c. Less than 0.05.

**DEFINITIONS**

**Population under age 5 suffering from stunting:** Percentage of children under age 5 falling two standard deviations or more below the median height-for-age of the reference population.

**Population under age 5 suffering from wasting:** Percentage of children under age 5 falling two standard deviations or more below the median weight-for-height of the reference population.

**Number of deaths due to natural disasters:** People confirmed as dead, or missing and presumed dead, as a result of natural disasters, which include drought, extreme temperature, flood, mass movement, wet storm and wildfire.

**Population affected by natural disasters:** People requiring immediate assistance during a period of emergency as a result of a natural disaster (as defined above), including displaced, evacuated, homeless and injured people.

**Deaths due to water pollution:** Deaths due to diarrhoea attributable to poor water, sanitation or hygiene.  
**Deaths due to indoor air pollution:** Deaths due to acute respiratory infections (children under age 5), chronic obstructive pulmonary disease (adults over age 30) and lung cancer (adults over age 30) attributable to indoor smoke from solid fuels.

**Deaths due to outdoor air pollution:** Deaths due to respiratory infections and diseases, lung cancer and selected cardiovascular diseases attributable to outdoor air pollution.

**Deaths due to malaria:** Deaths due to malaria.

**Deaths due to dengue:** Deaths due to dengue fever, dengue haemorrhagic fever and dengue shock syndrome.

**Population living on degraded land:** Percentage of the population living on severely and very severely degraded land. Land degradation estimates consider biomass, soil health, water quantity and biodiversity, and range in severity.

**MAIN DATA SOURCES**

Columns 1 and 2: WHO (2010b).

Columns 3 and 4: WHO Collaborating Centre for Research on the Epidemiology of Disasters (2011) and UNDESA (2011).

Columns 5–7: HDRO calculations based on WHO (2009) and UNDESA (2011).

Column 8: WHO (2010c).

Column 9: HDRO calculations based on WHO (2011) and UNDESA (2011).

Column 10: FAO (2011b).

## Perceptions about well-being and the environment

HDI rank	WELL-BEING				ENVIRONMENT			
	Overall life satisfaction (0, least satisfied; 10, most satisfied)	Humans cause global warming (% yes)	Global warming threat (% serious <sup>a</sup> )	Active in environmental group (% yes)	Satisfaction with government to reduce emissions (% satisfied)	Satisfaction with actions to preserve the environment (% satisfied)	Satisfaction with air quality (% satisfied)	Satisfaction with water quality (% satisfied)
	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>								
1 Norway	7.6	46.8	43.7	11.6	..	51.5	89.3	95.3
2 Australia	7.5	45.1	70.5	19.5	..	63.8	93.1	93.4
3 Netherlands	7.5	43.6	52.6	15.5	..	66.1	81.5	94.2
4 United States	7.2	35.9	54.7	17.6	43.9	57.8	87.8	89.5
5 New Zealand	7.2	41.1	59.0	24.6	..	74.8	93.0	89.0
6 Canada	7.7	55.8	73.9	19.3	34.0	61.7	84.5	91.3
7 Ireland	7.3	47.6	58.7	..	..	58.9	94.8	90.6
8 Liechtenstein	..	..	..	..	..	..	..	..
9 Germany	6.7	59.7	60.4	12.8	49.1	61.8	86.3	95.0
10 Sweden	7.5	50.1	48.6	11.4	47.6	62.9	89.3	96.7
11 Switzerland	7.5	..	..	..	54.4	63.9	83.7	96.1
12 Japan	6.1	83.7	77.3	14.1	33.0	46.8	78.2	87.8
13 Hong Kong, China (SAR)	5.6	80.0	68.6	..	21.6	41.4	27.8	78.4
14 Iceland	6.9	37.9	34.4	12.5	..	56.0	85.2	96.9
15 Korea, Republic of	6.1	85.3	82.8	9.4	29.3	36.4	72.0	81.6
16 Denmark	7.8	45.3	32.8	18.1	33.5	64.3	91.6	97.4
17 Israel	7.4	40.9	67.4	14.3	..	37.7	58.4	55.7
18 Belgium	6.9	42.6	63.1	21.4	..	56.0	74.0	84.7
19 Austria	7.3	52.7	60.4	..	41.3	63.9	88.0	97.1
20 France	6.8	58.6	65.5	10.0	..	57.5	76.6	83.9
21 Slovenia	6.1	65.1	69.2	..	..	55.9	80.2	90.0
22 Finland	7.4	55.1	41.7	..	..	57.3	89.7	95.0
23 Spain	6.2	63.2	70.9	10.4	..	46.0	82.0	83.6
24 Italy	6.4	57.0	87.0	14.6	..	29.7	69.8	80.6
25 Luxembourg	7.1	53.7	62.1	15.5	..	76.8	85.7	92.3
26 Singapore	6.5	57.2	72.7	19.8	69.8	80.5	91.1	92.9
27 Czech Republic	6.2	45.2	35.5	13.0	26.6	56.6	69.0	89.2
28 United Kingdom	7.0	38.5	58.8	17.2	..	66.8	88.8	94.8
29 Greece	5.8	81.3	95.5	6.0	16.0	19.8	68.7	64.7
30 United Arab Emirates	7.1	29.2	71.0	..	..	89.7	81.5	84.4
31 Cyprus	6.4	79.4	89.4	..	..	45.7	63.0	67.4
32 Andorra	..	..	..	..	..	..	..	..
33 Brunei Darussalam	..	..	..	..	..	..	..	..
34 Estonia	5.1	44.3	36.0	6.8	16.8	45.2	75.0	66.8
35 Slovakia	6.1	56.9	54.7	..	..	42.8	70.4	86.0
36 Malta	5.8	66.8	85.8	13.0	..	53.8	44.4	64.0
37 Qatar	6.8	39.3	67.4	..	..	87.1	80.6	79.6
38 Hungary	4.7	51.0	74.5	6.1	..	32.7	83.5	86.2
39 Poland	5.8	43.2	55.1	6.2	17.5	43.6	80.3	79.6
40 Lithuania	5.1	51.4	49.7	4.3	11.0	29.9	70.2	69.7
41 Portugal	4.9	61.5	90.7	10.0	28.5	37.2	85.7	90.0
42 Bahrain	5.9	35.4	74.3	..	..	65.3	85.6	85.0
43 Latvia	4.7	49.2	39.6	3.9	21.2	38.9	75.1	65.3
44 Chile	6.6	68.5	93.1	7.6	26.8	42.1	69.5	84.5
45 Argentina	6.4	80.4	97.4	4.2	7.0	33.9	75.0	73.8
46 Croatia	5.6	61.5	..	..	..	38.1	75.0	81.2
47 Barbados	..	..	..	..	..	..	..	..
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>								
48 Uruguay	6.1	72.9	85.6	4.1	32.7	70.5	85.6	92.9
49 Palau	..	..	..	..	..	..	..	..
50 Romania	4.9	44.9	74.3	3.5	17.4	14.3	71.4	69.5
51 Cuba	5.4	..	..	..	..	54.5	52.8	59.3
52 Seychelles	..	..	..	..	..	..	..	..
53 Bahamas	..	..	..	..	..	..	..	..
54 Montenegro	5.5	59.9	..	..	..	50.1	66.2	78.2
55 Bulgaria	4.2	49.3	66.0	..	10.9	19.4	69.3	60.8



HDI rank	WELL-BEING				ENVIRONMENT			
	Overall life satisfaction (0, least satisfied; 10, most satisfied)	Humans cause global warming (% yes)	Global warming threat (% serious <sup>a</sup> )	Active in environmental group (% yes)	Satisfaction with government to reduce emissions (% satisfied)	Satisfaction with actions to preserve the environment (% satisfied)	Satisfaction with air quality (% satisfied)	Satisfaction with water quality (% satisfied)
	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>
56 Saudi Arabia	6.3	34.6	78.6	10.6	..	53.3	55.5	60.4
57 Mexico	6.8	70.9	94.5	6.1	22.7	46.8	78.0	67.7
58 Panama	7.3	66.6	97.0	9.2	16.5	44.1	85.2	75.9
59 Serbia	4.5	64.1	..	..	..	28.1	61.9	60.2
60 Antigua and Barbuda	..	..	..	..	..	..	..	..
61 Malaysia	5.6	65.5	71.1	27.3	17.1	64.2	82.3	82.9
62 Trinidad and Tobago	6.7	75.8	98.2	6.2	..	26.3	75.8	74.0
63 Kuwait	6.8	33.3	58.8	..	..	69.2	55.7	67.8
64 Libya	4.9	22.8	64.3	..	..	..	65.0	69.9
65 Belarus	5.5	48.7	48.6	5.0	20.0	50.6	65.1	62.6
66 Russian Federation	5.4	48.0	48.9	5.7	9.4	18.3	57.6	52.8
67 Grenada	..	..	..	..	..	..	..	..
68 Kazakhstan	5.5	43.8	57.2	8.7	14.3	37.4	61.6	55.7
69 Costa Rica	7.3	80.5	92.2	13.0	33.2	59.6	86.3	88.7
70 Albania	5.3	30.7	..	..	..	27.4	54.5	50.2
71 Lebanon	5.0	68.2	79.7	..	..	23.7	50.5	47.3
72 Saint Kitts and Nevis	..	..	..	..	..	..	..	..
73 Venezuela, Bolivarian Republic of	7.5	61.4	97.9	5.8	27.2	59.8	77.1	67.9
74 Bosnia and Herzegovina	4.7	66.4	..	..	..	22.1	71.2	71.7
75 Georgia	4.1	40.8	78.2	3.6	15.2	38.0	67.4	66.4
76 Ukraine	5.1	60.9	68.2	5.1	3.2	8.8	55.4	51.0
77 Mauritius	..	..	..	..	..	..	..	..
78 Former Yugoslav Republic of Macedonia	4.2	54.8	..	..	..	39.8	73.0	69.7
79 Jamaica	6.2	..	..	..	..	32.9	85.8	88.8
80 Peru	5.6	66.5	96.0	10.7	15.5	35.5	64.7	67.8
81 Dominica	..	..	..	..	..	..	..	..
82 Saint Lucia	..	..	..	..	..	..	..	..
83 Ecuador	5.8	58.6	97.7	9.1	33.0	39.1	60.7	62.4
84 Brazil	6.8	81.3	94.9	7.2	29.6	48.2	68.2	83.1
85 Saint Vincent and the Grenadines	..	..	..	..	..	..	..	..
86 Armenia	4.4	31.6	80.0	9.8	12.4	27.8	58.9	61.3
87 Colombia	6.4	73.1	96.1	12.5	30.6	53.5	73.7	80.2
88 Iran, Islamic Republic of	5.1	61.7	77.6	9.2	..	55.2	66.6	58.4
89 Oman	..	..	..	..	..	..	..	..
90 Tonga	..	..	..	..	..	..	..	..
91 Azerbaijan	4.2	37.3	85.2	13.0	21.1	28.1	65.4	51.0
92 Turkey	5.5	55.1	86.0	12.4	12.9	41.9	72.3	64.1
93 Belize	6.5	59.0	85.7	20.3	..	30.3	70.7	63.3
94 Tunisia	5.1	33.0	58.6	..	..	66.7	66.7	50.3
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>								
95 Jordan	5.6	60.2	68.7	2.9	..	59.4	71.1	59.0
96 Algeria	5.3	39.4	59.6	..	..	42.4	57.1	60.7
97 Sri Lanka	4.0	56.5	76.3	10.0	40.1	61.7	91.7	88.0
98 Dominican Republic	4.7	54.6	92.0	15.8	14.7	53.1	69.2	69.7
99 Samoa	..	..	..	..	..	..	..	..
100 Fiji	..	..	..	..	..	..	..	..
101 China	4.7	47.5	31.7	11.6	33.4	73.0	75.1	73.3
102 Turkmenistan	6.6	29.4	..	..	..	..	80.8	71.2
103 Thailand	6.2	74.9	66.7	43.8	28.7	75.5	83.0	82.8
104 Suriname	..	..	..	..	..	..	..	..
105 El Salvador	6.7	72.0	92.8	12.9	23.3	39.7	74.0	70.4
106 Gabon	..	..	..	..	..	..	..	..
107 Paraguay	5.8	72.4	95.2	8.6	13.5	45.5	87.7	83.9
108 Bolivia, Plurinational State of	5.8	72.5	95.6	11.6	20.1	45.5	72.8	74.4
109 Maldives	..	..	..	..	..	..	..	..
110 Mongolia	4.6	58.6	65.5	11.4	..	16.7	55.4	59.7
111 Moldova, Republic of	5.6	48.6	83.2	11.3	4.5	15.5	62.8	60.1
112 Philippines	4.9	76.2	92.9	30.4	26.8	86.2	82.4	83.4
113 Egypt	4.7	45.1	66.7	4.1	..	25.7	83.2	76.1
114 Occupied Palestinian Territory	4.7	47.4	58.0	11.8	..	28.4	62.3	58.4
115 Uzbekistan	5.1	16.9	67.0	6.2	44.5	71.4	86.5	82.1
116 Micronesia, Federated States of	..	..	..	..	..	..	..	..

# Perceptions about well-being and the environment

HDI rank	WELL-BEING				ENVIRONMENT				
	Overall life satisfaction (0, least satisfied; 10, most satisfied)	Humans cause global warming (% yes)	Global warming threat (% serious <sup>a</sup> )	Active in environmental group (% yes)	Satisfaction with government to reduce emissions (% satisfied)	Satisfaction with actions to preserve the environment (% satisfied)	Satisfaction with air quality (% satisfied)	Satisfaction with water quality (% satisfied)	
	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	
117	Guyana	6.0	36.2	83.3	27.8	..	34.1	78.7	53.8
118	Botswana	3.6	25.6	79.9	26.1	..	76.1	70.1	72.4
119	Syrian Arab Republic	4.5	53.2	50.0	..	..	50.4	55.7	49.8
120	Namibia	4.9	48.6	75.4	17.6	..	57.9	76.4	81.6
121	Honduras	5.9	54.1	88.9	25.3	12.2	39.3	74.4	69.7
122	Kiribati	..	..	..	..	..	..	..	..
123	South Africa	4.7	37.2	70.4	26.8	34.5	55.7	85.7	53.4
124	Indonesia	5.5	75.5	88.1	18.9	28.7	48.2	82.1	86.9
125	Vanuatu	..	..	..	..	..	..	..	..
126	Kyrgyzstan	5.0	46.4	68.9	15.5	5.7	27.7	87.3	82.9
127	Tajikistan	4.4	16.7	66.7	24.9	31.4	42.8	84.0	65.0
128	Viet Nam	5.3	71.3	68.8	16.8	14.9	67.6	62.9	62.3
129	Nicaragua	5.7	70.6	94.8	14.7	21.5	56.2	82.4	68.5
130	Morocco	4.7	67.4	89.0	3.2	..	32.6	57.9	63.9
131	Guatemala	6.3	74.9	94.6	16.9	14.7	39.1	82.4	66.8
132	Iraq	5.1	40.1	62.3	..	..	15.8	61.5	44.4
133	Cape Verde	..	..	..	..	..	..	..	..
134	India	5.0	49.4	83.4	11.6	41.6	45.4	79.1	62.7
135	Ghana	4.6	58.6	69.0	27.8	33.9	59.9	89.1	72.0
136	Equatorial Guinea	..	..	..	..	..	..	..	..
137	Congo	3.8	58.3	75.4	12.9	..	27.8	65.5	33.5
138	Lao People's Democratic Republic	5.0	71.6	63.3	47.9	..	72.5	88.6	82.7
139	Cambodia	4.1	41.4	89.6	8.6	42.8	85.5	83.1	73.0
140	Swaziland	..	..	..	..	..	..	..	..
141	Bhutan	..	..	..	..	..	..	..	..
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>									
142	Solomon Islands	..	..	..	..	..	..	..	..
143	Kenya	4.3	62.8	82.9	23.7	17.9	63.2	86.0	51.8
144	São Tomé and Príncipe	..	..	..	..	..	..	..	..
145	Pakistan	5.8	32.4	71.6	10.1	24.9	21.1	77.6	55.0
146	Bangladesh	4.9	66.7	92.1	11.9	45.2	47.3	83.1	69.5
147	Timor-Leste	..	..	..	..	..	..	..	..
148	Angola	4.2	70.0	89.2	32.0	..	69.9	59.9	47.4
149	Myanmar	5.3	..	..	..	..	..	88.4	..
150	Cameroon	4.6	57.2	68.2	14.6	15.7	44.2	82.9	51.4
151	Madagascar	4.6	66.8	94.0	6.4	..	43.8	81.0	52.6
152	Tanzania, United Republic of	3.2	52.9	83.5	47.1	30.6	51.3	61.7	34.7
153	Papua New Guinea	..	..	..	..	..	..	..	..
154	Yemen	4.4	65.7	65.8	..	..	30.1	80.0	56.4
155	Senegal	4.4	41.0	72.0	17.3	15.3	30.8	77.9	67.3
156	Nigeria	4.8	37.5	67.5	39.6	10.9	32.2	73.9	46.8
157	Nepal	4.3	59.7	88.6	24.9	19.3	42.4	87.9	81.8
158	Haiti	3.8	12.6	79.6	32.6	..	24.9	38.8	26.0
159	Mauritania	4.8	51.2	74.2	15.9	..	32.1	64.2	57.4
160	Lesotho	..	..	..	..	..	..	..	..
161	Uganda	4.2	52.8	73.1	25.6	33.7	47.9	81.4	59.6
162	Togo	2.8	43.1	77.3	16.7	..	23.4	52.4	33.8
163	Comoros	3.8	34.4	82.1	..	..	36.6	76.7	55.8
164	Zambia	5.3	63.0	66.5	31.4	22.1	45.0	82.4	53.9
165	Djibouti	5.0	51.9	82.4	55.4	..	54.0	69.0	63.5
166	Rwanda	4.0	48.1	74.4	31.2	76.8	90.3	78.5	54.5
167	Benin	3.7	45.7	71.3	12.0	..	34.6	78.1	55.6
168	Gambia	..	..	..	..	..	..	..	..
169	Sudan	4.4	58.5	80.1	19.0	..	38.9	80.3	62.4
170	Côte d'Ivoire	4.2	79.8	..	..	5.8	32.1	74.8	52.1
171	Malawi	5.1	46.9	..	..	60.8	82.3	91.1	61.8
172	Afghanistan	4.8	31.2	75.6	12.2	14.2	45.5	67.1	60.7
173	Zimbabwe	4.7	36.5	53.5	..	10.2	50.1	73.1	62.3
174	Ethiopia	4.4	..	..	..	..	36.6	72.0	29.2
175	Mali	3.8	64.6	93.9	21.4	26.2	44.7	79.5	57.0
176	Guinea-Bissau	..	..	..	..	..	..	..	..
177	Eritrea	..	..	..	..	..	..	..	..

HDI rank	WELL-BEING				ENVIRONMENT				
	Overall life satisfaction (0, least satisfied; 10, most satisfied)	Humans cause global warming (% yes)	Global warming threat (% serious <sup>a</sup> )	Active in environmental group (% yes)	Satisfaction with government to reduce emissions (% satisfied)	Satisfaction with actions to preserve the environment (% satisfied)	Satisfaction with air quality (% satisfied)	Satisfaction with water quality (% satisfied)	
	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	2006–2010 <sup>b</sup>	
178	Guinea	4.3	39.8	78.4	30.8	..	22.7	54.9	38.3
179	Central African Republic	3.6	67.2	77.3	..	..	63.5	87.0	41.2
180	Sierra Leone	4.1	52.1	74.0	50.8	..	29.8	72.7	36.6
181	Burkina Faso	4.0	52.5	96.3	14.3	..	48.5	73.8	39.4
182	Liberia	4.2	32.1	71.8	43.2	..	34.4	79.4	50.7
183	Chad	3.7	55.0	96.0	29.9	12.9	56.8	57.1	34.9
184	Mozambique	4.7	53.0	87.8	8.4	..	53.6	79.1	71.4
185	Burundi	3.8	45.8	91.6	16.1	28.1	55.7	84.9	52.1
186	Niger	4.1	..	..	14.4	25.9	58.3	90.9	63.0
187	Congo, Democratic Republic of the	4.0	47.7	..	..	16.3	31.0	70.5	22.1
<b>Human Development Index groups</b>									
	Very high human development	6.7	54.4	66.3	..	..	52.4	81.7	87.2
	High human development	5.9	62.3	..	..	..	40.9	67.5	67.0
	Medium human development	4.9	52.1	62.2	..	..	58.2	77.2	69.8
	Low human development	4.7	49.6	78.4	..	..	39.9	76.7	51.8
<b>Regions</b>									
	Arab States	5.0	48.2	69.1	..	..	37.3	69.7	62.8
	East Asia and the Pacific	..	..	..	..	..	..	..	..
	Europe and Central Asia	5.3	47.6	62.8	..	..	30.8	67.1	63.2
	Latin America and the Caribbean	6.5	72.8	94.8	8.8	..	46.3	71.8	74.6
	South Asia	5.0	49.7	82.6	11.6	39.2	43.6	78.8	62.9
	Sub-Saharan Africa	4.4	49.5	..	..	..	44.5	75.7	46.6
	<b>Least developed countries</b>	4.4	..	..	..	..	45.5	76.8	52.6
	<b>Small island developing states</b>	..	..	..	..	..	..	..	..
	<b>World</b>	5.3	53.5	67.9	..	..	51.6	76.5	69.2

**NOTES**

The typical World Poll survey includes at least 1,000 surveys of randomly selected individuals. In some countries oversamples are collected in major cities or areas of special interest. Additionally, in some large countries, such as China and the Russian Federation, sample sizes of at least 2,000 are collected. Although rare, in some instances the sample size is between 500 and 1,000. Quality control procedures are used to validate that correct samples are selected and that the correct person is randomly selected in each household. Gallup's methodology ensures that the reported data are representative of 95 percent of the world's adult population (ages 15 and older). For further information, see <https://worldview.gallup.com/content/methodology.aspx>.

a. Very serious and somewhat serious.

b. Data refer to the most recent year available during the period specified.

**SURVEY QUESTIONS**

**Overall life satisfaction:** Please imagine a ladder, with steps numbered from zero at the bottom to ten at the top. Suppose we say that the top of the ladder represents the best possible life for you, and the bottom of the ladder represents the worst possible life for you. On which step of the ladder would you say you personally feel you stand at this time, assuming that the higher the step the better you feel about your life, and the lower the step the worse you feel about it? Which step comes closest to the way you feel?

**Humans cause global warming:** Temperature rise is a part of global warming or climate change. Do you think rising temperatures are a result of human activities? (Asked of those who said they know something or a great deal about global warming and climate change.)

**Global warming threat:** How serious of a threat is global warming to you and your family? (Asked of those who said they know something or a great deal about global warming and climate change.)

**Active in environmental group:** Which of these, if any, have you done in the past year? Been active in a group or organization that works to protect the environment.

**Satisfaction with government to reduce emissions:** Do you think the government of this country is doing enough to reduce emissions of gases released by motor vehicles and factories, or not?

**Satisfaction with actions to preserve the environment:** In this country, are you satisfied or dissatisfied with the efforts to preserve the environment?

**Satisfaction with air quality:** In the city or area where you live, are you satisfied or dissatisfied with the quality of air?

**Satisfaction with water quality:** In the city or area where you live, are you satisfied or dissatisfied with the quality of water?

**MAIN DATA SOURCE**

Columns 1–8: Gallup (2011).

## Education and health

HDI rank	EDUCATION						HEALTH								
	Adult literacy rate (% ages 15 and older)	Gross enrolment ratio			Primary education resources		One-year-olds lacking immunization against		Mortality			HIV prevalence Youth (% ages 15–24)		Health-adjusted life expectancy <sup>a</sup> (years)	
		Primary (%)	Secondary (%)	Tertiary (%)	Pupil-teacher ratio (pupils per teacher)	School teachers trained to teach (%)	DTP (%)	Measles (%)	Under five (per 1,000 live births)	Adult (per 1,000 people)	Female	Male	Female		Male
		2005–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2005–2010 <sup>b</sup>	2005–2010 <sup>b</sup>	2009	2009	2009	2009	2009	2009		2009
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>															
1 Norway	..	98.7	110.4	73.5	..	..	8	8	3	50	83	<0.1	<0.1	73	
2 Australia	..	106.4	132.7	82.3	..	..	8	6	5	45	79	0.1	0.1	74	
3 Netherlands	..	106.9	120.8	61.6	..	..	3	4	4	56	75	<0.1	0.1	73	
4 United States	..	98.2	93.6	85.9	13.9	..	5	8	8	78	134	0.2	0.3	70	
5 New Zealand	..	101.2	126.3	83.5	14.6	..	8	11	6	57	86	<0.1	<0.1	73	
6 Canada	..	98.4	102.2	62.3	..	..	20	7	6	53	87	0.1	0.1	73	
7 Ireland	..	104.6	118.1	60.6	15.8	..	7	11	4	57	97	0.1	0.1	73	
8 Liechtenstein	..	108.9	105.0	34.7	6.5	..	..	..	2	..	..	..	..	..	
9 Germany	..	103.6	101.7	..	13.0	..	7	4	4	53	99	<0.1	0.1	73	
10 Sweden	..	96.2	102.6	71.5	9.3	..	2	3	3	47	74	<0.1	<0.1	74	
11 Switzerland	..	103.4	96.0	51.2	..	..	5	10	4	43	74	0.1	0.2	75	
12 Japan	..	102.3	101.0	58.6	18.1	..	2	6	3	42	86	<0.1	<0.1	76	
13 Hong Kong, China (SAR)	..	104.0	82.1	56.6	15.9	95.1	..	..	..	..	..	..	..	..	
14 Iceland	..	98.3	108.3	74.3	..	..	4	8	3	43	65	0.1	0.1	74	
15 Korea, Republic of	..	104.3	97.2	100.0	22.4	..	6	7	5	46	109	<0.1	<0.1	71	
16 Denmark	..	98.6	118.4	77.0	..	..	11	16	4	65	107	0.1	0.1	72	
17 Israel	..	111.1	89.1	62.5	13.1	..	7	4	4	45	78	<0.1	0.1	73	
18 Belgium	..	103.4	107.5	66.3	11.1	..	1	6	5	59	105	<0.1	<0.1	72	
19 Austria	..	98.7	100.4	59.3	11.4	..	17	17	4	50	102	0.2	0.3	72	
20 France	..	108.7	113.0	55.3	18.7	..	1	10	4	54	117	0.1	0.2	73	
21 Slovenia	99.7	98.4	96.8	87.6	17.2	..	4	5	3	54	131	<0.1	<0.1	71	
22 Finland	..	97.4	109.0	90.9	13.6	..	1	2	3	56	124	<0.1	0.1	72	
23 Spain	97.7	107.2	120.8	73.4	12.6	..	4	2	4	43	94	0.1	0.2	74	
24 Italy	98.9	103.3	100.5	67.2	10.3	..	4	9	4	41	77	<0.1	<0.1	74	
25 Luxembourg	..	100.4	96.0	10.0	11.9	..	1	4	3	57	95	0.1	0.1	73	
26 Singapore	94.7	..	..	..	17.4	94.3	3	5	3	42	76	<0.1	<0.1	73	
27 Czech Republic	..	103.5	95.1	60.9	18.5	..	1	2	4	63	138	<0.1	<0.1	70	
28 United Kingdom	..	106.4	99.0	59.0	18.3	..	7	14	6	58	95	0.1	0.2	72	
29 Greece	97.2	101.2	101.8	90.8	10.3	..	1	1	3	44	106	0.1	0.1	72	
30 United Arab Emirates	90.0	105.4	95.2	30.4	15.6	100.0	8	8	7	66	84	..	..	68	
31 Cyprus	97.9	105.4	98.4	52.0	14.2	..	1	13	4	41	81	..	..	70	
32 Andorra	..	89.0	80.8	10.3	10.3	100.0	1	2	4	44	94	..	..	74	
33 Brunei Darussalam	95.3	106.5	98.2	17.1	11.9	84.1	1	1	7	82	105	..	..	66	
34 Estonia	99.8	100.2	99.3	63.7	12.2	..	5	5	6	77	234	0.2	0.3	66	
35 Slovakia	..	102.1	92.0	55.8	15.7	..	1	1	7	74	184	<0.1	<0.1	67	
36 Malta	92.4	98.6	100.3	32.2	10.5	..	27	18	7	44	76	<0.1	<0.1	72	
37 Qatar	94.7	105.9	85.2	10.2	11.2	48.9	1	1	11	48	69	<0.1	<0.1	67	
38 Hungary	99.4	99.7	98.8	62.5	10.5	..	1	1	6	99	229	<0.1	<0.1	66	
39 Poland	99.5	97.1	98.9	71.4	9.6	..	1	2	7	76	197	<0.1	<0.1	67	
40 Lithuania	99.7	97.2	99.2	79.5	12.8	..	2	4	6	95	274	<0.1	<0.1	63	
41 Portugal	94.9	112.3	106.8	61.2	11.2	..	4	5	4	54	123	0.2	0.3	71	
42 Bahrain	91.4	106.6	96.4	51.2	..	..	2	1	12	87	127	..	..	66	
43 Latvia	99.8	98.7	92.7	67.3	10.4	..	5	4	8	105	284	0.1	0.2	64	
44 Chile	98.6	106.4	90.4	54.8	24.6	..	3	4	9	59	116	0.1	0.2	70	
45 Argentina	97.7	116.7	85.9	69.4	16.3	..	6	1	14	88	160	0.2	0.3	67	
46 Croatia	98.8	95.3	95.2	48.9	14.8	..	4	2	5	60	153	<0.1	<0.1	68	
47 Barbados	..	..	..	..	14.1	58.1	7	6	11	80	136	1.1	0.9	67	
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>															
48 Uruguay	98.3	113.6	87.9	64.9	15.0	..	5	6	13	84	156	0.2	0.3	67	
49 Palau	..	101.4	95.7	37.9	12.5	..	51	25	15	110	229	..	..	64	
50 Romania	97.7	99.3	93.5	67.1	15.8	..	3	3	12	90	219	<0.1	0.1	65	
51 Cuba	99.8	103.6	89.6	117.8	9.4	100.0	4	4	6	78	120	0.1	0.1	69	
52 Seychelles	91.8	106.2	105.0	..	13.8	99.4	1	3	12	108	227	..	..	63	
53 Bahamas	..	103.4	93.3	..	15.8	91.1	4	2	12	126	202	3.1	1.4	65	

HDI rank	EDUCATION							HEALTH							
	Adult literacy rate (% ages 15 and older)	Gross enrolment ratio			Primary education resources		One-year-olds lacking immunization against		Mortality			HIV prevalence Youth (% ages 15–24)		Health-adjusted life expectancy <sup>a</sup> (years)	
		Primary (%)	Secondary (%)	Tertiary (%)	Pupil-teacher ratio (pupils per teacher)	School teachers trained to teach (%)	DTP (%)	Measles (%)	Under five (per 1,000 live births)	Adult (per 1,000 people)		Female	Male		
										Female	Male				
2005–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2005–2010 <sup>b</sup>	2005–2010 <sup>b</sup>	2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009		
54	Montenegro	..	106.1	102.1	..	..	8	14	9	85	161	..	..	65	
55	Bulgaria	98.3	101.5	87.6	53.6	17.3	6	4	10	86	205	<0.1	<0.1	66	
56	Saudi Arabia	86.1	98.9	96.8	32.8	11.4	91.5	2	2	21	102	186	..	62	
57	Mexico	93.4	116.6	90.2	27.9	28.1	95.6	11	5	17	88	157	0.1	0.2	67
58	Panama	93.6	109.0	72.7	45.1	23.6	91.5	16	15	23	82	145	0.3	0.4	67
59	Serbia	97.8	97.7	91.5	49.8	16.2	94.2	5	5	7	90	184	0.1	0.1	65
60	Antigua and Barbuda	99.0	99.8	110.5	14.7	16.2	57.1	1	1	12	158	197	..	..	66
61	Malaysia	92.5	94.6	68.7	36.5	14.6	..	5	5	6	95	175	<0.1	0.1	64
62	Trinidad and Tobago	98.7	104.2	88.8	11.6	17.6	88.0	10	6	35	120	225	0.7	1	62
63	Kuwait	93.9	94.8	89.9	18.9	8.6	100.0	2	3	10	50	66	..	..	69
64	Libya	88.9	110.3	93.5	55.7	..	..	2	2	19	101	175	..	..	64
65	Belarus	99.7	99.0	90.1	77.0	15.0	99.9	4	1	12	117	324	0.1	<0.1	62
66	Russian Federation	99.6	96.8	84.8	77.2	17.4	..	2	2	12	144	391	0.3	0.2	60
67	Grenada	..	107.2	99.1	53.5	17.1	68.8	1	1	15	143	248	..	..	61
68	Kazakhstan	99.7	108.8	98.5	39.5	16.2	..	2	1	29	185	432	0.2	0.1	56
69	Costa Rica	96.1	109.9	96.1	25.3	18.4	87.6	14	19	11	69	115	0.1	0.2	69
70	Albania	95.9	118.9	72.4	19.3	20.2	..	2	3	15	88	126	..	..	64
71	Lebanon	89.6	103.2	82.1	52.5	13.9	..	26	47	12	85	166	<0.1	0.1	62
72	Saint Kitts and Nevis	..	95.7	96.3	18.4	14.3	61.6	1	1	15	90	185	..	..	64
73	Venezuela, Bolivarian Republic of	95.2	103.2	82.1	78.2	14.5	86.3	17	17	18	92	196	..	..	66
74	Bosnia and Herzegovina	97.8	108.9	91.2	37.0	..	..	10	7	14	67	145	..	..	67
75	Georgia	99.7	107.8	87.5	25.8	8.9	94.6	12	17	29	97	235	<0.1	<0.1	64
76	Ukraine	99.7	97.5	94.5	81.1	15.6	99.9	10	6	15	148	395	0.3	0.2	60
77	Mauritius	87.9	100.0	87.2	25.9	21.6	100.0	1	1	17	99	219	0.2	0.3	63
78	Former Yugoslav Republic of Macedonia	97.1	88.9	83.2	40.6	16.4	..	4	4	11	79	144	..	..	66
79	Jamaica	86.4	93.3	91.2	24.2	27.7	..	10	12	31	131	224	0.7	1	64
80	Peru	89.6	109.1	89.1	34.5	20.9	..	7	9	21	96	123	0.1	0.2	67
81	Dominica	..	112.3	105.5	3.5	16.1	57.8	1	1	10	103	192	..	..	66
82	Saint Lucia	..	96.7	95.8	16.0	20.0	87.6	5	1	20	90	188	..	..	66
83	Ecuador	84.2	117.5	75.4	42.4	19.2	77.9	25	34	24	96	173	0.2	0.2	64
84	Brazil	90.0	127.5	100.8	34.4	23.0	..	1	1	21	102	205	..	..	64
85	Saint Vincent and the Grenadines	..	106.9	109.1	..	17.0	79.6	1	1	12	110	204	..	..	63
86	Armenia	99.5	98.5	93.1	50.1	19.3	77.5	7	4	22	103	246	<0.1	<0.1	61
87	Colombia	93.2	120.2	94.6	37.0	29.3	100.0	8	5	19	80	166	0.1	0.2	66
88	Iran, Islamic Republic of	85.0	102.8	83.1	36.5	20.3	98.4	1	1	31	90	144	<0.1	<0.1	61
89	Oman	86.6	83.9	91.3	26.4	11.8	100.0	2	3	12	85	157	<0.1	<0.1	65
90	Tonga	99.0	111.8	102.7	6.4	22.3	..	1	1	19	233	135	..	..	63
91	Azerbaijan	99.5	95.1	99.4	19.1	11.1	99.9	27	33	34	134	221	0.1	<0.1	59
92	Turkey	90.8	99.3	82.0	38.4	..	..	4	3	20	73	134	<0.1	<0.1	66
93	Belize	..	121.9	75.6	11.2	22.6	42.5	3	3	18	129	202	1.8	0.7	60
94	Tunisia	77.6	108.2	90.2	34.4	17.0	..	1	2	21	70	129	<0.1	<0.1	66
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>															
95	Jordan	92.2	96.8	88.2	40.7	..	..	2	5	25	111	195	..	..	63
96	Algeria	72.6	107.7	96.5	30.6	23.0	99.3	7	12	32	105	135	<0.1	0.1	62
97	Sri Lanka	90.6	96.9	87.0	..	23.1	..	3	4	15	82	275	<0.1	<0.1	63
98	Dominican Republic	88.2	106.2	76.8	33.3	25.2	83.6	18	21	32	149	172	0.7	0.3	63
99	Samoa	98.8	100.3	76.1	7.4	31.7	..	28	51	25	167	198	..	..	61
100	Fiji	..	94.2	80.9	15.4	26.0	97.8	1	6	18	157	263	0.1	0.1	62
101	China	94.0	112.7	78.2	24.5	17.2	..	3	6	19	87	142	..	..	66
102	Turkmenistan	99.6	..	..	..	..	..	4	1	45	212	380	..	..	55
103	Thailand	93.5	91.1	77.0	45.0	16.0	..	1	2	14	139	270	..	..	62
104	Suriname	94.6	113.8	75.4	12.3	16.0	100.0	13	12	26	124	217	0.4	0.6	61
105	El Salvador	84.1	115.0	63.6	24.6	32.6	93.2	9	5	17	128	281	0.3	0.4	61
106	Gabon	87.7	134.3	53.1	..	..	..	55	45	69	262	321	3.5	1.4	52
107	Paraguay	94.6	99.4	66.8	36.5	26.5	..	8	9	23	98	168	0.1	0.2	64
108	Bolivia, Plurinational State of	90.7	107.2	81.3	38.3	24.2	..	15	14	51	132	203	0.1	0.1	58
109	Maldives	98.4	111.0	83.7	—	12.7	74.1	2	2	13	70	97	<0.1	<0.1	64
110	Mongolia	97.5	110.1	92.2	52.7	30.4	100.0	5	6	29	141	305	<0.1	<0.1	58
111	Moldova, Republic of	98.5	93.6	88.6	38.3	15.7	..	15	10	17	134	309	0.1	0.1	61
112	Philippines	95.4	110.1	82.5	28.7	33.7	..	13	12	33	130	240	<0.1	<0.1	62

HDI rank	EDUCATION							HEALTH							
	Adult literacy rate (% ages 15 and older)	Gross enrolment ratio			Primary education resources		One-year-olds lacking immunization against		Mortality			HIV prevalence Youth (% ages 15–24)		Health-adjusted life expectancy <sup>a</sup> (years)	
		Primary (%)	Secondary (%)	Tertiary (%)	Pupil-teacher ratio (pupils per teacher)	School teachers trained to teach (%)	DTP (%)	Measles (%)	Under five (per 1,000 live births)	Adult (per 1,000 people)		Female	Male		
										Female	Male				
2005–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2005–2010 <sup>b</sup>	2005–2010 <sup>b</sup>	2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009	2007		
113	Egypt	66.4	101.1	67.2	28.5	27.2	..	3	5	21	130	215	<0.1	<0.1	60
114	Occupied Palestinian Territory	94.6	78.9	87.1	45.7	28.0	100.0	..	..	30	..	..	..	..	..
115	Uzbekistan	99.3	91.8	103.5	9.8	17.1	100.0	2	5	36	139	220	<0.1	<0.1	59
116	Micronesia, Federated States of	..	110.3	90.5	..	16.6	..	9	14	39	161	123	..	..	62
117	Guyana	..	103.0	103.4	11.2	25.6	63.7	2	3	35	224	286	0.8	0.6	53
118	Botswana	84.1	109.4	81.5	7.6	25.2	97.4	4	6	57	324	372	11.8	5.2	49
119	Syrian Arab Republic	84.2	122.2	74.7	..	17.8	..	20	19	16	95	159	..	..	63
120	Namibia	88.5	112.1	64.7	8.9	30.1	95.6	17	24	48	357	540	5.8	2.3	52
121	Honduras	83.6	116.0	64.5	18.7	33.3	36.4	2	1	30	134	237	0.2	0.3	62
122	Kiribati	..	116.5	84.8	..	25.0	85.4	14	18	46	173	325	..	..	58
123	South Africa	88.7	101.2	93.9	..	30.7	87.4	31	38	62	479	521	13.6	4.5	48
124	Indonesia	92.2	120.8	79.5	23.5	16.6	..	18	18	39	143	234	<0.1	0.1	60
125	Vanuatu	82.0	108.1	47.3	4.8	23.8	100.0	32	48	16	159	200	..	..	61
126	Kyrgyzstan	99.2	95.2	84.1	50.8	24.0	65.7	5	1	37	162	327	0.1	0.1	57
127	Tajikistan	99.7	102.2	84.4	19.8	22.7	88.3	7	11	61	160	183	<0.1	<0.1	57
128	Viet Nam	92.8	104.1	66.9	9.7	19.5	99.6	4	3	24	107	173	0.1	0.1	64
129	Nicaragua	78.0	116.9	67.9	18.0	29.2	72.7	2	1	26	122	210	0.1	0.1	64
130	Morocco	56.1	107.4	55.8	12.9	26.6	100.0	1	2	38	87	126	0.1	0.1	62
131	Guatemala	74.5	113.6	56.6	17.7	29.4	..	8	8	40	151	280	0.3	0.5	60
132	Iraq	78.1	102.5	51.5	15.5	17.0	..	35	31	44	145	292	..	..	54
133	Cape Verde	84.8	98.1	81.5	14.9	23.9	86.5	1	4	28	111	272	..	..	61
134	India	62.8	116.9	60.0	13.5	..	..	34	29	66	169	250	0.1	0.1	56
135	Ghana	66.6	105.2	57.2	8.6	33.1	47.6	6	7	69	253	402	1.3	0.5	50
136	Equatorial Guinea	93.3	83.2	26.2	..	27.2	45.3	67	49	145	355	373	5	1.9	46
137	Congo	..	119.5	43.1	6.4	64.4	89.0	9	24	128	320	409	2.6	1.2	48
138	Lao People's Democratic Republic	72.7	111.8	43.9	13.4	30.5	96.9	43	41	59	251	289	0.2	0.1	54
139	Cambodia	77.6	116.5	40.4	7.0	49.1	99.5	6	8	88	190	350	0.1	0.1	53
140	Swaziland	86.9	107.9	53.3	4.4	32.4	94.0	5	5	73	560	674	15.6	6.5	42
141	Bhutan	52.8	109.1	61.7	6.6	27.7	91.5	4	2	79	194	256	<0.1	0.1	55
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>															
142	Solomon Islands	..	107.3	34.8	..	..	..	19	40	36	119	170	..	..	59
143	Kenya	87.0	112.7	59.5	4.1	46.8	96.8	25	26	84	282	358	4.1	1.8	48
144	São Tomé and Príncipe	88.8	130.4	51.0	4.4	26.2	48.1	2	10	78	104	161	..	..	53
145	Pakistan	55.5	85.1	33.1	5.2	39.7	85.2	15	20	87	189	225	<0.1	0.1	55
146	Bangladesh	55.9	95.1	42.3	7.9	45.8	58.4	6	11	52	222	246	<0.1	<0.1	56
147	Timor-Leste	50.6	112.5	51.2	15.2	29.1	..	28	30	56	154	233	..	..	53
148	Angola	70.0	127.7	23.0	2.8	..	..	27	23	161	353	377	1.6	0.6	45
149	Myanmar	92.0	115.8	53.1	10.7	28.4	98.9	10	13	71	188	275	0.3	0.3	50
150	Cameroon	70.7	113.8	41.5	9.0	46.3	61.8	20	26	154	409	420	3.9	1.6	45
151	Madagascar	64.5	160.4	31.5	3.6	47.9	..	22	36	58	198	273	0.1	0.1	52
152	Tanzania, United Republic of	72.9	104.9	27.4	1.4	53.7	100.0	15	9	108	311	456	3.9	1.7	45
153	Papua New Guinea	60.1	54.9	..	..	35.8	..	36	42	68	221	274	0.8	0.3	56
154	Yemen	62.4	85.4	45.7	10.2	..	..	34	42	66	180	237	..	..	54
155	Senegal	49.7	83.7	30.1	8.0	34.7	..	14	21	93	218	266	0.7	0.3	51
156	Nigeria	60.8	89.5	30.5	10.1	46.3	51.2	58	59	138	365	377	2.9	1.2	42
157	Nepal	59.1	114.9	43.5	5.6	31.9	73.7	18	21	48	159	234	0.1	0.2	55
158	Haiti	48.7	..	..	..	..	..	41	41	87	227	278	1.3	0.6	54
159	Mauritania	57.5	104.4	24.5	3.8	39.1	100.0	36	41	117	262	315	0.3	0.4	51
160	Lesotho	89.7	104.4	45.0	3.6	33.8	57.6	17	15	84	573	676	14.2	5.4	40
161	Uganda	73.2	121.6	27.4	4.1	49.3	89.4	36	32	128	348	539	4.8	2.3	42
162	Togo	56.9	115.2	41.3	5.3	41.3	14.6	11	16	98	278	338	2.2	0.9	51
163	Comoros	74.2	119.4	45.8	5.2	30.2	57.4	17	21	104	229	284	<0.1	<0.1	56
164	Zambia	70.9	112.9	..	..	60.5	..	19	15	141	477	580	8.9	4.2	40
165	Djibouti	..	54.5	30.5	3.5	34.1	100.0	11	27	94	271	326	1.9	0.8	48
166	Rwanda	70.7	150.7	26.7	4.8	68.3	93.9	3	8	111	258	304	1.9	1.3	43
167	Benin	41.7	121.9	36.3	5.8	44.9	71.8	17	28	118	246	385	0.7	0.3	50
168	Gambia	46.5	84.7	55.7	4.6	36.6	..	2	4	103	246	296	2.4	0.9	51
169	Sudan	70.2	74.0	38.0	..	38.4	59.7	16	18	108	275	291	1.3	0.5	50
170	Côte d'Ivoire	55.3	73.6	26.3	8.4	42.1	100.0	19	33	119	456	528	1.5	0.7	47
171	Malawi	73.7	119.3	29.5	—	..	..	7	8	110	496	691	6.8	3.1	44

HDI rank	EDUCATION							HEALTH							
	Adult literacy rate (% ages 15 and older)	Gross enrolment ratio			Primary education resources		One-year-olds lacking immunization against		Mortality			HIV prevalence Youth (% ages 15–24)		Health-adjusted life expectancy <sup>a</sup> (years)	
		Primary (%)	Secondary (%)	Tertiary (%)	Pupil-teacher ratio (pupils per teacher)	School teachers trained to teach (%)	DTP (%)	Measles (%)	Under five (per 1,000 live births)	Adult (per 1,000 people)		Female	Male		
										Female	Male				
2005–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2001–2010 <sup>b</sup>	2005–2010 <sup>b</sup>	2005–2010 <sup>b</sup>	2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009		
172	Afghanistan	..	103.9	43.8	3.6	42.8	..	17	24	199	352	440	..	..	36
173	Zimbabwe	91.9	..	..	..	..	..	27	24	90	574	672	6.9	3.3	39
174	Ethiopia	29.8	102.5	34.4	3.6	57.9	84.6	21	25	104	379	445	..	..	50
175	Mali	26.2	97.2	41.6	6.0	50.1	50.0	26	29	191	218	357	0.5	0.2	42
176	Guinea-Bissau	52.2	119.7	35.9	2.9	62.2	..	32	24	193	369	431	2	0.8	42
177	Eritrea	66.6	48.3	31.8	2.0	38.5	92.2	1	5	55	179	249	0.4	0.2	55
178	Guinea	39.5	89.8	37.0	9.2	43.7	73.1	43	49	142	337	474	0.9	0.4	47
179	Central African Republic	55.2	91.3	12.4	2.5	84.3	..	46	38	171	470	461	2.2	1	42
180	Sierra Leone	40.9	85.1	26.5	2.0	..	..	25	29	192	363	414	1.5	0.6	35
181	Burkina Faso	28.7	79.2	21.4	3.4	47.8	86.1	18	25	166	262	443	0.8	0.5	43
182	Liberia	59.1	90.6	..	..	24.3	40.2	36	36	112	337	389	0.7	0.3	48
183	Chad	33.6	89.7	24.1	2.0	60.9	34.6	77	77	209	384	412	2.5	1	40
184	Mozambique	55.1	115.7	25.5	1.5	58.5	75.9	24	23	142	434	557	8.6	3.1	42
185	Burundi	66.6	146.6	21.2	2.7	51.4	91.2	8	9	166	407	424	2.1	1	43
186	Niger	28.7	66.6	13.3	1.4	38.6	96.7	30	27	160	224	229	0.5	0.2	44
187	Congo, Democratic Republic of the	66.8	90.3	36.7	6.0	37.3	93.4	23	24	199	331	442	..	..	45
<b>OTHER COUNTRIES OR TERRITORIES</b>															
..	Korea, Democratic People's Rep. of	100.0	..	..	..	..	..	7	2	33	126	207	..	..	59
..	Marshall Islands	..	90.3	78.2	15.9	..	..	7	6	35	386	429	..	..	52
..	Monaco	..	127.7	153.4	..	..	..	1	1	4	51	112	..	..	73
..	Nauru	..	93.0	62.9	..	22.4	74.2	1	1	44	303	448	..	..	55
..	San Marino	..	92.9	95.6	..	6.2	..	8	8	2	48	57	..	..	75
..	Somalia	..	32.6	7.7	..	35.5	..	69	76	180	350	382	0.6	0.4	45
..	Tuvalu	..	100.1	79.5	..	..	..	11	10	35	280	255	..	..	58
<b>Human Development Index groups</b>															
..	Very high human development	..	102.7	99.7	72.9	0.0	..	5	7	6	60	114	..	..	72
93.2	High human development	93.2	110.3	90.4	49.3	0.0	..	6	5	19	106	223	..	..	64
81.9	Medium human development	81.9	113.3	69.7	20.5	0.0	..	19	18	44	131	204	..	..	61
59.8	Low human development	59.8	96.5	35.0	6.2	0.0	..	26	28	117	287	346	..	..	48
<b>Regions</b>															
72.9	Arab States	72.9	95.0	66.5	25.8	0.0	..	16	18	49	139	198	..	..	59
93.5	East Asia and the Pacific	93.5	112.3	76.9	24.9	0.0	..	7	9	26	103	168	..	..	64
98.0	Europe and Central Asia	98.0	98.5	90.7	57.1	0.0	..	4	4	19	118	281	..	..	62
91.0	Latin America and the Caribbean	91.0	116.8	90.7	42.7	0.0	91.7	8	7	22	99	181	..	..	65
62.8	South Asia	62.8	109.8	55.9	13.1	0.0	77.1	27	25	69	173	245	..	..	56
61.6	Sub-Saharan Africa	61.6	100.2	35.3	5.9	0.0	76.0	30	32	129	355	430	..	..	45
59.2	Least developed countries	59.2	99.6	35.6	5.7	0.0	..	21	23	120	282	357	..	..	49
..	Small island developing states	..	95.1	76.9	51.6	0.0	..	24	26	57	155	207	..	..	61
80.9	World	80.9	106.9	68.4	27.6	0.0	..	18	18	58	137	211	..	..	61

**NOTES**

- a. Based on methods described in the statistical annex of WHO (2007). Estimates for 2007 have been revised to take into account the Global Burden of Disease estimates for 2004 and may not be entirely comparable with those for 2002 published in WHO (2004).
- b. Data refer to the most recent year available during the period specified.

**DEFINITIONS**

**Adult literacy rate:** Percentage of the population ages 15 and older who can, with understanding, both read and write a short simple statement on their everyday life.

**Gross enrolment ratio:** Total enrolment in a given level of education (primary, secondary or tertiary), regardless of age, expressed as a percentage of the official school-age population for the same level of education.

**Pupil-teacher ratio:** Average number of pupils (students) per teacher in primary education in a given school year.

**School teachers trained to teach:** Percentage of primary school teachers who have received the minimum organized teacher training (pre-service or in-service) required for teaching at the primary level of education.

**One-year-olds lacking immunization against DTP:** Percentage of one-year-olds who have not received three doses of the combined diphtheria, tetanus toxoid and pertussis (DTP) vaccine.

**One-year-olds lacking immunization against measles:** Percentage of one-year-olds who have not received at least one dose of a measles vaccine.

**Under-five mortality:** Probability of dying between birth and exactly age 5, expressed per 1,000 live births.

**Adult mortality:** Probability that a 15-year-old person will die before reaching age 60, expressed per 1,000 adults.

**HIV prevalence:** Percentage of the population ages 15–24 who are infected with HIV.

**Health-adjusted life expectancy at birth:** Average number of years that a person can expect to live in

"full health" taking into account years lived in less than full health due to disease and injury.

**MAIN DATA SOURCES**

Columns 1–6: UNESCO Institute for Statistics (2011).

Columns 7, 8, 10, 11 and 14: WHO (2010a).

Columns 9, 12 and 13: UNICEF (2011).

HDI rank	POPULATION							ECONOMY						
	Total		Average annual		Urban <sup>a</sup>	Median	Dependency	GDP	Foreign	Net official	Remittance	Public	Total	
	(millions)		(%)	(%)	(% of total)	(years)	(%)	per capita (PPP \$)	investment net inflows (% of GDP)	development assistance received (% of GDP)	inflows (% of GDP)	expenditure on education (% of GDP)	expenditure on health (% of GDP)	
	2011	2030	1990/1995	2010/2015	2011	2010	2011	2009	2009	2009	2009	2006–2009 <sup>b</sup>	2009	
<b>VERY HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>														
1	Norway	4.9 <sup>c</sup>	5.6 <sup>c</sup>	0.5 <sup>c</sup>	0.7 <sup>c</sup>	79.8 <sup>c</sup>	38.7	50.7	56,214	3.0	..	0.2	9.7	9.7
2	Australia	22.6 <sup>d</sup>	27.8 <sup>d</sup>	1.2 <sup>d</sup>	1.3 <sup>d</sup>	89.3 <sup>d</sup>	36.9	48.6	39,539	2.4	..	0.4	8.5	8.5
3	Netherlands	16.7	17.3	0.7	0.3	83.3	40.7	49.8	40,676	4.2	..	0.5	10.8	10.8
4	United States	313.1	361.7	1.0	0.9	82.6	36.9	50.1	45,989	1.0	..	0.0	16.2	16.2
5	New Zealand	4.4	5.2	1.6	1.0	86.2	36.6	50.9	28,993	-1.0	..	0.5	9.7	9.7
6	Canada	34.3	39.8	1.1	0.9	80.7	39.9	44.5	37,808	1.5	..	..	10.9	10.9
7	Ireland	4.5	5.4	0.4	1.1	62.3	34.7	50.0	40,697	11.1	..	0.3	9.7	9.7
8	Liechtenstein	0.0	0.0	1.3	0.8	14.3	..	..	..	..	..	..	..	..
9	Germany	82.2	79.5	0.7	-0.2	74.0	44.3	51.5	36,338	1.2	..	0.3	11.3	11.3
10	Sweden	9.4	10.4	0.6	0.6	84.8	40.7	54.2	37,377	2.8	..	0.2	9.9	9.9
11	Switzerland	7.7	8.1	1.0	0.4	73.7	41.4	47.4	45,224	5.6	..	0.5	11.3	11.3
12	Japan	126.5	120.2	0.4	-0.1	67.0	44.7	57.9	32,418	0.2	..	0.0	8.3	8.3
13	Hong Kong, China (SAR)	7.1	8.5	1.2	1.0	100.0	41.8	32.1	43,229	24.9	..	0.2	..	..
14	Iceland	0.3	0.4	1.0	1.2	93.5	34.8	49.2	36,795	0.5	..	0.2	8.2	8.2
15	Korea, Republic of	48.4	50.3	0.8	0.4	83.3	37.9	38.1	27,100	0.2	..	0.3	6.5	6.5
16	Denmark	5.6	5.9	0.4	0.3	87.1	40.6	53.3	37,720	0.9	..	0.3	11.2	11.2
17	Israel	7.6	9.8	3.4	1.7	91.9	30.1	61.0	27,656	2.0	..	0.6	7.6	7.6
18	Belgium	10.8	11.2	0.3	0.3	97.4	41.2	52.7	36,313	-8.2	..	2.2	11.8	11.8
19	Austria	8.4	8.6	0.7	0.2	67.8	41.8	47.9	38,818	2.3	..	0.9	11.0	11.0
20	France	63.1	68.5	0.4	0.5	85.9	39.9	54.9	33,674	2.3	..	0.6	11.7	11.7
21	Slovenia	2.0	2.1	0.4	0.2	49.5	41.7	44.3	27,133	-1.2	..	0.6	9.1	9.1
22	Finland	5.4	5.6	0.5	0.3	85.4 <sup>e</sup>	42.0	52.1	35,265	0.0	..	0.4	9.7	9.7
23	Spain	46.5	50.0	0.3	0.6	77.6	40.1	47.6	32,150	0.4	..	0.7	9.7	9.7
24	Italy	60.8	60.9	0.0	0.2	68.6	43.2	53.1	32,430	1.4	..	0.1	9.5	9.5
25	Luxembourg	0.5	0.6	1.3	1.4	85.4	38.9	46.1	83,820	372.6	..	3.0	7.8	7.8
26	Singapore	5.2	6.0	2.9	1.1	100.0	37.6	35.6	50,633	9.2	..	..	3.9	3.9
27	Czech Republic	10.5	10.8	0.0	0.3	73.6	39.4	41.6	25,581	1.4	..	0.6	7.6	7.6
28	United Kingdom	62.4	69.3	0.3	0.6	79.8	39.8	52.0	35,155	3.4	..	0.3	9.3	9.3
29	Greece	11.4	11.6	1.0	0.2	61.7	41.4	50.1	29,617	0.7	..	0.6	10.6	10.6
30	United Arab Emirates	7.9	10.5	5.2	2.2	84.4	30.1	21.0	57,744	..	..	..	2.8	2.8
31	Cyprus	1.1	1.3	2.2	1.1	70.5	34.2	41.4	30,848	23.6	..	0.6	6.0	6.0
32	Andorra	0.1	0.1	4.1	1.5	87.6	..	..	..	..	..	..	7.5	7.5
33	Brunei Darussalam	0.4	0.5	2.8	1.7	76.1	28.9	41.9	..	..	..	..	3.0	3.0
34	Estonia	1.3	1.3	-1.7	-0.1	69.5	39.7	49.1	19,693	9.2	..	1.7	7.0	7.0
35	Slovakia	5.5	5.5	0.4	0.2	54.9	36.9	37.6	22,882	0.0	..	1.9	8.5	8.5
36	Malta	0.4	0.4	1.0	0.3	94.8	39.5	41.4	24,814	11.2	0.3 <sup>f</sup>	0.6	7.5	7.5
37	Qatar	1.9	2.4	1.1	2.9	95.9	31.6	17.7	91,379	..	..	..	2.5	2.5
38	Hungary	10.0	9.6	-0.1	-0.2	68.5	39.8	45.8	20,312	2.2	..	1.7	7.3	7.3
39	Poland	38.3	37.8	0.2	0.0	60.9	38.0	40.0	18,905	3.2	..	1.9	7.1	7.1
40	Lithuania	3.3	3.1	-0.4	-0.4	67.1	39.3	44.9	17,308	0.6	..	3.1	6.6	6.6
41	Portugal	10.7	10.3	0.4	0.0	61.3	41.0	49.6	24,920	1.2	..	1.5	11.3	11.3
42	Bahrain	1.3	1.7	2.5	2.1	88.7	30.1	28.8	..	1.2	0.5 <sup>f</sup>	..	4.5	4.5
43	Latvia	2.2	2.1	-1.3	-0.4	67.7	40.2	46.8	16,437	0.4	..	2.3	6.5	6.5
44	Chile	17.3	19.5	1.8	0.9	89.2	32.1	45.4	14,311	7.8	0.1	0.0	8.2	8.2
45	Argentina	40.8	46.8	1.3	0.9	92.6	30.4	54.7	14,538	1.3	0.0	0.2	9.5	9.5
46	Croatia	4.4	4.2	0.7	-0.2	58.0	41.5	47.6	19,986	4.7	0.3	2.3	7.8	7.8
47	Barbados	0.3	0.3	0.3	0.2	45.1	37.5	40.2	..	8.3	-0.1	3.2	6.8	6.8
<b>HIGH HUMAN DEVELOPMENT</b>														
48	Uruguay	3.4	3.6	0.7	0.3	92.6	33.7	56.6	13,189	4.0	0.2	0.3	7.4	7.4
49	Palau	0.0	0.0	2.7	0.8	84.3	..	..	..	..	27.9	..	11.2	11.2
50	Romania	21.4	20.3	-0.5	-0.2	58.0	38.5	43.3	14,278	3.9	..	3.1	5.4	5.4
51	Cuba	11.3	11.0	0.6	0.0	75.2	38.4	42.0	..	..	0.2 <sup>f</sup>	..	11.8	11.8
52	Seychelles	0.1	0.1	1.0	0.3	55.9	..	..	19,587	32.5	3.5	1.6	4.0	4.0
53	Bahamas	0.3	0.4	1.8	1.1	84.3	30.9	41.3	..	..	..	..	7.2	7.2
54	Montenegro	0.6	0.6	1.1	0.1	61.5	35.9	46.4	13,086	32.0	1.8	..	9.3	9.3
55	Bulgaria	7.4	6.5	-1.1	-0.7	71.7	41.6	46.3	13,870	9.4	..	3.2	7.4	7.4



HDI rank	POPULATION								ECONOMY					
	Total		Average annual growth		Urban <sup>a</sup>	Median age	Dependency	GDP	Foreign direct	Net official	Remittance	Public expenditure	Total	
	(millions)		(%)	(%)	(% of total)	(years)	(%)	per capita (PPP \$)	investment net inflows (% of GDP)	development assistance received (% of GDP)	inflows (% of GDP)	on education (% of GDP)	expenditure on health (% of GDP)	
	2011	2030	1990/1995	2010/2015	2011	2010	2011	2009	2009	2009	2009	2006–2009 <sup>p</sup>	2009	
56 Saudi Arabia	28.1	38.5	2.7	2.1	82.3	25.9	49.5	23,480	2.8	0.0 <sup>†</sup>	0.1	5.0	5.0	
57 Mexico	114.8	135.4	1.8	1.1	78.1	26.6	54.1	14,258	1.7	0.0	2.5	6.5	6.5	
58 Panama	3.6	4.5	2.1	1.5	75.5	27.3	54.7	13,057	7.2	0.3	0.7	8.3	8.3	
59 Serbia	9.9	9.5	1.3	-0.1	56.4	37.6	46.7	11,893	4.5	1.4	12.6	9.9	9.9	
60 Antigua and Barbuda	0.1	0.1	2.0	1.0	30.4	..	..	18,778	11.4	0.6	2.2	5.1	5.1	
61 Malaysia	28.9	37.3	2.6	1.6	73.0	26.0	53.4	14,012	0.7	0.1	0.6	4.8	4.8	
62 Trinidad and Tobago	1.3	1.4	0.7	0.3	14.2	30.8	38.3	25,572	3.3	0.0	0.5	5.7	5.7	
63 Kuwait	2.8	4.0	-5.0	2.4	98.4	28.2	41.3	..	..	..	..	3.3	3.3	
64 Libya	6.4	7.8	1.9	0.8	78.1	25.9	54.1	16,502	2.7	0.1	0.0	3.9	3.9	
65 Belarus	9.6	8.9	0.0	-0.3	75.2	38.3	40.2	13,040	3.8	0.2	0.7	5.8	5.8	
66 Russian Federation	142.8	136.4	0.1	-0.1	73.2	37.9	39.1	18,932	3.0	..	0.4	5.4	5.4	
67 Grenada	0.1	0.1	0.8	0.4	39.7	25.0	52.6	8,362	14.5	8.3	8.6	7.4	7.4	
68 Kazakhstan	16.2	18.9	-0.7	1.0	58.8	29.0	46.4	11,510	11.8	0.3	0.1	4.5	4.5	
69 Costa Rica	4.7	5.7	2.4	1.4	64.9	28.4	45.1	11,106	4.6	0.4	1.8	10.5	10.5	
70 Albania	3.2	3.3	-0.9	0.3	52.9	30.0	46.9	8,716	8.1	3.0	11.0	6.9	6.9	
71 Lebanon	4.3	4.7	3.2	0.7	87.4	29.1	46.3	13,070	13.9	1.8	21.9	8.1	8.1	
72 Saint Kitts and Nevis	0.1	0.1	1.1	1.2	32.6	..	..	14,527	24.5	1.1	7.4	6.0	6.0	
73 Venezuela, Bolivarian Republic of	29.4	37.0	2.3	1.5	93.6	26.1	53.6	12,323	-1.0	0.0	0.0	6.0	6.0	
74 Bosnia and Herzegovina	3.8	3.5	-5.1	-0.2	49.2	39.4	40.8	8,578	1.4	2.4	12.2	10.9	10.9	
75 Georgia	4.3	3.8	-1.5	-0.6	52.8	37.3	44.6	4,774	6.1	8.6	6.6	10.1	10.1	
76 Ukraine	45.2	40.5	-0.2	-0.5	69.1	39.3	42.5	6,318	4.2	0.6	4.5	7.0	7.0	
77 Mauritius	1.3	1.4	1.4	0.5	41.9 <sup>q</sup>	32.4	39.8	12,838	3.0	1.8	2.5	5.7	5.7	
78 Former Yugoslav Republic of Macedonia	2.1	2.0	0.6	0.1	59.4	35.9	41.4	11,159	2.7	2.2	4.1	6.9	6.9	
79 Jamaica	2.8	2.8	0.8	0.4	52.1	27.0	57.4	7,633	4.5	1.3	15.8	5.1	5.1	
80 Peru	29.4	35.5	1.9	1.1	77.3	25.6	55.7	8,629	3.7	0.4	1.8	4.6	4.6	
81 Dominica	0.1	0.1	0.1	0.0	67.4	..	..	8,883	13.3	10.1	6.1	6.4	6.4	
82 Saint Lucia	0.2	0.2	1.3	1.0	28.1	27.4	47.7	9,605	16.5	4.7	2.9	8.1	8.1	
83 Ecuador	14.7	17.9	2.1	1.3	67.6	25.5	57.0	8,268	0.6	0.4	4.4	6.1	6.1	
84 Brazil	196.7	220.5	1.6	0.8	86.9	29.1	47.3	10,367	1.6	0.0	0.3	9.0	9.0	
85 Saint Vincent and the Grenadines	0.1	0.1	0.1	0.0	49.8	27.9	49.1	9,154	18.9	5.5	5.1	5.6	5.6	
86 Armenia	3.1	3.1	-1.9	0.3	64.3	32.1	45.2	5,279	8.9	5.9	8.8	4.7	4.7	
87 Colombia	46.9	56.9	1.9	1.3	75.4	26.8	51.9	8,959	3.1	0.5	1.8	6.4	6.4	
88 Iran, Islamic Republic of	74.8	84.4	1.7	1.0	71.3	27.1	38.9	11,558	0.9	0.0	0.3	5.5	5.5	
89 Oman	2.8	3.6	3.6	1.9	73.3	25.3	42.4	..	4.8	0.1 <sup>†</sup>	0.1 <sup>†</sup>	3.0	3.0	
90 Tonga	0.1	0.1	0.2	0.4	23.5	21.3	76.4	4,466	4.7	12.4	27.9	6.2	6.2	
91 Azerbaijan	9.3	10.8	1.5	1.2	52.1	29.5	38.0	9,638	1.1	0.6	3.0	5.8	5.8	
92 Turkey	73.6	86.7	1.7	1.1	70.1	28.3	47.3	13,668	1.4	0.2	0.2	6.7	6.7	
93 Belize	0.3	0.4	2.9	2.0	52.7	21.8	62.3	6,628	7.0	2.0 <sup>†</sup>	5.9	4.9	4.9	
94 Tunisia	10.6	12.2	1.7	1.0	67.7	28.9	43.4	8,273	4.0	1.3	5.0	6.2	6.2	
<b>MEDIUM HUMAN DEVELOPMENT</b>														
95 Jordan	6.3	8.4	5.0	1.9	78.6	20.7	69.0	5,597	9.5	3.0	14.3	9.3	9.3	
96 Algeria	36.0	43.5	2.2	1.4	67.1	26.2	45.8	8,172	2.0	0.2	1.5	5.8	5.8	
97 Sri Lanka	21.0	23.1	1.0	0.8	14.3	30.7	49.9	4,772	1.0	1.7	8.0	4.0	4.0	
98 Dominican Republic	10.1	12.1	1.9	1.2	69.8	25.1	58.8	8,433	4.4	0.3	7.4	5.9	5.9	
99 Samoa	0.2	0.2	0.8	0.5	20.1	20.9	73.8	4,405	0.6	16.1	25.1	7.0	7.0	
100 Fiji	0.9	1.0	1.3	0.8	52.3	26.4	51.5	4,526	2.0	2.5	5.4	3.4	3.4	
101 China	1,347.6 <sup>h</sup>	1,393.1 <sup>h</sup>	1.2 <sup>h</sup>	0.4 <sup>h</sup>	47.8 <sup>h</sup>	34.5	37.9	6,828	1.6	0.0	1.0	4.6	4.6	
102 Turkmenistan	5.1	6.2	2.7	1.2	50.0	24.5	49.0	7,242	6.8	0.2	..	2.3	2.3	
103 Thailand	69.5	73.3	0.9	0.5	34.4	34.2	41.3	7,995	1.9	0.0	0.6	4.3	4.3	
104 Suriname	0.5	0.6	1.4	0.9	69.8	27.6	53.1	..	..	3.7 <sup>†</sup>	0.1	7.6	7.6	
105 El Salvador	6.2	7.1	1.4	0.6	64.8	23.2	62.4	6,629	2.0	1.4	16.5	6.4	6.4	
106 Gabon	1.5	2.1	3.1	1.9	86.4	21.6	64.9	14,419	0.3	0.8	0.1	3.5	3.5	
107 Paraguay	6.6	8.7	2.4	1.7	62.1	23.1	62.1	4,523	1.4	1.1	4.3	7.1	7.1	
108 Bolivia, Plurinational State of	10.1	13.4	2.3	1.6	67.0	21.7	67.7	4,419	2.4	4.4	6.2	5.0	5.0	
109 Maldives	0.3	0.4	2.5	1.3	41.3	24.6	45.0	5,476	7.6	2.4	0.3	8.0	8.0	
110 Mongolia	2.8	3.5	1.0	1.5	62.5	25.4	46.8	3,522	14.8	9.4	4.8	4.7	4.7	
111 Moldova, Republic of	3.5	3.1	-0.1	-0.7	47.7	35.2	38.7	2,854	2.4	4.3	22.4	11.9	11.9	
112 Philippines	94.9	126.3	2.3	1.7	49.1	22.2	63.2	3,542	1.2	0.2	12.3	3.8	3.8	
113 Egypt	82.5	106.5	1.8	1.7	43.5	24.4	57.4	5,673	3.6	0.5	3.8	5.0	5.0	
114 Occupied Palestinian Territory	4.2	6.8	4.4	2.8	74.4	18.1	81.0	..	..	25.3 <sup>†</sup>	17.6	..	..	
115 Uzbekistan	27.8	33.4	2.2	1.1	36.3	24.2	49.8	2,875	2.3	0.6	..	5.2	5.2	
116 Micronesia, Federated States of	0.1	0.1	2.1	0.5	22.8	20.8	66.2	3,088	..	42.0	..	13.8	13.8	

# Population and economy

HDI rank	POPULATION								ECONOMY					
	Total (millions)		Average annual growth (%)		Urban <sup>a</sup> (% of total)	Median age (years)	Dependency ratio (%)	GDP per capita (PPP \$)	Foreign direct investment net inflows (% of GDP)	Net official development assistance received (% of GDP)	Remittance inflows (% of GDP)	Public expenditure on education (% of GDP)	Total expenditure on health (% of GDP)	
	2011	2030	1990/1995	2010/2015	2011	2010	2011	2009	2009	2009	2009	2006–2009 <sup>b</sup>	2009	
117	Guyana	0.8	0.8	0.1	0.2	28.7	23.8	58.2	3,240	7.1	8.5	12.5	8.1	8.1
118	Botswana	2.0	2.3	2.7	1.1	61.8	22.9	57.2	13,384	2.1	2.5	0.7	10.3	10.3
119	Syrian Arab Republic	20.8	27.9	2.8	1.7	56.2	21.1	67.1	4,730	2.7	0.5	2.6	2.9	2.9
120	Namibia	2.3	3.0	3.1	1.7	38.6	21.2	65.9	6,410	5.3	3.6	0.1	5.9	5.9
121	Honduras	7.8	10.7	2.6	2.0	52.2	21.0	68.3	3,842	3.5	3.3	17.6	6.0	6.0
122	Kiribati	0.1	0.1	1.5	1.5	44.0	..	..	2,432	1.7	15.6	6.4	12.2	12.2
123	South Africa	50.5	54.7	2.4	0.5	62.2	24.9	53.0	10,278	1.9	0.4	0.3	8.5	8.5
124	Indonesia	242.3	279.7	1.6	1.0	44.6	27.8	47.8	4,199	0.9	0.2	1.3	2.4	2.4
125	Vanuatu	0.2	0.4	2.8	2.4	26.0	20.6	70.8	4,438	5.3	16.5	1.0	4.0	4.0
126	Kyrgyzstan	5.4	6.7	0.9	1.1	34.5	23.8	52.3	2,283	4.1	7.1	21.7	6.8	6.8
127	Tajikistan	7.0	9.0	1.7	1.5	26.4	20.4	66.6	1,972	0.3	8.3	35.1	5.3	5.3
128	Viet Nam	88.8	101.5	2.0	1.0	31.0	28.2	41.3	2,953	8.4	4.4	7.4	7.2	7.2
129	Nicaragua	5.9	7.2	2.4	1.4	57.6	22.1	62.7	2,641	7.1	13.1	12.5	9.5	9.5
130	Morocco	32.3	37.5	1.7	1.0	58.8	26.3	49.8	4,494	2.2	1.0	6.9	5.5	5.5
131	Guatemala	14.8	22.7	2.3	2.5	49.9	18.9	83.4	4,720	1.6	1.0	10.8	7.1	7.1
132	Iraq	32.7	55.3	3.1	3.1	66.1	18.3	85.6	3,548	1.6	4.5	0.1 <sup>f</sup>	3.9	3.9
133	Cape Verde	0.5	0.6	2.5	0.9	61.8	22.8	58.1	3,644	7.7	13.1	9.4	3.9	3.9
134	India	1,241.5	1,523.5	2.0	1.3	30.3	25.1	54.4	3,296	2.5	0.2	3.6	4.2	4.2
135	Ghana	25.0	36.5	2.8	2.3	52.2	20.5	73.3	1,552	6.4	6.1	0.4	6.9	6.9
136	Equatorial Guinea	0.7	1.1	3.4	2.7	39.9	20.3	72.5	31,779	15.7	0.5	..	3.9	3.9
137	Congo	4.1	6.2	2.7	2.2	62.5	19.6	79.4	4,238	21.7	4.1	0.1	3.0	3.0
138	Lao People's Democratic Republic	6.3	7.8	2.7	1.3	34.3	21.5	60.3	2,255	5.4	7.2	0.6	4.1	4.1
139	Cambodia	14.3	17.4	3.2	1.2	20.4	22.9	54.3	1,915	5.4	7.7	3.4	5.9	5.9
140	Swaziland	1.2	1.5	2.2	1.4	21.3	19.5	70.5	4,998	2.2	2.0	3.1	6.3	6.3
141	Bhutan	0.7	0.9	-1.5	1.5	35.5	24.6	50.7	5,113	2.9	9.6	..	5.5	5.5
<b>LOW HUMAN DEVELOPMENT</b>														
142	Solomon Islands	0.6	0.8	2.8	2.5	18.9	19.9	74.7	2,547	17.9	42.9	0.4	5.4	5.4
143	Kenya	41.6	65.9	3.1	2.7	22.5	18.5	82.1	1,573	0.5	6.1	5.7	4.3	4.3
144	São Tomé and Príncipe	0.2	0.2	1.9	2.0	63.0	19.3	77.4	1,820	3.9	15.8	1.0 <sup>f</sup>	7.1	7.1
145	Pakistan	176.7	234.4	2.6	1.8	36.2	21.7	64.7	2,609	1.5	1.7	5.4	2.6	2.6
146	Bangladesh	150.5	181.9	2.2	1.3	28.6	24.2	54.4	1,416	0.8	1.3	11.8	3.4	3.4
147	Timor-Leste	1.2	2.0	2.8	2.9	28.6	16.6	95.3	805	..	9.5	..	12.3	12.3
148	Angola	19.6	30.8	3.2	2.7	59.4	16.6	95.1	5,812	2.9	0.4	0.1 <sup>f</sup>	4.6	4.6
149	Myanmar	48.3	54.3	1.4	0.8	34.3	28.2	43.8	..	..	..	..	2.0	2.0
150	Cameroon	20.0	28.8	2.7	2.1	59.2	19.3	78.6	2,205	1.5	2.9	0.7	5.6	5.6
151	Madagascar	21.3	35.3	3.0	2.8	30.6	18.2	84.9	1,004	6.3	5.2	0.1	4.1	4.1
152	Tanzania, United Republic of	46.2	81.9	3.2	3.1	26.9	17.5	92.2	1,362	1.9	13.7	0.1	5.1	5.1
153	Papua New Guinea	7.0	10.2	2.5	2.2	12.6	20.4	71.3	2,281	5.4	5.3	0.2	3.1	3.1
154	Yemen	24.8	41.3	4.7	3.0	32.4	17.4	87.1	2,470	0.5	2.0	4.4	5.6	5.6
155	Senegal	12.8	20.0	2.9	2.6	42.7	17.8	85.0	1,817	1.6	8.0	10.6	5.7	5.7
156	Nigeria	162.5	257.8	2.4	2.5	50.5	18.5	86.1	2,203	3.3	1.0	5.5	5.8	5.8
157	Nepal	30.5	39.9	2.5	1.7	19.2	21.4	65.8	1,155	0.3	6.7	23.8	5.8	5.8
158	Haiti	10.1	12.5	2.0	1.3	53.6	21.5	66.6	1,151	0.6	..	21.2	6.1	6.1
159	Mauritania	3.5	5.2	2.8	2.2	41.7	19.8	73.7	1,929	-1.3	9.4	0.1	2.5	2.5
160	Lesotho	2.2	2.6	1.8	1.0	27.6	20.3	70.3	1,468	4.0	6.4	26.2	8.2	8.2
161	Uganda	34.5	59.8	3.3	3.1	13.5	15.7	103.5	1,217	3.8	11.4	4.7	8.2	8.2
162	Togo	6.2	8.7	2.2	2.0	44.1	19.7	74.6	850	1.8	17.5	10.7	5.9	5.9
163	Comoros	0.8	1.2	2.4	2.5	28.3	18.9	83.0	1,183	1.7	9.5	2.1	3.4	3.4
164	Zambia	13.5	24.5	2.5	3.0	35.9	16.7	98.4	1,430	5.5	11.1	0.3	4.8	4.8
165	Djibouti	0.9	1.3	2.2	1.9	76.3	21.4	63.5	2,319	9.2	14.5	3.1	7.0	7.0
166	Rwanda	10.9	17.6	-4.9	2.9	19.2	18.7	83.6	1,136	2.3	18.0	1.8	9.0	9.0
167	Benin	9.1	14.6	3.4	2.7	42.5	17.9	87.4	1,508	1.4	10.3	3.6	4.2	4.2
168	Gambia	1.8	2.8	3.1	2.7	58.9	17.8	84.8	1,415	5.4	18.5	10.9	6.0	6.0
169	Sudan	44.6	66.9	2.6	2.4	40.8	19.7	76.7	2,210	4.9	4.6	5.5	7.3	7.3
170	Côte d'Ivoire	20.2	29.8	3.2	2.2	51.3	19.2	80.1	1,701	1.6	10.6	0.8	5.1	5.1
171	Malawi	15.4	28.2	1.0	3.2	20.3	16.9	96.0	794	1.3	16.6	0.0	6.2	6.2
172	Afghanistan	32.4	53.3	8.4	3.1	22.9	16.6	93.9	1,321	1.3	45.7 <sup>f</sup>	..	7.4	7.4
173	Zimbabwe	12.8	17.6	2.2	2.2	38.8	19.3	73.6	..	1.1	14.1	..	..	..
174	Ethiopia	84.7	118.5	3.3	2.1	16.8	18.7	79.2	934	0.8	13.4	0.9	4.3	4.3
175	Mali	15.8	26.8	2.5	3.0	36.6	16.3	97.6	1,185	1.2	11.0	4.5	5.6	5.6
176	Guinea-Bissau	1.5	2.3	2.0	2.1	30.2	19.0	80.2	1,071	1.7	17.6	5.6	6.1	6.1

HDI rank	POPULATION							ECONOMY						
	Total		Average annual growth		Urban <sup>a</sup>	Median age	Dependency ratio	GDP per capita	Foreign direct investment net inflows	Net official development assistance received	Remittance inflows	Public expenditure on education	Total expenditure on health	
	(millions)	(%)	(% of total)	(years)	(%)	(PPP \$)	(% of GDP)	(% of GDP)	(% of GDP)	(% of GDP)	(% of GDP)	(% of GDP)		
	2011	2030	1990/1995	2010/2015	2011	2010	2011	2009	2009	2009	2009	2006–2009 <sup>b</sup>	2009	
177	Eritrea	5.4	8.4	0.3	2.9	22.1	19.0	78.9	581	0.0	7.8	..	2.2	2.2
178	Guinea	10.2	15.9	5.5	2.5	35.9	18.3	85.6	1,048	1.2	5.8	1.6	5.7	5.7
179	Central African Republic	4.5	6.4	2.5	2.0	39.2	19.4	78.9	757	2.1	11.9	..	4.3	4.3
180	Sierra Leone	6.0	8.5	-0.4	2.1	38.8	18.4	81.4	808	3.8	23.0	2.4	13.1	13.1
181	Burkina Faso	17.0	29.1	2.7	3.0	26.5	17.1	90.6	1,187	2.1	13.5	1.2	6.4	6.4
182	Liberia	4.1	6.5	-0.3	2.6	48.2	18.2	86.2	396	24.9	78.3	6.2	13.2	13.2
183	Chad	11.5	18.4	3.0	2.6	28.2	17.1	93.1	1,300	6.8	9.2	..	7.0	7.0
184	Mozambique	23.9	35.9	3.2	2.2	39.2	17.8	89.5	885	9.0	20.8	1.1	5.7	5.7
185	Burundi	8.6	11.4	1.7	1.9	11.3	20.2	68.2	392	0.0	41.2	2.1	13.1	13.1
186	Niger	16.1	30.8	3.3	3.5	17.2	15.5	104.9	690	13.7	8.9	1.7	6.1	6.1
187	Congo, Democratic Republic of the	67.8	106.0	3.8	2.6	35.9	16.7	95.0	319	9.0	23.9	..	9.5	9.5
<b>OTHER COUNTRIES OR TERRITORIES</b>														
	Korea, Democratic People's Rep. of	24.5	26.2	1.6	0.4	60.3	32.9	47.4	..	..	..	..	..	..
	Marshall Islands	0.1	0.1	1.5	1.6	72.1	..	..	..	..	32.1	..	16.5	16.5
	Monaco	0.0	0.0	1.3	0.0	100.0	..	..	..	..	..	..	3.9	3.9
	Nauru	0.0	0.0	1.7	0.6	100.0	..	..	..	..	..	..	..	..
	San Marino	0.0	0.0	1.2	0.6	94.1	..	..	..	..	..	..	7.1	7.1
	Somalia	9.6	16.4	-0.2	2.6	37.9	17.5	91.2	..	..	..	..	..	..
	Tuvalu	0.0	0.0	0.5	0.2	50.9	..	..	..	..	..	..	9.9	9.9
<b>Human Development Index groups</b>														
	Very high human development	1,129.5	1,218.5	0.7	0.5	78.3	39.3	49.9	35,768	1.8	..	0.3	11.9	11.2
	High human development	972.9	1,082.5	1.1	0.8	75.7	30.5	46.7	12,861	2.5	0.3	1.2	6.5	6.7
	Medium human development	3,545.5	4,087.6	1.6	1.0	41.3	28.9	48.1	5,077	2.2	0.5	2.2	4.6	4.5
	Low human development	1,259.7	1,857.2	2.8	2.2	33.9	19.8	77.7	1,671	2.7	8.7	5.1	5.0	5.1
<b>Regions</b>														
	Arab States	360.7	496.9	2.4	2.0	56.7	23.2	61.9	8,256	3.2	1.9	2.7	5.0	5.3
	East Asia and the Pacific	1,978.5	2,135.3	1.3	0.6	46.1	32.3	41.5	6,227	1.9	0.4	1.4	4.4	4.3
	Europe and Central Asia	480.5	491.3	0.3	0.2	64.6	34.9	43.3	14,244	3.4	..	1.4	6.4	6.3
	Latin America and the Caribbean	591.2	696.0	1.7	1.1	79.8	27.5	53.0	10,739	2.1	0.4	1.5	7.7	7.6
	South Asia	1,728.5	2,141.8	2.1	1.4	32.0	24.6	55.7	3,368	2.1	1.4	4.5	4.0	4.1
	Sub-Saharan Africa	877.6 <sup>T</sup>	1,353.8 <sup>T</sup>	2.7 <sup>T</sup>	2.4 <sup>T</sup>	37.7 <sup>T</sup>	18.6 <sup>T</sup>	83.5 <sup>T</sup>	2,181	3.7	9.9	2.2	6.4	6.2
	<b>Least developed countries</b>	851.1 <sup>T</sup>	1,256.8 <sup>T</sup>	2.7 <sup>T</sup>	2.2 <sup>T</sup>	29.7 <sup>T</sup>	19.7 <sup>T</sup>	76.3 <sup>T</sup>	1,379	3.2	12.0	5.2	5.4	5.6
	<b>Small island developing states</b>	53.2	63.8	1.5	1.1	52.0	26.6	59.0	5,241	3.9	3.7	6.7	5.6	7.0
	<b>World</b>	6,974.0 <sup>T</sup>	8,321.4 <sup>T</sup>	1.5 <sup>T</sup>	1.1 <sup>T</sup>	50.8 <sup>T</sup>	29.2 <sup>T</sup>	52.2 <sup>T</sup>	10,715	2.3	2.2	0.7	10.2	6.0

**NOTES**

- a. Because data are based on national definitions of what constitutes a city or metropolitan area, cross-country comparison should be made with caution.
- b. Data refer to the most recent year available during the period specified.
- c. Includes Svalbard and Jan Mayen Islands.
- d. Includes Christmas Island, Cocos (Keeling) Islands and Norfolk Island.
- e. Includes Åland Islands.
- f. Refers to an earlier year than that specified.
- g. Includes Agalega, Rodrigues and Saint Brandon.
- h. Includes Taiwan Province of China and excludes Hong Kong Special Administrative Region and Macao Special Administrative Region.

**DEFINITIONS**

**Total population:** De facto population in a country, area or region as of 1 July.

**Average annual population growth:** Average annual exponential growth rate for the period indicated.

**Urban population:** De facto population living in areas classified as urban according to the criteria used by each area or country as of 1 July.

**Median age:** Age that divides the population distribution into two equal parts—that is, 50 percent of the population is above that age and 50 percent is below it.

**Dependency ratio:** Ratio of the sum of the population ages 0–14 and that ages 65 and older to the population ages 15–64.

**GDP per capita:** Gross domestic product (GDP) expressed in purchasing power parity international dollar terms, divided by midyear population.

**Foreign direct investment net inflows:** Sum of equity capital, reinvestment of earnings, other long-term capital and short-term capital, expressed as a percentage of gross domestic product (GDP).

**Net official development assistance received:** Disbursements of loans made on concessional terms (net of repayments of principal) and grants by official agencies to promote economic development and welfare in countries and territories in part I of the Development Assistance Committee list of aid recipients, expressed as a percentage of the recipient country's gross national income (GNI).

**Remittance inflows:** Earnings and material resources transferred by international migrants or refugees to recipients in their country of origin or countries in which the migrant formerly resided, expressed as a percentage of the receiving country's GDP.

**Public expenditure on education:** Total public expenditure (current and capital) on education, expressed as a percentage of gross domestic product (GDP).

**Total expenditure on health:** The sum of public and private health expenditure. It includes the provision of health services (preventive and curative), family planning activities, nutrition activities and emergency aid designated for health but does not include provision of water and sanitation.

**MAIN DATA SOURCES**

Columns 1–4, 6 and 7: UNDESA (2011).

Column 5: UNDESA (2010).

Columns 8–13: World Bank (2011a).

TABLE  
10

# Käsitteet ja lyhenteet

## **Hyvin korkean, korkean, keskitason ja matalan HDI-tason ryhmät**

Maiden luokittelut perustuvat niiden sijaintiin HDI:n jakaumassa. Maa kuuluu hyvin korkean kehitystason ryhmään, jos sen HDI on ylimmässä kvartiilissa, korkean tason ryhmään, jos sen HDI:n prosenttiosuus on välillä 51-75, ja keskitason ryhmään, jos sen HDI:n prosenttiosuus on välillä 26-50. Maa on matalan kehitystason ryhmässä, jos sen HDI on alimmassa kvartiilissa. Aiemmin inhimillisen kehityksen raporteissa käytettiin absoluuttisia kynnyksarvoja suhteellisten sijaan.

## **Inhimillisen kehityksen indeksi (*Human Development Index HDI*)**

HDI mittaa maan keskivertosaavutuksia kolmella inhimillisen kehityksen perusulottuvuudella. Ne ovat pitkä ja terve elämä, koulutus sekä riittävä elintaso. HDI koostuu kolmesta muuttujasta, jotka ovat odotettavissa oleva elinikä, saavutettu koulutustaso sekä ostovoimakorjattu, henkeä kohden laskettu bruttokansantuote (BKT per capita/PPP). Vertailun helpottamiseksi muuttujille on annettu arvo nolasta yhteen. Keskiarvo ilmoittaa HDI:n arvon, joka sijoittuu välille 0-1. Arvo 1 edustaa korkeinta mahdollista inhimillisen kehityksen arvoa.

## **Epätasa-arvoon suhteutettu inhimillisen kehityksen indeksi (*Inequality-adjusted Human Development Index IHDI*)**

IHDI mittaa maan inhimillisen kehityksen tasoa, kun kehityksen epätasainen jakaantuminen on otettu huomioon. Täydellisen tasa-arvon vallitessa HDI ja IHDI ovat yhtä suuria. Mitä suurempi ero näiden kahden välillä on, sitä suurempi epätasa-arvo maassa vallitsee.

## **Sukupuolten välisen epätasa-arvon indeksi (*Gender Inequality Index GII*)**

GII mittaa sukupuolten välisen epätasa-arvon aiheuttamaa vaikutusta inhimilliseen kehitykseen. Se perustuu naisten lisääntymis- ja työelämän osallistumisen ja poliittisen osallistumisen tasoon valitussa maassa. Arvot sijoittuvat välille 0 (täydellinen epätasa-arvo) ja 1 (täydellinen tasa-arvo).

## **Moniulotteinen köyhyysindeksi (*Multidimensional Poverty Index MPI*)**

MPI mittaa terveydenhuollossa, koulutuksessa ja elintasossa esiintyviä vakavia puutteita. Indeksiin vaikuttavat sekä köyhyydestä kärsivien ihmisten määrä että heidän kohtaamansa köyhyyden vakavuus.

**Huomio:** Lisätietoja uusista indekseistä löytyy vuoden 2010 varsinaisesta Inhimillisen kehityksen raportista luvusta 5 ja tämän vuoden raportin teknisistä tiedoista. Molemmat raportit voi ladata ilmaiseksi osoitteesta: [www.hdr.undp.org](http://www.hdr.undp.org)

# Sanasto

Käännöksessä (englannista suomeksi) on käytetty yleensä seuraavia avainsanoja ja termejä:

Accountability	vastuullisuus
Adaptation	sopeutuminen
Climate deal-flow facilities	ilmastotyön hankevirtoja koordinoivat mekanismit
Currency transaction tax	valuutansiirtovero
Deforestation	metsäkato
Deprivation	osattomuus
Disadvantaged people	heikossa asemassa olevat ihmiset
Empowerment	voimaantuminen/voimaannuttaminen, kyky hallita omaa elämäänsä
Environmental sustainability	ympäristön kestävyys
Environmental degradation	ympäristön heikkeneminen
Equity	tasavertaisuus, sosiaalinen oikeudenmukaisuus
Human development	ihimillinen kehitys
Human Development Report (HDR)	Inhimillisen kehityksen raportti HDR
Human Development Index (HDI)	Inhimillisen kehityksen indeksi HDI
International Monetary Fund IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto IMF
Millennium Development Goals	vuosituhattavoitteet
Resilient	joustava, sopeutumiskykyinen
Special Drawing Rights SDR	ylimääräiset erityisnosto-oikeudet SDR
Sustainability	kestävyys
Sustainable development	kestävä kehitys
Transformative change	ratkaiseva muutos
United Nations Development Programme UNDP	YK:n kehitysohjelma UNDP



## **Globaalit, alueelliset ja kansalliset Inhimillisen kehityksen raportit**

*Inhimillisen kehityksen raportit:* YK:n kehitysohjelma UNDP on julkaissut vuodesta 1990 lähtien vuosittain Inhimillisen kehityksen raportin (Human Development Report HDR), jossa kehityskysymyksiä ja suuntauksia, niiden edistymistä sekä aihepiirin toimintaohjelmia analysoidaan riippumattomalla ja empiiriseen tutkimustietoon nojaavalla tavalla. Vuoden 2011 sekä aiempien vuosien raportteihin liittyvä aineisto on vapaasti saatavilla osoitteessa [hdr.undp.org](http://hdr.undp.org). Aineistoon sisältyvät täysimittaiset raportit sekä niiden tiivistelmät YK:n pääkielillä, konsultaatioiden sekä verkkokeskustelujen yhteenvedot, Human Development -sarjan tutkimuspaperit sekä HDR-uutiskirje- ja muuta tiedotusmateriaalia. Lisäksi saatavilla on tilastollisia indikaattoreita ja muita tutkimustyökaluja, interaktiivisia karttoja, maakohtaista faktatietoa sekä muuta Inhimillisen kehityksen raporttiin liittyvää tietoa.

*Alueelliset Inhimillisen kehityksen raportit:* Kahden viime vuosikymmenen aikana UNDP:n alueosastojen tuella on julkaistu yli 40 toimituksellisesti riippumatonta, alueellisesti kohdennettua Inhimillisen kehityksen raporttia. Näissä raporteissa on tarkasteltu – usein provokatiivisten analyysien ja toimintaohjelmiin vaikuttamisen näkökulmasta – keskeisiä aiheita, kuten esimerkiksi kansalaisvapauksien ja naisten oikeuksien toteutumista Arabimaissa, korruptiota Aasian ja Tyynen valtameren alueella, romaniväestön sekä muiden vähemmistöjen asemaa Keski-Euroopassa, sekä varallisuuden epätasaista jakaantumista Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella.

*Kansalliset Inhimillisen kehityksen raportit:* Ensimmäinen kansallinen HDR julkaistiin vuonna 1992. Sittenkin kansallisia Inhimillisen kehityksen raportteja on julkaistu UNDP:n tukemien paikallisten ryhmien toimesta 140:ssä maassa. Nämä raportit – joita on kaikkiaan julkaistu jo yli 650 kappaletta – tuovat paikallisesti hallinnoitujen konsultaatioiden sekä tutkimuksen kautta inhimillisen kehityksen näkökulman kansallisiin toimintaohjelmiin. Kansallisissa inhimillisen kehityksen raporteissa on usein keskitytty sukupuolen ja etnisyyden kysymyksiin tai maaseudun ja kaupunkien välisiin jännitteisiin, mikä on edesauttanut edistyksen mittaamista ja epätasa-arvoisuuksien sekä konfliktiriskien aikaista tunnistamista. Koska nämä raportit kumpuavat kansallisen tason tarpeista sekä näkökulmista, useilla niistä on ollut merkittävä vaikutus kansallisiin toimintaohjelmiin, vuosituhattavoitteiden saavuttamisen strategiat mukaan lukien, sekä muihin inhimillisen kehityksen painopisteisiin.

Lisätietoja kansallisista ja alueellisista Inhimillisen kehityksen raporteista sekä aiheeseen liittyvistä koulutusresursseista ja muusta aineistosta löytyy osoitteesta [hdr.undp.org/en/nhdr/](http://hdr.undp.org/en/nhdr/).

### **Human Development Reports 1990–2010**

1990	Concept and Measurement of Human Development
1991	Financing Human Development
1992	Global Dimensions of Human Development
1993	People's Participation
1994	New Dimensions of Human Security
1995	Gender and Human Development
1996	Economic Growth and Human Development
1997	Human Development to Eradicate Poverty
1998	Consumption for Human Development
1999	Globalization with a Human Face
2000	Human Rights and Human Development
2001	Making New Technologies Work for Human Development
2002	Deepening Democracy in a Fragmented World
2003	Millennium Development Goals: A Compact among Nations to End Human Poverty
2004	Cultural Liberty in Today's Diverse World
2005	International Cooperation at a Crossroads: Aid, Trade and Security in an Unequal World
2006	Beyond Scarcity: Power, Poverty and the Global Water Crisis
2007/2008	Fighting Climate Change: Human Solidarity in a Divided World
2009	Overcoming Barriers: Human Mobility and Development
2010	The Real Wealth of Nations: Pathways to Human Development

**Lisätietoja ja koko raportti englanniksi:** <http://hdr.undp.org>

Vuosisatamme suuri kehityshaaste on turvata nykyisen sekä tulevien sukupolvien oikeus elää terve ja hyvä elämä. Vuoden 2011 Inhimillisen kehityksen raportti tarjoaa tärkeitä uusia näkökulmia tätä haastetta koskevaan kansainväliseen vuoropuheluun ja osoittaa että kestävä kehitys liittyy saumattomasti tasavertaisuuden peruskysymyksiin – kysymyksiin tasapuolisuudesta, sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta ja suuremmasta mahdollisuudesta elämisen laadun parantamiseen.

Ennusteiden mukaan jatkuva epäonnistuminen vakavien ympäristöriskien vähentämisessä sekä syvenevä sosiaalinen epätasa-arvo uhkaavat hidastaa maailman köyhien valtaosan vuosikymmenien aikana saavuttamaa kestävä kehitystä – ja jopa kääntää inhimillisessä kehityksessä maailmanlaajuisella tasolla tapahtuneen yhdenmukaistumisen suunnan. Inhimillisen kehityksen saralla saavutettu merkittävä edistyminen ei kuitenkaan voi jatkua, ellemmme tee rohkeita maailmanlaajuisia avauksia ympäristöriskien sekä eriarvoisuuden vähentämiseksi. Tässä raportissa esitetään keinoja, joilla yksilöt, paikallisyhteisöt, valtiot sekä kansainvälinen yhteisö voivat edistää ympäristön kestävä kehitystä sekä tasavertaisuutta toisiaan tukevalla tavalla.

Uusimmat tutkimukset osoittavat kuinka epätasapainoiset valtasuhteet sekä sukupuolten välinen epätasa-arvo ovat kansallisella tasolla yhteydessä rajoitettuun puhtaan veden ja sanitaation saatavuuteen, maaperän köyhtymiseen sekä sisä- ja ulkoilman saasteiden aiheuttamiin kuolemiin, mikä vahvistaa epätasaiseen tulonjakoon yhdistettyjä seurauksia. Sukupuolten välinen epätasa-arvo on myös yhteydessä ympäristön kuormitukseen ja pahentaa sitä. Maailmanlaajuisella tasolla hallintomekanismit antavat usein vain vähän painoarvoa kehittyville maille ja sivuuttavat syrjäytyneiden ryhmien tarpeet.

Epäoikeudenmukaisuudelle ja kestäättömälle toiminnalle on kuitenkin olemassa vaihtoehtoja. Investoinnit, jotka kohentavat tasavertaisuutta esimerkiksi parantamalla uusiutuvan energian, puhtaan veden ja toimivan sanitaation sekä lisääntymis-terveyden hoidon saatavuutta voivat edistää sekä kestävää että inhimillistä kehitystä. Suurempi vastuullisuus sekä demokraattiset prosessit, osittain aktiivisen kansalaisyhteiskunnan sekä median tukemisen kautta, voivat myös vahvistaa tuloksellisuutta. Onnistuneet lähestymistavat nojaavat yhteisölliseen hallintoon, osallistaviin instituutioihin, sekä heikommassa asemassa olevien huomioimiseen. Maailma tarvitsee vuosituhattavoitteiden ohelle tasavertaisuuden ja kestävä kehityksen periaatteita heijastavan kehityksen ohjaamaan vuoden 2015 jälkeistä kehitystä. Käsillä oleva raportti osoittaa, että lähestymistavat jotka sisällyttävät tasavertaisuuden näkökulman menettelytapalinjauksiin ja ohjelmiin, ja jotka voimaannuttavat ihmiset ajamaan muutoksia poliittisilla ja oikeudellisilla kentillä ovat äärimmäisen lupaavia.

Kehitystyön rahoitustarve ylittää moninkertaisesti nykyisen virallisen kehitysavun tason. Nykyinen matalahiilisten energianlähteiden rahoitus kattaa esimerkiksi alle kaksi prosenttia arvioidusta vähimmäistarpeesta. Vaikka markkinamekanismit ja yksityinen rahoitus ovatkin elintärkeitä, näitä on tuettava ennakoivien julkisten investointien avulla. Rahoitusvajeen ylittäminen edellyttää innovatiivista ajattelua, jota käsillä oleva raportti tarjoaa.

Raportissa esitetään myös uudistuksia tasavertaisuuden sekä yhtäläisen kuulluksi tuleminen tukemiseksi. Me jaamme yhteisen vastuun keskuudessamme elävistä maailman vähäosaisista nyt ja tulevaisuudessa ja meidän tulee varmistaa, että nykyisyydestä ei muodostu tulevaisuuden vihollista. Tämä raportti voi auttaa meitä näkemään, kuinka jatkaa tästä eteenpäin.



Lataa koko Inhimillisen kehityksen raportti 2011 englanniksi verkkosivuiltamme osoitteesta:  
<http://hdr.undp.org>